ЕТНОҐРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОҐРАФІЧНА КОМІСИЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

Т. XI.

ҐАЛИЦЬКО-РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНЇ З МЕЛЬОДИЯМИ

зібрав у селї Ходовичах

ДР. ІВАН КОЛЕССА.

11,

У ЛЬВОВІ, 1901.

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

В КНИГАРНИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові (ул. Чарнецького ч. 26, у власнім домі)

можна набути ось які видання, що доторкають ся етноґрафії:

Верхратський Іван, Знадоби для пізнаня угро-руських говорів, т. 1—2 по 2·00 к.
Гнатюк Володимир, Словацький опришок Яношік в народній поезиї . 0·50 „
„ „ Русини Пряшівської епархії і їх говори . . 0·70 „
„ „ Hungaro-Ruthenica . . . . 0·20 „
„ „ Хітарські леґенди . . . . 0·35 „
„ „ Словаки чи Русини . . . . 0·80 „
„ „ Угроруські духовні вірші . . . . 2·50 „
М. Грушевський, Розвідки й материяли до історії України-Руси т. II. містить між иньшим пісні з поч. XVIII в. . . . . . . 2·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. I. Містить:
М. Крамаренко, Різдвяні сьвятки на Чорноморії.
О. Роздольський, Галицькі народні казки в Берлині пов. Бродського.
О. Шимченко, Українські людські вигадки.
Проґрама до збираня відомостей про українсько-руський край і нарід, уложена членами Наук. Тов. ім. Шевченка . . . . . 3·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. II. Містить:
В. Гнатюк, Лірники, лірницькі пісні, молитви, слова і т. и. з пов. Бучацького.
Ю. Жаткович, Замітки етноґрафічні з Угорської Руси.
Митрофан Дикарів, Чорноморські народні казки й анекдоти 3·00 к
Етноґрафічний Збірник, т. III і IV. Містить:
В. Гнатюк, Етноґраф. материяли з Угорської Руси (Леґенди, Новелї, Казки, Байки, Оповіданя про історичні особи, Анекдоти) том по 3·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. V. Містить:
М. Дикарів, Народня гутірка з поводу коронациї. — М. Єндик, Із народньої памяти про панщину. Гуцульські примівки (ріжних записувачів). — Ф. Колесса, Людові віруваня на Підгірю в с. Ходовичах, Стрийського пов. — І. Франко, Людові віруваня на Підгірю (доповнене до попередньої статї). — Р. Кайндль, Фолькльорні материяли і иньші дрібнїйші статї . . . . . 4·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. VI. Містить:
В. Гнатюк. Галицько-руські анекдоти . . . . . . 4·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. VII. Містить: О. Роздольський, Галицькі народні казки . . . . 2·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. VIII. Містить: О. Роздольський, Галицькі народні новелї . . . . 2·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. IX. Містить: В. Гнатюк, Етноґрафічні материяли з Угорської Руси. Т. III. (1. Материяли записані в ком. Земплин, Шарош, Спіш. II. Пісні записані в Бачці) . . . 3·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. X. Містить: Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упорядкував і пояснив др. Ів. Франко. Вип. I. (А—Відати) 3·00 „
Етноґрафічний Збірник, т. XII. Містить: В. Гнатюк, Галицько-руські народні леґенди . . . . 3·00 „

ЕТНОҐРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОҐРАФІЧНА КОМІСИЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

Т. XI.

ГАЛИЦЬКО-РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНЇ З МЕЛЬОДИЯМИ

зібрав у селї Ходовичах

ДР. ІВАН КОЛЕССА.

У ЛЬВОВІ, 1902.

Накладом Товариства.

З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

Др. Іван Колесса.

ЗМІСТ.

2. Неслава.

Ріжнородні ритми.

3. Вороги.

Ріжнородні ритми.

4. Розлука.

Ріжнородні ритми.

5. Туга.

Ріжнородні ритми.

6. Перед весілєм.

Ріжнородні ритми.

Г. Весїлє.

Пісні.

Д. Подруже і рідня.

1. По весілю.

Ріжнородні ритми.

2. Нелюб.

Ріжнородні ритми.

3. Старий удовець.

4. Муж пяниця.

Ріжнородні ритми.

2. Балляди і иньші пісні.

Передмова.

Етноґрафічна комісия Наук. Тов. ім. Шевченка ухвалила, на основі реферату д-ра Ів. Франка видати як XI том Етноґрафічного Збірника народні пісні з мельодиями зібрані д-ром Іваном Колессою в селї Ходовичах Стрийського округа в Галичинї. Тодї, коли збирач приладжував їх до друку — Товариство ім. Шевченка не займалось ще науковими виданями. З тої причини збірку свою призначив був Ів. Колесса, за порадою проф. І. Копернїцкого до видань Краківської Академії Наук, що на засїданю д. 29 марта 1889 р. ухвалила була ті пісні друкувати. Перенесенє на Угорщину, тяжкі житєві невзгодини, а відтак і передчасна смерть не позволили Іванови самому занятись приладженєм сего тому для виданя у Наук. Тов. ім. Шевченка, як се задумував покійник у послїднім роцї свого житя. Задачу сю взяли на себе братя Івана Колесси — Олександер та Філярет.

Між паперами пок. Івана знайшли ся замітки що мали ввійти до передмови його збірки. Ми покористуємо ся тут ними.

Автор старає ся усправедливити свою систематику пісень. „Коли проби систематики творів природи — пише автор — натрафляють на такі великі трудности, то з ними мусимо стрінутись і при систематицї творів людського духа, або хоч би тільки одної їх катеґорії яку становлять народні піснї.“ Автор уґрупував народні піснї відповідно до звичайного розвою людського житя котрого природні границї творить з одного боку колиска, а з другого — гробова дошка. Тому-ж виелїмінувавши в окрему ґрупу піснї обрядові що звязані не з фазою людського житя, а з порою року, т. є. колядки, щедрівки, гаївки і піснї обжинкові — згуртував автор усї иньші піснї в одну велику ґрупу п. н. „Від колиски до гробової дошки“. В тій ґрупі ідуть піснї по черзї так, як іде людське житє. На сам перед читаємо після опису родин і хрестин, колисанки й піснї дитячі, — дальше змальована у піснях воля

дівоцька й парубоцька, любощі з їх головними періпетиями як: вірне кохане, неслава, вороги, розлука, туга, і настрій перед весілєм. Весіле й весільні обряди становлять перехід до нової фази людського житя; ідуть отже дальше пісні, що малюють нам житє родинне з його ріжнородними проявами: як нелюб, старий вдовець, муж піяк, жінка піячка, свекруха, вдова, сирота, стара мати. Цикль сей кінчить ся піснями звязаними із похоронними звичаями й обрядами.

Таке уґруповане, як природне і раціональне ми задержали — хоч декуди попадають ся й пісні, що слабо лише звязані із ґрупою в якій вони поміщені. З тої системи виключено лиш ті пісні, що своїм змістом і окремим характером сильно виломлюють ся із тих рамок, і поміщено їх у окремій ґрупі третій, п. н. „Ріжнородні теми“, що складають ся із двох відділів: „Пісні козацькі і жовнярскі“, де ввійшли між иньшими й історичні спомини і „Балляди й иньші теми“, де бачимо теми переважно міґрацийні. У кождій із катеґорий пісень що входять в обсяг ґрупи „Від колиски до гробової дошки“, — лучив автор пісні у дрібнійші катеґориї на основі їх ритмічної будови, як: коломийки, шумки й ріжнородні ритми.

„Пісня народня без мельодиї“ — пише автор — „становить лишень половину єї вартости. Тому-ж старав ся я так само вірно, як тексти, записувати й мельодиї пісень. Звертаю при тім увагу й на так звані тони посередні, перехідні, що з причини своєї короткости й хиткости звичайно не впадають в ухо слухача в дійсности однак істнують і вяжучи ледви замітними сполучниками тон із тоном, такт з тактом у згідну, звучну цілість — становлять нераз, попри сьмілі переміни акордів і незвичайно ніжну модуляцию в настрою мельодиї, — властиву характеристичну прикмету краси нашої народної пісні.

„Усі пісні поміщені в отсїй збірці — записав я в Ходовичах — невеличкім селї, що лежить на самім краю великої надднїстрянської рівнини, на правім березї ріки Стрия, півтора милї від міста Стрия. З причини невеликого числа мешканців Ходович повитворювались тут такі замотані родові відносини, що ціле село становить немов одну родину, так, що рідко хто може женитись або віддатись у тім самім селї. Тому напливає все до Ходович елємент посторонний, із сусїдних сел і приносить із собою свої нові звичаї, язикові прикмети, перекази й пісні. Окрім того часто виходять біднійші Ходовичане на службу й на зарібки до сусїдних сел — а богатші приймають часто посторонних наймитів і наймичок. Таким способом відбуває ся діффузийний процес — виміна засобів устної лїтератури між сусїдними селами. Ся проява й пояснює нам богацтво і ріжнородність засобів народної поезиї в Ходовичах і флюктуацию діялектичних прикмет мови Ходовичан.“

„Пісні сї записані з уст так молодїжи, як і старших; так мужчин, як і жінок; однак треба запримітити, що далеко більше записано пісень із уст дївчат і жінок, як від парубків та старших ґосподарів. Тяжка праця мужчин і журба о житє меньше сприяє поетичній творчости — як занятя женщин. Сей факт полишив свої слїди й на характері пісень у котрих далеко ширше і всестороннійше змальоване житє жіноцтва — як мужчин.“

„Зібрані у сему томі пісні показують нам, який засіб продуктів народної творчости можна в приближеню знайти в одному селї. В тому напрямі пішов я дальше, — і старав ся переконатись, — кілько пісень може обняти співацький репертуар одної особи. Перше місце в тому напрямі треба було признати Нацї Данилового Олекси, убогій 19-лїтній дівчині від котрої записано 28 шумок, 64 довших пісень, і 2042 рядків коломийок співаних на 27 мельодий.“

Зібрані тут народні пісні мали становити, ураз із виготовленим та затраченим десь збірником казок — лишень одну часть етнольоґічної моноґрафії, яку задумував був написати др. Ів. Колесса про село Ходовичі, а якої плян переховав ся між його паперами. Плян сей як збір дезідератів і квестіонар — може придатись етнольоґам.

1. Ґеольоґічний огляд околиці й села. Залив підкарпатський. Треторядна формация. Іл при копаню колодязів. Рубець Днїстрової долини. Миколаївські гори; беріг Комарівський. Ділювіум. Мамутовий зуб, скаменїлости з під Комарова. Пересїк берега. Мало чорної землї. Глинки 2 метри. Шутровище. Желїзо із багон. Ільми, дуби 5 метрів під землею. Мікроскопійна аналїза.

2. Ґеоґрафія й хороґрафія села. Ріка Стрий. Потік „Берег“ і потік „Бистре“, лїс „запуст“, толока, луги, сїножати, орне поле, прийми, городи.

3. Історична бувальщина села. Ягайло надає село латинському парохови в Стрию. Імя „Ходовичі“. Польські родини їх асиміляция. Роди: Косїньских, Білїньских, Поповичів. Ріка розриває село. „Зарічні“ Ходовичі. Церков спроваджена з гір рікою. Старинні образи. Герб на китайцї. Ковацький вівтар. Перекази звязані з поодинокими місцями. Барвінок в лїсї. Млинище. Панщина в споминах сучасників.

4. Фізичні прикмети Ходовичан. Краніометричні поміри, ріст, краска очий, волося, шкіри; голять губи; стрижуть вуса; типи, фотоґрафії; загальний розвій фізичний, статистика відданих до війська.

5. Пожива. Страви, хлїб, напої в ріжних порах року. Святочна пожива. Піст, мясниці, передновок.

6. Одежа. Господарів, чоловіків, жінок, дївчат, парубків, хлопців, дїтий; в зимі, в лїтї, в свята, в гостях, при роботї; ціна одежі; фотоґрафії.

7. Способи прожитку. Статистика. Майно. Богачі, бідні, комірники. Поле, товар, промисл, служба, рибацтво, польованє; торговля; збіже, льон, коноплї, ткачі.

8. Лад у громадї. Старшина, рада, війт; сьвідомість політична; просьвіта, школа.

9. Мова. Говір придністрянський. Льокалїзми. В піснях меньше льокального виговору, а більше архаїзмів. Польонїзмів мало. Лексичне богатство видно особливо у назвах занять і приладів господарських, не менче у лїкарованю: назви хороб і лїків.

10. Духові прикмети. Звичаї, обряди, вірованя, перекази, казки, приповідки, пісні.

Рукопись збірки д-ра Колесси, що була призначена з першу до видань Краківської Академії Наук, — споруджена буквами латинськими. Приладжуючи її до „Етноґрафічного Збірника" ми не могли користуватись правописею шкільною у нас загально принятою, бо вона має чи-мало недостач та хиб, і не вистарчає до вірного з'ображеня звукової закраски мови. Ми придержуємо ся отсих засад правописних.

Букв: **я, є, ю, ї** ми як не потрібних не вживаємо. Де чуємо звук йотований — там кладемо букву: **й** сполучену із відповідним самозвуком: **я = йа** (йагода); **є = йе** (грайе); **ю = йу** (стойу); **ї = йі** (йіду); окрім того сей звук може нам віддати такі сполученя, як **йи** (мйи, вйирний), **йо** (мойого). Щоби означити мягкість співзвуків — уживаємо букви **ь** сполученої із відповідним самозвуком: **ьа** (тьагнути, сьагаю); **ьі** (тьіло, сьіно, дьійу); **ьу** (льубити, сьуда); **ьи** (співанкьи, тьимльу); **ьо** (сльози).

Знак **щ** заступаємо буквами **шч** (шчебече). Вокалізоване **в** означуємо буквою **ў** (ўпаў, ішоў, дьіўчина).

З причини сильного напливу посторонніх елементів ми подибуємо в селї Ходовичах залежний від одиниць ріжнородний виговір. Часами під впливом виговору иньших одиниць подибуємо навіть у тої самої одиницї зміни у виговорі поодиноких звуків і форм. До тої ріжнородности треба додати деякі архаїзми, що переховали ся у піснях давнійших, а вийшли з уживаня в будденній бесідї і сучасних піснях.

Таким способом ми порозуміємо появу н. пр. отсих ріжнородних прояв у виговорі:

Сьа, сьі, сье, сьи = ся; **дьа**куйу, **дье**куйу, **дьи**куйу; **мі, мйе, мйи, мйа** = мя, мене; **тьа, тьі, тье, тьи** = тя, тебе; вірне, вйерне, вйирне; подвір**йе**, польвйерйе, подьвйирі, подьвйирйи; негідниць**а**, негідниц**ьі**, негідниць**е**, негідниц**ьи**, цьісара, цьісар**йа**, цьісарйи; жаль, жьель, жьиль; конь**а**, конье, коньи; виходити, віходити; слози, сьльози; **чи, ци**; **йа**блінка, йаблыінка, льаблыінка; весілье, вісільи і т. н.

Збірник сей містить окрім текстів пісень 225 мельодий. В укладї нот треба було поробити деякі незначні зміни, яких довершив Філарет Колесса що провадив їх редакцию й коррекТу.

Зміст подаємо так, щоби при його помочи легко було знайти головні мотиви пісень.

Хоч кождий аркуш переходив 3 або й 4 коррекТи, полишились ще друкарські похибки і пропуски, котрі подаємо, і які просимо Вп. Читачів ласкаво справити.

Др. Ів. Колесса не належить уже до живих. Спочиває він далеко на чужинї. У рідному краю, котрому давав він на услуги і рад був дальше давати свої молоді сили, нехай послужить йому за памятник отся його збірка, та його біоґрафія, що становить картку видерту з житя нашої суспільности.

Др. Іван Колесса.

Біоґрафічна замітка.

Іван Колесса родив ся д. 9 вересня 1864 р. в убогім селї Сопотї в Скільських горах, де його батько Михайло був священиком. О. Михайло брав у своїй молодости дїяльну участь у всїх народних справах, про те й наразив ся „сильним сего сьвіта“ і пересидів довгі літа на таких голодівках, як Сопіт, Стрівків; а й убога парохія Ходовичі в Стрийщинї, яку дістав він по довгих заходах не увільнила його від грижі о средства на просьвіту своїх 5-ро дїтий. То-ж біднота й недостаток були невідступними товаришами Івана, котрого віддав батько до шкіл у Стрию, а опісля в Дрогобичи. Серед боротьби о житє виробила ся його метка, енерґічна, завзята індівідуальність. Запал до працї, що провадив його через цїлу ґімназию як одного з найліпших учеників, не позволив йому вдоволитись шкільною просвітою. Він шукав її також у кружку своїх старших товаришів, до котрих долїтали відголоски ідей Драгоманова та писань його перших прозелїтів Ів. Франка й М. Павлика. Ґімназию скінчив Іван 1884 р. З тим самим запалом перейшов він на унїверситет до Львова, де записав ся на фільософічний видїл. Особливо потягало його природознавство, а поза фаховими студиями: етноґрафія, лїтература, поезия й музика. Між його записками з академічних часів лишилось чи мало поезий і беллєтристичних нарисів, у котрих через хроповату троха й нерівну форму та реторичність продирає ся щире чутє, непереможне бажанє служити рідному народови, гіркий сум над його долею, й обуренє на усї неправди сучасного социяльного ладу.

По однорічнім побутї у Львові перейшов Ів. Колесса на медичний факультет до Кракова. Тут з'орґанїзував він українсько-руську унїверситеську молодїж у товариство „Громаду“ і став єї душею й першим головою. Ся орґанїзацийна, ідейна праця серед молодїжи — се одна

з важнійших заслуг Івана. Університетські студиї скінчив він осягнувши д. 28 січня 1891 р. степень доктора медицини.

На часи його побуту в ґімназиї й на університеті припадає його праця на поли етноґрафії й фолькльору. Вона стоїть у тісній звязи з тою атмосферою, яку заставав Іван дома, приїжджаючи до Ходович на вакациї. Батько Івана, О. Михайло, відтягнувши ся від політичного житя тим більше часу присьвячував роботі над просьвітою народу і над розширенем свого знаня. Він живо інтересував ся літературним і публіцистичним рухом в котрому давнійше в 60-их роках сам брав діяльну участь дописуючу до „Слова" доки воно стояло на народному ґрунті. В його бібліотеці були усі важнійші появи сучасного українсько-руського письменства. Він радо любив розмовляти із своїми синами про справи поважні, втягаючи їх у круг питань літературних і народно-політичних. Се були у Івана перші сильні імпульси до літературної й громадянської діяльности. Під впливом сих імпульсів і вражінь які виніс із кружка своїх ґімназияльних товаришів став Іван „видавати" рукописну часопись п. н. „Дивоцьвіт молодечий з вакаций" 1884—6 р. Співробітниками сеї часописі були братя Івана — Олександер та Філярет. Часопись появлялась часто, що кілька днів, і ходила з рук до рук у кружку родини і знайомих. До неї входили статї змісту наукового, а найбільше оповіданя й поезиї усіх трох братів. Тут приміщувано й чимало етноґрафічних записок. Тим способом „Дивоцьвіт" давав припуку до початків етноґрафічної праці Івана. Той ряд вакаций проведених під рідною стріхою серед літературної праці, ті вечері що плили в „редакцийній" хаті серед співів народних пісень і гри на скрипці при акомпаніяменті ґітари — се найщасливійші, найяснійші хвилї в короткім житю Івана; до них улітав він часто спогадами тиняючись по далеких краях, відтятий від своєї рідні і свого народу.

До тих моментів, що потягали Івана до розсліду житя люду, належить і сей факт, що його батько був селяньский син. У него жила його мати і сестра що придержувались селяньских звичаїв одягу і сьвітогляду. Старенька бабуся любила довгими вечерами розповідати внукам народні казки, приказки, „практики" — а часами затягла своїм дрожачим уже голосом пісню про св. Варвару, Олексія, або муки Христові. Ті оповіданя і пісні глубоко западали в хлопячі души розбуджуючи в них любов до тих вицьвітів народної уяви.

До сих родинних і місцевих імпульсів причинились і теоретичні студиї. У Кракові зазнакомив ся він близше із звісним ученим антропольоґом та етнольоґом, професором І. Коперніцким та із Р. Завіліньским. Вони вказали йому наукову літературу із обсягу етноґрафії й фолькльору. Під впливом Коперніцкого провадив тепер Іван свою роботу систематично, з обдуманим пляном, приготовлюючи свій збірник пісень, казок, переказів, пословиць, звичаїв і т. и. до видань Краківської Академії Наук. З тих материялів які зібрав пок. Іван зберіг ся лишень збірник пісень; иньші материяли ватратились по його смерти.

Р. 1889 вийшла одна часть богатої збірки Івана п. н. „Narodziny, chrzciny, wesele i pogrzeb u ludu ruskiego we wsi Chodowicach w powiecie Stryjskim". Надрукувала її Краківська Академія Наук у своїм виданю: „Zbiór wiadomości do antropologii krajowej" т. XIII, де тоді не рідко поміщувано і материяли до української етнольоґії. Р. 1890 видала краківська „Громада" в память Шевченківських вечерниць кілька лицарських пісень з нотами із збірки Ів. Колесси.

Ще в Кракові зачав був також Ів. Колесса збирати материяли до української медичної термінольоґії, — але сеї праці не довелось йому довести до кінця.

Рік 1891 впроваджує важну зміну в житю Івана. Не маючи відповідних материяльних засобів щоби скінчити дорогі студиї медичні — він приневолений був постаратись о військову стипендию яку треба було опісля відслугувати. Одержавши степень доктора медицини переняв він зараз обовязки військового лїкаря.

Військова служба була дивним контрастом до усего дотеперішнього житя Івана Колесси, була противна усему напрямови його думок. Небавом по вступленю до війська почув він непереможну відразу до мілїтаризму. Ось як скаржить ся він в листї до наймолодшого брата з дня 8. лютого 1891: „Тут маю безконечно много роботи і клопотів, котрі менї тим прикрійше зносити, що походять лишень із нужденної орґанїзациї цїлого мілїтаризму; тут переконуєсь чоловік, що нинїшний мілїтаризм забиває в чоловіцї все, що гідного тут із собою приніс." Та недовго довелось Іванови служити військовим лїкарем в Кракові: уже в маю 1891 р. закинено його на Мадярщину до Темешвару в ранзї старшого лїкаря. Як тяжкою була для Івана військова служба, та ще на далекій чужинї між Мадярами, видно із слїдуючої його поезийки висьпіваної в сумному часї — в Еделєнї 24 лютого 1893.

У фортецї Темешварі
Там беспечно, бре, живесь:
Понад мур, понад залїзо
Ледви пташка пробересь.
Сив-соколом вилїтає
Вольна мисль на вольний сьвіт,
Ох, бо тїсно, ох, бо душно
Між баґнетами їй жить.

Ой три служби, три тяженькі
Відслужити завдали;
Ой тут три журби пекучі
Серце хоре залягли.
Ой три службі ізвялили
Молодість мою буйну,
А журби три закували
Серце в кригу ледяну.

Військова служба була для такої вразливої натури, як Ів. Колесса — правдивою неволею. Тим тяжше приходилось йому зносити сю неволю на чужині. Тому-ж ще від самого 1891 р. не перестав він старати ся о перенесенє до Галичини, і не тратити надій, що власти вислухають його просьби. Та усякі заходи Івана в тому напрямі були безуспішними, бож засланє його на чужину стояло в деякій звязи з його орґанізаторською роботою в Кракові. Але і на чужині не переставав Ів. Колесса живо інтересувати ся руськими справами, допитуючи про се в листах до родини, пренумеруючи руські часописи, та закуповуючи сьвіжі книжки. Кілька разів приїжджав він за відпусткою до родини звичайно в літі, щоб відпочнути та набрати сьвіжих сил до тяжких маневрів, які мусів що осени відбувати, а які руйнували його здоровлє і підривали матеріяльні відносини. Із своєї невеликої пенсиї уділяв покійник часто грошевої запомоги убогій родині, особливо наймолодшому братови, тоді ще студентови львівського університету.

По кількох місяцях служби в Темешварі перенесено Івана до Левочі (Lőcse), малого місточка в північно-західній части Угорщини. Звідси призначено його на якийсь час до Іглави на заступство полкового лікаря, — відтак в другій половині 1892 кинено його до нужденного села Еделєни, де відбував службу до початку р. 1893. Опісля повернув знов до Левочі, і тут з весною р. 1893 дочекав ся іменованя полковим лікарем. В осени р. 1894 перенесено Івана далеко на полудне до Преполя невеличкого місточка, що лежить над рікою Лімом в Новобазарськім санджаку на граници невтральної теріторії яка відділює Герцеґовину від Турциї. Серед прегарної природи герцеґовинських гір де не бракувало і словянського населеня жилось Іванови відраднійше, як на Мадярщині. Тут присьвячував він також богато часу науковим медичним студиям до котрих мав і охоту велику і чи-малий талант. Тут придбав він собі і чи-малу фахову бібліотеку. Але з кінцем 1895 р. перенесено його до міста Карловац (Karlstadt) в Хорватиї, де обняв трудне становиско начального лікаря у великому військовому шпиталю. Побут у Карловацу — се темна доба в житю Івана. Він незлюбив сего міста натрафивши тут на дуже прикрі відносини між своїми військовими товаришами

і властями. Дуже часто приходило до конфліктів і Ів. Колесса мусів нераз в дорозї поєдинків боронити ся супроти напастий деяких своїх товаришів, котрими він мав причину погорджувати, а не умів сеї погорди укривати. Ось що пише він в сїй справі до наймолодшого брата в листї з дня 17 червня 1897 р.: „...я послїдними часами серед найтруднїйших условин — тілько через свою рішучість — і можу сказати, відвагу потрафив ще доси при житю удержатись. Під секретом можу тобі сказати, що я в протягу двох неділь мав чотири афери поєдинкові. Тепер поки що маю на якийсь час забезпечений спокій, але чую ся по тім всім так умучений, що подав-єм ся нинї о довший урльоп і на 30 червня хочу їхати до Галичини.“ Покійник дійсно приїхав на кілька неділь до дому, де прийшов зовсім до себе і поробив всякі заходи, щоб виступити з війська та осісти як окружний лїкар в Микуличинї. Але вернувши по скінченім урльопі до Карловицу покійник попав знов в конфлікти із своїми військовими товаришами і властями, що своїми безустанними секатурами, інтриґами й напастями знищили, вбили сю молоду силу.

Зломаний фізично та вичерпаний духово вимучивши ся кілька місяців у шпиталю в Загребі та в Стенєвцу — умер він дня 8. лютого 1898 р. впавши жертвою особистої людської злости і військових порядків з якими не могла погодити ся його чоловіколюбна душа і палка вдача.

ГАЛИЦЬКО-РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНЇ З МЕЛЬОДИЯМИ

зібрав у селї Ходовичах

ДР. ІВАН КОЛЕССА.

З відки взяли ся пісні?

„Питайут сьи, відкьи сьпіванкьи віходьиг... Отто! А на морах, на дунайах йе такі риби. Війшла риба, ўна собі віплила на беріг, тай ўсе собі сьпівала. А буў такьий йеден, ...ньіхто, ньіхто не міг йі підслухати, бо зара ўтьікала... — отже буў такьий йеден, шчо конче хотьіў тото. Він за корч, риба не видьіла, підоплила, та свойе.. а той ўсе собі пише, а ўсе пише тоти слова, тоти пунта: із кождойі сьпіванкьи йедно слово. Прийшоў другий раз, та ўже більше засьиг; пуствў потому межи льуде, і з того сьпіванкьи тепер. Йеден уповість другому, той третому, тай так сьпіванкьи розходьит сьи по сьвітьі."

Розповіла Нацї Данилова.

Друкарські похибки.

сторона	рядок		надруковано	має бути
35	1	з гори	міц	міць
36	6	з долини	відбував ся	відбуває ся
51	14	з гори	ўпала	упала
51	9	з долини	ў воду	у воду
53	12	„	што	шчо
54	16	„	кузьіўка	кужьіўка
93	12	з гори	лушила-м сьі	лишила-м сьі
96	1	„	ца ци	та ци
101	12	„	Ой йак	Ой так
108	9	„	дзеленькьий	дзелененькьий
116	9	„	Та за мнойу	Та зо мнойу
118	3	„	два рази: „Ой ти дьіў-чино"	раз
122	9	„	Йа лишу на тебе лишу	Йа лишу на тебе
164	10	з долини	Марисину	Марисуньу
166	3	„	молодий	жених
170	13	„	надзвичайно	незвичайно
183	23	„	Ой даўно-ж бо йа	Ой даўно-ж би йа
183	4	„	Шче-ж	Шче-м
187	5	„	в бесїдї	в гостинї
187	14	з гори	співає ся як ч. 14.	співає ся так, як ч. 13.
193	12	з долини	дружбонькь	дружбонько
203	9	з гори	співає ся як ч. 9. ст. 123	як ч. 10. ст. 123.
205	по	рядку 9.	бракує слів: „Ой коби йа	була знала".
278	2	з гори	Біг видає	Біг відає
297	21	з долини	Йасу	Йасьу

Пропущено.

Стор.	90	пісня	7.	співає	ся	так,	як ч.	6.	стор.	89.
„	91	„	12.	„	„	„	„	1.	„	88.
„	131	„	23. б.	„	„	„	„	1.	„	118.
					дальше	як	ч.	10.	„	123.
„	157	„	6.	„	„	„	„	10.	„	123.
„	157	„	7.	„	„	„	„	10.	„	123.
„	184	„	53.	„	„	„	„	1.	„	167.
„	185	„	57.	„	„	„	„	3.	„	168.
„	186	„	60.	„	„	„	„	13.	„	169.
„	190	„	72.	„	„	„	„	1.	„	167.
„	205	„	5.	„	„	„	„	10.	„	123.
„	303	„	12.	„	„	„	„	10.	„	123.

I.

Обрядові пісні звязані з порою року.

1. Колядки.

1.

Moderato.

І - шли мо-лод-цьі ра - но з цер-коў- цьі, Ой дай Бо-же!

І - шли мо-лод-цьі ра - но з цер-коў- цьі, Ой дай Бо-же!

Стали вони си раду радити,
Рефрен: Ой дай Боже! (bis)
Радьит радоньку не величеньку:
Скьиньмо сьі братьі по золотому,
По золотому, по червоному,
Та купимо си золотий човен,
Золотий човен, срібне й весельце,
Та пустимо сьі крайом Дунайом;
Там ми чуйемо доброго пана,
Доброго пана, слаўного цара.
Там ми будемо вієрне служити,
А він нам буде добре платити:
Шчо по рокови — по коникову,
По яснь́і стріўцьі, хороші дьіўцьі.
Бувайже здороў білий молодче.

Пор. Истор. пѣсни Антоп. и Драгом. I. Ч. 1. — Співала Наці Данилова.

2.

Moderato.

Йа дошчик каже: нема над мене:
Рефрен: Словен йеси, наш милий Боже на небеси.
Айа окропльу жито-пшеницьу,
Жито-пшеницьу, усьу йарницьу.
Йа місьіць каже: нема над мене
А йа осьвічу гори-долини,
Гори-долини, — сьвітуйу земльу,
Сьвітуйу земльу, добрійі льуди.

Співав Павло Щур.

3.

Співає ся на той голос що ч. 2.

Ў поли кьерницьі підмуленая.
Рефрен: Словен йеси, наш милий Боже на небеси.
А ў тьі кьерници пречиста Дьіва,
Пречиста Дьіва Христа купала.
Прийшли до нейі йа три жидове:
Пречиста Дьіва — дес Христа дьіла?
Йа го вінесла ў шоўкові трави.
Пішли жидове трави косити.
Трави скосили, Христа не знайшли.
Ў поли кьерницьі і т. д.
Йа го вінесла йа ў густьі льіси.
Пішли жидове льіси рубати,
Льіси зрубали, Христа не знайшли.
Ў поли кьерницьі і т. д.
Йа го вінесла йа ў чисте море.
Пішли жидове море хльупати.
Море схльупали, Христа не знайшли.
Христа не знайшли, самі пропали.

Співала Олена Карпічик.

4.

Співає ся так, як ч. 8.

Шчож там сьі сьвітит йа ў нових сьіньох?
Рефрен: Шчедрий вечір, добрий вечір.
Там ґречний панич восько збирайе,
Львіў война́вати, панни шукати.
Йак вийіхали за першу гору,
Йак ударили з туга лученька,
Аж сьі Львівйане задивували.
Винесли йему миску червоних,
Він тото бере, тей не дьикуйе.

Шчож там сьі сьвітит і т. д.
Йак вийіхали за другу гору і т. д.
Вивели йему йа коньа ў сьідльі,
Він коньа бере, тей не дьикуйе.

Шчож там сьі і т. д.
Йак вийіхали за трету гору і т. д.
Вивели йему йа панну ў сріблі,
Він панну бере, дуже дьикуйе.
Бувайже здороў, ґречний паничу,
Дайже ти, боже, ў городьі зьільі,
Ў городьі зьільі, дома весьільі,
Бувайже здороў з вітцьом з маткоўйоў,
З вітцьом з маткоўйоў, з ўсьоў сельадкоўйоў.

Співала Марта з „Лугу“.

Пар. Жеґ. Павлі І. стр. 140. Кольб. Пок. І. ч. 19. Истор. пѣсни Антон. и Драг. І. ч. 4. Б. Головацький ІІ. стр. 54 ч. 4, стр. 63 ч. 15, стр 163 ч. 16; ІІІ. стр. 50 ч. 24, стр. 53 ч. 29, 31, 32, стр. 129 ч. 13.

5. a.

Allegro.

Рефрен: Там ўсьі сьвітійі воду сьвітили,
Шчедрий вечір, сьвітий вечір.

Воду сьвітили, хрест загубили.
Тудаж нам ішла ґречнайа панна,
Ґречнайа панна на Дунай по воду.
Перейшли йійі йа ўсьі сьвітійі,
Ўзьили йі просити, ўзьили йі благати:
Ци не найшла ти злотистий хрестик?
Будем за тебе Бога просити,
Бога просити, три службі служити:
Йедну службоньку на Богойавленье,
Другу службоньку ў Велику-дниноньку,
Трету службоньку ў сьвіту недьіленьку.
Бувай здорова, ґречнайа панна,
Ґречнайа панна чом розумненька;
Дайже ти, Боже, на дьвйер шчістьенько,
На дьвйер шчістьенько, ў тьім здоровйенько.

Співав Олекса Луців.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 16; Голов. II. стр. 49 ч. 16 стр 612 ч. 53, стр. 33 ч. 4

5. б.

Співае ся так, як ч. 8.

Туда нам була даўно стеженька,
Рефрен: Буде Христос на Йордан.
Тоў стежкоў ішла ґречнайа панна,
Перейшли йійі йа три сьвітійі:
Ти туда ішла, чей йес хрест найшла.
А шчож ми буде за заплатонька?
Будем за тебе служби служити,
Служби служити за здоровйечко;
Бога просити за ґречну панну.
Рости велика, ґречнайа панно;
Будьже здорова, ґречнайа панно,
Сама с собоўйоў, з вітцьом, з маткоўйоў,
З вітцьом, з маткоўйоў, з ўсьоў чельадкоўйоў.

Співала Анна Ґрапас.

6.

Співае ся так, як ч. 5. а.

Ци дома, дома, білий молодче?
Рефрен: Щедрий, добрий, сьвітий вечір.
Сидит він дома по конец стола.
На ньім шьипонька йак мак дрібонька,

На ньім чобітки, срібньі підкіўкьи,
На ньім кошулька дуже тоненька;
Де ўна сьі прала? ў тихім Дунайу;
Чим сьі крутила? — кіньскьим копитом;
Де сьі сушила? ў стозьі на розьі;
Де сьі ўбирала; ў сьвітльі сьвітлоньцьі.

Бувайже здороў, білий молодче.
Білий молодче — чом Івасеньку.
Не сам з собойу, з вітцьом з маткойу,
З вітцьом з маткойу, з ўсьоў чельадкойу,
І з цьілим домом, з Господом Богом.

Співав Олекса Луців.

Пор. Истор. пѣсни Антоп. и Драгом. I. ч. 2. стр. 6.

7. а.

Allegro.

Вариянт:

Ой прийіхало тройе женихіў:
Рефрен: Йагода; ой йагодонько, красна дьівонько ў батенька
Йедньі си стали за воротами,
Другі си стали та у зьільничку,
Третьі си стали з кіньми під сьіньми.
Ой йедним дали по перстенцеви,
А другим дали по ручникови,
А третим дали ґречнуйу панну.
Ґречнуйу панну, чом Рузуненьку.

Дайже ти, Боже, ў городы зьілье,
Ў городы зьілье, дома весьілье.
Бувай здорова, ґречнайа панно,
Ґречнайа панно, чом розумненька.
Не сама с собоў, йа з вітцьом з маткоў,
З вітцьом з маткойу, з ўсьоў челядкойу;
Із цьілим домом, з Господом Богом.

Пор. Мета з р. 1863 стр. 166. Співала Рузї Сидорикова.

7. б.

Співає ся так, як ч. 16. а.

По конец моста коршмонька стойит,
Рефрен: Калино, калино-ж мойа, вода луженькьи забрала.
А ў ті коршмоньцьі шінкарка сидит.
Шінкуйе вона медом тей вином.
Прийіхали д'ньі тройе жениxіў:
Йедньі си стали під воротами,
Другі си стали з кіньми під сьіньми,
Третьі си стали йа ў зьільниченьку.
Шчо нам стойали під воротами,
Тим йесмо дали білий рушничок.
Шчо нам стойали з кіньми під сьіньми,
Тим йесмо дали срібний перстенець.
Шчо нам стойали йа ў звільниченьку,
Тим йесмо дали ґречную панну.
Бувай здорова і т. д. як висше.

Співав Гринь Шабан.

7. в.

Співає ся так, як ч. 16. а.

Там на гороньцьі ў нові коршмоньцьі,
Рефрен: Калино, калино-ж мойа, вода луженькьи забрала.
А ў тьі коршмоньцьі тисові столи,
А за столами шінкарка сидит.
Рьидок 4—9 так, як 3—8 в б.
Тим йесмо дали по рушниченьку.
Шчо нам стойали йа ў зьільниченьку,
Тим йесмо дали по віночкови
Шчо нам стойали з кіньми під сьіньми,
Тим йесмо дали ґречнуйу панну.

8.

Ей бо шче ранче наш панок устаў,
Рефрен: Гей дай Боже, гей дай Боже.
Ей устаў устаў, три сьвічкьи ўсукаў.
При йедньі сьвічцьі личенько ўмиваў,
При другі сьвічцьі ў сукньі сьі ўбираў,
При третьі сьвічцьі з коньом розмоўльаў:
Коньу мій коньу, продам йа тебе,
За сньіп пшеницьі, за два сужжицьі.
Пане мій, пане, не продай мене.
Йа ти укажу міўкійі броди,
Міўкійі броди, і три городи.
Ў йедньім городьі коньа попасаў,
Ў другім городьі коньа напоќаў,
Ў третьім городьі красну панну ўзьаў.
Бувайже здороў і т. д. як ч. 6.

С. Н. Д.

Пор. Рус. Дн. стр. 40 ч. 5. Истор. пѣсни Антон. и Драгом. I. ч. 2. стр. 5. ч. 59 Б. Б. Грінченко, Этногр. Матеріалы III. с. 14 ч. 14.

9.

Де Христос родиў сьі з Дьіви воплотиў сьі,
Йак чоловік ў пеленяти, йа ў Бога повиў сьі. (bis)

Просимо тьи Цару, небесний Владару,
Даруй льіта шчісливійі сему ґосподару. (bis)
Вік шчісливий заўше на вікьи прожиўши,
А по смерти лица йего на вікьи хвалиўши. (bis)

Співала Каська Курилова.

10.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Йа з гори гори й омітай двори
Рефрен: Радуй сьі, радуй сьі, земле, син нам сьі Божий народиў.
Омітай двори, застелай столи,
Бо йдут до тебе й а ў рік гостенькьи,
Й а ў рік гостенькьи й а ўсьі сьвйитійі,
Й а ўсьі сьвйитійі за столом сидьит:
Сьвітий Никола сьіў конец стола,
Голову склониў, сьльозоньку зрониў.
Шчо сьльоза кане, ўсе Дунай стане.
Й а ў тьім Дунайу Господь сьі купле.
Господь сьі купле й а з сьвітим Петром.
Купайучи сьі сперечьили сьі:
Йа Петро каже, шчо небо більше,
Йа Господь каже, шчо земльи більша.
Надьійшла ід ним божайа Мати:
Ой Петре, Петре, не переч Богу,
Бо земльи більша: гори, долини,
Йа небо менше, бо ўсе ріўненькье.

Співала Каська Курилова.

11.[1])

Співає ся так, як ч. 1.

Ой загньіваў сьі син на батенька,
Рефрен: Гей дай Боже. (bis)
Закупиў собі двіста стадонька.
Ой зігнаўже він на кленовий міст.
Заломила сьі в мосты делина.
Витопило сьі двісты стадонька.
Лише сьі лишиў сиў кониченько.
Сиў коник плаўлет, вушком поводит,
Вушком поводит, біў камінь лупле.

[1]) Пор. ч. 6

Біў камінь лупле, церкоў муруйе.
Церкоў муруйе на штири вугли,
На штири вугли, на тройе дверцьіў,
На тройе дверцьіў, на дві віконьцьі.
Ў йедньім віконци йа сходит сонце,
Ў другім віконци заходит сонце.
На йедних дверцьох сам Бог небесний,
На других дверцьох божайа Мати,
На третих дверцьох білий молодчик.
На ньім кошулька барзо тоненька,
Барзо тоненька, йак сьньіг біленька.
Де ўна сьі прала? ў тихім Дунайу;
Де сьі крутила? коньу ў копитьі.
Де сьі сушила? ў лужку на шнурку,
Де сьі тачьила? ў Львові на стольі.
Де ўна сьі брала? ў сьвітльі сьвітлоньцьі,
Ў сьвітльі сьвітлоньцьі, ў нові йазбоньцьі.[1])

Співав Михайло Савчин.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 4. Рус. Дн. стр. 39. ч. 4. Голов. II. стр. 97. ч. 4. III. стр. 138. ч. 1.

12.

Співає ся так, як ч. 7. а.

У подьвйереньку красно метено,
Рефрен: Радуй сьі, радуй сьі, земле, син нам сьі Божий народиў.
Красно метено, горіх саджено.
Попід той горіх паночок ходит,
Паночок ходит, паноньку водит,
На тьі паноньцьі вінок-зельінок.
Десь нам сьі ўзьили буйньі вітрове,
Та зафайнули вінок-зельінок,
Та зафайнули за тихий Дунай.
За тихий Дунай, за чорне море.
Надійшлож туди три рибаченькьи,[2])
Перейшла же йіх ґречнайа панна:
Ци не знайшли ви вінок-зельінок?
За то вам буде ой заплатонька.
Ой заплатонька, надгородонька:
Йедному буде ой заплатонька,

[1]) йазбоньцьі = ізбоньцьі = izba.
[2]) вар.: = рибареве.

Другому буде вінок-зельінок,
Третому буде ґречнайа панна.

Співав Гриць Шабан.

Пор. Кольб. Пок. І. ч. 15, 20. Żeg. P. p. l. r. стр. 3 ч. 1. Рус. Дн. стр. 36 ч 1. Голов. II. стр. 85 ч. 22; III. стр. 82 ч. 29, 30, 41, стр. 106 ч. 2, стр. 124 ч. 1.

13.

Співае ся так, як ч. 1.

Чийже то плужок найранче вийшоў
Рефрен: Гей дай Боже. (bis)
Нашого пана ґосподаронька,
Ґосподаренька — чом Тимцуненька.
Ў нього волонькьи ўсе половійі,
Йа чепигонькьи ўсе золотьійі.
Сьвітий Никола за плугом ходит,
Сьвітий Михайло волонькьи гонит,
Сам му Господь Бог рільу ўсьіваје.
Йа Божий му Син поволочайе;
Божайа мати йім йісти носит.
Ей носит, носит, ўсе Бога просит:
Зароди, Боже, густойе жниво,
Густойе жниво, рісьньі снопонькьи.
Рісньі снопонькьи, густьі копонькьи.
Дайже ти, Боже, сиў кониченька,
Жебис ним йіздиў межи копонькьи,
Йак місьіченько межи зьвіздонькьи.
Дайже ти, Боже, на дьвйер шчістьенько,
На дьвйер шчістьенько, ў дьім здоровйенько.
Дайже ти, Боже, ў городьі зело,
Ў городьі зело, дома весело,
Дайже ти, Боже, ў городьі зьільі,
Ў городьі зьільі, дома весільі.
Бувайже здороў, ґосподареньку,
І сам с собоўйоў, з свойоў жоноўйоў,
І з дьіточками, йа с квіточками.
І з усьім домом, з Господом Богом.

Співала Анна Ґрапас.

Пор. Кольб. Пок. І. ч. 6. Голов. II. стр. 8 ч. 11, 23, 24. Антр. IX. стр. 12 ч. 10 а і б. R. Gawroński: Szczedr. z Michowy, „Lud" 1899. V. 67.

14.

Співае ся так, як ч. 8.

Зажурили сьі буйньійі гори,
Рефрен: Буде Христос на Йардан.
Шчо не зродили жито, пшеницьу,
Але зродили зелене вино.
Ґречнайа панна його стерегла,
Ей, стережучи, твердо заснуўши.
Ей, десь сьи ўзьили та ўсьі пташенькьи,
Тей видзьобали зелене вино.
Ей, гильа-гильа, більі[1]) пташенькьи,
Не обдзьобуйте зелене вино.
Бо меньі вина богато треба:
Майу сестрицьу на відданицьу,
Майу браччика на оженьічку,
Самам молода зарученайа,
Аж до Галичі за поповичі.

Рости велика ґречнайа панна,
Ґречнайа панна, чом Касуненька.
Сама с собоўйоў, з вітцьом з маткоўйоў,
З вітцьом з маткоўйоў, з ўсьоў чельадкоўйоў.

Співала Анна Ґрапас і С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. І. ч. 22, стр. 105, 106 і 119. Żeg. P. p. l г. стр. 6. ч. 3, Рус. Дн. стр. 42 ч. 7. Голов. II. стр. 93. III. а., стр. 80 ч. 26. III. б. стр. 547. ч. 6. стр. 534 ч. 1. Чубінськ. т. III. стр. 399—402, 458. Кіев. Стар. 1887 январь.

2. Щедрівки.

15. а.

[1]) вар. = райскійі пташкьи.

Чельадка каже, шчо нема го дома,
Рефрен: Шчедрий вечір, сьвітий вечір.
Шчо нема го дома, пойіхаў до Львова.
Бо ми му прийшли зашчедрувати,
Шчоби він даў нам хоть позадьічка,
Хоть позадьічка на насьіньічко.
Ми би му сьійали помежи пороги,
Куди му ходьит воли тей корови.
Воли, корови, коньі вороньі.
Ей, вийди, вийди, ґосподареньку,
Ґосподареньку тай на йобореньку;
Корови ти сьі поположили,
Кобили ти сьі пожеребили,
Дайже ти, Боже, сиў кониченька.

Далї як ч. 13. рядок 16 аж до кінця.

Співала Анна Ґрапас.

Пор. Кольб. Пок. І. ч. 39 і 45; Голов. II. стр. 16 ч. 22, II. стр. 32 ч 45; III стр. 14 ч. 17.

15. б.

Співає ся так, як ч. 15. а.

Ци дома, дома, пане ґосподару?
Рефрен: Шчедрий вечір, сьвітий вечір.
Чельідонька каже, шчо нема го дома.
Нема го дома, пойіхав до Львова.
Шчо він там дьійе? золото війе.
Ой ни золото — йару пшениченьку.

Рядок 6—12 = 4—9 в а.

Коньі вороньі, хлопцьі молодьі.
Ой вийди, вийди, пане ґосподару;
Ой вийди, вийди на йобороньку:
Кобили ти сьі пожеребили,
Самих коникіў та народили;
Корови ти сьі поположили,
Самих воликіў та народили;
Льохьи тобі сьі попоросили,
Самих пацьучкіў попородили.
Бувайже здороў і т. д. як ч. 13. рядок 24 до кінця.

С. Н. Д.

16. а.

Там, мила, лежит з даўну стеженька,
Рефрен: Калино, калино-ж мойа, вода луженьки забрала
Тоў стежкоў ішла пишнайа панна.
Віломала си квітку з калини,
Приложила си д свойим личенькам:
Дайже ми, Боже, такі личенька,
Такі личенька, йак калинонька.

Ўсе попід луги, ўсе калинові, і т. д.
Віломала си квітку з терниньки,[1])
Приложила си д свойим оченькам:
Дайже ми, Боже, такі оченька,
Такі оченька, йак чорний терок.

Ўсе попід луги і т. д.
Віломала си квітку з хмелиньки,[2])
Приложила си д свойі косоньцьі:
Дайже ми, Боже, таку косоньку,
Таку косоньку, йа ў пойасочок.
Удалабим сьі й а ў вітьіўський дьім,
Йа ў вітьіўський дьім, за вітовичьи.
Удалабим сьі й а у панськьий дьім.
Йа у панськьий дьім за паничика.
Удалабим сьі й а ў попіўськьий дьім,
Йа ў попіўськьий дьім, за поповичі.
Удалабим сьі у богацькьий дьім,
У богацькьий дьім, за богачика.
Вінчуйемо тьі шчістьом здоровйом,
Шчістьом здоровйом, тоў кольідоуйоў.

[1]) вар. = квітку чорний тер.
[2]) вар. = смужини.

Вінчуйемо ты зеленим вінцьом,
Зеленим вінцьом, красним молодцьом.

Б. Грінченко: Этн. Мат. III. 25. ч. 28. А. С. Н. Д.

16. б.

Співає ся так, як ч. 16. а.

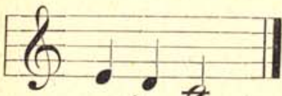
Бувай здорова, ґречнайа панна,
Ґречнайа панна, чом Ганусенька.
Дайже ти, Боже, ўгороды зьілье,
Ў городы зьілье, дома весьільé,
Дайже ти, Боже, ў городьі зело,
Ў городьі зело, дома весело.
Шчо си жьидайеш, шчістьи, здороўльи,
Шчістьи, здороўльи, добройі долі.
Бувай здорова, ґречнайа панно:
Вінчуйу тьи з сими новонародженими сьвйити, сьвйита опровадити, нового року дочекати, по новім роцьі до Богойаўленійа, від Богойаўленійа до Воскресенійа, від Воскресенійа до Вознесенійа, рік від року, на многа лыта.

Співала-рецитовала Олена Карпічик.

17.

Allegro moderato.

Йа Божайа Мати сина породила,
Рефрен: Хрестив сьі Христос па Йордан.
Сина породила, ў пелени повила.
Йа та пеленочкьи йа ўсе кьитайочкьи,
Шчо повиваченькьи, йа ўсе шоўковачі,
Ой а ізійшли сьі йа усьі сьвйатійі.[1])
Йа ўзьили гадати, йак би му мньи дати.
Ой дали ўни му мньи: ой ти, сьвітий Петре.
Йа Божайа мати то си не зльубила,
То си не не зльубила, то-си не ўхвалила.

[1]) Вар.: Ой ізіслаў Господь три сьвйатійі з неба.

Там у містьі, містьі і т. д.
Ой дали ўни му мньи: ой ти, сьвітий Паўле.
Йа Божайа і т. д.

Там у містьі, містьі і т. д.
Ой дали ўни му мньи: ой ти, Сусе Христе.
Йа Божайа мати то си йа зльубила,
То си йа зльубила, то си й ухвалила.

Співала Каська Курилова; так само С. Н Д.

Пор. Антр. VIII. 144. Кольб. Пок. I. ч. 43, 44, 41. Голов. II. стр. 11 ч. 16, 19, 37, 59. III. стр 23 ч. 30.

18.[1])

Moderato.

Ой зріўнай, Боже, гори долини ріўненько,
Шчоби сьі було йаж до батенька видненько.
Ой ци видненько, ци не видненько, йа знайу,
Йа свого батенька по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
Шчоби сьі було й аж до матьінкьи видненько, і т. д.
Йа свойу матьінку по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
Шчоби сьі було й аж до браччика видненько і т. д.
Йа свого браччика по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
Шчоби сьі було й аж до сестричкьи видненько і т. д.
Йа свойу сестричку по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
Шчоби сьі було й аж до милого видненько і т. д.
Йа свого милого по голосочку пізнайу.

[1]) Вар.: Там на гороньцьі два соколоньцьі йачмінь жнут,
Дві зазуленькьи на долиноньцьі льон берут.

Бувай здорова, ґречнайа панно, йа знайу,
Йа свого милого по голосочку пізнайу.
Сама с собоўйоў, з вітцьом з маткоўйоў, йа знайу,
Йа свого милого по голосочку пізнайу.

С. Н. Д.

Співае ся так, як ч. 18.

Гей у садочку виноградочку
Рефрен: Зелена, зелена йаблінь червоны́ йабка зродила.
Йа стерегла йіх ґречнайа панна,
Віходит д' нейі батенько йейі:
Зверж ми донечко з пару йаблочок[1])
Ой йа не зверну, милому держу.

Гей у садочку і т. д.
Віходит д' нейі йа браччик йейі:

Гей у садочку і т. д.
Віходит д' нейі сестричка йейі:

Гей у садочку і т. д.
Віходит д' нейі миленькьий йейі:
Зверж ми, миленька, пару йаблочок.
Ой йа ти зверну, давно ти держу...

Бувайже здорова і т. д. як ч. 18.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 55 ч. 15.

19.

Allegro moderato.

Там ґречнайа панна більу білила,
Рефрен: Шчедрий, добрий, сьвітий вечір.
Більу білила, батенька просила:

[1]) Вар.: Донечко душко, зверж ми яблушко.

Пойідь, батеньку, по більу біленьку.
Батенько мовит: я не пойіду;
Ў мене коникьи ни кованьійі,
Ў мене возонькьи ни зладженьійі.

Там на річеньцьі і т. д.
Більу білила, матьінкьи просила:
Пойідь, матьінко і т. д.

Там на річеньцьі і т. д.
Більу білила, браччика просила:
Пойідь, браччику і т. д.
Йа браччик мовит і т. д.

Там на річеньцьі і т. д.
Більу білила, сестричку просила:
Пойідь, сестричко і т. д.
Сестричка мовит і т. д.

Там на річеньцьі і т. д.
Більу білила, милого просила:
Пойідь, миленький і т. д.
Миленькьий мовит: борзо пойіду,
Шьипочку здоймиў, низко сьі ўклониў.
Бувай здорова, ґречнайа панно
і т. д. як ч. 7. а. від рядка 12—16.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 41. Голов. II. стр. 153 ч. 11. С. Н. Д.

20.

Співае ся так, як ч. 5. а.

Плила дьіўчина мором Дунайом, Дунайу море, Рузуньу зоре!
Вийшоў до нейі батенько йейі:
Подай, донечко, білу ручечку;
Йа вам не подам, бо вам сьи не здам.

Плила і т. д.
Вийшла до нейі матьінка йейі і. т. д.

Плила і т. д.
Вийшоў до нейі йа браччик йейі:
Подай, сестричко, білу рученьку.
Ой подам й обі, але не тобі.

Вийшла до нейі сестричка йейі і т. д.

Плила і т. д.
Вийшоў до нейі миленькый йейі:
Подай, миленька, білу рученьку.
Ой йа ти подам, бо йа ти сьи здам.
Бувай здорова і т. д. як ч. 7. від рядка 12—16.

С. Н. Д.

21.

Співає ся так, як ч. 5. а.

Мила дыўчина білі рученькы
Рефрен: На Дунайеньку при береженьку.
Ой мила, мила перстыінь згубила:
Піди, батеньку, перстенець знайди.
Батенько пішоў, перстыінь не знайшоў.

Мила дыўчина і т. д.
Піди, матыінко і т. д.
Матыінка пішла і т. д.

Мила дыўчина і т. д.
Піди, братеньку і т. д.
Йа братчик пішоў і т. д.

Мила дывчина і т. д.
Піди, сестричко і т. д.
Сестричка пішла і т. д.

Мила дыўчина і т. д.
Піди, миленькый і т. д.
Миленькый пішоў, перстенец знайшоў
Бувай здорова і т. д. як ч. 7. а. від рядка 12—16.

Співав Михайло Сидорик.

22.

Співає ся так, як ч. 8.

Там за горойу за каміннойу,
Рефрен: Де дзвін дзвонит, місыіць сходит.
Білий молодец церкоў муруйе,
Церкоў муруйе, зараз мальуйе.[1])

[1]) Вар.: по третім рядку співають часто:
Зараз мальуйе, листьенько пише, де дзвін дзвонит, місыіць сходит.
Листьенько пише, до батенька шле: „ „ „ „
Додай, батеньку, срібла тей злота, на церкоўцьу, на дім божий.
Батенько дайе, шче му не стайе, „ „ „ „ „

Йа вийшоў д него батенько йего:
Давай, батеньку, срібла і злота.
Батенько дайе, шче му не стайе.

Там за горойу і т. д.
Йа вийшла д него матыінка йего і т. д.

Там за горойу і т. д.
Йа вийшоў д него ой браччик йего і т. д.

Там за горойу і т. д.
Йа вийшла д него сестричка йего і т. д.

Там за горойу і т. д.
Йа вийшла д него миленька йего:
Давай, миленька, срібла і злота.
Миленька дайе, ўже му і стайе.

Бувай здоровий, білий молодче і т. д. як ч. 6.

Співав Олекса Луців.

23.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Пасла дыўчина чотири воли під бором;
Рефрен: Під бором, бором, під зелененькым йавором.[1])
Гей пасла, пасла, ўсьі погубила:
Піди, батеньку, воликьи знайди,
Батенько пішоў, волыів не знайшоў.

Пасла дыўчина і т. д.
Піди, матыінко і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.
Піди, браччику і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.
Піди, сестричко і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.
Піди, миленькый, воликьи знайди.
Миленькый пішоў, воликьи знайшоў.

Бувай здорова і т. д. як в ч. 7. а. рядок 12—16.

Пор. Żeg. P. p. 1. г. II. стр. 33 ч. 31. С. Н. Д.

[1]) Вар.: Пасла дыўчина чотири воли ў йалины;
Гейже ў йалины при дзелененькі долины.

24.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Прала дьіўчина шоўкові хусти на леду;
Рефрен: На леду, леду, на студеници ў кьерници.
Ой прала, прала, перстьінь згубила:
Піди, батеньку, перстенец знайди.
Батенько пішоў, перстьінь не знайшоў.
Дальше, як в ч. 21. з відповідними змінами.

С. Н. Д.

25.

Moderato.

Бо сьі дубок розвивайе,
Та ти гньіздо роздрульайе.
Ой, Михасьу, Михасуньу,
Не стаў сьвітлоньку й у батенька.
Батенько сьі загньівайе,
Сьвітлоньку ти порубайе.

Ой соколе і т. д.
Ой Михасьу і т. д.
..... у матьінкьи.

Ой соколе і т. д.
Ой Михасьу і т. д.
..... у браччика.

Ой соколе і т. д.
Ой Михасьу і т. д.
..... у сестрицьі.

Ой, Михасьу, Михасуньу,
Стаў сьвітлоньку у милойі.
Миленька сьі не гньівайе,
Сьвітлоньки ти не рубайе.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 24 ч. 11.

26.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Там на гороньцьі ў нові коршмоньцьі
Рефрен: Там грали; там грали Вірйане на золотьійі цимбали.
Танцьувала там ґречнайа панна.
Ой вийшоў ід ньі батенько йейі.
Ой чьис, доненько, чьис до дому йти.
Ой зараз піду, лиш танцьу дійду.
Ой танцьу дійшла, до дому не йшла.

Там на гороньцьі і т. д.
Ой вийшла ід ньі матьінка йейі і т. д.

Там на гороньцьі і т. д.
Ой вийшоў ід ньі браччик йейі і т. д.

Там гороньцьі і т. д.
Ой вийшла ід ньі сестричка йейі і т. д.

Там на гороньцьі і т. д.
Ой вийшоў ід ньі миленькьий йейі і т. д.
Ой таньцьу дійшла, до дому пішла.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 11 ч. 12.

27.

Співає ся так, як ч. 8.

Там у садочку при бервіночку,
Рефрен: Вінкьи вила, біў білила.
Ой вийшоў д нейі батенько йейі:
Ой чьис, доненько, чьис до дому йти.
Ой зараз піду, лиш вінка дівйу.
Вінка довила, до дому не йшла.
і т. д. на взір ч. 26.

С. Н Д.

28.

Співає ся так, як ч. 8.

Там у садочку при кьерниченьцьі,
Рефрен: Щедрий, добрий, сьвітий вечер
Білий молодчик коньа наповаў,
Коньа наповаў, личенько ўмиваў.
Йему батенько рушничок держит.
Ой держи, держи, ти мій батеньку.
Йак йа пойіду за тихьий Дунай,
Привезу йа ти дорогі дари.
Дорогі дари: дрібну шьипочку.

Там у садочку і т. д.
Йему матьінка рушничок держит.
Ой держи, держи, мойа матьінко і т. д.
Дорогі дари: дрібну сукманку.

Там у садочку і т. д.
Йему сестрицьі рушничок держит.
Ой держи, держи, мойа сеструньу і т. д.
Дорогі дари: грубі коральі.

Там у садочку і т. д.
Ой йему браччик рушничок держит.
Ой держи, держи, ти мій браччику і т. д.
Дорогі дари: дрібну шьипочку.

Там у садочку і т. д.
Йему миленька рушничок держит.
Ой держи, держи, мойа миленька і т. д.
Дорогі дари: срібний перстенец.

Рости великьий, білий молодче,
Білий молодче, чом Гринуненьку.

Співала Каська Курилова.

29.

Співає ся так, як ч. 8.

Туди нам була дауно стеженька,
Рефрен: Буде Христос на Йардан.
Тоў стежкоў ішла ґосподинонька,[1])
Жоўтим чобітком потупуйучи,
Срібним кльучиком вібренькуйучи,
Свого батенька побуджуйучи.
Йа ўстань, батеньку, ўже день біленькьий,
Ўже день біленькьий, ўже сьвіт йасненькьий.

Туди нам була і т. д.
Свойу матьінку і т. д.

Туди нам була і т. д.
Свого братенька і т. д.

Туди нам була і т. д.
Свойу сестрицьу і т. д.

Туди нам була і т. д.
Свого милого і т. д.

Будь нам здорова, ґосподинонько,
Сама с собоўйоў, с свойоў дружоўйоў,
С свойоў дружоўйоў, з ўсьоў чельадкоўйоў.
Тей з усьім домом, з Господом Богом.
Честь Богу, хвала, вам на шчістье, на здоровйе.

Співала Анна Ґранас.

---

[1]) Вар.: Йа ўже заросли тоти стеженькьи,
Куда ходили ґосподиноньки.

30.

Співає ся так, як ч. 8.

Ой там за льисом за дубинойу,
Рефрен: Штири воли плужок оре.
Віходит д' него батенько його:
Ори, синоньку, міўко, дрібонько,
Будем сьійати йару пшеницьу.

Ой там за льисом і т. д.
Віходит д' него матьінка його і т. д.
Будем сьійати йаройе жито.

Ой там за льисом і т. д.
Віходит д' него братенько його і т. д.
Будем сьійати йарий йачменець.

Ой там за льисом і т. д.
Віходит д' него сестричка його і т. д.
Будем сьійати йарий горошок.

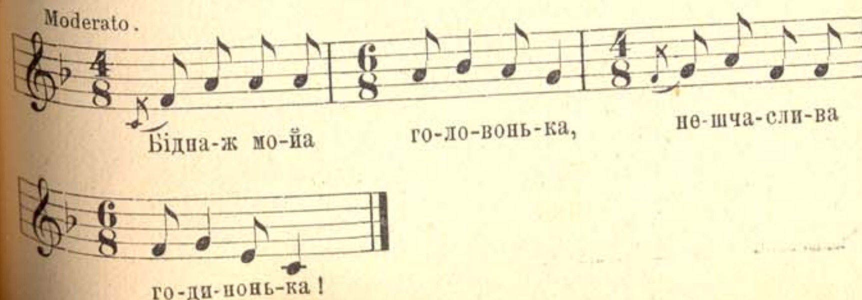
Ой там за льисом і т. д.
Віходит д' него миленька його і т. д.
Будем сьійати йаройе просо.

Співала Анна Ґранас.

3. Пісні великодні: „Йагіўкьи".

1.

Дівчата беруть ся за руки і уставляють ся в колесо; дівчина *А.* що стоїть в середині виголошує перші чотири вірші з обявами великого заклопотаня, а далі звертає ся з питанями до котрої небудь з дівчат *Б.*, що єї окружають. Шість кінцевих віршів виголошує незвичайно весело.

Щож йа таке ізробила, Кострубонька не зльубила.
Вийди, вийди, Кострубоньку, станеш зі мноў до сьльубоньку.

Moderato.

А. А булисте кумо ў містьі? *Б.* Айа, булам.
А. А видьілисте там мого Кострубонька? *Б.* Видьіла.
А. А шчо він там робиў? *Б.* Айо спідницьу купуваў.
Ой йакаж то ладна була,
Ой йакаж то файна була!

Та пісня враз в діяльоґами повторяє ся кілька разів, з тою тільки ріжницею, що „*Б*“ ставить у відповіди замість слова „спідницю“ — запаску, хустку, коралї, чоботи, жупáн. В кінци „*А*“ співає підскакуючи, під першу з наведених мельодий:

Ай господи, сьвітий цару,
Ўже Кострубок на цвинтару.
Тепер йа си погульайу,
Йак рибонька по Дунайу,
А рибонька з каменцьима,
А йа собі з молодцьима.

Żeg. P. p. l. г. стр. 21. ч. 7.

2.

Дївчата дїлять ся на дві части і ведуть між собою діяльоґ під мельодию гагілки ч. 1.

А. Воротай воротайничьки
Й утворіт нам воротонька.
Б. А ми воріт не ўтворимо,
Нема нашого пана дома. (bis)
Пан пойіхаў й аж до Львова.
Буде сукньу набирати,
Свойу паньу прибирати.
Йа шчож то нам за пан йіде.
А шчож він нам за дар везе?

А. Золотойе зерньитонько,
Найкрасньійше дитьитонько.
Пустьіт нас мур мурувати.
Б. Ой ми не пустимо замкьи ламати.
А. А ми замкьи поламайемо,
Сами у пріч поўтьікайемо.

По чім утікає ґрупа *А*, а ґрупа *Б* ловить з поміж них останню в ряді дївчину. Та пісня повторяє ся так довго, поки в ґрупі *А*. не лишить ся тілько одна дївчина, що співає на закінчене:

А. Ой шчож бо йа ізробила,
Чельадоньку-м опустила?

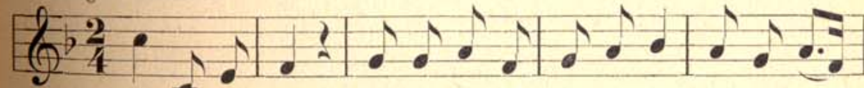
Ґрупа *Б.* відповідає: Було добре годувати,
Чельадоньку не пускати.

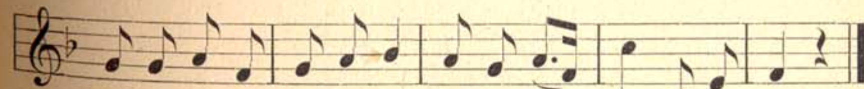
Ант. и Драг. I. 12. Żeg. P. p. l. г. стр. 19. Русал. Днїстр. 42. Навроцький 118. а.

3.

Дві дївки *А*. беруть ся за руки, біжуть кругом церкви, а вернувши до ґрупи дївок *Б*, що стоять, співають:

Allegro moderato.

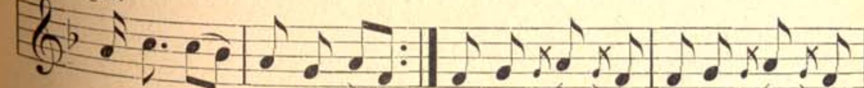

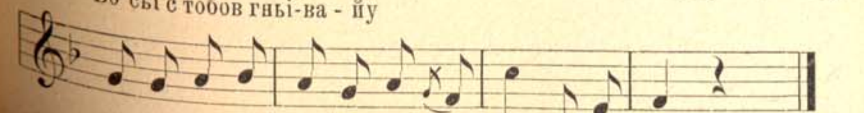

Антроп. 8. 148. Żeg. P. p. l. г. стр. 27 ч. 15.

Ґрупа *Б.* відповідає:

Allegro.

Пісня повторяє ся, тілько замість слова „курка“ вставляє ся: гуска, качка, віў, воўк, йастріб, серна, ворон, бусьок.

4.

Дївчата уставляють ся в колесо, а одна в середині відповідає на їх питаня і руками старає ся показати, як хто танцює:

Allegro.

Б. Шчо вам майу повідати. шчо вам майу ісказати?
А. Ой йак жінкьи скачут, ой йак они таньцьуйут?
Б. Ой от так они скачут, от так они таньцьуйут:
То ў гору, то ў долину, то ў ружу, то ў калину.

Дияльоґ той повтаряє ся, тілько що *А.* питає ся по черзї:

йак ґосподарі скачут
„ парубки „
„ дыўкьи „ .

У відповіді на питанє: йак жиди, цигане і мазури скачут, співає:

Б. Той ў гору, той ў долину,
Той ў бодак, той ў кропиву.

Żeg. P. p. I. r. стр. 17, 18.

5.

Дївчата *Б.* уставляють ся в ряд і поза плїчми подають собі з рук до рук ломачку, „бильу“. Одна з *А.* стараєть ся відгадати, в котрої знаходить ся той патичок. Коли відгадає, то дївчина, у котрої знайшла ся ломачка, стає на місци *А.*

А. співає:

Allegro moderato.

¹) Мабуть зам. перв. Ой Див, Див, тей Ладо.

Б.

Allegro moderato.

6.

Дївчата *А.* беруть ся за руки і формують колесо, а одна *Б.* ходить в середині і відповідає на їх питаня:

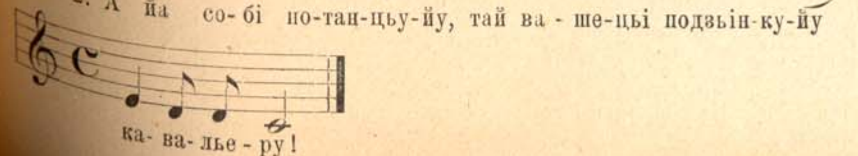
Moderato.

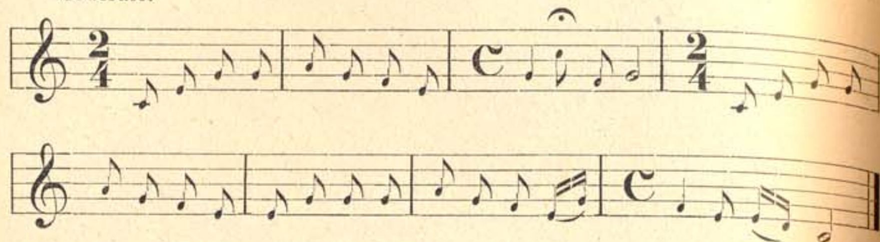

Пісня повтаряє ся зі зміною слова „черевичкіў“ на: спідничини, запашчини, кошулини, жупанини, крейченинки, кораликіў.

Сесю пісню співають в Ходовичах ще й на такий голос:

Варият:

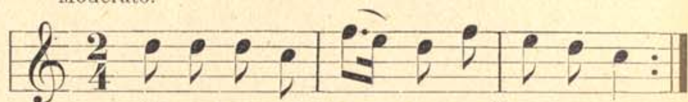
Moderato.

7.

Дівчата беруть ся по парі за руки, а одна (пайменша) ходить їм по руках. Так обносять її три рази кругом церкви[1]) співаючи:

Moderato.

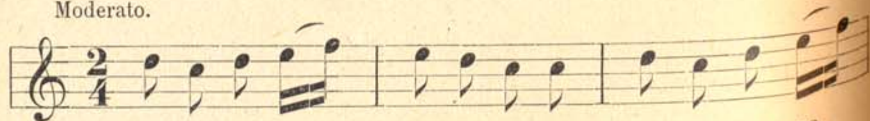

У-же вес-на й ос- крес-ла й ос-крес-ла,
Шчось во-на нам при- нес-ла при-нес ла.

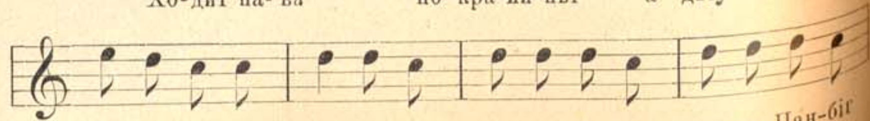
Принесла нам русуйу красуйу,
А дьівоцьку красуйу, красуйу.
А йалова дошчечка, дошчечка,
По ньї ходит Насточка, Насточка.
Ой ходила лельіла, лельіла,
Покі льубка не ўздріла, не ўздріла.
А йак льубка й уздріла, й уздріла,
Тай з лавоньки злетьіла, злетьіла.

Грінченко III. стор. 56, 57, 72.

Moderato.

Хо-дит па-ва по кра-йи-ньі а дьіў-чи-на

по ру-чи-ньі; грай шут-ко, грай не-бо-же, ней ти Пан-біг

[1]) Коли збиточні парубки не пошкодять їх забаві.

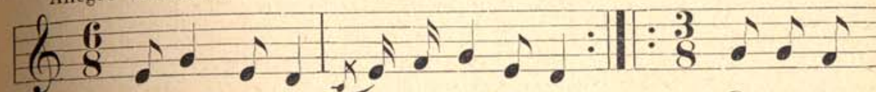

до-по-мо-же, грай шут-ко грай.

8.

Ситуация подібна як в ч. 6., з тою тілько ріжницею, що колесо обертаєть ся рівночасно кругом свого осередка і кругом церкви, „ідут кадубом“. По переспіваню останнього вірша пісні, вибирає дівчина, що стоїть у середині, котру небудь з колеса і ставить її на своїм місци.

Allegro moderato.

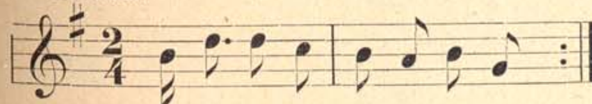
Ой Дан-чи-ку та-ла-бан-чи-ку, Роз-че-ши
По-плин, по плинь по Ду-най-чи ку, Оз-ми сьи
Ві-би-рай

ру-су ко-су, про-мий си чор-кі о-чи.
за під-паш-ки, шу-кай си то-ва-риш-кьи.
со-бі дру-гу, с ка-ли-но-во-го лу-гу.

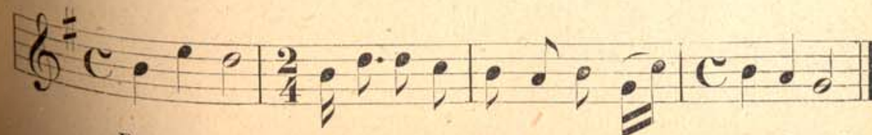
9.

Moderato.

Пи-та-ла сьі ма-ти доч кьи,
Ци са-ди-ла о-гі-роч-кьи.

Ой садила підливала,
Шчо недьільі візирала:
Мойі льубі й огирочкьи.

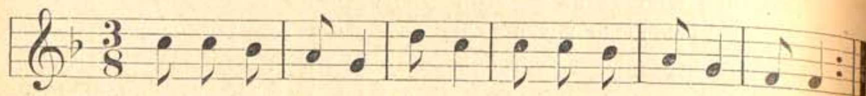
Ро-дьіт сьі, ци ве-ли-кі ци ма-лень-кі не рвіт сьі.

10.

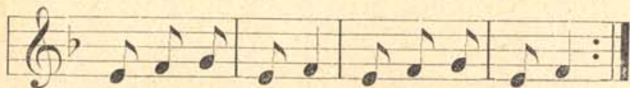
Moderato.

1. На-ша ми - ла йа-гів-ко, йа-гів ко,
2. Уставай же нам ра-ненько, ра неньго,
3. Уми вай же си ли-ченько, ли-ченько,

4. Хотьат ты льу-ди узьа-ти, ми ты хо - че- мо да- ти.
5. За ко - го ма-ту - сень-ко, за ко-го за - зу - лень - ко?
7. Не пі - ду ма-ты - ноч- ко, не пі-ду за - зу- леч- ко.

6. Ой за тка - чи- ка, за ре- міс - нич-ка,
8. Бо за тка - чи ком ра-но вста- ва-ти,
цьіў-ки су - ка - ти, Не піду матьіночко.

Жеґ. Пау. стр. 22 ч. 8.

Пісня повторяєть ся із зміною слова „ой за ткачика“ на: за шевчика, димарьи, Тальійана. Коли запропонують іти „за Руснака“, відповідає:

Ой піду матьіночко, ой піду зазулечко.

11.

Aнegro moderato.

Йе-дзье, йе-дзье Жель-ман, йе дзье, йе-дзье йе-ґо брат
По цо йе-дзье Жель-ман, по цо йе-дзье йе-ґо брат
Під йа-кий ґрунт Жель-ман, під йа-кий ґрунт йе-ґо брат
Під французький Жель-ман, під французький йе-ґо брат

Жель ман, Жель-ман, Вшист - ка ро - дзьі - на.
Жель-ма - но - ва
І бра - то - ва

А ми дьіў-ки не ма-йем, не ма- йем, йідь си са - ма!
Під такьий ґрунт не да-йем, не да- йем,

Ціла пісня повторяєть ся кілька разів з відповідною зміною слова: „французький“ на: турецький, циганський, панський, ньімецький; коли заспівають: „під руський ґрунт“ і т. д. — відповідають:

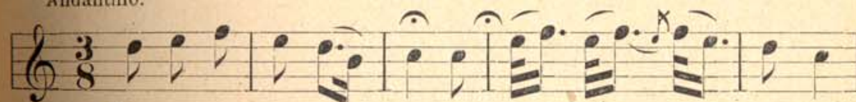
А ми дьіўку майемо, майемо,
Під такьий ґрунт же дайем, же дайем... Йідь си сама!

4. Обжинки.

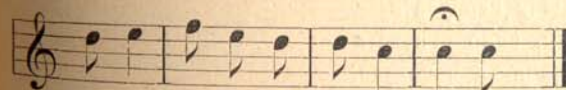
Дожинаючи лану співають:

1.

Andantino.

Ў го-ру со- ньінь-ко ў го-ру; ў го - ру со - ньінь- ко

ў го-ру, ней йа ни-вонь-ку дож- ну.

2. Ой лане, ланочку,
Ой повідж нам праўдочку
Ци будемо ми ў кінци,
Ци підемо ми ў вінци?
Ой будеш, доньу, будеш,
Лише ланочку дьіжнеш.

По скінченю жнива:

3. Дивували сьі льіси (bis)
Де сьі подьіли віўси.
Женчики пожинали
Жельізними серпами
Жельізними серпами
Біленькьими руками.

Зближаючись до дому господаря:

4. На печи дыіжьи кьисне (bis)
До Йвана полон тисне.
То з гьир, то з подьільи
До Йвана на подвірйе.

Żeg. P. p. l. r. ст. 51 (ч. 8.).

„Вінщують“ господарови:

5. Принесли ми полон
З усьіх сторон.
Даў Панбіг пожьити,
Дай Боже повозити.
З польи до обори,
З обори до стодоли,
З стодоли до комори.
З комори на ниву
Ў шчісливу годину.

Стоячи перед порогом дому співають:

6. Нема нашого пана дома,
Пойіхали до Львова
Ільвіў вербувати,
Мід, вино купувати,
Женчикьи наповати.

7. Йа в нашого пана
Тай мальована приспа,
Сьіло женчикіў триста.
Женьцьіж мойі, женьцьі,
Дыіўчьита тей молодцьі!
Дыіўчьита кучерьиві,
Йа хлопцьі чорнобриві.

8. Йа ў льісьі й ожиночкьи (bis)
Ў Михайла обжиночкьи.
Обжьилисьмо за раньи
Заріжте нам бараньи
Барана рогатого,
Ў Михайла богатого.

9. З стріхьи горіхьи летьит,
Женьцьі горіўкьи хотьит:

Повідала нам дыіўка,
Та шчо йе ў вас горіўка,
Ў коморі на полици,
Ў великі бербеници

10. Наші ґосподиньі пишна,
Тей за брамоньку вийшла,
Кльучіма позвонила,
Богу сьі помолила,
Шчо за раньи обжьила.

Żeg. P. p. l. r. стр. 51, ч. 8, стр. 33, стр. 53.

II.

Від колиски до гробової дошки.

А. Діти.

1. Родини й христини.

Коли зближає ся час пологу („злоги“), вагітна жінка не повинна дивити ся на ніщо поганого, хотячи, щоби дитина була гарна.

Також не годить ся її дивити ся в липню („кивню“) на коні, що кивають головами, бо й ожидана дитина все кивала-б головою.

Ново народжене дитя кладе баба на „припічок“[1]) і бє головою о „притулу“, щоби було таке тверде, як притула.[2])

Баба купає дитину в теплій воді („льтеплы“), котрої не виносить в ночи „би спанье не вінести з хати“, тілько в день і виливає її між вікнами під стіну, а корито всуває під „за́пічок“, щоби дитина спала. До першої купелї вкидає батько кілька монет для баби.

Відтак уложивши повиту дитину на печи, приготовляє баба постелю для поліжниці в долїшнїм кінцї „запічка“: стелить сїно, котре скроплює сьвяченою водою („арданцкоў водоў“), а побіч кладе зїлє посьвячене на Маковея (1. серпня). На жердцї уміщенїй в горі над ліжком завішує простирало, і творить тим способом рід паравану, а на простиралї вішає від сторони хати стяжку з намистами, коли уродила ся дївчина, а стяжку з квіткою, коли хлопець.

Але заким положить ся мати на приготовану постелю, завязує її баба у фалд сорочки на грудях зубець чоснику а побіч неї кладе

[1]) Складові частини печи ось які: припічок, просторонь печи перед челюстию; підпічок, порожне місце під печию; запічок, або кубашок, закуток по правій сторонї печи; піч, сама піч і притула, дошка до затикання челюсти: дошки, що припирають до печи по єї лївій сторонї, служать за ліжко

[2]) Подібно поступають з уродженим в зимі телятком.

ніж і ключі, щоби мала при собі зелїзо, бо воно має міц відганяти нечисті сили.

Першу віч по полозї мусить хтось з родини глядїти, сьвітити і стерегчи неохрещеної ще дитини, аби не прийшла чарівниця і вхопивши дитину, не підсунула замість неї відмінця („відміну“). Тої ночи не повинна поліжниця обертати ся до дитини спиною, а то-б поживкло; а коли-б забула ся, то треба дитину три рази скупати в коралях.

На другий день сходять ся знакомі жінки, своячки і сусїдки і то не з порожними руками („гольіру́ч“), лиш кожда приносить ґарнець збіжа, щоби дитині „хліб“ родив ся. Входячи до хати промовляють: „Слава Йсусу Христу, дай Боже шчісливо, здорово, ци з сином, ци з донькоў, ци з плуга́тором, ци з прьйхоў.“

Потім кожда жінка з осібна приступає до „запічка“, відслонює простирало і кладе збіже в хустцї коло поліжницї, котра наливає горілки і подає гостям, сама-ж не п'є. Випиваючи промовляє кожда: „дай Боже, бисте здорови були, бисте сьі потьіхьи дочекали.“ Як що котра не доп'є, то виливає до стелї.

Відтак ходить баба по селї і запрошує в куми: „просит чоловік тей жінка, бисте були ла́скави ў куми“. Батько-ж іде до сьвященика і завідомляє його, що „даў Памбіг гара́зд“; при тій нагодї замовляє часто службу („наймайе хвалу божу“).

До повитя дитини до хресту уживають осібної пеленочки на головку („паголо́вчика“), а осібної під пахви (підру́чника“), одної широкої пеленки і повивача.

Дитину несе до хресту баба; але перед тим обтирає її мати своєю сорочкою, щоби її уроки не взяли ся.

На дорогу дають бабі колачик, названий „проводатор“, щоби не йти до церкви без хліба, а перед виходом з хати кладуть під поріг сокиру; иньша знов якась жінка покроплює бабу з дитиною водою сьвяченою і перша переступає через поріг і сокиру, а за нею баба.

В церкві кладуть кумам на руки крижмо („крижму“) себ то шматок полотна або хустку, а на нїм дитину.

По хрестї відносять дитину матері, котра кождому з кумів наливає й горілки, а куми кидають її за те гроші до чарки.

Пеленки від хресту („від мира“) перуть ся в осібній посудинї.

Віддавши охрещену дитину, гостї сїдають до стола. Страви подають їм в такім порядку: сир, масло, біґос (шматки мяса варені з бураками) і капусту; перед поданєм її встають всї, мовлять молитву, а господар наливає кождому горілки; далї їдять борщ, мясо з борщу, росіл („йушку“) з краяним тїстом, мясо з росолу, а в кінци пшоняну кашу варену на молоцї.

По їдженю встають, а той що сидить на „старшім“ кінци промовляє: „дьикуйу вам за хльіб, за честь і за всьо добро́; дай Боже, бисте сина (доньку) згодували, потьіхі сьі дочекали, абисмо так йакйесмо сьі посходили до хресту, бисмо прийшли й на весільє.“

Відтак усі сїдають „аби всьо добро́ сьідало“, ще трохи посидять, а докотрі відходять; опісля сходять ся знов і зачинають „перепивати“:

Баба бере таліръ або полумисок, кладе на нього, „цьілушку“, себ то перший скравок з хлїба, а як перша дитина то колач, — наливає в чарку горілки і п'є до найстаршого кума. Той п'є до поліжниці, котра тепер вже є його кумою і желає: „Кумо, кумо! дай Боже здоровлє, бисте вискочили із за того віса, йак серна з льиса, бисте сина згодували, потьіхі сьі дочекали.“ Потім кладе на таріль гроші для куми, котрі баба відносить поліжниці. Так перепиває баба до кождого кума і зносить матері гроші; муж при тім дає звичайно найбільше.

Баба бере знов таріль і перепиваючи до найстаршого кума промовляє: „скьиньте сьі бабцьі на капцьі“. Кождий дає їй по крейцару, почім сїдають до перекуски, що складає ся з пирогів і каші, а як піст то з г о л у б ц ї в, себ то пшоняної каші завиненої в капустяні листки, в кінци кождий перепиває ще раз до поліжниці.

Коли куми порозходять ся, мати посилає по полудни до сусїдів бабу і спрошує до себе жінок. Кожда приносить у хустці трохи збіжа, а погостившись відходить і дістає до дому шматок хлїба. Відтак приходять і мущини та забавляють ся часом через цілу ніч.

Тимчасом баба стереже старанно поліжниці, котра не повинна вийти й за поріг хати.

На третій день приходить баба до поліжниці збирати постелю, сїно і дає їй чисте простирало.

В три тижні по полозї, давнїйше бувало по 6 тижнях, — приходить баба, аби приспособити матїр до виводу. Мати убирає ся чепурно, бере дитину, ніж, ключі, цілушку хлїба і головку чоснику, а баба скроплює її сьвяченою водою. В дорозї до церкви не вільно матері прикрити очий дитинї, хотьби і мороз був, щоби уроки не брали ся.

Перед порогом церкви з лївої сторони дверий клякає мати, а коли прийде сьвященик, вона держачись „стули“, йде за ним перед малий вівтар, де відбуває ся обряд хресту.

Перед виводом не вільно поліжниці перейти поза чужу межу, границю або перелаз.

По хрестї дістає баба за услугу, коли перша дитина, дві міри полотна на запаску, дві шістки і бохонець хлїба; при другій дитинї від тої самої матери не дістає вже полотна.

2. Колисанки.[1])

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 130. Співав Олекса Бабій.

Соньінько зійде (bis)
Тай назад воно зайде,

[1]) Крім пісень сим заголовком обнятих співають ся при колисцї і всякі иньші, без огляду на зміст, аби тілько ритм їх дав приладити ся до одної з мельодий уміщених під ч. 1, 2, 3, 4 і 5.

Матьінка умре (bis)
Уже йинчоїі не буде.
Хоть уна сьі найде (bis)
Усе вона не рідненька,
Шчо сьі притулит (bis)
Усе вона студененька.

Співав Олекса Бабій.

2. а.

Співає ся так, як ч. 2.

Ой бодай, бодай (bis)
Не ранецько свитало,
Шчоби сьі мойе (bis)
Мале дитьи виспало.
Ой бодай, бодай (bis)
Не рано кури піли,
Ой шчоби мойі (bis)
Вороги поньиміли.

Співала Феся Баранова.

3.

Moderato.

Ой ма-ла, ма-ла, ой ма-ла, ма-ла пе-ре-пе-лонь-ка дьі-ти, Та пі-шла са-ма, та пі-шла са-ма ме-жи ко-пи си - дьі-ти.

Сьіла вона си (bis) та межи копоньками,
Зажурила сьи „ дрібними дьітоньками.
Ой шчож бо меньі „ мойі дьітоньки, по вас,
Коли не майу „ перепелонька до вас!
Ой не жури сьи „ ти матьінонько, нами,
Підростут крильцьі „ полетимо ми сами.

на ли-поч-ку ў тем-нім льі-сьі на ли-поч-ку.

Буде вітрець повівати,
Мале дитьи колисати.
Будут пташкьи прильітати
Та будут сьпівати,
Дитиночку маленечку
Будут присипльати.

Пор. Антр. VIII. стр. 202 ч. 206.

6.

Співає ся так, як ч. 2.

Повішу йа колисочку
На вербу на вербу,
Колиши сьи, мій синочку,
Закіль йа сьи верну.

7.

Співає ся так, як ч. 2.

Ой спи, дитьи, без повитьи
Тей без колисаньи,
Йабис спало, не плакало
До самого раньи.

8.

Співає ся так, як ч. 2.

Ой спи, дитьи, без повитьи
Тей без пеленочок,
Прийде мати та півйе тьи
Ў тоненькьий платочок.

Чч. 5, 6, 7, 8 Співала П. Білінська.

9.

Співає ся так, як ч. 5.

Ой спи, дитьи, без повитьи,
Прийде мати, тей півйе тьи.

Ой полетимо (bis) попід високі гори,
Не вернемо сьи „ до матьінкьи ньіколи.

Пор. Кольб. Пок. II. 362. С. Н. Д.

4.

Moderato.

Не жьиль же меньі (bis) тай тойі колисонькьи,
Лише меньі жьиль „ малойі дитинонькьи.
Бо колисоньку „ за день за два збудуйу,
Малу дитину „ за рочок не згодуйу.
Бо колисочка „ з крутого деревенька,[1])
Мала дитина „ з під щирого серденька.
Бо колисочка „ по колисочцьі буде,
Дитина умре „ матьінка не забуде.
Ой тьижко, гирко „ каміньи углодати,
Шче гирше тьижше „ дитину згодувати.

Пор. Żegota P. pieśni ludu rusk. II. стр. 67. С. Н. Д.

5.

Moderato.

[1]) Вар. Бо колисочка с тоненького дереўцьі,
Мала дитинка с під щиренького серцьі.

Йа ў тоненькі пеленочкьи,
Йа ў йедвабньі кьитайочкьи.
Ой спи, дитьи, без повитьи,
Прийде мати, тей півйе тьи.
Пішла ў поле на роботу,
Та не прийде аж ў суботу.
Ой спи, дитьи, колишу тьи,
Ой йак уснеш, йа лишу тьи.
Ой спи доўго, рости борзо
Вітцьу й матцьі на потьіху,
Добрим льудьом на послугу.
Аби лихьим не служити,
Бо йім не мож догодити.

Співала Марта з „Лугу“.

10.

Співає ся так, як ч. 5.

Ой спи, дитьи, колишу тьи,
Прийде мати, йа півйу тьи.
Поставйу тьи під лавицьу,
Сама піду на вулицьу.
На вулици дудка грайе,
Мене мама не пускайе.
Пусти мене, мойа мати,
На вулицьу погульати.
Так йа собі погульайу,
Йак рибонька по Дунайу.
Йак рибонька з камінцьіма,
Так йа собі з молодцьіма.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 139 ч. 1. Співав Олекса Бабій.

11.

Співає ся так, як ч. 5.

Ой ходит сон коло вікон,
А дрімота коло плота.
Питайе сьи сон дрімоти:
Де будемо ночувати?
Ой де хата тепленькайа,
Де дитина маленькайа.

Йа там будем ночувати,
Мале дитьи присипйати.

Пор. Рус. Днѣстр. стр. 35. Żeg. P. p. l. rus. II. ст. 66. С. Н. Д.

12.

Співає ся так, як ч. 5.

Гойда, гойдасенькьи,
Зимна роса на пташенькьи,
Шче зимньішша на дьітонькьи,
На дрібнійі сирітонькьи.

Співала П. Білїнська.

13.

Співає ся так, як ч. 5.

Колисала баба дьіда
Від поранку до обіда:
Йа спи дьіду, кобис не ўстаў,
Чей би ми сьи йинчий дьістаў.
Колисала баба дьіда
Від поранку до обіда.
Не могла го ўколисати,
Мусьіла му цицькьи дати.

Співав Олекса Бабій.

14.

Співає ся так, як ч. 5.

Льульу, льулу, старий гульу,
Дам ти ґрейцар на цибульу.
Дам ти другий на петрушку,
Дам ти третий, хлепчи йушку.

С. Н. Д.

15.

Співає ся так, як ч. 5.

Ой спи, сину, хоть годину,
Чейже я си відпочину.
Хтьілас, мати, спочивати,
Було мене тай не мати.
Було мене тай не мати,
Було собі тай гульати.

Шкода льіса деревійа,
Шчо ў ньім нема соловійа.
Нема кому рано ўстати,
Чільадоньку побуджати.
Ўстань, чільадко, до роботи,
Віспалас сьі до й охоти.

Пор. Кольб. Пок. ч. 452. Співала П. Білїнська.

16.[1])

Allegro moderato.

Розбиў собі головище
На дубовім конарищи.
Вилетьіла муха з хати
Комаренька ратувати:
Ой комару мій комару,
Жалуйу тьи не помалу.
Пчоли з польа прильітайут,
Пльастри з меду прикладайут.
Піду льаку купувати,
Головоньку смарувати.
Де сьі скажеш поховати,
Свойі кости поскладати?
Поховайте мене ў льісьі,
При зеленому горісьі.
Та насьійте рути-зьільі
Йак прийде сьвіта недьільі,
Будут льуде зьільі рвати,
Комаренька споминати:
Десь ту лежит комарище
Наші крови пійачишче.
Десь тут лежут його кости,
Шчо кусали ў такі злости.
Десь тут лежит його труба
Шчо й ўпала ўчора з дуба.

[1]) Сю пісеньку рецитують сїльські дїти дуже часто при забавах і для успокоєння розплаканих дїтий.

Десь тут лежут йего жили,
Не йедного сьі напили.
Десь тут лежут йего рукьи,
Шчо робили тыльно мукьи.
Десь тут лежут йего зуби,
Шчо ўтвирали много губи.
Амінь, амінь, комарище,
Наші крови пійачище.
Не йедному граў на носьі,
Тепер лежит йа ў поросьі.

Рецитував Олекса Бабій.

Пор. Антр. VIII. стр. 225 ч. 288. Чуб. V. жартобл. 205—207; Кольб. Lud. сер. XVIII. ч. 341, сер. VI. ч. 416.

17.

Ой льульу, льульу (bis) дитиночко маленька,
Ци ми ты Бог даў „ ци лихайа доленька?
Йак ми ты Бог даў „ буду ты шінувати,
Йак лиха долі „ мушу ты годувати.

18.

Moderato.

Спа-ло ди-тьи, спа - ти бу-де йе-му Хри-стос сто-рож бу - де, йа Пре-чи-ста до по - мо - чи, та йак у день так і ў но - чи.

19.

Ой льульульу (bis) коби ты вильульати,
Коби сьі с тебе „ потьіхьи дочекати.

20.

Ой льульу (bis) закі ты вигодуйу,
Не рочок, не два, тей не чотири с тобоў сьі набідуйу.
Не йедну нічку (bis) тей не йеднуйу днинку,
Закі згодуйу „ свойу малу дитинку.
Йабим не дбала „ абим йак бідувала,
Кобиж то йа сьі „ потьіхьи дочекала.

Б. Воля дівоцька і парубоцька.

1. Дівчина вільна.

Шумки.[1])

1.

Allegro.

Ой по - кі йа бу - ла ма - ла, ко - ли - са - ла ме - не ма - ма.
То ў ко-лись-цьі то ў ко-роб - цьі, те - пер ме - не льу-бйут хлоп-цьі.

Коробочка торкотьіла,
А йа спати не хотьіла.
Коробочка торох, торох,
За мноў хлопцьіў сорок, сорок.

С. Н. Д.

2.

Ой мамуньу, льубйу Грицьі,
Гриць на мене не дивит сьі,
Льубйу Петра, Петро мене,
Коли Петро не дльа мене.

С. Н. Д.

[1]) Гумор, вдатність, часом і гірка сатира в змісті, але легкість у формі, то загальні прикмети шумки. Шкода тільно, що той відділ народньої поезиї в Ходовичах розмірно найменьше плеканий, що далоб ся подекуда пояснити контрастом, у якім стоять важкі, поважні занятя і прикрі материяльні обставини селян до конечної для шумки повної веселости. Шумки співає тільно молодіж, звичайно в товаристві на празниках і вечерницях серед загального веселого настрою, зглядно при танцю і музиці.

3.

Йак паничьи не льубити,
Та з паничом добре жити.
Паничова камізелька
Пристала ми до серденька.

4.

Ей кобис так серпом жала,
Йак у танци витинала;
Ей кобис так косоў косиў,
Йак у танци дыўкоў носиў.

5.

Від кутика до кутика
Припинала когутика.
Від стоўпчика до стоўпчика
Припинала горобчика.

6.

Йа на поли ночувала,
Соколика не видала,
Лиш видыла жоўтогрудку,
Шчо скакала попід грушку.

7.

Ти, дыўчино гордыўничко,
Румйанове твойе личко,
Не так личко, йак ти сама,
На папери написана.

С. Н. Д.

8.

Allegretto.

Тепер ми сьі не хоче,
не хоче, не хоче,
Бо мі милий скобоче,
скобоче, скобоче.

9.

Ой дыўчьита, де йдете,
де йдете, де йдете,
Котра мойоў будете,
будете, будете?

Або сестра, або йа,
або йа, або йа,
Або мойа братова,
братова, братова.

С. Н. Д.

10.

Allegro.

Пор. Антр. VIII. стр. 217 ч. 258. Чуб. V. жартоб. 210. Żeg. P. p. l. r. II. ч. 11 стр. 162.

11.

Allegro.

Ой мамуньу мойа,
Позичте ми таральа,
Вікупити черевичкьи
Ў молодого мальара.

Ой, доньуж ти мойа,
Було льіто не зима,
Було собі заробити,
Черевичкьи вікупити
Ў молодого мальара.

Ой там, ой там на горі,
Мальували мальарі,
Питали сьі дьіўчини:
Ци треба ти димчини?

Дьіўчина сьі не ўстидала,
Нову димку підьібрала,
Ой дивйут сьі мальарі,
Нова димка дві дьері.

Співала Каська Курилова.

12.

Allegro.

Де то-та дьіў-чи-на, шчо тут бу-ла? Ско-чи-ла че-рез пльіт

тей туп-ну-ла.

А за неў хлопчикьи йак червінцьі,
Підрали фартушок на кавальцьі.

С. Н. Д.

13.

Пригривка до танцю.

Allegro.

Ой за мноў хлоп-цьі за мноў, За - кі ходжу

сьльішноў панноў, Ой за мноў пи - ри-пи - ли-цеў,

За- кі хо - джу мо- ло - ди-цеў.

14.

Співає ся так, як ч. 8.

Ой мамуньу товар іде,
Йа наш бичок перед веде,
Йа му кажу: бицьу, бицьу,
А він мене за спідницьу.

Йа му дайу хльіба соли,
А він мене ріжком коле,
Йа му кажу: йди до дому,
А він мене у солому.

15.

Ой виграў наш пан виграў,
Молодого хлопцьі вибраў,
Вибраў, вибраў на Подольу,
Сам сьі зістаў коло польу.

16.

А йа спйу, меньі снит сьі,
Мойа души веселит сьі;
А йа ўстала, тей нема,
Болит мене голова.

17.

Ей шасть по дубиньі,
Шьирокьий лист на калиньі,
А шче шьирший на йаворі,
Десь мій милий на розмові.

18.

Сьічіт мене, рубайте мі,
За старого не дайте мі,

Бо ў старого сива брода,
Йа молода йак йагода.

19.

А ти старий на щос здалий,
Попойісти на піч льисти,
Та на саму середину,
Випарити черевину.

С. Н. Д.

Коломийки.

Ритм коломийковий виступає без сумніву найчастійше в українсько-руській народній поезиї. Появляє ся він, що правда, у піснях всілякого змісту — однак найчастійше в піснях любовних. У сій збірці припадає 58% коломийкових ритмів на пісні любовні. Кожда коломийка складаєсь із двох чотирнайцять-силябних віршів, що укладають ся в ґрупи силяб, які можна означити схемами: $[(8 + 6)\ 2] = [(4 + 4 + 3 + 3)\ 2] = [(4 + 4 + 2 + 2 + 2)\ 2] = [(2 + 2 + 2 + 2 + 3 + 3)\ 2]$. Рідше подибує ся дванайцятьсилябний вірш коломийковий: $(2 + 1 + 2 + 1 + 6)$:

Попід сад, | попід сад, | тей попід садочкьи.

Такі коломийкові строфи становлять звичайно для себе цілість під зглядом змісту; однак дуже часто кілька таких самостійних строф коломийкових складає ся на відповідні льоґічні ґрупи; такі ґрупи розростають ся часом у широку пісню викінчену під зглядом розкладу поетичного материялу.

В отсій збірці поставлено між поодинокими числами такі ґрупи коломийок що їх сполучує звязь льоґічна. Такі ґрупи порозкидувані також серед тих строф коломийкових, з котрих кожда становить для себе цілість і котрі не стоять із собою у ніякій звязи.

В коломийках мельодиї не є тісно звязані із змістом, — так, що кожду із наведених строф можна співати на всілякі лади. До кождої може відноситись одна із поданих тут 41 мельодий.

З тої причини друкуємо тут мельодиї окремо, без тексту.

Коломийки значимо порядковими числами без огляду на поодинокі ґрупи в які вони входять.

Рядок 1. Мене мати породила ўвьила повивати:
Або ўмирай або рости будеш бідувати.
Мене мама породила темненькойі ночи
Дала меньі біле тьіло, а чорненькі очи.
Мене мати породила по конец потока,
Казала ми рости доньу тоненька, висока.
А йа мами послухала виросла тоненька,

На сьім ліктьіў фартушина, та ще коротенька.
Мене мама породила та ізбила горпец,
Абим була дьіўкоў ладноў на горішний конец.
Мене мама породила та ізбила ринку,
Абим була дьіўкоў ладноў на всьу серединку.
Мене мама породила темненькойі ночи,
Дала меньі чорньі очи мруґати на хлопцьі.
Ой калино, калинонько чо при лузьі стойиш,
Ци ти сонцьі візирайеш, ци сьі вітру бойиш?
А йа сонцьі візирайу, вітру сьі не бойу,
Де мі мати породила, там йа си постойу.
Мене мати породила в стодольі на тоцьі,
Та дала ми сиві очи мруґати на хлопцьі.
21. Ой ўпала зьвізда з неба тай розсипала сьи,
А дьіўчина позбирала, тай затикала сьи.
Ой коби йа була красна йак зоронька йасна,
Сьвітилабим на все поле, ньіколи не згасла.
25. Ой кувала зазуленька йа ў льисьі на пеньку,
Йа хтож мене поцьульуйе таку молоденьку?
Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Йак учула зима буде, она сьи сховала.
Йак учула зима буде, зима студененька,
Сховала сьи ў гай зелений сива зазуленька.
Ой кувала зазуленька тоненьким голосом
Покі вна сьи не ўдавила йачмінним колосом.
33. Мене мама породила ў свйитуйу недьільу,
Та дала ми лиху дольу, де йа сьи подьійу?
Лиху дольу ньі ўтопити, аньі проміньати;
Жиди знайут, пани знайут не хтьит купувати.
Ой гоньу йа лиху дольу із міста до дому,
Та друльу йа лиху дольу із моста ў воду.
Іди доле, лиха доле іди утопи сьи,
Та за мнойу молодойу та не волочи сьи.
Ой йа піду, ой йа піду ў Дунайу ўтопйу сьи,
А ти вийдеш по водоньку, та йа тьи ўхопйу сьи.
А ти вийдеш по водоньку двома коноўками,
Та йа тебе ухопйу сьи ногами й руками.
45. Ой боднаре, боднарочку, зроби меньі дьіжу,
Ой тай таку коновочку, шчо по воду біжу.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 95, сер. XIX. ч. 592. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 171 ч. 8, стр. 201 ч. 1. Кольб. Пок. II. 224—25, Антр. VII. 170; VIII. 10.

47. Ой коби йа маму мала йа би не служила,
Йа би чужі ґосподини води не носила.
Йа би води не носила хати не ўмітала,
Йа би чужі ґосподини ў ласку не стойала.
Коби йа сьи ў Пана Бога того допросила,
Аби мойа ґосподиньі ў мене шче служила.
Ой йа би йі іззварила із петрушкьи йушкьи,
Та йа би йі покришила всьількі й окрушкьи.
Йак би йісти не хотьіла, йа би йейі била:
Пригадай си ґосподине, шчос зі мноў робила.
57. Бодай тебе когутику пйері забольіло,
Шчо ти не піў а йа спала, вже сьі розвидньіло.
Бодай тебе когутику пйері заскьипало,
Шчо ти не піў а йа спала уже засвитало.
61. Післала мйи мойа мати ў льіс горішкьи рвати,
Та висока льіщинонька не мож досьигати.
Бодай же ти льіщинонько на́ рік не зродила,
Йа горішкіў не нарвала, мене мати била.
65. Ой шче мене мойа мати ў купели купала,
Та ўже мойа біла ручка до хлопцьіў махала.
Ой шче мене мойа мати по руках носила,
Та ўже мене за хлопцьіма охота зносила.
69. Ой ту ду-ду, ой ту ду-ду не вставай на груду,
Не погльадай оченьками, бо твойа не буду.
71. Ой хороша дьіўчинонька, хороша йі мати,
Хорошо сьи потрьисайе коло свойі хати.
Ой хороша дьіўчинонька, хороша йі нењка,
Йа хорошо ўна сьпівайе коло музиченька.
75. Ой шчож то ми за зьільечко, шчо сьи само сьійе,
Ой шчож то ми за парубок, шчо сьи не засьмійе?
Ой шчож то ми за зьільечко перекотиполе,
Ой шчож то ми за парубок шчо бородоў коле.
Пор. Антр. VII. 221.
Ой то ў мене та зьільечко пахучайа мйитка,
Ой то ў мене парубочок, шчо льубит дьіўчьитка.
81. Де ти йідеш, де ти йідеш кучерьивий Дмитре?
Вуса бим ти підголила, та не майу бритви.
83. Зваріт меньі мамунцуньу тойі дубенини,
Шчоби мене молоденьку хлопчикьи льубили.
85. Ой йак йа сьи оперeжу на Йвана липтицеў,
Уже йа буду до й осени файноў молодицеў.

Ой йак йа сьи затикайу на Йвана рутойу,
Уже йа буду до й осени файноў молодойу.
89. Не тепер, не тепер на гриби ходити,
Ў осени, ў осени йак будут родити.
Пор. Антр. VII. 240.
Не з мішком, не з мішком але з коробочкоў,
Не сама, не сама але з парубочком.
93. Йдете хлопцьі на підпенькьи кличте мойі Сенькьи,
Мойа Сенька не сьльіпенька, видит де підпенька.
Ой пішоў дьід на гриби, баба на підпенькьи,
А дьід свойі посушиў бабиньі сиренькі.
Пор. Антр. VII. 222.
Ой пішоў дьід на гриби, а баба на гливи,
А дьід свойі посушиў, бабиньі погнили.
99. Ой пасу йа бичкьи, бичкьи та попід осичкьи,
Та йак йа си засьпівайу, не треба й музичкьи.
Ой то йа си засьпівайу двома голосами,
Йеден піде польом, польом, а другий льісами.
Пор. Кольб. Пок. II. 447.
Ой йа собі засьпівайу йакойі йа ўмійу,
Аби льуде не казали, шчо йа туманьійу.
105. Ой чійе то весільечко пана молодого,
Вільно меньі погульати, шчо кому до того?
107. Ой горами, долинами пшеницьі ланами,
Вандруй, вандруй дьіўчинонько ў Волошчину з нами.
Хіба би йа дурна була, розуму не мала,
Та шчоби йа молоденька з вами вандрувала.
111. Ой коби йа така була йак мойа мамуньі,
Продала бим сиве курі, купила татуньі.
113. Што татуньо розказали, то мамуньі мусьит,
Ой мамуньи татуневи когутика дусьит.
115. Ой на пйицу камінь меле, під пйицом лотокьи,
Чомусь мене не пускайут на тоти толокьи.
Чомусь мене пускайут, збирайут сьи бити,
Пустьіт, пустьіт мамунцуньу хоть сьи подивити.
Чомуж мене не пускайут через йакусь біду,
А йа ў вечьир викраду сьи, на толоку піду.
121. Ой зацвила пшениченька, а ў колосу зерно,
Йакась біда засьпівала мізерно, мізерно.
Ой зацвила пшениченька, зацвила, зацвила,
Тогди йесми засьпіваў, йак йем тьи наўчила.

125. Ой до гайу дороженька, до гайу, до гайу,
Кумпаночка віддайе сьи а йа не гадайу.
Кумпаночка віддайе сьи, а йа шче не буду,
Та йа свойі кумпаночцьі за дружечку буду.

129. Не дай мене мойа мати за цимбальістого,
Цимбали сьи поламайут, то шчо меньі з того?
Не дай мене мойа мати за ткачі брехачі,
На ткачику сороченька йа з льудзькойі працьі.

133. Коби грала музиченька кождойі недьільі,
Йа би пішла танцьувати, майу ноги більі.
Йак музика ладно грайе, йа слухати льубйу,
Мене мама рано будит, йа ў кулакьи трубйу.
Йа музика ладно грайе, весело сьі дивит,
Та йему дайут горіўкьи, він сьі не противит.

139. А ў городьі пастернак, зелена му гичка,
Льубиў мене пан комісар, хоть йа не величка.
А хоть бо йа невеличка, колим бесьідлива,
Пан комісар чорновусий, а йа чорнобрива.
Парубочку молоденькьий, вус ти сьі засьійаў,
Завіў йес мі у солому, ньічос ми не ўдьійаў.

145. Ой стойала на полици новенька кузьіўка,
Просила сьі у паничі молоденька дьіўка;
Пусти мене до домоньку молодий паничу,
Йак йа буду молодицеў сама тьі закличу.

149. Ой коби йа молоденька тілько мала гроший,
Кілько мене поцьулуваў парубок хороший.

151. Та йак миньі не сьпівати, коли ми сьі хоче,
Коли мойі головонькьи ньіхто не клопоче.
А йак мойу головоньку зачнут клопотати,
Тогди ми сьі молоденькі не схоче сьпівати.

155. Ой та дана, ой та дана, шчо ми за догана,
Не бойу сьи ў Ходовичах ньі віта, ньі пана.
Йа панщину відробила, податок віддала,
Тепер йа си засьпівайу ой та дана дана.
Ой та дана, ой та дана, не піду за Йвана,
Але піду за Данила, абим не робила.

Йа ў Данила не робила, лише бичкьи пасла,
При зеленьі отавици, абим була красна.
Пор. Антр. VIII. 201.

163. На попові сьіножати добре сьіно жати,
З ходьіўськими парубками добре танцьувати.
Парубочкьи ходовицькі ставайте до ґльіду,
А йа буду вірирати за кого йа піду.

167. Питаў мі сьі парубочок чомум така біла,
Мене мати породила йак сметану гріла.
Питаў мі сьі парубочок чом така румйина,
Мене мати породила, йак цвила калина.
Питаў мі сьі парубочок чомус така гладка,
Мене мати породила, та йак цвили йабка.
Мене мати гудувала прісноў паленицеў,
Абим була дьіўкоў ладноў потьім молодицеў.

175. Не диви сьі парубочку шчо дьіўчина біла,
Йак би мати не змолола, хльіба би не йіла.
Ой диви сьі парубочку та котра румйина,
Та йак стане коло жорен, не треба і млина.

179. Ой не ходи богачику горойу за мнойу,
Бо ти богач а йа бідна, не ріўньам з тобойу;
Бо ти богач а йа бідна, не зрівнайемо сьі,
Ў тебе воли ў мене нема, не поберемо сьі.

183. Ой ти дуб, ой ти дуб йа суха йалицьі,
З тебе дубе ньіц не буде, з мене молодицьі.
Ой ти дуб, ой ти дуб, а йа березонька,
З тебе дубе ньіц не буде, з мене дьіўчинонька.

187. А йа пйана, а йа пйана, а йа не твереза,
Чим бим хату замітала, йак би не береза.
Мету хату, мету сьіни, а все си гадайу,
А хтож мене посватайе, йа вольіў не майу.
Ой йе ў мене сиві очи з чорними бровами,
Та так мене посватайут, йак тоту з волами.
Ой дасьць меньі сестра воли, а браччик корови,
А мамунцьі біле тьіло, тей чорненькі брови.

195. Казали ми кури пасти, кожухьи латати,
Тьутьу, тьутьу чубатенька, кличу тьи до хати.
Казали ми кури пасти горох молотити,
Кури йайцьі погубили, мене хотьит бити.

199. Казали ми кашу пісти, а йа не голодна,
Казали ми за вдыўцьи йти, йа молодцьи годна.
Кольб. Пок. II. ч. 485.

201. Ой на леду кьерниченька па леду, на леду,
А богата дыўчинонька ўмиваіе сьі ў меду;
А біднайа дыўчинонька ўмиіе сьі водойу,
Та за бідноў дыўчинонькоў хлопцьі чередойу.

205. Ой богацька дыўчинонька пішла за волами,
Затріскала сину димку кривими погами.
А богацька дыўчинонька пішла за тельити,
Затріскала сину димку, не могла підньити.

209. Йакась біда набрехала, шчо йе ў лысьі паші,
Та пігнала бичкьи пасти більавина наші.
Йакась біда набрехала, шчо йе в лысьі вода,
Та пігнала бичкьи пасти дыўчина молода.

213. Ой орала дыўчинонька за гайом, за гайом,
Йедним бичком половенькьим, а другим бугайом.
Ой орала дыўчинонька штирма воли ў поли.
Та казала, шчо не прийде на біду ныколи.

217. Ти гадала дыўчинонько, шчо ти найладнышша,
А ти така дыўчинонько, йак фасолька піша.

219. Голуб сивий мамунцуньу д' вікнам прилытайе,
Дай му доньу принадоньку, де з чьиста буваіе.
Та йаку му мамунцуньу принадоньку дати,
Йозьми коньа до стайенкьи, голуба до хати.
Йозьми коньа до стайенкьи, голуба до хати,
Посади го конец стола стань з ним розмоўльати.

225. Попід сад, попід сад, та попід топольу,
Відведьіт мйи до домоньку, бо сьи сама бойу.
Не ведьіт мйи долинами, ведьіт мйи понад стаў:
В мого тата сьвічка горит, ўже мій тато устаў.
Ой прийшла йа до домоньку, тай сьи розгорнула,
Мене мати питайе сьи, де ти доньу була?
Ой була йа матусуньу ў пана на толоцьі,
Не сама йа йшла до дому, вели мйи два хлопцьі.

233. Ой у саду садовина а ў лысьі лышчина,
Научила сьи ў саду спати молода дыўчина.
Научила сьи ў саду спати межи йаблінками,
Шчо хотьіла віробийла межи парубками.

А невістка прийшла з міста, та надула губкьи,
Не дай мати ў саду спати, бо ходьит парубкьи.
Бодай же ти невісточко так здорова була,
Йак ти ў мене тойі ночі парубочкіў чула.
Пор. Кольб. Пок. ч. 172.

241. Льубиў мене вітьіў син, хотьіў мене ўзьати,
Та даў меньі новий серп: ходи мила жати.
Ой йа ўзьила новий серп кьинула за себе,
Не жьила йа ў свого тата, тей не буду ў тебе.

245. Ой ішла йа попід лыс, найшлам козарика,
Дурнам була, шчом не йшла, сватаў мйи музика.

247. Била мене мойа мати березовоў ріскоў,
Не буду йа у Ходовичох ныкому невісткоў.
Била мене моя мати березовим прутом,
Шчоби йа сьи не дивила та за тим рекрутом.
Била мене мойа мати, била мене, била,
Дай йі Боже вдоровйенько, на добре мйи ўчила.
Била мене мойа мати тай колотьіўчиноў,
„Абись хлопцьіў не льубила молодоў дыўчиноў.“
Била мене мойа мати ў плечі кулаками,
Шчоби йа сьи не дивила та за двораками.
Ой бий мене мойа мати, на муку мйи убий,
А йа вийду за ворота „двораку мій льубий.“

259. Ой варила мама рибу, добра була йушка,
Від тогди мйи хлопцьі льубйут, йак йем була дружка.

261. Ой піду йа на закутье та на закутьечко,
Та там мойе закоханье рубайе прутьечко.
Ой піду йа на закутьі, нарубайу прутьі,
Не вйер дыўко парубкови, шчо каже „озму тьи“.
Пор. Кольб. Пок. 122.
Не вйер дыўко парубкови йак тому котьузьі,
Бо він тебе вінка збавить при зеленьім лузьі.
Ой дыўчино молоденька шінуй сама себе,
Йак тьи дурень зарнвайе, то го друль від себе.
Не диви сьи дыўчинонько, шчо він тьи цьілуйе,
А він тебе дыўчинонько розуму трібуйе.
Не диви сьи дыўчинонько, шчо він льульку курит,
Ой він каже, шчо тьи льубит, а він тебе дурит.
Не диви сьи дыўчинонько парубкови ў очи,
Бо парубок молоденькьий зрадити тьи хоче.

275. Ой калино, калинонько чо при лузьі стойиш,
Ти молода дьіўчинонько, чо сьі мене бойиш.
Та йак йа сьі молоденька не майу бойати,
Ти мі зробиш молодицеў, сам будеш гульати.
Ой горонько креміннайа на двойе лупай сьі,
Ти молода дьіўчинонько зрадити не дай сьі.
Не зрадиш мі парубочку, не зрадиш, не зрадиш,
Голови си наклопочеш, ньічо не порадиш.

283. Ой ковальу, ковалику зроби ми замочок,
Та шчоби йа замикала дзелений віночок.
Ой на горі на високі жураўльі сьи крутьит,
Хоть бим йакьий розум мала, хлопцьі збаламутьит.

287. Котила сьи перстенина з гори на долину,
Та хвалиў сьи богацькьий син, шчо йа за ним гину.
Не хвали сьи богачику, за тобоў не гину,
Ней за тобоў тоти плачут, шчо ў болотьі скачут.
Хоть бо йа сьи не віддала, такі йа не плачу,
Йа такого парубочка шче й за рік не ўтрачу.

293. Ой у поли дороженька горі поперечна,
Ци будеш ми дьіўчинонько на осьінь беспечна?
Ой ци буду, ци не буду, йа сама не знайу;
Йа такого тата майу, шчо сьі не спитайу.
Ой на горі, на високі камінь муку меле,
Питайе сьі мелик дьіўкьи, „ци підеш за мене?“
Żeg. P. p. l. r. II. стр. 199 ч. 40.

Ой ци піду, ци не піду, йа сама не знайу;
Йа такого брата майу, шчо сьі не питайу.
Ой йак хоч, перескоч, та нарви си бобу;
Та йак хочеш мене брати, проси мого роду.
Ой йак хіць, перескіць, та нарви си мйаткьи,
Та йак хочеш мене брати, проси мойі маткьи.

305. Ой хоть бо йа невеличка, коли йа кремізна,
Та йа три дни до города по закришку льізла.
Ой хоть бо йа невеличка, колим коротьушка,
Коли-ж бо йа до хлопчикіў файна шчебетьушка.

309. Бити, бити когутика ней рано не пійе;
Коби того польубити, шчо писати ўмійе.
Бити, бити когутика, шчо куріта водит;
Коби того польубити, шчо ў сурдутьі ходит.

Ой паничу, паниченьку, болит мене ніжка;
Шом стояла цьілу нічку коло твого ліжка.

315. Ой дайте ми цирулика, дайте ми дохтора,
Та йакого молодого, бо йа дуже хора.
Хора-ж бо йа мамунцуньу тай уже ўмирайу,
Крижом лежу на лавици, на хлопцьі мруґайу.
А дьіўчина умирала, матери питала,
Ци не грайе, мамо Марко, йаби танцьувала.

321. Льубила йа парубочкьи самі непотрібньі,
А тепер мі йден льубиў, даў ми штири срібньі.
Льубила йа три парубкьи, то слава велика,
Йеден локай, другий, фйерман а третий музика.
А локай ми фустку купиў, з фйерманом пойіду,
А музика йак заграйе, танцьувати піду.
Музику-м си польубила, за музику піду;
Йак музика тей заграйе, забуду ўсьу біду.

329. Ой йіхали жоўньареньки самі Болехіўцьі;
Та купили дьіўцьі фустку за три сорокіўцьі.
Ой ўгорни сьи дьіўко ў жупан, шчо зелений комйир;
Завйижи си тоту фустку, шчо ти купиў жоўньир.

333. Ой маў богач йедну курку й тота сьи не несла,
Коби борзо Матка божа йаструба наднесла;
Коби борзо Матка божа минула, минула,
Не йедна би дьіўчинонька до сьльубу дуйнула.

337. Ой у мойі мамунцуньі лиш йедна корова,
Тоту продасть мене віддасть, коби йа здорова.
Ой у мойі мамунцуньі лише йедна качка,
Тоту продасть мене віддасть, бо йа йединачка.

341. На кого йа гадку мала тай усьу надьійу,
Тепер йа си погульайу на його весільу.

343. Та йак підеш з кіньми на ніч, заграй на пишчіўку,
А йа буду пізнавати, котру льубиш дьіўку.

345. Йа гульайу тай не дбайу бо два льубкьи майу,
Ой з йедним сьи загньівайу, з другим розмоўльайу.
Ой гульала дьіўчинонька, гульала, гульала,
Прогульала штири воли, шчо йі мама дала.

349. Ой йа біжу воли ў збіжу не дай там, не дай там,
Де два ходьит до дьіўчини біда там, біда там.

351. Ой ходила понад беріг чорньива Марисьі,
Та мруґала на капральі: капральу верни сьі.

353. Кокурузу недоруза, гарбуз Николайко,
А дьіўчина комцигерка, хлопцьі вітинайко.

355. Ой весела дьіўчинонька весело сьі сьмійе,
За веселоў дьіўчинонькоў буйний вітер війе.

357. Сама кільє розбивайу, сама пльіт городжу,
За тото мі хлопцьі льубийут, шчо дрібонько ходжу.
Парубочкьи, парубочкьи, за шчо ви сьі били,
Та за тоту дьіўчиноньку, шчо ми йі льубили.

361. Ой тьілько йа плота майу, шчо терньом городжу,
Ой дотьіль йа гаразд майу, докіль дьіўкоў ходжу.

363. Ой на Йвана зьілье рвала, на Петра сушила,
Йа сьвітойі недьіленькьи парубка стройила.

365. Ой де ти сьі дьіўчинонько сьпіванок набрала?
А й попід гай зелененькьий на жито орала.
Ой де ти сьі дьіўчинонько сьпіванок наўчила?
А й попід гай зелененькьий житом волочила.

369. Ой дьіўчино, дьіўчинонько йака ти гладульі,
Тос ходила тойі ночи з парубком на дульі.
Ой дьіўчино, дьіўчинонько та йака ти гладка,
Тос ходила тойі ночи з парубком на йабка.

373. Ти гадайеш дурний дурньу, шчо йа ў тебе стойу,
А йа свойі чорні й очка за йинчими стройу.
За йинчими, за йинчими, та не за такьими,
За такьими йак йа сама, за молоденькьими.

377. Ой Олена пане брате, Олена, Олена,
Навішьила кораликіў, йак жьиба зелена.
Ой коби то кораликьи а то сама глина,
Та хотьіла змудрувати богацького сина.

381. Ой казаў йесь шчо мі йозьмеш, лише жита дожнеш,
А ти віўса дожинайеш, ньічо не гадайеш.

383. Ой майу йа з гуськьи пйері ў тонкі поволоцьі,
Ой то йа си погульайу ў пана на толоцьі.
Ой майу йа з гуськьи пйері ў тонкі поволоцьі,
Ой майу йа чорні очи мруґати на хлопцьі.

387. Ой до мене парубочкьи до мене, до мене,
Йа солодка йабліночка під віконцьом ў мене.

Йа солодка йабліночка, шче солодша грушка,
Ой до мене парубочкьи, бо йа ваша душка.

391. Сина димка, сина димка, а по ньі дробинка,
Ўсьі до мене, ўсьі до мене, а йа шче паньинка.
Ой мамуньу, мамунцуньу набиріт ми димкьи,
Бо до мене хлопцьі ходьит кождойі годинкьи.
Набиріт ми мамунцуньу тойі льамасьіўкьи,
Аби йа сьи не ўстидала богацькойі дьіўкьи.
Ой коби то мати знала, шчо то за Михайло,
Тоби мене убирала шчо недьільі файно.
Ой коби то мати знала, шчо то за Никола,
Тоби мене шнуровала шнуріўкоў доўкола.

401. Ой на ставу води нема випили воробцьі,
Ой ўже мене обрехали ходовицькі хлопцьі.

403. Ой ти Анно сьпівай ладно, йа рубайу дрива,
Та йак Анну не льубити, коли чорнобрива.
Ой казала приходити молода Ганусьі,
Прийди, прийди, мій миленькьий, заріжу ти гусьі.
А йа гусьі зарізала, тай не було соли,
А йа гусьі за лабочку, тай кьинула псови.

409. Ой Васильу сиди ў бильу, йа буду ў бодачу,
Йака ньічка темненькайа, та йа тьи зобачу.
Ой Васильу сиди ў бильу, йа ти гачі ўшийу.
Василь сидьіў аж ізнидьіў, тей гачий не видьіў.
Żeg. P. p. 1. r. II. стр. 189 ч. 39. Кольб. Пок. II. ч. 201.

413. Ой ўтоптана дороженька ней топче хто хоче,
Та закі йа молоденька, ней льубит хто хоче.

415. Ой із гори на долину ламайу калину,
Похвалиў сьі йеден дурень, шчо йа за ним гину.
Ой йа гину, та йа гину лиш не за такьими,
За такьими йак йа сама, за молоденькьими.

419. Ти до мене не ходи, та не трать си гроший,
Йа за тебе не піду, бо ти не хороший.
Ци йа тобі не казала, йак йем ішла прати,
Не йдут льуде, тей ти не йди, бо мі не дасть мати.
Йак би мене мойа мати за такьих давала,
Даўно би йа по городьі натину збирала.

425. Кажут миньі шматьи прати у кьерници праник,
Йа не піду на заробок, бо старий настаўник.

Ой піду йа шматьи прати бо йаловий праник,
Ой піду йа на заробок, молодий настаўник.

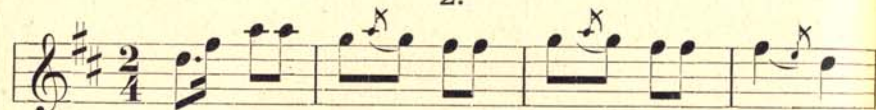
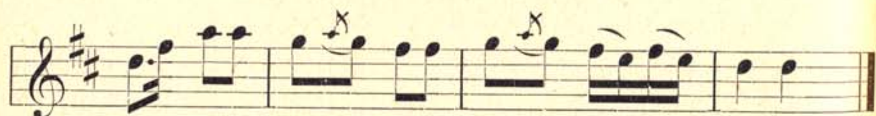
Мельодиї коломийок.

А. Веселі.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

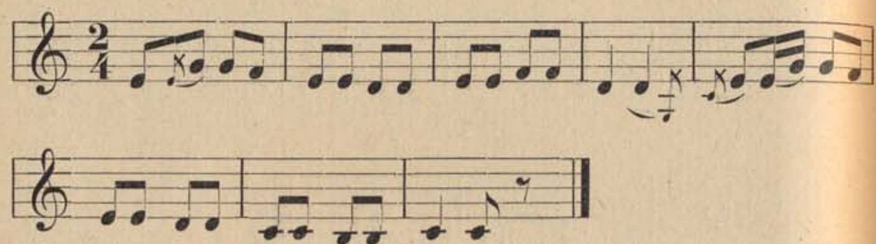

8.

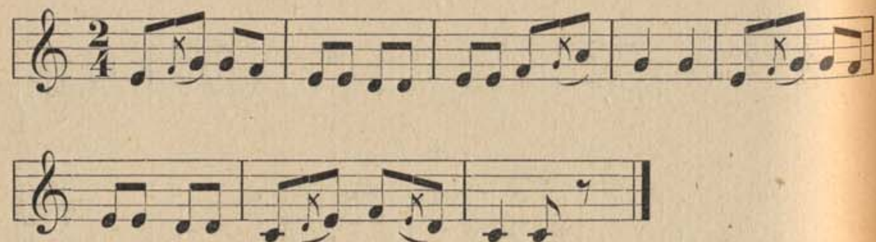

9.

10.

11.

12.

13.

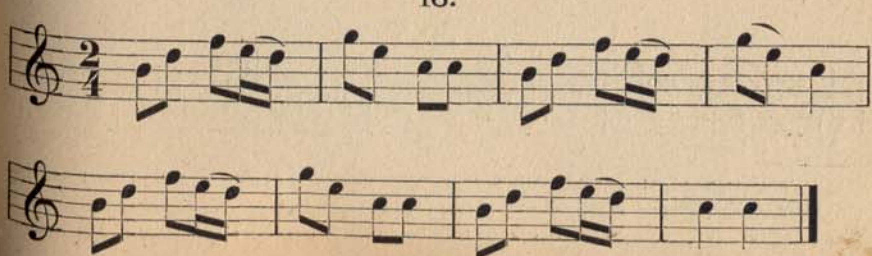
14.

15.

16.

Б. Сумні.

17.

18.

19.

20.[1]

[1]) Примітка: Для відміни і перерваня одноманїтности коломийкового ритму співають в Ходовичах дуже часто коломийки під сю мельодию, томуж заміщено її між коломийками, хоч вона не має коломийкового ритму ($^2/_4$); те саме треба сказати про мельодию під ч. 37.

21.[1]

22.

23.

24.

[1]) Примітка: В грі на скрипцї або на фуярці приходять в коломийкових мельодиях досить часто сінкопи ♪ ♩ ♪ там, де в співі мусять бути чотири ноти ♪ ♪ ♪ ♪ що відповідають чотиросилябній ґрупі тексту.

25.

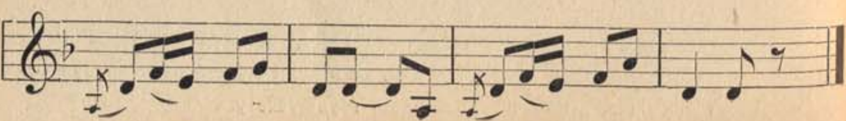
26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.[1])

[1]) Гляди примітку до ч. 21.

36.

37.[1])

38.

[1]) Гляди примітку до ч. 20.

39.

40.

41.

Темпо, в якім коломийкові мельодиї співають ся і грають ся, єсть звичайно Allegro moderato.

Мельодиї 1, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 і 40 співала Нацї Данилова.

Примітка: В записках коломийкових мельодий втягнув пок. Д-р І. Колесса усякі прикраси, мережанки і мелізмати до головної мельодиї, і записав їх товстими нотами, хоч звичайно прикраси головної мельодиї записує ся дрібними нотами. Сї записки лишаємо без зміни для збереженя їх вірности і докладности. *Ред.*

Ріжнородні ритми.

1.

Причини Боже ночи,
На мойі чорны очи;
Причини і другуйу,
На мене молодуйу.

С. Н. Д.

2.

Пішла би-м тобойу, зрадонькьи сьи бойу,
Зради великойі, сусьіди блискойі.
Сусьідо близенька тримай собі сина,
Бо го зачіруйу чорними очьима.
Йак йа не чіруйу, зчіруйе го тьітка,
Та зісхне, зівйане, йак рожева квітка.

Тьітка не чіруйе, зчіруйе го мати,
Такой йему буде йа в нашойі хати.

Кольб. Пок. II. ч. 226. С. Н. Д.

3.

Сука сьи не бойу, тебе не жьилуйу,
Стала-м тей думайу, йак зацвисти майу.
Цвила би-м зелено, ўсьі мйи льуде знайут,
Червоньі йагідкьи з гільом обломайут.

Пор. Антр. VIII. 192. Співав Олекса Луців.

4.

Брат на скрипку вигравайе, сестра хустку вишиваййе:
Йедна мати нас родила, не йеднако нас дьілила,
Тобі дала штири воли, а ўсьі штири йак соколи,
Меньі дала одну голку, на мойу бідну голоўку.
А йа ньічкьи не ўсипльайу, тілько голкоў вишивайу.

Співав Олекса Луців.

2. Парубок вільний.

Шумки.

1.

2.

С. Н. Д.

Пор. Антр. VII. 232. Антр. VIII. 209. Чуб. V. жартобл. 169.

3.

Оттак, оттак іду собі,
Тай коника попри собі;
Тай коника тай кульбаку,
Тай дьіўчину йак собаку.

4.

Ти дыўчино повідж праўду,
Ней йа собі йинчу знайду.
Ней си сьвіта не торочу,
Ней йа льубйу котру схочу.

Співав Гринь Шабан.

5.

Ти дыўчино госа, госа,
Не йди боса, не йди боса;
Зароби си тей купи си
Ти дыўчино чорнобрива,
Абис боса не ходила.

Ой коби то, коби то
Виорати на жито,
Ой коби то на й овес,
Тей дыўчины на чепец.

Тей дыўчины на черевик,
Тей дыўчины на й оба,
Аби боса не ходила,
Така гідна й особа.

Співав Гринь Шабан.

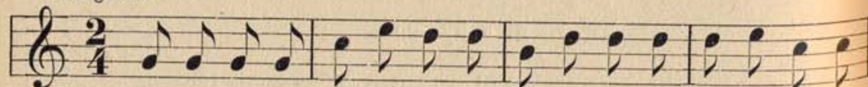
6.

Ой де-ж ми сьі подыйемо,
В оба бокьи не ўмійемо.
Йак підемо на Сотокьи,
Наўчимо сьі ў оба бокьи.

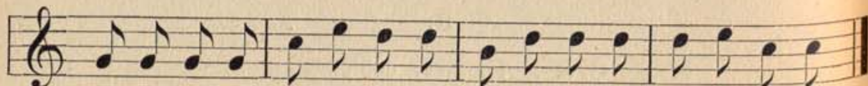
С. Н. Д.

7.

Allegretto.

А йа хлоп-чик не-ве-лич-кий при-су-нув сьи до мел-лич-ки,

а мел-лич-ка до-бра бу-ла, пи-ро-жень-кiў роз-до-бу-ла.
го-рі-ўоч-ки

С. Н. Д.

8.

Allegretto.

Гу-льай, гу-льай ко-бис міг, Та не жьи-луй мо-йих ныг,

Мо-йі но-ги на-ста-ле-ны, За-мі-та-йут йак шьи-ле-ны.

Гульай, гульай коротенька
Мойа льуба солоденька
От тут була, вертыла сьі,
Сам не знайу де дыла сьі.

Співав Гринь Шабан.

9.

Йак би не Марисьі,
Йа би не жениў сьі,
А ў Марисьі білы письі,
Подобали ми сьі.

А ў Марисьі білы письі
Йак не вйериш подиви сьі.
Марисьу, Марисьу, йа тебе не лишу,
По тебе прийіду, а сам пішкьи піду.

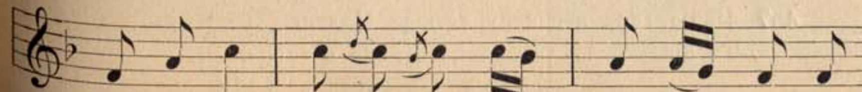
С. Н. Д.

10.

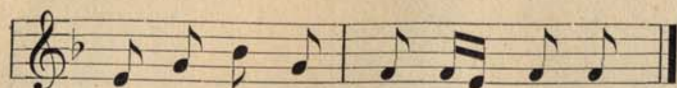
Allegretto.

Й а-ны ко - шу, й а-ны жну, йак на-ва - жу,

тей воз - му, йа шче би йа день гро - ма-диў,

би мі до - бре хто по - ра - диў.

С. Н. Д.

Коломийки.

429. Ой упала зьвізда з неба, тей золотий чубок,
Та на тото подвйеренько, де файний парубок.
Ой упала зьвізда з неба, тей упало штири,
Та на тото подвйеренько, де парубкьи пили.

433. Запрьигайте воли сиві запрьигайте чорні,
Та дайте ми горівочкьи, бо ми висхло ў горльі.

437. Коби ми сьи бучок розвиў тай гай зелененькьий,
Та пішоў бим до Морави хлопець молоденькьий.
Ой піду йа до Морави і ў Мораві льуде,
Возму йа си Моравйанку, добре меньі буде.

441. Ой піду йа ў Волошчину, та там сьи оженьу,
Та таку си жінку возму, шчо ўложу ў кьешеньу.

443. Коби ми сьи бучок розвиў тай березкьи більі,
Та пішоў бим ў гайдамашкьи на штири недьільі.

445. Ой підемо пане брате та у гори ў Йасьінь
Та принесем дьіўчьитонькам шоўку на пойаси.
Ой підемо пане брате ў гору на весьільé
Та принесем дьіўчьитонькам бульби на насьіньє.

449. Ой то йа си засьпівайу, ой то йа си ўчиньу,
Продам коньи вороного тай купйу дьіўчину.
Продам конья вороного, та продам другого,
Та викупйу дьіўчиноньку з під пана самого.

453. Ой сьпіваку небораку на шчо сьи надьійеш,
Ци на тоти сьпіваночкьи, шчо йіх много ўмійеш.
Ой сьпіваку, небораку, засьпівати ўмійеш,
Чому тогди не сьпівайеш, коли зголодньійеш?

457. Попід гору високуйу летьіла Маланка,
Та йімайте льуде добрі, то мойа коханка.
Попід гору високуйу летьіў баран дикьий,
Повер бим тьи баранихо, та ми жьиль великьий.

461. Ой прийшоў йа до Ходович, там сьи обталапаў,
Давала ми дьіўка риньскьий, шчобим йі висватаў.
А йа риньскьий у кьешеньу, там ньічо не казаў,
Почкай дьіўко до й осени, буду йа тьи сватаў.

465. Ой соб сивий, цабе шьирий, будемо орати,
А дьіўчина чорнобрива буде поганьати.

467. Ой умійу засьпівати, ўмійу закінчити,
Йак тьи ўхопйу за волосье, буду волочити.

469. Ой маўже йа коханочок, коло вісьімнацьить,
Штири дьіўкьи, дві жидьіўкьи, молодиць дванайцьить.

471. Больит, больит мене крижі від копи пшеницьі,
А йа кожух на опашкьи, тай до молодицьі.

473. Ой піду йа бичкьи пасти, на фуйару грати,
З тойі гори високойі ў село завирати.
Поведу йа бичкьи пасти на зелену пашу,
А сам піду до дьіўчини на молочну кашу.
Дала меньі дьіўчинонька каші попойісти,
Ой не міг йа від дьіўчини поріг перельізти.

479. Ой піду йа ў льіс темненькьий у зелену гушчу,
Та там йа сьи зарубайу, ньікого не пушчу.
Лише пушчу дьіўчиноньку з чорними очима,
Шчоби меньі молодому води приносила.

483. Чому коньу воду не пйеш, чом на воду дуйеш?
Чому сину Василуньу дома не ночуйеш?
Йак йа майу молоденькьий дома ночувати,
Така нічка темненькайа, ньіскьим розмоўльати.
Ой майеш ти Василуньу коньи вороного,
Заведи го до стайенкьи, говори до нього.
Бодай тобі мойа мати так легко конати,
Та йак миньі з ворон коньои легко розмоўльати.

491. Коби року дослужити, та чоботи ў рукьи,
Та попід гай зелененькьий, ней не брешут сукьи.

493. Ой служйу йа рік у хлопа, два роки у пана,
Та йа хлопец молоденькьий, шчо ми за догана?

495. Ішоў тьутьун дорогойу, здибайе го льулька:
„Ой ти тьутьун а йа льулька, покурим си тутка“.

497. Пожену йа воли пасти на тоту кривульку,
А сам піду до дыўчини закурити льульку.
Пожену йа воли пасти, ней воли пасуть сьи,
А сам піду до дыўчини, кучері трьисут сьи.

501. Поза тоти обороги, поза тоти сливи,
Туда наші парубочкьи стеженьку зробили.

503. Ой ішоў йа до дыўчини коло оборога,
Зачепила за капельух галузка сливова.
Ой дыўчино, дыўчинонько бій сьи Пана Бога,
Шукай мого капельуха коло оборога.

507. Ой ішоў йа до дыўчини, шче кури не піли,
А ўна двері підливала, шчоби не рипіли.
Ой прийшоў йа до дыўчини, а ўна бульбу пече,
А йа йедну бульбу ўхопиў, а ўна мене ў плече.

511. Ой дыўчино, дыўчинонько йака з тьи циганка,
Казалас ми приходити, самас двері замкла.
Казалас ми приходити під новенькі сьіни,
Самас псома затровила, мало мі не зьіли.
Йеден песок сорокатий, а другий біленькьий,
„Гузьа, гузьа, мій песочку, бо то мій миленькьий.“

517. Ой ішоў йа до дыўчини через перелази,
Віхопиў сьи старий батько, та мене три рази.
Та за шчо мі батьку бйеш? рацьйіі не майеш!
А він мене четвертий раз: „на шчо плыіт ламайеш?“

521. Ой ішоў йа до дыўчини та по за городи,
Запутаў сьи ў гарбузиньe, та наробиў шкоди.

523. Ой піду йа на дорогу, та стану, та стану;
Йедна мила пиріг несе, а друга сметану.
А йа періг у кьешеньу, а сметану віпйу,
Йедну милу поцьульуйу, другу ў писок вітну.

527. Ой відкьи ти дыўчинонько, ой відкьи ти відкьи,
Та йа хлопец молоденькьий з новойі слобідкьи.

529. Кажут льуде шчо йа ўпу сьи, а йа зажурну сьи,
Та за тими місницьіма, шчом не оженну сьи.

531. Ой на горі воли ў йармі, а коникьи ў сьідлі,
Йа би не браў йединачкьи, хотьби ў самім сріблі.
Бо на тоту йединачку йак на камінь дуйут,
Та ўни тоту йединачку за пана ладуйут.

Ой за пана ладували, за неймита дали,
Штири воли обіцьили, куце пацьи дали.

537. Ой гладкі-сте кучерикьи на мині на мині,
Та йак би ми позволено, жениў бим сьи нині.

539. Ой ўже мені надойіло парубком ходити,
Та майу йа срібний ґрейцар, буду сьи женити.

541. Попід сад, попід сад, та попід садочкьи,
Йа пішоў бим до дыўчини, бойу сьи зрадочкьи.

543. Котра дыўка легко робит, ней іде за мене,
Та не буде хльіба печи ньіколи у мене.
Через хату вода тече, а хльіб сьи сам пече,
Вітер хату замітайе, кіт дрова ў піч мече.

547. Ой то йа си на стороньі дыўчину сподобаў,
Шчо ворони не дойіли, когут не додзьобаў.
Ой ци йа сьи ў льісьі родиў, ци йа не маў маткьи,
Ворони мйи подзьобали, та тому-м не гладкьий.
Ой хлопець йа молоденькьий, ньіўроченьку з мене,
Така буде біснувата, шчо піде за мене.

553. Бодай тебе дыўчинонько чорний пес загаўкаў,
А ти мені не ўповіла, шчо йа сьі зашмаркаў.

555. Кликаў бим тьи тешче, тешче, кликаў бим тьи нене,
Кобис дала у й осени дыўчину за мене.

557. Або мене й оженьіт, ней сьи жінкоў тьішу,
Або дайте посторонка, та ней сьи повішу.
Було мене й оженити маленькоў хлопчиноў,
Покі йа сьи не найучиў стойати з дыўчиноў.

561. Ой йа хлопец молоденькьий, ой йа хлопец молод,
Йак йам водиў, так шче буду дыўчьитонька ў холод.

563. Ой не тото охолода студененька вода,
Але тото охолода дыўчина молода.
Ой не тото охолода, шчо зимна водицьі,
Але тото охолода, файна молодицьі.

567. Йа більава за столом, а чорньава ў сьіньох,
Йа чорньаву заривайу, більаву не сьмійу.

569. Тобі тату журити сьи, сьійати, орати,
Мені тату журити сьи, де дыўчину взьати.

Тобі тату журити сьи, аби масна нийка,
Меньі тату журити сьи, коби чорнобрийка.

573. Ой льубий йа дьійчиноньку три льіта тей весньі,
На дьійчину грім ударий, йа й долоньі плесний.

575. Намовий бим камінь, камінь, дрібонькье камінье,
Лиш не можу намовити дьівоче сумльіньі.
Намовий бим камінь, камінь, тей студену воду,
Лиш не можу намовити дьійчину молоду.

579. Попід сад, виноград, трава по кольіна,
Ай то біда не парубок, шчо питайе віна.

581. Ой згоріла стирта сьіна на більім пісочку,
Йа хтож меньі молодому випере сорочку?
Мама стара, сестра мала, нема кому прати,
А йак прийде недьіленька нема сьі й шчо йбрати.

585. Ой важий йа на дьійчину ой важий йа важий,
Мене мама не пускала, а йа вікном лазий.
Ой важий йа на дьійчину, тей важити буду,
Та покі йа з дьійчиноньками не стану до сьльубу.

589. Пане брате товаришу йа згодьмо сьи, згодьмо,
До йеднойі дьійчиноньки на зальоти ходьмо.
Добре би сьи пане брате згодити, згодити,
Коби хтьіла дьійчинонька двох разом льубити.[1]

Пор. Антр. VII. 211, 179. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 197 ч. 22. Кольб. Пок. II. ч. 119, 145, 93, 235.

593. Помагайбі березино, помагайбі дубе,
Ой ци твойа та ци мойа дьійчинонька буде?
Не будем сьи пане брате на дьійчиньі бити,
Сама скаже кого схоче, дьійчина льубити.

597. Пане брате товаришу, будемо сьи бити,
Шчо не схоче дьійчинонька зо мной говорити.
Бодай вона пане брате тогди говорила,
Йак виросте серед села висока могила.
Ей могила пане брате, могила, могила,
Йак би йійі розкопай, жито би родила.

[1]) Побіч того вірша співають:

Пане брате товаришу не товаришуймо,
Озмім собі по дьійчиньі тей господаруймо.

Не так жито, не так жито, йаруйу пшеницьу,
Шчоби було на коровай, тей на паленицьу.

605. Купий бим ти дьійко пива, можебис не пила,
Ти до мене по шчирости не заговорила.

607. Не диви сьи дьійчинонько шчо йа сьи волочу,
Та дайже ми штири воли, та йа тьи не хочу.
Та дайже ми штири воли а пийту корову,
Не хочу тьи дьійчинонько до свойого дому.

611. Не диви сьи дьійчинонько на мойі обчаси,
А йа хлопець молоденькьий биру гроші з каси.

613. Йчора гойа, ниньі гойа, а зайтра не гойа,
Брати-ж би сьі до роботи, головонько-ж мойа.
Йчора гулькьи, ниньі гулькьи, а зайтра не гулькьи,
Та йже мене тоти гулькьи вивели з кошулькьи.

617. Ой у поли дві топольі, обі зелененькі,
А й сусьіди дві дьійчини й обі молоденькі.
А у поли дві топольі, треба йедну стьити,
А й сусьіди дві дьійчини, треба йедну йзьити.

621. Гадалам сьі віддавати тих місниць допейне,
Ходовицькі гордьі хлопцьі не ходьит до мене.
Гордий йеден, гордий другий, гордьі й они й усьі,
Поздирали головонькьи, йак коникьи й війсьі.

625. Вийди, вийди мойа мила й город подиви сьи,
Колопенькьи покошеньі, льонок постелий сьи.
Колопенькьи покошеньі, за пльіт поношеньі,
Ходовицькі парубочкьи на мід запрошеньі.
Лисьитинцкі парубочкьи не майут догани,
Забрали си льульки й зуби, ходьит йак цигани.
Ой піду йа до Стриганець напийу сьи горійкьи,
Не видьій йа тей й Стриганцьох хорошойі дьійкьи.
Ой піду йа до Ходович, тей напийу сьі пива,
Ци велика, ци маленька, а йсе чорнобрива.
А Татарскье запалити Ходович' лишити,
До Стриганець прийіхати, дьійчиноньку йзьити.

637. Ой тупайте чоботьита, тупайте, тупайте,
З того боку на тамтой бік дьійчини не дайте.
Ой тупали чоботьита, тупали, тупали,
З того боку на тамтой бік дьійчини не дали.

641. А Каўчьита слаўне село, нема шчо льубити,
Йак би не двийер тай не церкоў, лиш би запалити.
Йак би не двийер тай не церква, та не тих дві річи,
А Каўчьита запалити, до Ходович бічи.

645. Ой косити молотити то мойа робота,
А з дыўчиноў постойати то мойа охота.
Намовиў бим камінь, камінь, тей воду синьаву,
Лиш не можу намовити дыўчину біньаву.

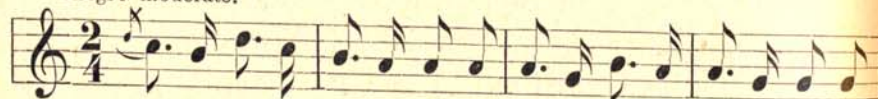
649. Ой шчо-ж то ми за зыльінько, шчо сьі розвивайе,
Ой шчо-ж то ми за парубок, шчо сьі не ўбривайе.

651. Коби пити, коби пити, коби сьі льубити,
Коби добрий розум мати з льудьми говорити.
Коби пити, коби пити тоту горівочку,
Та коби сьі накачьити по тім заріночку.

Ріжнородні ритми.

1.

Allegro moderato.

При дубріўцьі на мо-гіў-цьі ось там, ось там пас йам віў-цьі,

та- дрі дром, та- дрі дром, ось там, ось там пас йам віў-цьі.

По могіўцьі ходиў блудиў, бунду тей фуйарку згубиў,
Ішоў Василь із йармарку, знайшоў бунду тей фуйарку
Гей Васильу брате милий, верни бунду, слис ми шчьирий,
Шчож ти у тьі бундьі майеш, шчо за неў так уганьайеш?
З хльіба скьерка, мандрик сирка, лут табакьи і два ракьи.

Співала П. Біліньска

2.

Moderato.

Ой йа хло-пец та- кьий буў, сво - йе жи - тье
Йа шчо ве- чір по ве - че- ри шче сьі раз від-

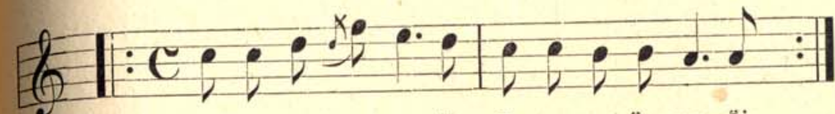

ва - жиў, сво-йе жи-тье ва- жиў. Йа ўзьиў бу-чок
ва - жиў, шче сьі раз від - ва- жиў.

під по - лу, Сам не зна - йу, де йа йду,

І - ду до чу- жо- йі, Бо не ма- йу сво- йі.

Ой прийшоў йа під віконце, тей стаў тей думайу, тей стай тей
[думайу, шчо робити майу.
Ци вікно туркати, ци двері хильати, ци двері хильати.
А йа вікно не туркаў, але двері підхильаў, тей до хати просто,
[тей до хати просто.
Він сьи з льіжка йа схопиў, тей до мене просто, тей до мене просто.
А йа бучок з під поли по голові хроснуў, по голові хроснуў.
Він сьі ўхопиў за голову, тей до стола просто, тей до стола просто.
Й устань жінко, засьвіти, йакісь тутка госьтьі йе; треба засьвітити
[до хати просити.
А й шчоби йа дурний буў та дотьіль чекати, та дотьіль чекати,
А ўзьиў бучок під полу, йак зачьиў тьікати, йак зачьиў тьікати...
Йак зачьили псома гнати, костурьима доганьати, йак би були ймили,
[то би були ўбили,
Ой прийшоў йа до домоньку, та льиг на солому, та льиг, та ду-
[майу, кьепськьий розум майу.
Ой треба сьи йоженити, до чужойі не ходити, плотіў не ломити,
[йа псіў не дражнити.
Носиў сир, носиў масло, носиў сало докі стало, а тепер даруйу,
[та дальі вандруйу.

С. Н. Д.

3.

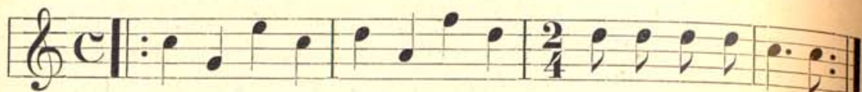
Ой думо-ж мойа молоденькайа, ой думо-ж мойа думо,
Починай собі (bis) межи льудьми розумно.
Ой йак ти будеш „ розумно починати,
То будут тебе „ льуде за льудий мати.

Петро Біліньский.

4.

Allegro moderato.

Ой пішоў йа до Самбора льульку купувати,
Льулька була червоненька не міг сторгувати.
Там богацька дьіўчинонька йайцьі продавала,
А йа йейі попросиў, ўна ми сторгувала.
Дьикуйу ти дьіўчинонько та за твойу ласку,
Йак сьі верну ў другий четвер, купйу ти запаску.
Закуриў йа льульку, файку, пішоў на зальоти,
Приходжайу до йеднойі, заперті ворота.
А йа тогди дальі, дальі, та на перелази,
Перейшоў мі йеден дурень, ўдариў мі два рази,
За шчо бйеш, за шчо бйеш? рацийі не майеш!
А він мене третий раз, чому не ўтьікайеш?
А йа тогди через плоти, та через городи,
Запутаў сьи ў гарбузиньє, та наробиў шкоди.
Йак зачьили старі баби коцьубами гнати,
Ой мусьіў йа гачі драти, гарбузи латати.
Приходжу йа до коршмоньки: добрий вечір льуде,
Роспутайте гарбузинье, йакось тото буде.
Йеден каже: свату, свату, другий каже куме,
Ой йа третий по за плечі макогоном суне.
Буду знати, буду знати, буду памйитати,
Йак з богацькоў дьіўчинонькоў льульку торгувати.

Співав Тимко Кондеревич.

3. Бурлак, наймит.

1.

Andante.

Йа би йейі злотом побиў, шчо йа уже ў ньі гроший пропиў.
Ішоў булак йа с паншчини, та повернуў до коршмини,
Бурлак ў коршмі напивайе, ґосподиньі нарікайе,
Ґосподиньі нарікайе, а ґосподар усе лайе.
Й устань дочко, устань мати, дай бурлаку вечерати.
Нема ньічо вечерати, такой льигай бурлак спати.
До порога головами, йа до стола тей ногами.
Ой шче бурлак не ўложиў сьі, уже ґосподар пробудиў сьі.
Ой чьис бурлак уставати, на долину воли гнати.
Ньі ўмиваў сьі, ньі ўгортаў сьі, ни маў ходак, ни ўбуваў сьі.
Ни маў ходак, ни ўбуваў сьі, не маў паса, не ўпасаў сьі.
Ой шче до дньи три годиньі, бурлак з воли на долиньі.
Чорна хмура наступайе, дробен дошчик покропльайе.
Бурлак ньіжкьи підношайе, свойу матьір споминайе.
Мати-ж мойа чорнобрива, на шчо-с мене породила?
Йедного-с мі сина мала, бурлаком йес мі назвала.
Понад річку-с мі носила, чому-с мене не ўтопила.

Співав Тимко Кондеревич.

2.

Співає ся так, як ч. 1.

Ой ти дочко, ой ти мати, дай бурлаку вечерйати,
Рефрен: Гей, гей! дай бурлаку вечерйати.
Дай бурлаку вечерйати, по вечери льигай спати,
До порога головами йа до стола тей ногами.
Йішче бурлак не ўложиў сьі, йак ґосподар пробудив сьі.

Чьис бурлаку уставати, на долину воли гнати.
Ньі ўмиваў сьі, ньі ўтираў сьі, не маў паса не ўпасаў сьі.
Не маў паса не ўпасаў сьі, не маў ходак не ўбуваў сьі.
Шче до днини три годиньі, бурлак з воли на долиньі.
Йа ўзьнў дошчик прикрапйати, білий сьньіжок притрісати.
Білий сьньіжок притрісайе, бурлак ньіжкьи підіймайе.
Бурлак ньіжкьи підіймайе, свойу матьір споминайе.
Мати-ж мойа чорнобрива, на шчо-ж ти мі породила.
Понад річку-с мі носила, чому-ж ти мі не ўтопила?
Йедного-с мі сина мала, бурлаком йес мі назвала.
Деж ти бурлак заросну сьі, по кольіна замочиў сьі?
Облогами за волами, йа шуваром за товаром.
Не ходиў ти за волами, але-с ходиў за к..вами.

Співав Стефан Біліньський.

Пор. Антр. VII. 49. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 70. Драгом. нові укр. п. стр. 106. Кольб. II. ч. 469, 470.

В. Любощі.

1. Кохане.

Шумки.

1.

Allegro.

Співав Гринь Шабан.

2.

Сина димка дробинками,
А червона качільцьом,
Йа ньіхто сьі так не льубит,
Йак нас двойе з Васильцьом.

С. Н. Д.

3.

Де ти була там йа зріс,
До купи нас Памбіг зньіс,

А йа зросла на водьі,
Сталам тобі ў пригодьі.

С. Н. Д.

4.

Ой ти йіхаў а йа спала,
Ой ти свиснуў а йа ўстала,
Забулам сьи запитати,
Хто то свиснуў коло хати.

Відти гора, відти скала,
Скажи мила с кьим йес спала?
А йа спала сама с собоў,
Тепер буду льубку с тобоў.

С. Н. Д.

5.

Прийди, прийди, сама буду,
Йа з запаскьи зробйу буду,
Йа з постельі зробйу двері,
Сама піду до постельі.
Йа із димкьи зробйу кльамку,
Прийди, прийди, мій Іванку.

С. Н. Д.

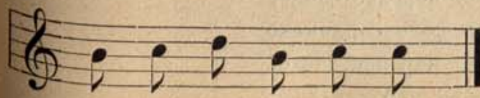
6.

Через річеньку, через бяструйу,
Подай ручeньку, подай другуйу.
Ой вийди, вийди, подай ручeньку,
Ней не стойу тут цьілу ньіченьку.

С. Н. Д.

7.

Уже трета ньічка йак ти мене зводиш,
Казалась ми прийти, сама не приходиш.
Сама не приходиш, коньа не віводиш,
Мене молодого з розумоньку зводиш.
Гей ти дьіўчино, ти гордайа пишна,
Чом ти до мене з вечері не вийшла?
Гей йак йа мала д' тобі виходити,
Близько вороги, будут нас судити.
Та ней вони судьит, йак сами гадайут,
Прийде такьий чьис, шчо ўни поўмирайут.
Та ней вони судьит, йак ўни розумійут,
Прийде такьий чьис, шчо ўни поньімійут.

С. Н. Д.

8.

Барвінку шьирокьий
Шьироко стели сьі,
Файний парубочку,
Мене не лиши сьі.

9.

Ой іде, іде йак вітер несе,
Десь мойа мила коника пасе,
Ой пасе, пасе не допасайе,
Десь мойа мила йинчого майе.

С. Н. Д.

10.

Ой йіду, йіду тей ўважайу,
Нема ту тойі, шчо кохайу.

Ой ти дьіўчино перелестенько,
Перелестила-сь мойе серденько.
Мойе серденько перелестила-сь,
Тай пироженькьи перемастилась.

Сп. Фесі Б.

11.

Ой нененько, нененько,
Болит мене серденько,
Болит мене душа,
Бо дьіўчина хороша.

С Н. Д.

12.

Ой на горі вітер дуў,
Тойі ночі льубко́ буў,
Черевичкьи пуцуваў,
Тей дьіўчину цьульуваў.
На дорозьі перейшоў,
Поцьульуваў тей пішоў,
На гостинци переймиў,
Поцьульуваў обіймиў.
Плачут очи ў день і ў ночи,
А серденько тьох, тьох, тьох,
Дай ми руку на розлуку,
А ў личенько цмок, цмок, цмок.

13.

Болит мене серденько за дьичком,
Бідна ж мойа ноженька з бодачком.

Бо у дьичка рукьи більі,
Будут кпиші шчо недьільі.

С. Н. Д.

Коломийки.

653. Ой йакже йа була мала не знала ньічого,
Йа гадала, шчо не буду льубити ньікого.
А тепер йа підросла, на свій станок стала,
Не йедному-м парубкови до серцьи пристала.

657. Надали сьи синьі гори, надали, надали,
Даўно ми сьи мій миленькьий, видали, видали.
Надали сьи синьі гори, та ўзьили гудьіти,
Шчо дьіўчина з парубочком ой то файні дьіти.

661. Парубочок йак дубочок, дьіўчина тоненька,
Йак сьи зійдут до купочкьи, розмова льубенька.

663. Ой заграй ми музиченько, заграй ми, заграй ми,
Ти молода дьіўчинонько, сьпівай ми, сьпівай ми.
Не списаў би-сь мій миленькьий на волові скьирі,
Шчо йа собі усьпівала сьпіваночок ниньі.
Не списаў бись мій миленькьий на біленькі картьі,
Шчо йа собі усьпівала, йак ти буў на вартьі.

669. Очка мойі сивенькьійі, біда меньі з вами,
Но хочете ночувати йедну ньічку сами.
То йеднусте ночували і тойі не спали,
Сидьіли-сьте під віконцьом, льубка визирали.
Не спала йа тойі ночи на волос, на волос,
Йа гадала, шчо йа ўчуйу миленького голос.
Не спала йа тойі ночи гадала гадочку,
Кому майу привернути свойу головочку.
Йа приверну до стьінонькьи, стьіна студененька,
Йа приверну до милого, йак мати рідненька.
Не спала йа тойі ночи, гадала гаданье,
Та де буде ночувати, мойе закоханье.

681. Уже вечір вечерійе, уже сонце ў крузьі,
А мій милий чорнобривий, пасе бичкьи ў лузьі.

683. Ой льуби мйи мій миленькьий, не кажи ньікому,
Та ней льуде не розносьит, йак вітер солому.
Бо йак вітер соломицьу озме розносити,
То нас льуде озмут ў зуби, будут говорити.

687. Ой добраніч мойа мила, добраніч, добраніч,
Та дайже ми під голову білу ручку на ніч.

691. Ой жьила йа пшениченьку, нажьила два снопи,
Прийди, прийди мій миленькьий, виложи ми копи.
Ой жьила йа пшениченьку, трішчьила солома,
Та прийіхаў мій миленькьий, йа не була дома.
Та шчо тобі мій миленькьий рученька поможе,
Мойе серце без твойого дихати не може.
Та хоть би йа і не була, була мойа мама,
Та так йего принимала, йак би і йа сама.

697. А мій милий чорнобривий пішоў за нивочку,
Та не видко йего стану лише головочку.

699. Вийди, вийди мій миленькьий з зеленого гайу,
Лушила-м сьи на загоньі, льудий сьи ўстидайу.
Вийшоў, вийшоў мій миленькьий ўзьиў сьи за підбокьи,
Не дивуй сьи мойа мила, бо загін широкьий.
Не так загін, не так загін, йак широка нива,
Ой бачу ти, мойа мила, тей трохьи льінива.

705. Ой ти пане отамане прошу тьи на пиво,
Не бий мойу дьіўчиноньку, йак вийде на жниво.
Отамане молоденькьий буду ти казати,
Не бий мойу дьіўчиноньку, йак вийде вйизати.

709. Ой ти пане отамане буду тьи просити,
Не бий мого миленького, йак вийде косити.

711. Бодай тобі наш паноньку вигоріли луги,
Ой йакьий ти сам не добрий, такі твойі слуги.
Бодай тобі наш паноньку вигоріли лани,
Ой йакьий ти сам не добрий, такі отамани.

715. Не йди льубку вулицьіма іди городами,[1])
Би сьи наші вороженькьи не здогадували.
Йак они сьи здогадайут, будут говорити,
Не ходит він тамкьи дурно, мусит йі льубити.

719. Коло млина йасенина, йавір нахилиў сьи,
Йак не озму кого-м льубиў, не буду жениў сьи.

721. Ой на ставу на ставочку дрібні каченьата,
Йакі ў тебе, такі ў мене сиві оченьата.
Ой на ставі на ставочку качьитко ночуйе,
Бачу, ми сьи розійдемо, мойа душьи чуйе.

---

[1]) Вар. Схыльци, схыльци мій миленькьий, та ўсе холодами. Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 169. ч. 5. Антр. VII. 181; VIII. 30.

725. Льубили сьи, кохали сьи через цьілу зиму,
Ходили сьи цьільувати, аж до маґазину.

727. Не диви сьи молодице, шчо він тьи цьільуйе,
А він тебе молоденьку розуму трібуйе.

729. Льубили сьи, кохали сьи, йак голубіў пара,
Не дай Боже розійти сьи, йак чорненька хмара.

731. Ой молода молодице ти молодиченько,
Не диви сьи на гультайа, на йего личенько.
Не диви сьи на гультайа, шчо він льульку курит,
Бо він каже, шчо тьи озме, а він тебе дурит.

735. Не буў ўчора, не буў ниньі у свойі більаўкьи,
Бо не було через воду дубовойі лаўкьи.
Не буў учора, не буў ниньі у свойі Йаўдошкьи,
Бо не було через воду дубовойі дошкьи.

739. Йа корову не видойу, бо сьи фоста бойу,
Дьіжу тьіста не замішу, бо сьи льубком тьішу.

741. Козак коньа напуваў, Дзьуба воду брала,
Козак собі засьпіваў, Дзьуба заплакала.
Не плач Дзьубо мойа льубо, закьи йа з тобойу,
Йак пойіду на Украйіну, заплачеш за мнойу.
Не плач Дзьубо мойа льубо не буду тьи бити,
Пристала-с ми до серденька, буду тьи льубити.
Пристала-с ми мойа мила до мого серденька,
Та йак тота суха кора та до деревенька.
Йак же Дзьуби не льубити, коли Дзьуба ладна,
А на Дзьубі кораликьи, фусточка відвабна.

751. Розберу йа стару церкоў поставйу дзвінницьу,
Не далеко до милого, лиш через вулицьу.

753. Йа шильвійу перевійу горох перетичу,
Ой кого йа вйерне льубйу, з дороги закличу.

755. Ой на кім то сьірак білий шьиночка дрібонька,
За тим мене мамунцуньу болит головонька.

757. Ой у мойі сусьідоньки на хатьі лобода,
Майе сина йединака хороша му ўрода.
Ой у мойі сусьідоньки на хатьі фасольі,
Майе сина йединака, тото мойа дольі.
Ой у мойі сусьідоньки на хатьі лопуші,

Майе сина йединака, тото мойа душі.
Ой у мойі сусьідоньки ў коморі віконце,
Майе сина йединака, йак на небі сонце.
Ой у мойі сусьідоньки файний парубочок,
Та коби йа не стратила дзелений віночок.
Ой у мойі сусьідоньки під порогом йама,
Хорошого сина майе, бодай поховала.

769. Від коли-с мйи мій миленький зачьиў цьільувати,
Від тогди мйи не навидит мойа рідна мати.
Ой зза гори високойі зза льіса темного,
Нераз мене мати била за льубка файного.
Ой мамуньу, мамунцуньу за шчо ви мі били,
Йак ви були молоденькі вас хлопцьі льубили.
Від коли мі мама била, від тогди сьи бойу,
Цьілу ньічку на розмові з парубками стойу.
Від коли мі мама била, від тогди статкуйу,
Свойу хату оминайу ў милого ночуйу.

779. Ой не кури бойку льульку у нові хатиньі,
Не викуруй чорні йочка молодьі дьіўчиньі.

781. Ой закури парубочку, закури, закури,
Шчоби тебе не запіли коло нейі кури.
Йак тьи кури тей запійут, гуси заґьеґочут,
Тьікай, тьікай мій миленький йімати тьи хочут.

785. Летит пташок попід дашок, та красно сьпівайе,
Майу льубка на стороньі, та ньіхто не знайе.

787. Питаў мьи сьи мій миленький ўчора на городьі,
Та ци гаразд мойа мила ў тьі хатиньі тобі?
Ой ци гаразд, ци не гаразд, не буду казати,
Не буду ти на серденьку жьильу заўдавати.

791. Ой йак будеш воли гнати, займи мойу ласьу,
А йа буду підходити за тобоў Івасьу.
Ой йак будеш воли гнати, займи мойу пару,
А йа буду підходити за тобоў помалу.

795. Попід тоту льішчиноньку, попід тото терньe,
Лупаў милий горішечкьи, мильі даваў зерньe.

797. Ой ци тутка вісільечко, ци тутка, ци тутка,
Смутне тото вісільечко, бо не чути льубка.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. ст. 179. ч. 17. Кольб. Пок. II. 28. 6. Люд. сер. XIX. ч. 190. Антр. VII. 215, 192, VIII. 27.

Ой ци тутка вісьільечко, ца ци тутка празник,
Зальіпили кота ў печи на перший полазник.

801. Ой дьіўчино, дьіўчинонько отто-с ми миленька,
Йак у льіті при роботьі вода студененька.
Ой дьіўчино, дьіўчинонько, тос ми до ўподоби,
Не кажут тьи льуде брати, не майеш худоби.
Мене льуде не годуйут, тай не одьагайут,
Ней сьи ў мене худобочкьи не допоминайут.

807. Ой ци знайеш мій миленькьий, коли приходити,
Та йак буде дванайцьита годинонька бити.
Та йак буде дванайцьита; йак буде четверта,
Тогди льубку не приходи, бо брама заперта.

811. Пішла мила на горішкьи, тей йа йду тей йа йду,
Гиркьі йейі горішечкьи, йак йа йейі знайду.

813. Ой сьидь собі коло мене, говори до мене,
Пізнайу тьи по натурі, ци льубиш ти мене.

815. Ой не сьідай коло мене тоненькьий, маленькьий,
Коло мене такьий сьиде, йак мій солоденькьий.
Ой не сьідай коло мене, бо лавицьу зломиш,
І сам личка не цьульуйеш, другому бороиш.
Ой сам личка не цьульуйеш, та позволь другому,
Ней йа не йду така ў вечір сумненька до дому.

821. Ой не сьідай коло мене, бо лава дьерава,
Та не цьульуй біле личко, бо сьи дивит мама.

823. Ой ци тото весьільечко, ци тото толока,
Ой де ти сьи забаўльила дьіўчино солодка.

825. Ой то йа си польубила молодого дьика,
Йак йа умру буде меньі псаўтира велика.

827. Ой піду йа на весьілье стану си на боцьі,
Піде милий танцьувати, майе мі на оцьі.
Ой піду йа на гульанье, та на гульаньечко,
Та там буде танцьувати мойе коханьечко.
Ой піду йа на весьільé, буду сьи дивити,
Та ци буде мій миленькьий з йинчоў говорити.

833. Попід тоти сиңьі гори кривіўцьі, кривіўцьі,
А ти займи мила вола, а йа займу віўцьі.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 235, 200. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 187. ч. 29.

Попід тоти синьі гори, крутьійі дороги,
Би ти знала дьіўчинонько, йак мин больит ноги.
Попід тоти синьі гори красно бойкьи ходьит,
Тоненькьими волочками ноженькьи обводьит.

839. Коби борзо до вечерьи радаж би йа рада,
А у вечір по вечери велика парада.
Коби борзо до вечерьи коби з льубком бути,
Шчось му майу уповісти, коби не забути.

843. Не велика йаблінточка, лиш великі йабка,
Не великье закоханье, лиш велика гадка.

845. Ой піду йа на весьілье, тай буду стойати,
Не танцьуйе мій миленькьий, бо му ўмерла мати.
Ой піду йа на весьілье та буду стойати,
Нема мого миленького, нема с кьим гульати.

849. Ой деж ти сьи забаўльийеш молоденькьий дьичку,
Ў оборозьі при дорозьі лежу на горьичку.

851. Високо ти голубочку з дуба воду пити,
Далеко ти мій льубочку до мене ходити.
А йа з дуба прихильу сьи тей води напйу сьи,
Йа до тебе мойа льубко ходом забаўльу сьи.

855. Ой на лапу пшениченька на лапу, на лапу,
Вишивана сороченька на нашім Івану.

857. Уже ми сьи сорочечка тота попорола,
Шчо ми мила вишивала коло оборога.
Йедна дала ниточок, друга полотенцьи,
А третайа вишивала з під шчирого серцьи.

861. Ой йак йа си засьпівайу хоть дрібку, хоть дрібку,
Чей учуйе мій миленькьий, шчо йа йду з зарібку.

863. Ой за двором за покойом солома горіла,
Прийди, прийди мій миленькьий, бом сьи розбольіла.
Та на шчо-с сьи розбольіла, ци на головоньку,
Прийди, прийди мій миленькьий хоть на годиноньку.
Болит мене головонька, йа фусточкоў звйажу,
Та за тобоў мій миленькьий, ой праўду ти скажу.

869. Гньівайе сьи мій миленькьий, йа го перепрошу,
Бо йа його перстенину на пальчику ношу.

871. Ой Івасьу, Івасуньу житний колосочку,
Ньі по чім тьи не пізнайу, лиш по голосочку.

873. Богацькьий син, богацькьий син богацька дитина,
Кучерьикьи повили сьи йак гороховиина.
Ой кучері, кучерикьи, кучері кручены,
Ныколи вас не згадайу, лиш коло вечері.

877. Ой мамуньу, мамунцуньу льубиў мене ткачик,
Віробиў ми запашчину, йак дрібненькьий мачок.

879. Ой ти сива зазуленько шчо бим тьи проспла,
Кобис меньі порайила ўдовиного сина.

881. Йа ў дьіўчини ньіч ночуваў тей не роззуваў сьі,
Йа дьіўчину поцьульуваў тей не признаваў сьі.

883. Ой на ставу на ставочку там сьи риба терла,
Ти сьі льубку не йожениш, хіба би йа ўмерла.
Ти сьі льубку не йожениш, хоть бис маў льіт сорок,
Бо йа тобі даньи дала ў зелений віўторок.

897. Ой ци тебе дьіўчинонько мальир намальуваў,
Шчо на твойе біле личко фарби не жьилуваў.
Мене мальир не мальоваў, мальирйи не треба,
Мене Господь намальоваў з високого неба.

891. Ой ньіхто так не заграйе йак Іван весело,
А Йванову скрипку чути, на десьите село.
Ой стойу йа льубко стойу під твойоў стьінойу,
Серце ми сьі розпадайе, шчо йа не с тобойу.
Серце ми сьі розпадайе на дві половины,
Не видьілам миленького ньі ўчора ньі нины.
Не видьілам миленького коби не видьіти,
Аби ми сьі шчо не стало, аби не змарньіти.

899. Ой місьіцьу перебору зайди за комору,
А с кьим меньі льубо мило, ней си поговору.
Ой місьіцьу, місьіченьку, місьіцьу йасненькьий,
Сьвіти, сьвіти цьілу ньічку йак піде миленькьий.

903. Ой йіла йа калиноньку, тей не попойіла,
Ой дурний мій розумонько, шчом не відповіла.

905. Колись меньі не хотьіла за миленьку бути,
Та дай же ми такье зьілльі, жеби тьи забути.
Ой йе ў мене такье зьілльі близько перелазу,
Йак ти сьі дам раз напити, забудеш відразу.

909. Йа не піду на весьільі, бо буду стойати,
Нема мого миленького, нема с кьим гульати.

Не танцьуваў мій миленькьий, тей йа не ходила,
Лишень мойа перстенина перед виводила.

913. А тьілько йа льубкіў мала, тей позабувала,
Лиш йедного не забуду, докіль жити буду.

915. Тече вода скоком, скоком горішним потоком,
Та йак меньі не жьиль буде за торішним роком?

917. Не буду сьи журитоньки ней сьи курка журит,
Продам курку купльу льульку, ней миленькьий курит.

919. Ой продала дьіўчинонька чубатеньку качку,
Та купила парубкови тьутьуночку пачку.

921. А дошч іде роса паде на білу березу,
А йа свому миленькому сорочку мережу.
Йак мережу так мережу ў сьільакьими квіти,
Та шчоби сьи не сьмійали свекрушины дьіти.

925. Ой дошч іде роса паде, на камени сухо,
А деж ти сьи забаўльийеш мойа шчебетухо?

927. Ой летьіли дикі гуси та понад дуброву,
Видзьобали пшениченьку, лишили полову.
Иа шчо меньі з половоньки, коли нема зерна,
Та ўже мойа дьіўчинонька на личку мізерна.

931. Гильа, гильа білы гуси з береженька на стаў,
Добрий вечьир дьіўчинонько, саму йа тьи застаў.

933. Ой конику воронику вези мене вези,
Лише мене не завези до йакойі мерзи.
Ой конику воронику біла ти гривенька,
Завези мьи, занеси мьи де мойа миленька.
Завеси мьи, занеси мьи де мойа миленька,
Ой у нейі під віконцьом зацвила руженька.
Ой сьиду йа на коника, гойа коньу гойа,
Де ворота підхьилені, там дьіўчина мойа.
Ой сьиду йа на коника, гойа кониченьку,
Де ворота підхьиленьі ў тоту вуличеньку.

943. Ой конику воронику білы ти копита,
Чогось ходит мойа мила така йак побита.
Ой конику воронику самам тьи ковала,
Вийир же льубку мойі души, сама-м ночувала.
Не вийиру ти мойа мила, не вйеру, не вийиру,
Ой бо стойаў ворон коник на твойім подвийиру.

949. Не йди Йванку на стойанку, та де ми стойали,
Та де твойі білы ручкы мене обігмали.

951. Ой ти Йванку, ой ти Йванку не бери циганку,
Озми собі дыўку руску, біленьку йак гуску.

953. Ой дошч іде, роса паде, на камени слиско,
Іде милий дорогойу, кланьайе сьи ниско.
А шчож тобі мій миленькьий за той поклін дати?
Білу хустку у кьешеньу, личенько ўтирати.
Білу хустку у кьешеньу, червону до боку,
Почкай же мьи до йосени ней дослужу року.
Ой псьа тебе матьір знайе докіль тьи чекати,
Росте коса до пойаса не мож розчесати.
Росте коса до пойаса, а ў пойасі куртка;
Отто то́то пане брате заручена дыўка.

963. Ой не купуй парубочку дыўчиньі пацьорок,
Бо ўна тебе не спомйане лише недыіль сорок.
Купи йейі перстенину на мізельний палець,
Шчо погльане, ўсе спомйане купиў ми коханець.

967. Ой летьіли дикі гуси тай не купали сьи,
Льіпше було мій миленькьий, йак ми не знали сьи.

969. Ой жьила йа пшениченьку трішчьила солома,
Прийди, прийди мій миленькьий, буду сама дома.

971. Йак льубочка не льубити, коли подобочка,
А ў льубочка сиві очка йак у соколочка.
Ой мій милий чорнобривий на стану тоненькьий,
Очка сиві, личка білы губи солоденькы.

975. А йа би сьи не здрімала хоть би штири ночи,
Коби спати не хотьіли мойі чорны очи.
А йа би сьи не здрімала хоть би день біленькьий,
Коби прийшоў тей посидьіў хлопец молоденькьий.

978. Казаў меньі парубочок шче рочок чекати,
Купиў меньі гребенину косоньку чесати.
А йа косу чешу, чешу, гребенина краче,
Дольішного-м польубила, а горішний плаче.

983. Дала би-м ти мій миленькьий солоденьких грушок,
Абис не браў на будний день сивий капельушок.
Бо той сивий капельушок павойоў тичений,
Під ним ходит мій миленькьий йак позолочений.

987. Ішоў же йа до більаўкьи, та йа-м падаў з лаўкьи,
Йак йа-м падаў, том си гадаў, шчо йа ўже ў більаўкьи.

989. Не далеко до милого, лише через межу,
Ой йак йа го не зобачу, тьиженько відлежу.
Не далеко до милого, лиш через два плоти,
Ой йак йа го не зобачу, не майу роботи.

993. Ой у мойім городочку зацвили звоздичкьи,
Запрьигайе мій миленькьий коники до бричкьи.
Уже коньі поздихали, а бричка згоріла,
Уже мому миленькому фйерманка дойіла.

997. Ой убита дороженька ў город по патину,
Ой йак тебе льубку льубйу, йак мати дитину.

999. Подай чоўна тей порона та перевезем сьи,
Почкай милий до йосени, бігме поберем сьи.

1001. Йеден човен води повен тей вербова кльучка,
Даўно-м йіла від милого червоні йаблучка.

1003. Ой зацвило сине зьілы синенько, синенько,
Ньіхто ми сьи не сподобаў лиш той Василенько.
Ой зацвило сине зьілы на терновім плотьі,
Зробилам си білы ручкьи на паньскі роботьі.

1007. Парубочку гладкьий, гладкьий, не сходиш ми з гадкьи,
Та хіба ми тогди зійдеш, йак до мене прийдеш.

1009. Ой вийду йа на вулицьу льубко коньа пойит,
Зачесаў си качурикьи, до мене сьи стройит.
Ой йак прийшоў сьакьий такьий, ноженьками косит,
А мій милий чорнобривий бровами підносит.
А мій милий чорнобривий зачесаў сьі шчіткоў,
Намастиў си губи медом, качурі позьльіткоў.
Мід солодкьий, мід солодкьий а цукор солодший,
Йа ў ўдовонькьи три синонькьи, а мій наймолодший.

1017. Не видьілам миленького аж у середочку,
Здайе ми сьи молоденькьі, шчо піўтора рочку.
Не видьілам миленького аж йак у той четвер,
Здайе ми сьи молоденькьі, шчо ўже рочок тепер.

1021. Ой у мойім городочку зацвила татарка,
Шчо дыўчина й парубочок отто файна парка.
Ой пара нас мамунцуньу, ой пара нас, пара,
Не дай Боже розійти сьи, йак чорненька хмара.

Йак сьи будем розходити, будемо плакати,
Буде твойе, буде й мойе серденько пукати.

1027. Ой того йа хлопцьи льубйу, ой того, ой того,
Шчо чорненька камізелька, а ґузикіў много.
Ой то ў мене парубочок пристаў ми до души,
Та шчо іде горі селом ў сивім капельусьі.
Ой того йа хлопцьи льубйу, шчо ў капельушины,
Йак мьи ўчора поцьулуваў, шче чуйу до ниньі.
Ой того йа хлопцьи льубйу, шчо поли короткьі,
Йак мьи ўчора поцьульуваў, шче губи солодкі.
Ой йак мене поцьульуваў хороший Микьита,
Так ми тьижко на серденьку, йак піў кьерцьи жита.

1037. Ой не ходи парубочку ў четвер по вечери,
Та не носи сопівочку у праві кьешени.
Ой бо твойа сопівочка жьильібненько грайе,
Мойе серце біснувате за тобоў ўмльівайе.

1041. Ой ти льубку горі, горі, йа долиноў сиджу,
Серце ми сьи розпадайе, йак тебе не виджу.
Ой ти льубку горі, горі, а йа на долиньі,
Тебе болит головонька, мене ў серединьі.

1045. Або тоту кучу тручу або йі завальу,
Та ней йа си чорні очи на ньу не зривайу.
Очка-ж ми сьи придивили на тоту вулицьу,
Куда милий заганьийе сиву худобицьу.
Очка-ж ми сьи придивили з панскойі обори,
Ци не йіде мій миленькьий на вороньім кони.

1051. Ой пасу йа бичкьи, бичкьи, і раз не заверну,
Пасе милий оченьками, куда сьи поверну.

1053. Мило ми сьи подивити очками повести,
Куда ходьит, де шчо робйут мого льубка сестри.

1055. Парубочку молоденькьий та ти смагльавенькьий,
Ци ўсім льудьом ци лиш меньі такьий солоденькьий·
А мій милий чорнобривий, а мій милий ладний,
Подивйу сьи на ўсі хлопці, не йе такьий жадний.
А мій милий не величкьий, лиш пелехатенькьий,
Ци ўсім льудьом ци меньі лиш йак мід солоденькьий.

1061. Ой попід гай зелененькьий ходит мій миленькьий,
Та збирайе за капельух розмай зелененькьий.

На шчо тобі мій миленькьий розмайу, розмайу,
Коли йа ти за капельух квіточку тримайу.
На шчо тобі мій миленькьий того розмайочку,
Коли йа ти за капельух тримайу квіточку.

1067. А мій милий чорнобривий за потоком косит,
Йему вітер холодненькьий качурі підносит.

1069. Ти не знайеш мойа мамо, котра мойа мила,
А йу нейі під віконцьом руженька зацвила.
Ти не знайеш мойа мамо, котрий мій миленькьий,
А йу него під віконцьом йавір зелененькьий.

1073. Хітьу вода берегами, хітьу вода лугом,
Чомус тоди не повернуў йак йес йіхаў з плугом.
До тебе би повернути, коло тебе сьісти,
А меньі би йти до дому, дати волам йісти.
До тебе би повернути, тей поговорити,
А меньі би йти до дому воли напойіти.

1079. Ой чо ти сьи мій миленькьий на мене гньівайеш?
Ци ти мене з маленькойі дитини не знайеш?
Ой знайу тьи мойа мила, ой знайу тьи, знайу,
Тебе йинчі заривайут, а йа сьи гньівайу.
Не протиў сьи мій миленькьий, йа сьи не противйу,
Хоть мьи йинчі зарнвайут, за тобоў сьи дивйу.
Не гньівай сьи мій миленькьий йа сьи не гньівайу,
Йак сьи буду віддавати, дам ти коровайу.

1087. Ой йак ідеш мій миленькьий, ўбуй сьи ў ходачьита,
Шчоби тебе не пізнали сусідньі дьіўчьита.

1089. Ой то ў мене парубочок, ой то ў мене слава,
Коло його капельушка дзелененька пава.

1091. Ой з легонька, музиченько, з легонька, з легонька,
Та ўже мойа дьіўчинонька на ноги слабонька.
Танцьуй мила, танцьуй мила, йа буду сьпівати,
Аби тобі на поженькьи легко танцьувати.

1095. Ой коби йа Боже знала, де мій милий оре,
Пішла бим сьи подивити, ци шірокье поле.

1097. Ой коби йа за тим була, за кьим йа гадайу,
Принесла бим сьім раз води з тихого Дунайу.
Принесла бим сьім раз води, тей не відпочьила,
Ой коби йа за тим була, кого йа льубила.

1101. Йак сусьіду не льубити, бо сусьіда близкьий,
Ворота му підхьиленьі, а перелаз низкьий.
Ой вийду йа на йобору, стану на солому,
Та йак льубка не льубити, коли видко з дому.
Ой вийду йа на йобору, стану на камінець,
Подивйу сьи за миленькьим йа ў горішний конець.

1107. Ой пойіхав мій миленькьий з панами, з панами,
А йа його візирала з комори шпарами.

1109. Не буду йа ў хатьі спати, бо кусайут блохьи,
Ой йа піду до дьіўчини, забавйу сьи трохьи.

1111. Ой Штифасьу, Штифасуньу, мойе Штифаньитко,
Купи меньі на молоко червоне горньитко.
Купиў йес ми на молоко, купи на сметану,
Тепер йа ти Штифануньу до серцьі пристану.

1115. Ой засьпівай, зашчебечи сивий соколоньку,
Понад мойі сиві очка понад головоньку.
Ой засьпівай, зашчебечи ти пташку сивенькьий,
Та засьпівай на той голос, шчо сьпіваў миленькьий.
Ой не сьпівай, не шчебечи сивий пташку ў корчи,
Не напудь ми миленького темненькойі ночи.

1121. Коло млина йасенина коло вітрового,
Пристала-с ми мойа мила до серденька мого.
Пристала-с ми мойа мила до мого серденька,
Ой йак тота суха кора та до деревенька.

1125. Ой кувала зазуленька йа ў льісьі на липі,
Вішивана сорочечка на нашім Пилипі.
Ой то ў мене парубочок ой то ў мене душка,
Шчо червона кьитайочка коло капельушка.

1129. А мій милий везе гньій, а йа хусти прала,
Він у сивім капельушку, йа го не пізнала.
А мій милий возиў гньій, мальованьі льушньі,
Ой поламаў подрухотаў на дрібонькі кусьньі.

1133. Ой ковальу, ковалику підкуй чоботьита,
Йак йа піду по каміньу пізнайут дьіўчьита.
Ой ковальу, ковалику підкуй коньи гостро,
Йак йа сьиду, тей пойіду до дьіўчини просто.

1137. Йа на виру хусти перу, на сподьі сріберце,
С кьим гадала, сьльуб не ўзьала, смутне мойе серце.

1139. Йа на виру огень кладу, на спід падут вугльі,
Ой то йа си польубила парубка ни дурньі.

1141. Ой то йа си польубила малого дурного,
Йа гадала шчо не буде другого такого.
Ой то йа си польубила мале парубйитко,
Куда йа йду туда ўно йде мойе небожьитко.
Ой то йа си польубила на сьвітьі ледашчо,
Ньі до Бога, ньі до біди, не здале ньі нашчо.

1147. Ой піду йа горі селом там мойа миленька,
Ой випере сорочечку, та буде біленька.

1149. Ой у мого миленького волосьічко руде,
Та йак іде горі селом, завидуйут льуде.

1151. Ой так мене льубку льуби, шчоби ньіхто не знаў,
Шчоби мене через тебе ньіхто шельмоў не зваў.

1153. Ой кувала зазуленька та на роздорожу,
Ти за мене льубку забуў, йа за тьи не можу.
Ой гайові воротенька не можу заперти,
Кого льубйу не забуду до самойі смерти.

1157. Ой болит мі головонька, тей чоло, тей чоло,
Питайе сьи мій миленькьий від чого, від чого.
Не спала йа тойі ночи, та ўстала раненько,
Смутна ходжу не весела, ци вйериш серденько?

1161. Ой летьіли лебедаші рахувати гроші,
Ой майу йа у тім сельі два льубкьи хороші.

1163. Ў Ходовичох сонце грійе від самого раньі,
А на самі серединьі мойе закоханьі.

1165. Коби борзо до йосени, та до й осеноньки,
Та чей ў мойі дьіўчиноньки підростут волоньки.

1167. Коби було не гриміло на Йвана, на Йвана,
Була би-м ти парубочку горішкіў нарвала.
Ой була би-м ти нарвала поўну коробочку,
Та була би-м ти сховала аж на кольідочку.

1171. А й сут дома, нема дома, ходи льубко д' миньі,
Та будемо розстелати льонок по долиньі.
Ой йак льонок розстелати, льонок дзелененькьий,
Ой йак льубка не льубити, льубко молоденькьий.

1175. Ой дубочку парубочку пиймо горівочку,
Напиймо сьи могоричу та на більавочку.

1177. Ой більаўко, прихильаўко прихили сьи д' миньі,
Йак сьи ненька прихьильуйе д' маленькі дитиньі.
Йак сьи ненька прихьильуйе цицуньі давати,
Так сьи льубко прихьильуйе личко цьульувати.

1181. Посьійу йа та горошок по широкі ниўцьі,
Ой купйу йа черевичкьи свойі чорнобриўцьі,
Не ўродиў сьи горошок, лише лопаточкьи,
Не сходила черевичкіў, лише запйиточкьи.
Не сходила черевичкіў по жоўтенькі глиньі,
Йа не знала миленького натуру до ниньі.

1187. Ой на тебе посварили, коли тьи не били,
А на миньі поломали йасенові вили.

1189. Ой не ходи де йа ходжу, де йа обігмайу,
Бо йа тобі топорьитом ноги поламайу.
Та йа тобі поламайу новим топорьитком,
Та шчоби ти не стойала з мойим коханьитком.
Пор. Кольб. Пок. II. ч. 163, 299.

1193. Очка-ж мойі чорненькійі йак клинне галузьі,
Личка-ж мойі румьиненькьі, йак калина ў лузьі.
Голосочку мій тоненькьий то тьи тонкьий майу,
Коби йа тьи не згубила при зеленьім гайу.
Голосочку мій тоненькьий далеко тьи чути,
Мойе льубе закоханье, не мож тьи забути.
Голосочку мій тоненькьий то-с мі збаламутиў,
Ой ўчора-с мі розвеселиў, ниньі-с мі засмутиў,
Голосочку мій тоненькьий том тьи потопила,
Парубочку молоденькьий, том тьи польубила.

1203. Та шчо з того мій миленькьий, шчо ти мене льубиш,
Коли ти ми подарунок ньійакьий не купиш.
Купи меньі подарунок на мізельний палець,
Шчо погльану, ўсе спомйану, купиў ми коханець.

1207. Ой загоне, загононьку, загоне бокатий,
А хто-ж тебе так війораў, — льубко ґьелеватий.
Ой загоне, загоночку, загоне вузенькьий,
Йа хтож тебе так війораў, льубко солоденькьий.

1211. Ой піду йа до церкоўцьі стану йа си ў кутку,
Подивйу сьі раз на образ, три рази на льубку.
Ой піду йа до церкоўцьі, а ў церкві образи,
Подивйу сьи раз на образ, на льубка три рази.

1215. Ой мій милий чорнобривий а йакже, а йакже,
Ой він мене вйерне льубит, а йа його также.

1217. Забуў бим тьі дьіўчинонько, забуў бим тьі, забуў,
Кобим ў тебе шчо вечерьи на розмові не буў.
Забуў бим тьи дьіўчинонько, забуў бим тьи швидко,
Йак би з твого подвйеренька на мойе не видко.
Ай бо твойе подвйеренько на мойе ўпирайе,
Мойе серце біснувате за тобоў ўмльівайе.
Серце мойе, серце мойе, з каменьи твердого,
Чому ти сьи не розпукнеш з жьильу великого?

1225. Ой у мойім городочку отава дрібонька,
Йака меньі з мойим милим робота легонька.[1])

1227. Ой коби ти мойа мила мойі гадкьи знала,
Ти би з другим не стойала, тей не розмоўльала.

1229. Не знайеш ти мойа мати, шчо коханье дьійе,
Головонька на смерть болить, а серденько мльійе.

1231. Високом сьи ўперезала, високьий стан майу,
Далеком си польубила, бо близше не знайу.
Високом сьи ўперезала високьий станочок,
Далеком си польубила, файний парубочок.
Високом сьи ўперезала, здало би сьи нижше,
Далеком си польубила, здало би сьи ближше.

1237. Ой гньіваў сьи мій миленькьий за дурну дурницьу,
Шчом по воду не ходила на його кьерницьу.

1239. Ой гільава березонька, гільава, гільава,
Ой то ми сьи сподобала дьіўчина більава.

1241. Ой йак йа си засьпівайу ой тай дуда дайна,
Коби мене не зрадила мойа рибка файна.
Файна рибко, файна рибко за рибку тьи майу,
Куда ходжу, де шчо робйу, за тебе гадайу.

1245. Стойит липка над водойу липко-ж мойа липко,
Ўсьі парубкьи пйут гульайут, лиш мого не видко.

---

[1]) Вар. розмова льубонька.

1247. Стойит йавір над водойу хьтайе собойу,
Ци тужиш ти мойа мила, йак йа за тобойу.
Ой тужу йа мій миленькьий, ой тужу йа, тужу,
Почкай же мі ней йа того роченьку дослужу.

1251. Тобі туга, меньі друга льубку на серденьку,
Коли ми сьи зобачимо, хіба ў недьіленьку.

1253. Порадь меньі мій миленькьий, йак рідненька мати,
Ци меньі сьи віддавати, ци тебе чекати.

1255. Ой дубочку дзеленькьий майу на тьи гадку,
Кажу йа тьи вирубати милому на кладку.

1257. Ци йа тобі не казала льубку на дорозьі,
Шчо йа буду ночувати ў крайньім оборозьі.

1259. Ой коби йа крильцьі мала, йа би полинула,
Йа би свому миленькому бичкьи завернула.
Завернула, завернула, коло него сьіла,
Йа би свому миленькому ўсьу праўду повіла.

1263. Ой забулам отченаш, вйеруйу не ўмійу,
А йак милий заговорит, усьо зрозумійу.

1265. Ньікому сьи не дивуйу, лише сама собі,
Шчом сьи дала на підмову парубочку тобі.

1267. Ой то ми сьи польубили коло кукурудзи,
А ти мене милий льубиш, йа тебе не дуже.

1269. Ой у мого миленького кучері жоўтенькьі,
Та йа би сьи не міньила за воли сивенькьі.

1271. Ой повійаў буйний вітер та зломаў льішчину,
Йак наважиў богацькьий син, відобраў дьіўчину.
Ой повійаў буйний вітер повійаў, повійаў,
Шчо-ж йа буду молоденькьий без дьіўчини дьійаў.
Ой повійаў буйний вітер, повійаў навальний,
На зломану головоньку кавальеру даўний.
Ой повійаў буйний вітер, повійаў дольішний,
Та дай Боже здоровйечко льубку теперішний.

1279 Ой йа дрімльу спати хочу, очка ми сьи злипли,
Йак би ўздріли миленького, зараз би провидли.

1281. Ой йак йа си засьпівайу, ньічо сьи не бойу,
Бо йа ў свойім городочку тримайу нетойу.

1283. Йакье ў тебе, такье ў мене жоўтенькье волосьі,
Льубімо сьи, кохаймо сьи, бо нам придало сьі.

1285. Стойит верба над водойу, тай сьи нахьилила,
Ци ти такьий льубку файний, ци йа сьи ўдивила?
Ци ти такьий льубку файний, ци меньі здайе сьі,
Та шчо мене молодойі спаньи не бере сьі.

1289. Ой піду йа у садочок ци не ўпаде грушка,
Ой ци вийде, ци не вийде мойа льуба душка.
Ой піду йа у садочок ци не ўпаде сливка,
Ой ци вийде ци не вийде мойа чорнобриўка.
Ой піду йа у садочок, ци не ўпаде йабко,
Ой ци вийде, ци не вийде мойе голубйатко.

1295. Ой йакьий ти мій миленькьий та ладний на ўроду,
Та йак йасний місьаченько зійде на погоду.

1297. Душко-ж мойа солоденька, душко мойа мила,
Отто с ми сьи тойі ночи солодонько снила.

1299. Ой льубйу тьи дьіўчинонько ў душу тьи не ўложу,
Йа брати тьи не гадайу, забути не можу.

1301. Коби борзо до вечера, піду йа до дому,
Та принесу біле чичко мому миленькому.

1303. Ой так мене мій миленькьий та нацьульуваў сьи,
Йак соловій у садочку йагід надзьобаў сьи.

1305. Ой дай ми сьи мойа мила водицьі напити,
Та чейже йа перестану за тобоў тужити.

1307. Ой ци йа сьі кого бойу, ци йа сьі ўстидайу,
Шчо йа така молоденька закоханьі майу.

1399. Оре плужок попід лужок мила воли гонит,
Ой йак крикне на волоньки йак дзвонок задзвонит.

1311. Попід грушу коньом рушу терньом поколишу,
Йак йа піду з того села, кому льубку лишу.
Йак йа піду з того села, згадайте мі льуде,
А ўже-ж меньі за тим селом жаль великьий буде.
Жаль великьий на серденьку, з жальу розбольу сьи,
Йак не йозму тото дьіўчьи, шчо з неў кохайу сьи.

1317. Ой йак йідеш с кіньми на ньіч возми мьи з собоўйоў,
Та шчоби йа не тужила льубку за собоўйоў.

1319. Болит мене головонька мойа мамунцуньу,
Бо лихуйу дольу майеш мойа донунцуньу.
Болит мене головонька, не дотулити сьі,
Коби дали на милого хоть подивити сьі.
Болит мене головонька ньіхто ми не вйерит,
Поскаржу сьи миленькому, йа він ми завйерит.

1325. Ой шчо-ж тобі мій миленький а з мене за криўда,
Кораликьи йак свербиус, а личьина бинда.

1327. Йосичина, березина, то йедного листа,
Хто не майе закоханьи, того душьи чиста.
Хто не майе закоханьи, той ў Бога шчісливий,
Його ньічка спокійненька, деньок не смутливий.

1331. Йа калину ломйу, ломйу, під березоў стойу,
Та не роби парубочку зради надомнойу.
Ой не теши йавороньна, не теши, не теши,
А йак підеш до йиньчойі, на мене не бреши.
Ой не теши йавороньна не витьісуй бокьи,
А йак підеш до йиньчойі, не рахуй ми рокьи.

1337. Ей пойіхаў мій миленький тей на польованье,
А йа за ним молоденька понесла сньіданье.
Сьнідай, сьньідай мій миленький, лиши на полудне,
Йа ти більше не понесу, бо сьи сьмійут льуде.

1341. Голуб сивий, голуб сивий, голубка сивійша,
Милий отец, мила мати, миленька мильійша.
Милий отец, мила мати, шчо мі породила,
А миленька наймильійша, шчо мі польубила.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 185 ч. 18. стр. 185 ч. 17. стр. 180 ч. 23. стр. 227.
Кольб. Пок. II. ч. 158, 215.

1345. Ой коби йа була знала миленького гадку,
Йа би була положила через річку кладку.
Йа кладочку положила, поручьечко дала,
Та шчоби сьи під миленьким лаўка не схитала.

1349. Ой тунадуй мойа мила, тунадуй, тунадуй,
Дала-с меньі мойа мила велику принаду;
Та не тоту принадоньку, жиби тьи льубити,
Але тоту принадоньку, жиби тьи й узьити,

1353. Ой хмароньки до купоньки, тей не буде дошчу,
С кьим йа піду до домоньку, йак йа сьи припошчу.

1355. Ой йак будеш воли гнати, та дай меньі знати,
Пусти голос по долиньі, аж до мойі хати.
Ой йак будеш воли гнати, махни на мьи пальцьом,
А йа свойу маму здуру: ўтьікла курка з йайцьом.

1359. Коло гайу потапайу, берега сьі держу,
Та не бісь-сьі дьіўчинонько, йа тьи не повержу.

1361. Ой того йа хлопцьи льубйу, шчо файно танцьуйе,
Кругленько сьи йобертайе йа ў личко цьульуйе.
Ой того йа хлопцьи льубйу шчо вуса сьійут сьі,
Шчо бровенька поморгуйут, а йочка сьмійут сьі.
Ой того йа хлопцьи льубйу, ў чорньі камізельцьі,
Він чорньивий, йа більава, пристаў ми до серцьі.

1367. Ти не знайеш мойа мати котра мойа душка,
Шчо червона кьитайочка коло капельушка:
Ти не знайеш мойа мати, котрий мій миленький,
Понад очка йа чорньивий, на личку біленький.

1371. Ў тебе очка сивенькійі, ў мене мургависті,
Йак сьи зійдут до купоньки обойе паристі.

1373. Ў тебе йочка сиві, сиві, тей у мене такьі,
Йак сьи зійдут до купоньки обойе йеднакьі.

1375. Ни сьвіти ми дурньу ў очи бо ми сьвітит сонце,
А ти мене вйерне льубиш, йа тебе не конче.

1377. Посьійу йа пшениченьку з рідка над водойу,
Будеш льубку жьилувати, шчо не ўраз зі мнойу.
Посьійу йа пшениченьку з рідка коньушину,
Йак йес льубйў через льіто, льубиж через зиму.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 197 ч. 2. 179 ч. 15. Антр. VII. 167. Кольб. Пок II. 192—209.

1381. Ей мож знати, мож пізнати, йак хто кого льубит,
Воротенька поминайе йоченьками блудит.
Ей мож знати, мож пізнати, хто кого кохайе,
Воротенька поминайе, тьиженько ўздихайе.

1385. Ти на мене подиви сьи, йа на тебе мруґну,
Жеби льуде не казали, шчо йа тебе льубйу.
Ти не знайеш мій миленький, йак мене льубити,
Де найбільше льудий буде, там сьі не дивити.

1389. Ой забрала вода лаўкьи тей перекладиньє,
Ой то йа си польубила парубочка Гриньи.

1391. Ой забрала вода лаўкьи тей перекладочьки,
Йа до своїі дыўчиноньки поза городочьки.

1393. Чому вікна побільыли, бо на дворі день, день,
Ходит милий під віконцьом підкьіўками дзень, дзень.
Чому вікна побільыли, бо па дворі мороз,
Вийди, вийди мойа мила, ней учуйу голос.

1397. Ой піду йа на гороньку, стану на черешньу,
Нема мого миленького, йа до дому чемшу.

1499. На добрий день Коньухова, помагайбі Гирне,
Ой скажи ми дыўчиноньно, ци льубиш мьи війрне.
Ой ци льубйу, ци не льубйу, не буду казати,
Не буду ти молодому жьильу заўдавати.

1403. Подивйу сьи у віконце. ци високо сонце,
Прийди, прийди мій милекький, треба ми тьи конче.

1405. Ой попід гай дзелененький там оре Гаўрило,
Кажут меньі йісти нести, а меньі не мило.
Ой попід гай дзелененький там оре Олекса,
Кажут меньі йісти нести, а йа ўже віднесла.
Ой попід гай дзелененький там оре Никола,
Кажут меньі йісти нести, а йа ўже готова.

1411. Ой йа би сьі не здрімала, хотьби засвитало,
Йак би прийшло соловийтко, та зашчебетало.

1413. Напрьила йа два починкьи, там котами везла,
Йам ўступила до милого, бом у ноги змерзла.

1415. Пила-ж би йа горівочку, коби на ньі шум буў,
Льубила би-м парубочка, коби ми не кум буў.

1417. Горівочко, горівочко, чо на тобі шум стаў,
Через тебе дыўчиноньно штири-м бучкьи дістаў.
Ой дістаў йа штири бучкьи, пйитого малого,
А ўсьо тото через тебе дыўчино небого.

1421. Ой пойіхаў мій миленький на коньу, на коньу,
А йа сьиду на другого, тай го перегоньу.

1423. Мало майу кораликіў, тай тото дрібонькі,
Отто меньі накупили хлопцьі солодонькі.
Ой пойіхаў мій миленький та на йармарочок,
Привезе ми кораликьи, тей обаріночок.

1427. Тече вода з під города тай тече йарданцка,
Йа такого льубка майу, йак дитина панцка.
Тече вода з під города, на шчо тойі води,
Буде льубко хорувати, треба йохолоди.

1431. Ой стойала дыўчиноньна під новойоў стрішкоў,
Та вабила козаченька волоськьим горішком.
Прийди, прийди козаченьку, мойе льубе серце,
Та дам йа ти з волоского горішка зеренце.
Не йди льубку попід стрішкьи, бо стрішкьи низонькі,
Та шчоби-с си не скудоўчиў кучері гладонькі.

1437. Ой тупайте чоботьита до леду, до леду,
Та солодша дыўчиноньна від цукру, від меду.

1439. Ой засьвіти мила сьвічку, ней сьи видно буде,
Ней йа виджу, с кьим йа сиджу, ци подібно буде.

1441. Ой засьвіти мила сьвічку, ней перейду річку,
Ой засьвіти мила йобі, ней перейду д' тобі.

1443. Йак би не ти дыўчиноньно, тей не ти, тей не ти,
Не стойаў бим сивим коньом такойі замети.
Йак би не ти дыўчиноньно тей не твойа ласка,
Не стойаў бим сивим коньом коло перелазка.
Йак би не ти дыўчиноньно, тей не твойа мати,
Не стойаў бим сивим коньом коло твойі хати.
Йак би не ти дыўчиноньно, та не твойі танцьі,
Не ходиў би-м горі селом та не шчибаў пальцьі.

1451. Не стій коньу коло плота, не толоч болота,
Не стій шельмо з мойим льубком, бо дурна робота.

1453. Заграй же ми музиченько коломийкьи тойі,
Бо йа виджу, шчо тут нема більавинкьи мойі.
Заграй же ми музиченько, йак сам розумійеш,
Ци ти рукьи покривило, ци льіпше не ўмійеш?
Пор. Žeg. P. p. l. r. II. стр. 202. ч. 4. стр. 196. ч. 15. Кольб. Пок. II. ч. 66.

1457. Йак музика ладно грайе, пусти мене нене,
Бо мій льубко не танцьуйе, чекайе на мене.
Йа музика ладно грайе, збирайе пальцьіма,
Очка-ж му сьи придивили за молодицьіма.
Йало ти сьи музиченько, йало ти сьи грати,
Йало ти сьи музиченько сьім пар вольіў мати.

1463. Коломийа не помийа, Коломийа горит,
Йак дыўчину не льубити, коли серце болит?

1465. Ой йа йіхаў у поле з плугом, а ти сьи ўродила,
Йа за тебе гадкьи не маў, а ти мойа мила.

1467. Ой пойіхаў мій миленькьий аж до Дрогобичі,
Йа хтож мене поцьульуйе, йа ў біленькі лицьі?

1469. Ой до мене парубочкьи хлопцьі повертайте,
Йа солодкі йабліночкьи, та не обривайте.
Солодкойі йабліночкьи гільцьи сьі зломила,
Ти сьі льубку не ожениш, бо йа ти зробила.
Ти сьі льубку не ожениш, хоть би було сорок,
Бо йа тобі даньи дала, ў зелений віўторок.

1475. Ой піду йа до ворожкьи, ней віверже карти,
Ци буду йа у осени чоловіка мати.

1477. А йа свойу дыўчиноньку до міста поведу,
Йак не схоче пива пити, йа йі купйу меду.

1479. Війди, війди дыўчинонько, та ней тьі намовйу,
Та ней свойі колачикьи ў кьешени не ломйу.

1481. Добра була капустицьі с шіфраном, с шіфраном,
Добре було бичкьи пасти с Штифаном, с Штифаном.
Добра була капустицьі з ольійом, з ольійом,
Добре було бичкьи пасти з Матьійом, з Матьійом.

1485. Зарік бим сьи чиснок йісти, тей гірку цибульу,
Лише йа сьі не заречу льубити Маруньу.
Зарік бим сьи чиснок йісти тей горіўку пити,
Лише йа сьі не заречу дыўчину льубити.

1489. Ой Дунайу Дунайеньку тиха вода ў тобі,
Від коли мі льубку льубиш, лиш погадай собі.

1491. Вийди, вийди мій миленькьий, до стайньі стойати,
Шчоби ми сьі не ўтьимило корови дойати.
Йа корови тей подойу, тельита напойу,
Тепер йа сьі мій миленькьий йа с тобоў розмоўльу.

1495. Мило ми сьі подивити на тоти обшьири,
Куди милий заганьийе воли до кошьири.

1497. Ой то йа си польубила не свойу доленьку,
Ой то йа си наробила серцьу розболеньку.

1499. У городьі тичка, тичка, на ньі польатичка,
Ой то йа си польубила молодого дьичка.

1501. Ой кого йа вйирне льубйу, того приведьіт ми,
А кого йа не навиджу, сьвіта не вйижіт ми.
Ой кого йа вйерне льубйу, та того ми дайте,
А кого йа не навиджу, та не нагадайте.

1505. Ой піду йа с того села, на дверах напишу,
Льубко мойа молоденька, кому йа тьи лишу?

1507. Нешчіслива тота лава, шчо йа на ньі спала,
Стойаў льубко під віконцьом, а йа не чувала.
Нешчіслива тота лава, тей тота лавицьі,
Стойаў льубко під віконцьом йак йасна зірницьі.

1511. Ой летьіли дикі гуси, тей не купали сьі,
Льіпше було мій миленькьий, йак ми не знали сьі.

1513. Ой на мене льуде брешут тей крачут ворони,
Шчо до мене льубко ходит, с чужойі сторони.

1515. Ой недьіле, недьіленько, мій раний обіде,
А ўже мойа дыўчинонька по воду не піде,

1517. Ой йакьий ти мій миленькьий не помйиркований,
Мойе личко від недьільі не поцьульуване.
Ой та йа сьі помйиркуйу, личко поцьульуйу,
Йак не ў тоту недьіленьку, бодай у другуйу.

1521. А йа ружу поморожу, насьіньі не майу,
А коханьі гірш хороби тото добре знайу.
Йа хоробу перебуду, тей здорова буду,
А великье закоханьі ньіґди не забуду.
А коханьі не родина, тай не родиночка,
За коханьом серце мльійе, болит головочка.

1527. Коби ми сьі шчо не стало, бо йа ўже не можу,
З великого закоханьі головоў наложу.

1529. Ой ти Йваньцьу, ой ти Йванцьу, ой ти Іваночку,
Докіль буду не забуду твойу сьпіваночку.

1531. Ой кувала зазуленька тей на роздорожу,
Йа за тебе мій миленькьий забути не можу.

1533. Ой на ставу на ставочку водицьі лельійе,
Та шче мойа дыўчинонька робити не ўмійе.

Ой на ставу на ставочку водицьі блишчит сьі,
Та шче мойа дьіўчинонька робити наўчит сьі

1537. Ой із гори на долину по маленьку зійду,
Сподьівай сьі мойа мила, йа до тебе прийду.

1539. Ой би штири скрипкьи грало тей цимбали били,
Тоби мойе смутне серце не розвеселили.

1541. Ой сумуйе мойа мила, сумуйе, сумуйе,
Шчо від мене молодого голосу не чуйе.

1543. Ти не знайеш мій миленькьий, не знайеш, не знайеш,
Мене болит головонька ти сьі не спитайеш.
Болит мене головонька від чола до чола,
Не видьілам миленького ньі нины, ньі ўчора.

1547. Ой сумненькі поточенькьи сумненькі, сумненькі,
Куда мила віганьийе воликьи сивенькі.
Ой йак вона віганьила, на мене мруґала,
Ой псьа йейі мати знайе, шчо вона гадала.

1551. Ой на горі на високі там стойали бучкьи,
Шче-с миленька не робила ўже тьи больить ручкьи.

1553. Ой на горі на високі там стойали бучкьи,
Поцьульуй мьи мій миленькьий а ў біленькьі ручкьи.
Йа тьи ў ручкьи не цьульуйу, бо-с не попаденька,
А ў личка тьи поцьульуйу, бо-с мойа миленька.

1557. Ой дубова коновочка, йасеневе денце,
Коли тобі рочок вийде наймитоньку серце?
А йак тобі рочок вийде, більше не наймай сьі,
Та за мнойу молодойу на вікьи звінчай сьі.

1561. Ой не сьвіти місьаченьку ньікому, ньікому,[1])
Лише мому миленькому, йак іде до дому.

1563. Ой зацвила пшениченька на чотири бранкьи,
Очи плачут, ноги скачут ў вечер до коханкьи.

1565. Ой на горі два йавори, третий похилиў сьи,
Йак не возму котру льубйу, не буду жениў сьи.

1567. Не стій льубку під віконцьом ўвійди си до хати,[2])
Ой ўпало ми веретьінце ньікому підньати.

[1]) Кольб. Пок. II. ч. 198.
[2]) Козьб. Пок. II. ч. 234.

Ой ўпало ми веретьінце йа ўпало ми двойе,
А йак прийшло закоханье, підньило обойе.

1571. Ой не буў йа у тім сельі лиш йеден разочок,
Та такьем си дьіўчьи вибраў, йак той образочок.

1573. Ўчора не буў, нины не буў, чомусь не бувайе,
Ци му мати заказала, ци він йинчу майе
Ньі му мати заказала, йинчойі не майе,
Лише ў него псьа натура за мене не дбайе.

1577. Йедньі двері запирайу, а другі підхьильу,
Попід зару зазирайу за тобоў Васильу.
Йедньі двері запирайу, а другі засуну,
Попід зару зазирайу за тобоў Йвасьуньу.

1581. Ой йак не мож ізробити з дуба колотьіўкьи,
Ой так не мож ізробити з молодицьі дьіўкьи.
Ой йак би сьи з молодицьі дьіўчина зробила,
Она би сьи на парубка і не подивила.

1585. Через гору високуйу йедвабний шнурочок,[1])
Ўчора не буў, нинька не буў, шчо то за смуточок?

1587. На обід вару льід, на полудне кашу,
А на вечір пиріжечкьи, ци прийдеш Михасьу?

1589. Ой скочу йа з перелазу на копану грьидку,
Нема ў мойі сусьідоньки за ґрейцар порьидку.
Йак би мене сусьідонька за невістку ўзьила,
Йа би ў свойі сусьідоньки порьидок зробила.

1593. Ой скочу йа з перелазу на копану грьидку,
Йак йа піду з тойі хати, не буде порийдку.

1595. Ўчора прьила кудьіленьку йа нины повісмо,
Сьидь си льубку коло мене, хоть ми буде тьісно.
Сьидь си льубку коло мене, говори до мене,
Пізнайу тьи по натурі, ци льубиш ти мене.

1699. Ой сьиў він си коло мене а йа коло нього,
Він до мене не говорит, аньі йа до нього.

[1]) Żeg. P. p. I. r. стр. 188. ч. 33.

Ріжнородні ритми.

1.

Andantino.

Гей зій-ди, зій - ди, ти зі-ронь-ко ве-чір-
Ой ра-даб зір-ка зій - ти, чор-на хма-ра за-ва-

на - йа, Гей вий - ди, вий - ди, гей вий - ди, вий - ди,
джа - йе, Ра - даж би йа д' то - бі вий - ти,

дыў - чи - но мо - йа вір - на - йа.
та ма - ту - сьі не пус - ка - йе.

Ой йак зійшла зірниченька, усе поле осьвітила,
Та йак вийшла дыўчинонька козаченька звеселила.
Ой ти дыўчино, ой ти дыўчино, ти тихайа погідонько,
Ой дай же меньі сьи чути, та йак вийдеш по водоньку.
Ой не так то по водоньку, та йак ўже підеш з водойу,
Постаў мила коновоньки, та поговори зо мнойу,

Співала П. Біліньска.

Пор. Антр. VII. 169. Żeg. P. p. I. r. стр. 46. ч. 5.

Під голос сеї пісні сьпівають ся три слідуючі.

2. а.

Понад тими гороньками сходит місьць з зороньками,
Йа шче вижше підлытайе, сивий сокіл з вірлоньками.
Ой летит же він летит, тей крилоньками блудит,
Ой йак тьижко на серденьку, йак хто кого вйерне льубит.

2. б.

Ой там, ой там над горами зійшоў місьць йа з зорами,
Ныхто вижше не лытайе, йак той голуб з голубками.

Ой лытайе він лытайе, та крильцыіма не зблудит,
Йак то нудно, йак то тьижко, йак хто кого вірно льубит.

3.

Ти зелена лышчинонько, чом не гориш лиш сьі куриш?
Ти молода дыўчинонько, чом не льубиш, лиш мі дуриш?
Гей коби йа суха була, горіла бим не курила,
Ей коби йа твойоў була, льубила бим не дурила.

Співав Олекса Луців.

4.

Moderato.

Си-вий ко-ньу, си-вий ко-ньу, чо ти за-ду - маў сьі,

Не-ма то - йі дыўчи-ноньки, шчо йа ў ньі ко - хаў сьі.

Сивий коньу, сивий коньу, найіш сьі оброку,
Поженемо за дыўчиноў під землю глубоку.
Сивий коньу, сивий коньу тьижко на ты буде,
Поженемо ў раз з вітрами, попасу не буде.
Борше коньу, борше коньу, бо ўже вечерійе,
А там сидит мойа мила, де з лыса зарійе.
Сидит вона, сидит вона, дивит сьі ў віконце,
Та йак темно не видненько, сьвітит сьі йак сонце.

Співав Гринь Шабан.

5.

Allegro moderato.

Там у по-ли кьерничень-ка, гей гой, го-йа йа,

те-че во-да сту-де-нень-ка, та дрітта ром-тай - да.

Козак коньа напоwайе, дыўка воду зачерайе,
Постаў дыўко коновочкьи, та будемо розмоўльати.
Не поставйу бо сьі бойу, бо лихуйу маму майу.
Бо лихуйу маму майу, буде бити, добре знайу.
Прийшла дыўка до домочку, йейі мати ў головочку,
Не бий мати ў головочку, скажу йа ти ўсьу праўдочку.
Надлетьіли гуси з броду, та ізбили чисту воду.
Йа годину постойала, ньім сьі вода устойала.
Ньім сьі вода устойала, йа с козаком розмоўльала.
Не бий мати ў головочку, скажу йа ти ўсьу праўдочку.
Йа хто не дурний, розумний, той сьі не дасть на підмову,
Той сьі не дасть на підмову жоўньарови молодому.
Бо то жоўньар дзиґар курит, він не озме, лише здурит.

Співала Фесї Баранова.

6.

Andantino.

А йа си гадаў, шчо зора зійшла,
А то мойа дыўчинонька по воду вийшла.
А йа за нейу йак за зоройу,
Сивим коньом чистим польом чей йі догоньу.
Йак йам здогониў, та заговориў,
А хтож тебе мойа мила так рано збудиў?
Ньіхто не будиў, йа сама ўстала,
Зора йасна ізходила, йа сьі ўмивала.
Дыўчино мойа напій ми коньа,
Не напойу бо сьи бойу, бом шче не твойа.
Йак буду твойа, напойу ти два,
З кьедровойі кьерничечькьи, з нового відра.
Йа кінь воду пийе, копитами бийе,
Тьікай, тьікай файна льубко, бо він тьі забийе.

Співав Тимко Кондеревич.

Пор. Антр. VII. 188.

7.

Allegro.

Гей там Роман коньа пасе, там дыўчина воду несе.
Рефрен: Та дрітта дрітта ромтай дана дана, та дрітта ромтай дана.
А він йейі заривайе, ўна сьі ў него випрошайе.
Ей Романе, Романочку пустиж мене до домочку,
Бо лихуйу неньку майу, буде бити добре знайу.
Не буде тьи ненька бити, кобис знала говорити:
Надлетьіли гуси з броду, сколотили с піском воду,
Йа годинку постойала, ньім сьи вода устойала.
А годинку відпочьила, ньім сьи вода очистила.
Ей Романе, Романочку, задам йа ти загадочку:
А шчо росте без коріньи, а шчо горит без палыньи?
А шчо цвите без цьвіточку? — буду твойа Романочку.
Камінь росте без коріньи, сонце горит без палыіньи,
Льуба цвите без цьвіточку; Ужем твойа Романочку.

Співала П. Біліньска.

Пор. Кольб. Пок. II. 102, 103, 104. Антр. VIII. 182. Чуб. V. Люб. 188, 293, род. 468. Навроц. ст. 117.

8. а.

Moderato.

Обіцьила дати, казала чекати:
Почкай, почкай мій миленькьий, дала-м вішивати.
Дала-м вішивати, би не знала мати,
Але треба від роботи чірвоного дати.
Вішивай, вішивай, лише не забаўльай,
Бо йа коньа відрихтуйу, сам ў край повандруйу.
Сам ў край повандруйу аж на Буковину,
На кого йа товаришу лишу більавину?
Йа лишу на тебе лишу свойу більавину,
Йак сьи верну з Нитальіўкьи купйу ти горіўкьи.
Ой будемо пити та тоту горіўку,
Йак йам лишиў так йам застаў свойу льубу дьіўку.

С. Н. Д.

8. б.

Moderato.

Обіцьила дати, не казала мати,
Чекай, чекай мій миленькьий дала-м вішивати.
Вішивай, вішивай молода Рузуньу,
Бо йа заўтра сьаком, паком від вас повандруйу.
Від вас повандруйу аж на Буковину,
На кого йа зістаўльийу свойу більавину.
Мій ти товаришу пильнуй мойі дьіўкьи,
Йак сьі верну з Буковини, напйем сьі горіўкьи.
Напйем сьи горіўкьи цьілим піўкватирком,
Йак йа-м лишиў так йа-м застаў свойу більавинку.

Співала Анна Ґранас.

9.

Andantino.

Ой спит ми сьі, не спит ми сьі, на сон ми сьі не бере,
Пішоў би йа до дьіўчини, сам не знайу де ўна йе.
Ой йе ў мене мій товариш, шчо він мене поведе,
Лиш він кращчий шче від мене ў мене дьіўчьи відбере.
Йак йа ў тебе товаришу твойе дьіўчьи відберу,
Набий собі два пістульі, стріль йа ў душу йа ў мойу.
Йак йа майу товаришу ў твойу душу стрільати,
Ти молодий товаришу, жьиль ти буде ўмирати.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 106. Співала Анна Ґранас.

10.

Moderato.

Ой йа не вийду (bis) бо сьі бойу морозу,
Свойі ноженька „ на вікьи відморожу.
Ой не бій же сьі „ мойа мила й морозу,
Твойі ноженька „ ў свойу шьипочку ўложу.

Пор. Антр. VIII. 31 і 186. Чуб. V. Люб. 176 і 314. С. Н. Д

11. а.

Moderato.

Ой ле - тит во - рон та з чу - жих сто - рон

тей кра - че, тей кра - че.

А й ходит милий попід віконце, тей плаче.
Ой пусти-ж мене мойа миленька до хати,
Бо йа не дурень попід віконцьі стойати.
Ой бігме би-м тьи ти мій миленький пустила,
Лише не майу на цьілу нічку сьвітила.
Пересьвітимо, цьілу ньіченьку очима.

Співав Олекса Луців.

11. б.

Співає ся так, як ч. 11. а.

Ходит сорока коло потока тей краче, тей краче,
Ходит миленький попід віконце, тей плаче.
Ой пусти-ж мене мойа миленька до хати,
Буду-ж йа тобі йа ўсьу праўдоньку казати:
Ой пусти-ж мене мойа миленька під свій коц,
Ой купйу-ж йа ти черевиченькьи, йакі схоч.
Ой йа не паньі ў черевиченьках ходити,
Меньі би треба на кусень хльіба робити.

Співала П. Біліньска.

12.

Andantino.

Чо-му-с мо - йа ми - ла на лич - ку змар-
То - му ми - лий то - му, шчо-м тьи не ви-

За то-боў ми- лень-кьий го-луб - ку си- вень - кьий.

Йак би-м ў льісьі сидьіў милойі не видьіў,
Тоби-м не маў жальу, хоть би-м там і зникьіў;
А йа ў сельі походжайу,
На милу сьи подиўльайу,
Жаль серденьку мому,
Сидьачи самому.

Наставйу йа сьіти наставйу слоўпицьі,
Чейже йа пігмайу красьньі молодицьі.
Йак пігмайу утьішу сьи,
Там йа з ними розмоўльу сьи.
Жаль серденьку мому,
Сидьачи самому.

Співав Олекса Луців.

13.

Співає ся так, як ч. 10.

Чому-с не прийшов тей не прийіхаў, докіль йа ти писала,
Ци-с коньи не маў, дороги-с не знаў, матусьі не звольала?
Йа коника маў, дороженьку знаў, матусьі ми звольала,
Найстарша сестра, бодай не зросла, сьідельце заховала.
Тей не йідь, не йідь, ти мій братчику, до тойі негідницьі,
Не ўмійе жати, ньі вішивати, лише з пісьньіў сьпівати.

С. Н. Д.

14.

Andantino

Йа шче ку-ри не пі- ли, ка-жут льу-де

Почкай ми шче хоть хвильку, почкай ми шче годинку,
Ой ней йа свому батеньку льубому вечереньку зладуйу. (bis)
Добре тобі моўльашче, по сьвітлоньцьі ходьашче,
Ой миньі нудно на серденьку трудно під віконьцьом стойашче.
Митьіль мите й очка замітайе, до бутелькьи ручка прилипайе.[1])
Ой ней йа свойі матьіньцьі льубойі постьівоньку зладуйу.
Ой ней йа свому братови льубому постьівоньку зладуйу.
Ой ней йа свойі сестрици льубойі постьівоньку зладуйу.
Вийшла, вийшла дьіўчина; стала ми сьі причина,
Стала ми сьі причина, збила ми сьі фльишчина,
Ой стала ми сьі тай йешче причина, збила ми сьі фльишчина.

С. Н. Д.

15.

Andantino

[1]) Сей вірш співає си замість повтореня вірша: „Ой миньі нудно...“

Бо мойа пригода, бо мойа пригода та йак ў льітьі роса,
Йа вітрец повійе, соньінько пригрійе, тай она згине ўсьа.
Ой мій миленькьий, голубку сивенькьий не по праўдьі жийеш,
Ворота хьильайеш, хатоньку минайеш, тай до йиньчойі йдеш.
Коли хоч миленька, голубко сивенька, йаби йа до тьи йшоў,
Ой обсади сьі садом виноградом, би тьи голос не зайшоў.
Йа сад не садила, аньі підливала, але сам садок ріс,
Йа льубка не знала, з роду не видала, сам ми Господь принйіс.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. 462. Антр. VII. Лисенко I. Quotlibet з укр. піс.

16.

Allegretto.

Питала сьі Васильа, ци далеко до села.
Рефрен: Катеринцьу мойа, чорнобриўцьу мойа!
Недалеко лише мильа, Катерино чорнобрива.
Катерина льигла спати, Василь воли завертати.
Василь воли завертайе, Катерину обігмайе.
Ў Катерини біль лицьі, аньі волыіў, ньі телицьі.
Ў Катерини чорньі брови, аньі волыіў, ньі корови.
Через твойі біль пийти, хотьіли ми й..... ўтьити.
Через твойі біль пийти, хотьіли ми п..... ўтьити.

Співав Михайло Сидорик

17. а.

Співає ся так, як ч. 10.

Пійут куроньки (bis) на день сьі вібирайе,
Козак дыўчину „ ўсьу ныўчку намоўльайе.
Прийшоў до дому „ йа ўзьиў він сьі ззувати,
Йучула ненька мати старенька йа ўзьила нарікати:
Ой ти синочку мойа дитинко йа чось не можу спати,
Льубиш дыўчину, льубиш молоду, кажу йі тобі ўзьати.
Дыўчину льубйу (bis) дыўчину приголубйу,
З дороги зведу (bis) тей сьмійати сьі буду.
Ой гріх синоньку, мойа дитинко ў недыленьку сьныдати,
Йа шче дужший гріх, йа шче тыжший гріх с сироти сьі сьмійати.

Співала П. Білїньска.

17. б.

Співає ся так, як ч. 10.

Пійут куроньки, пійут другійі а йа ў дыўчини сиджу,
Від дыўчини йду (bis) доріженьки не виджу.
Прийшоў до дому „ тей ўзьиў сьі визувати,
Учула ненька мати старенька, тей ўзьила нарікати:
Ой сину ти мій, дитино мойа йа шчось не можу спати,
Льубиш дыўчину (bis) позвольу йа-ж ти ўзьати.
Ой йа йі льубйу „ тей йа йі приголубйу,
Запрігай брате „ сиві бички до плуга,
Та чей відійде „ мому серденьку туга.
Запрігай брате „ тей пойідем орати,
Ой пойідемо „ тей густими лугами,
Ходит дыўчина „ ўмивайе сьі сльозами.
Не плач дыўчино „ не збаўльий сьі голови,
Йа тебе не ўзьиў „ йа з льуцькойі намови.
Біг ми тьи судиў „ мати ми не казала,
Йа сьи не жениў „ ти сьи шче не віддала.

Співала Марта з „Лугу.[1])

17. в.

Співає ся так, як ч. 10.

Три початкові рядки як ч. 10.
Студена роса (bis) ноженьки відморожу.
Ой не бій же сьи „ мойа мила морозу,

[1]) „Луг“ є се назва присїлка ходовицького положеного серед густих лугів над берегом Стрия.

Здойму шьипочку (bis) твойі ноженьки ўложу.
Або йа тобі „ шьипочку не купила,
Аби йа свойі „ ноженьки уложила.
Твойа шьипочка „ йа дуже дорогайа,
Чотири воли „ з обореньки забрала.

Співала Марта з „Лугу“.

18.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой ти парубок (bis) а йа дыўчина красна,
Ой ти сьі виспаў „ йа ти коника пасла.
Пасла-м ти коньа „ до темненькойі ночи,
Йупала роса студененькайа на мойі чорны йочи.
Не так на йочи (bis) та йак на косу росу,
Ой ужеж бо йа, матьінко мойа, віночка не доношу.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 136. Співала Марта з „Лугу“.

19.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой де ти йідеш (bis), миленькьий, на Подылье?
Поверни коньом, поверни сивим тай на мойе подьвірйе.
Поверни коньом, поверни сивим на мойе подьвйеренько,
Напахайеш сьі, наньухайеш сьі ўсільакого зыленька.
Напахайеш сьі, наньухайеш сьі зыленька пахньучого,
Нацьульуйеш сьі (bis) личенька румйаного.

Співала П. Білїнська.

20.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой підуж бо йа на вечерницы, де мене не прошено,
Там воротенька позапираны, там мене не ўпушчено.
Вийшла дыўчина тей отворила, за білу ручку ўзьала,
Ой витай, витай, ти мій миленькьий, даўно йа-м ты видала.

Співала П. Білїнська.

21.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти батенька?
Йе ў мене батенько йасний місьіченько, ой та йасний місьіченько.

Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти матьінку?
Йе ў мене матьінка сирайа земленька, ой тай сирайа земленька.
Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти братенька?
Йе ў мене братенько йасний місьіченько, ой та йасний місьіченько.
Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти сестричку?
Йе ў мене сестричка на небі зірничка, ой та на небі зірничка.
Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, би-м до тебе зайіхаў.
Пор. „Правда“ 1868 коляда. Співала П. Білінська.

22.

Співає ся так, як у III відд. поміщена пісня: „Далеко чувати о такі новині.“

Умру-ж бо йа, умру через йединуйу,
Через йединуйу дочку ўдовинуйу.
Не ўмирай, синоньку, постаў си коршмоньку,
Ўсьі дьівочкьи прийдут та на гульаночку.
Ўсьі дьівочкьи прийшли та на гульаночку,
Нема йединойі дочкьи ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, умру через йединуйу,
Через йединуйу дочку ўдовинуйу.
Не ўмирай, синочку, постаў си кьерничку,
Ўсьі дьівоньки прийдут воду зачерати.
Ўсьі дьівоньки прийшли, воду зачерали,
Нема йединойі дочкьи ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, умру через йединуйу,
Через йединуйу дочку ўдовинуйу.
Не ўмирай, синоньку, постаў си церквоньку,
Ўсьі дьівочкьи прийдут Богу сьі молити.
Ўсьі дьівочкьи прийшли Богу сьі молили,
Нема йединойі дочкьи ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, ўмру через йединуйу,
Через йединуйу дочку ўдовинуйу.
Ўсьі дьівочкьи прийшли Богу сьі молили,
Іде йединайа дочка ўдовинайа.
Лиш би з лави ўстати, тей би сьльуб й узьати,
Лиш би з лави ўстати, тей би сьльуб й узьати.

Співав Олекса Бабій.

23. а.

Співає ся так, як ч. 1. стор. 118.

Ей у поли край дороги стойит камінь маймуровий,
На тьім, на тьім камененьку стойит хлопець чорнобривий.

Ой стойит же він стойит, тей думку си думайе,
З великого закоханьі: тей розлука бувайе.
Ой зза гори високойі сходит місьіць з зороньками,
Йа шче вижше сивий сокіл йа з свойими орлоньками.
Ой летит же він летит, тей криленьками блудит,
Йак то тому тьіжко, нудно, йак хто кого вйирне льубит.
Дай ми, Боже, миленькуйу, тай тоту, шчо йа знайу,
Хоць худоби не дьіжду сьі, ней з хорошоў нажийу сьі.
Йа шчо-ж меньі по худобі, шчо подьвийрьи зальаже,
А йак йака леда біда, молодому сьвіт завйаже.
А шчо-ж меньі по худобі, шчо худобонька буде,
А йак йака негідниць, ўстидно вийти межи льуде.

Співала Каська Сидорик.

23. б.

Співає ся так, як ч. 1. стор. 118.

Край дороги широкойі лежит камінь маймуровий,
На тім на тім каміночку сидит жоўньар чорнобровий.
Ой сидит же він сидит та думочку думайе,
Зальубиў сьі ў молодьі дьіўчиньі, поверечи гадайе.
Ой біда біда (bis) тей не старайа мати,
Не казала ми „ бідиойе дьіўчьи брати.
Лиш ми казала „ богацькойі шукати,
Та шчоби за неў „ воли, корови гнати.
Воли, корови „ ўсьі штири половійі,
Йа шче до того „ два коньі вороньійі.

Ой не йди, не йди (bis) ти дрібнесенькьий дошчу,
Знайеш ти добре „ шчо до дьіўчини гошчу.
Ней йа перейду „ тей ньіжкьи не помочу,
Ней льуд не знайе „ шчо до дьіўчини ходжу.

Ой де ти йідеш, де ти пойідеш, мій миленькьий, від мене?
Не бій сьі мила, голубко сива, йа сьі верну до тебе.
Ой ти пойідеш (bis) крутими дорогами,
А мене лишиш „ з тьіжкьими ворогами.
Ой де ти йідеш, де ти пойідеш, мій миленькьий, від мене?
Недалеченько, мойе серденько, верну йа сьі до тебе.

Ой біда, біда (bis) не попова Ганусьі,
Йа йейі льубйу „ зачепити бойу сьі.

Йа йейі льубйу (bis) она мі не льубила,
Йа йі зачепйу „ йона мі поганьбила.

Співала Фесї Баранова.

Ой піду-ж бо йа (bis) попід гай похьильу сьі,
Та подивйу сьі „ тей шчо робит Ганусьі.
Йа Ганусенька „ дрібне листечко пише,
Махне хусточкоў білоў ручечкоў, тей дитину колише.
Дей же ми, Боже (bis) до недьіленькьи ждати,
Та пішльу-ж бо йа „ до Ганусенькьи ў свати.
Та пішльу-ж бо йа „ два післанцьі до хати,
Ой а сам стану тей під віконьцьом, ой тей буду слухати,
Ой а шчо буде тей Ганусенька, та на тото казати.

Ой не грай, не грай, (bis) миленькьий, на фуйару,[1])
Та не заўдавай „ мому серденьку жальу.

С. Н. Д.

24.

Ней оно сьідайе, ней здорово буде,
Сли ўно мене війрне льубит, то мйи не забуде.
Кониченьку сивий, будь же ми шчісливий,
Завези мі, занеси мі до мойі дьіўчини.
Йудар копитами тей під воротами,
Йа там вийде дьіўчинонька с чорними бровами.
Дьіўчинонька війшла, білу ручку дала,
Витай, витай козаченьку, даўно-м тьи жадала.

[1]) Вар. Ой не грай, не грай (bis) псьий сину, під вороти,
Не сьмій сьі з мене „ бідненькойі сироти.
Ой не грай, не грай „ псьий сину, на фуйару,
Знайеш ти добре „ шчо йа вольіў не майу.

Співала Фесї Баранова.

Жадала-м тьі ўчора, сьім годин з вечора,
Не могла-м сьі причекати, сама-м пішла спати.
Сьвічечка горіла, меньі душьи млыла,
Та за тобоў, козаченьку, шчом тьі не видьіла.
Сьвічечка горіла до самого ґнота,
Чому-ж тебе, мій миленькьий, не знесла охота?!

Співала Фесї Баранова.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Коби не мороз (bis) тей не студена роса,
Ой пішла-ж би йа „ до Тернопольу боса.
Йа ў Тернопольі „ тей хлопець молоденькьий,
Ой та коби йа тей не стратила свій вінок зелененькьий.

Співала Фесї Баранова.

2. Неслава.

Коломийки.

1601. Ой льубйу йа дьіўчиноньку тей льіто тей зиму,
Йакась йі сьи біда стала ўродила дитину.
Ой льубйу йа дьіўчиноньку тоненьку, маленьку,
Ўзьили ў мене за дьіўчину корову сивеньку.
Не жьиль меньі коровицьі, лиш мойа неслава,
Пішла мойа сивулицьі йаж до Станьіслава.

1607. Зайшло сонце за віконце, місьіць за кватиру,
Та де-ж ти сьі забаўльийеш, льубий ґранатиру?
Зайшло сонце за віконце за льіс за буковий,
Та стратила дьіўчинонька вінок бирвінковий.
Ой коби йа була знала, шчо не буду ў вінку,
Була би-м тьи не садила дзелений барвінку.
Була би-м тьи не садила, тай не підливала,
Була би йа парубочкам ў ласку не стойала.
Ой коби йа була знала, шчо меньі так буде,
Була би-м сьі утопила, йак вода прибуде.
Ой неславо, неславонько, то-с на мене ўпала,
Та на мойі чорні очка, шчоби йа плакала.

1619. Ой цигане, циганочку, то-с мі йоциганиў,
Йакоў була-м дьіўкоў файноў, та-с мі йопоганиў.
Бодай тобоў, парубочку, дьітько возиў дуби,
Та йак мене через тебе ўзьили льуди ў зуби.

Ріжнородні ритми.

1. а.

Moderato.

Ой хо - ди - ла дыў - чи - нонь - ка по лу - зьі,

Та но - си - ла бі - ле ди - тьи

на ру - цьі.

1. б.

Moderato.

Ой хо - ди - ла дыў - чи - нонь - ка[1]) по лу - зьі,

Та но - си - ла бі - ле ди - тьи на ру - цьі.

Пішла ўна сьи до { батенька / матьінкьи / сестричкьи / братчика } радити,
Та шчо-ж меньі з тим дитьитком робити?
Ой утопи-ж, мойа { доньу / сестро } утопи,
Сама собі загубоньки не зроби.[2])

---

[1]) Вар.: Ганусенька; вар.: бідна ўдова.

[2]) Вар.: Ой тай іди мойа { доньу / сестро } та ўтопи,
Таку й собі мойа { доньу / сестро } смерть зроби.

Ой ходила...
Пішла ўна сьи до милого радити:
Та шчо-ж меньі с тим дитьитком робити?
Ой не топи-ж, мойа мила, не топи,
Сама собі загубоньки не роби.
Озми, мила, озми, мила, приголуб.
Та підемо до церкоўцьі, озмем сьльуб.

С. Н. Д.

2.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой піду-ж бо йа (bis) то гороў то долиноў,
Там йа си знайду „ ружечку тей калину.
Ци ружу рвати „ ци калину ламати,
Ци замуж іти „ ци дыўчиноў гульати.
Замуж пішоўши „ біднайа головонька,
Дыўкоў гульаўши „ льуцькайа й обмовонька.
Ой Боже, Боже „ коли той вечір буде,
Бо ўже сьи за мньи „ наговорили льуде.

Співала П. Біліньска.

Пор. Федькович. Писаня II. 111—112.

3.

Andantino.

Са - ма йа не зна - йу, шчо ро - би - ти ма - йу,

З ве - ли - ко - го жа - льу пі - ду до Ду - на - йу.

Три нічкьи не спала, дрібний лист писала,
До свого милого, тей на почту дала.
А мій милий ўстаўши, той лист прочитаўши,
На кольіна кльикнуў, тей до Бога зітхнуў:
Льубиў йа-м дыўчину, тей майу причину,
Бо майе дыўчина маленького сина.
На тобі, козаче, коньа вороного,
Бо то задльі твого сина маленького.

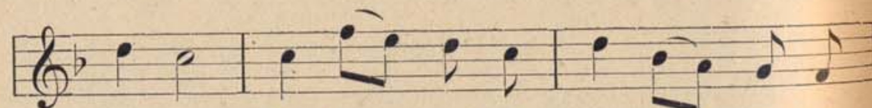
Йіде козак, йіде, ворота минайе,
Родина виходит, козака витайе:
Козаче, козаче, ти наша родино,
Без тебе хоруйе молода дыўчина.
Козак до сьвітлоньkьи, дыўчина хоруйе;
Ўзьиў йі за рученьку, рученьку цьульуйе.
Цьульувала би тьи нешчьисна година,
Ти сьі мене відрік, й ўсьа мойа родина.
Ой цит, дыўчинонько, Господь Бог с тобоуйоў,
Прийдеш до здороўльи, возму сльуб с тобоуйоў.
Ой шчо-ж меньі с того, шчо буду сльуб брати,
Коли йа не буду ў віночку стойати.

Пор. Антр. VII. 183, VIII. 192. Співав Олекса Луців.

4.

Andantino.

Не ўкривай мйи, дворьанино, аньі свойоў одежоўйоў,
А ти казаў, шчо мйи озмеш, а теперка гордиш mноўйоў.
Ой казаў меньі отец, ой казала меньі мати:
Сама-с си го польубила, нема чого жалувати.
Ой казала ми мати, ой казаў же меньі отец:
Сама-с си го польубила, ой бо-ж то буў файний хлопец.

Співала Каська Курилова.

Пор. Ів. Франко „Жіноча неволя“ стр. 25.

5. а.[1])

Andantino.

Ой надйіхав козак молоденький,
Під ним заржаў коник вороненький.
Ти козаче, козаче гільтайу,
Віведи мі з дзеленого гайу.
Ой йак би ти дороги не знала,
Ти би мене гільтайом не звала.
Звала би-с мі: сивий соколоньку,
Віведи мі з гайу до домоньку.
Буду йа тьи з того гайу вести,
Лиш ми сьі дай з доріженьки звести.
Ой дам йа ти коновочку меду,
Лиш пей йа тьи з доріженьки зведу.
Ой би-с ми даў шче й другу горіўкьи,
Та не здрадиш хорошойі дыўкьи.
Ой дыўчина горіўкьи не пила,
Уже дыўчина з дороги зблудила.
Завіў дыўку під білу березу,
Здрадиў дыўку не пйану тверезу.
Завіў дыўку ў дзелену лыщину,
Породила маленьку дитину.
Ой по горі буйний вітер війе,
Ой там козак пшениченьку сьійе.
Сьійе, сьійе уже сьіўби доходит,
За ним дыўка обідець віносит.

[1]) Пор. Кольб. Пок. II. 238, 239. Антр. VII. 190, 193; VIII. 32, 12. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 118 ч. 22. В. Шухевич. „Гуцульщина“ III. стор. 159 ч. 11.

Ой, дыўчино, надныс тебе дытько,
Посыйаў йа пшениченьку з рідка.
Ой під лысом козак траву косит,
Йему дыўка дитину вiносит.
Ой на тобі, козаче, дитину,
Йак не озмеш, на покіс ти кьину.
Ой дам йа ти половину овець,
Лиш не кажи, шчо йа йему отець.
Йа не хочу твойих овець брати.
Не хочу йа твойих овець брати,
Такьи буду на тебе казати.
Ой дам йа ти половину хлыба,
Лише кажи на старого дыда.
Йак йа буду на дыда казати,
Буде мене Господь Бог карати.
Ой дам йа ти корову з тельатком,
Лиш сы годуй с тим малим дитьатком.
Не хочу йа ті корови брати,
Такьи буду на тебе казати.
Ой там ў лысі козак листье пише,
Тей ноженькоў дитину колише:
Льульай, льульай, ти малий чорточку,
Зідреш з мене йостатну сорочку.
Льульай, льульай, ти маленькьий враже,
Та за тобоў ўсьа худоба льаже.

С. Н. Д.

5. б.

6.

Andantino.

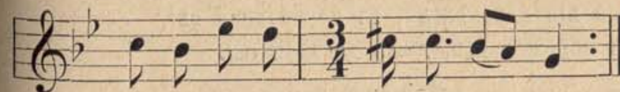
Йак зійдеш, зоренько, будьже ми пофильна.
Будьже ми пофильна, десь мій панок милий,
Здибаў дыўчиноньку бідну сирітоньку.
Пан до коньа каже: дыўчиноньку зраджу.
Кінь до пана каже: йак дыўчину зрадиш,
Йак дыўчину зрадиш, шчісты дома ўтратиш.
Будьже ми, дыўчино, йак йес була ўчора.
Ой йа була ўчора йак ружі червона,
Йа нинька біла, йак ў поли лельійа.

Співала Наці Шабанова.

7.

Andantino.

Ти дыўчино, ти молода,
Та не дай сы на здрадочку, бо тьи шкода.
Бо то козак з Украйіни,
Він польубит дыўчиноньку, тей покьине.
Ой у лысі при калины,
Колисала дыўчинонька дві дитины.
Колисала, тей плакала:
Чого йа сы молоденька дочекала!

Колисоньки новенькоїі,
Тей дитини, тей дитини маленькоїі.
Надлетьіла зазуленька:
Не плач, не плач, дьіўчинонько молоденька.
Не плач, не плач, не жури сьі,
Майеш тата, майеш маму, приверни сьі.
Йак сьі буду привертати,
Буде тато, буде мама жалувати.
Буду шити, вішивати,
Буду своїі дрібньі дьіти гудувати.

Співав Грицько Кондеревич.

3. Вороги.

Коломийки.

1623. Коби вітри не війали, тей громи не били,
Коби, льубку, не вороги, ми би сьи льубили.
Коби, льубку, не вороги тей не вороженькьи,
Ми би собі постойали коло дороженькьи,
Ми би собі постойали хоть малу годинку,
А вороги учинили, шчо ньічку тей днинку.
Ми би собі постойали, тей поговорили,
А вороги учинили, шчо ми сьі льубили.

1631. Варила би-м пироженькьи, коби сир тей масло,
Корита би-м роздобула, коби мука була.
Варила би-м пироги на студеньі водьі,
Льубила би-м парубочка, через льуде годьі.

1635. Ой йак ідеш мій миленькьий, та не обзирай сьі,
Такі майеш вороженькьи, лише догадай сьі.

Ой у мойім городочку йабліночка винна,
Ой на мене льуде брешут, йа тому не винна.

1639. Йакась біда набрехала та начекотьіла,
А йа льубка не льубила, лиш льубити хтьіла.

1641. Ой казала сусідонька, шчо йа не поцтива,
Она мене лагодила за свойого сина.
Ой казала сусідонька, шчо йа не дьівонька,
Она мене лагодила за свого синонька.
Тогди йа ти, сусідонько, за невістку буду,
Йак у мору з під каміньи рути роздобуду.

Йак укьипит, сусьідонько, на порозьі каші,
Тогди буду, сусьідонько, невісточка ваші.
Йак сьі спече, сусьідонько, на леду печінка,
Тогди буду, сусьідонько, твого сина жінка.

1651. Ой сусьідо, сусьідонько не бойиш сьі Бога,
Відвертайеш добрі льуде від мого порога.
Йа ўже були обі позьі на мойім порозьі,
Лиш сьі було потьішити сиротьі небозьі.

1655. Ой негідна негідннце, шчо йа тобі винна,
А ти ходиш йак дергаўка, а йа йак калина.
А ти ходиш йак дергаўка, не мож тьі пізнати,
А йа ходжу йак калина, лиш би цьільувати.

1659. Ой бодай йес не видьіла сьвіта біленького,
Шчо ти меньі счарувала мого миленького.

1661. Ой вороги, вороженькьи, та не ворогуйте,
Йа вашого не льубила, мого не чіруйте.
Йа вашого не льубила, льубити не буду,
Йа ви мого счіруйете, с кьим йа жити буду?
Брешіт, брешіт, вороженькьи, йа буду терпіти,[1])
Та нейже вам за неправду вимордуйе дьіти.
Та ней дьіти не мордуйе, бо дьіти маленькьі,
Та ней же вас вимордуйе, вороги старенькьі.
Та ней дьіти не мордуйе, бо дьіти малійі,
Та ней же вас вимордуйе, вороги старійі.

1671. Брешіт, брешіт вороженькьи, йа вас сьі не бойу,
Бо йа собі посадила ў городьі нетойу.
Йа нетойу росполочу, та дам сьі напити,
Кого схочу розволочу, буде мі льубити.

Ріжнородні ритми.

1.[2])

Moderato.

Бу - вай ми здо - ро - ва, ти дьіў - чи - но мо - йа,
Не за - бу - вай о мньі, йе - сли ла - ска тво - йа,

[1]) Пор. Кольб. Пок. ч. 166, 168.
[2]) Пісня сеся очевидно книжного походжения, але живе в устах люду.

На Ўкра - йі - ну ви - йіж - джа - йу,
На сер - день- ку ту - гу ма - йу,

З то - боў роз-ста-йу сьі на Бо - га зда - йу сьі.

Йідь, милий, ў дорогу, дорога шчіслива,
Куди сьі повернеш, буду ти ўдьичлива;
Не повертай йа з дороги,
Знайеш добре, шчо вороги,
Нам на перешкодьі,
Льубити сьи годьі.

Стаў милий ў дорозьі коньи попасати,
Дайут йему знати: дьіўчьи заручати;
Най они йі заручайут,
Та ўже ўни йі не звінчайут,
Такой мойа буде,
Не розсудьит льуде.

Гоньу коньом хутко до нового двору,
Ой вийди, дьіўчино, най си поговору!
Стойу, стойу, не виходит,
Бачу, она мнойу гордит.
Знати возльублена,
З йинчим заручена.

Чому ти ми, мила, тогди не казала,
Та йак йес від мене подарунькьи брала?
Забери си свойі дари,
Шукай собі йинчойі пари,
Йа ў них не ходила,
Тебе-м не льубила.

Ой була ти ў мене, йак на небі зірка,
Та зісхнеш, зівйинеш йак ружова квітка,
Не раз, не два, йак ти звйанеш,
Йак на мене оком гльанеш,
Спімнеш мойі слова,
Сли будеш здорова.

Співав Олекса Луців.

2.

Andantino.

Ой там, ой там з під го-ри, Ви- ле- ті - ли

го - лу - би.

Ой летьіли гудьіли,
Соловійа гльадьіли.
Соловійу маленькьий,
Майеш голос тоненькьий.
Загуди-ж ти і меньі,
Бо йа ў чужі стороньі.
Ой йа тобі загуду,
Шчо ў тім сельі не буду,
Бо ў тім сельі вороги,
Доўкола мьи обльигли.
Ой піду йа ў йалину,
На батькову долину:
Устань, батьку, до мене,
Благослови-ж ти мене.
Ой йа, дитьи, не ўстану,
Свойе тьіло не підойму,
Свойі уста не роздойму.
Іди, дитьи, гет від мене,
Благослови Боже тебе.

Співала Каська Курилова.

Пор Żeg. P. p. l. r. II. ст. 129. ч. 37. Антр. VIII. 157.

4. Розлука.

Коломийки.

1675. Ой розлука мій миленькьий, розлука, розлука,
Ой тото нас розлучила тота чорна сука.

1677. Підкована кобилина, підкований кінь, кінь,
Хоть би-с, шельмо, дьітька зьзьіла, то ўже льубко мій, мій.

Підкована кобилина, підковане лошьи,
Хоть би-с, шельмо, дьітька зьзіла, то ўже льубимо сьи.

1681. Ой бодай йес не видьіла ньі сьвіта, ньі сонцьи,
Шчо ти в мене відобрала молодого хлопцьи.
Ой бодай йес не видьіла сьвіта біленького,
Шчо ти в мене відобрала мого миленького.
Бодай йес сьі, дьіўчинонько, тогди віддала сьі,
Йак у морах на камени ружі розцвила сьі.
Пор. Антр. VII. 170. Антр VIII. 187.
Ой бодай йес, парубочку, тогди ожениў сьи,
Йак у морах на камени сухьий дуб розвиў сьи.
Ой кувала зазуленька, та лише раз кукла,
Котра мого льубка льубит, бодай сьи розпукла.

1691. Ой мала йа закоханье лиш піўтора року,
Йа гадала, шчо присильу хусточку до боку.

1693. Ой бодай йес, мій миленький, та нахоруваў сьи,
Та за мойе біле личко, шчо-с нацьульуваў сьи.

1695. Не можу сьи йоженити, дьіўко, через тебе,
Убрала-с си сину димку, стала-с перед мене.
Ой піду-ж йа до домочку, возму си червону,
Та жени сьи, парубочку, йа ти не бороньу.
Ой бери си, котру хочеш, котра тобі мила,
Аби-с тогди не нарікаў, шчо-м ти боронила.
Ой жени сьи, парубочку, жени сьи, жени сьи,
Та бери си, котру хочеш, лиш не дороби сьи.
Ой жени сьи, парубочку, ней ти кіньми грайут,
Та ней-же ти у йосени псаўтиру читайут.

1705. Ой дала би-м на йакафіст сорокіўцьі білі,
Коби шельма льубко не жиў, лише дві недьілі.
Ой дала би-м на йакафіст, дала би-м на службу,
Коби йа сьи подивила на милого нужду.

1709. Сьійе богач пшениченьку, йачмінь му сьи родит,
Такі богач помаленьку на біду приходит.

1711. Ой слаўнайа Коломийа, слаўньішші зальоти,
Виходиў йа до дьіўчини пасові чоботи.
Ой упали воротенька, упали, упали,
Ой ўже твойі, дьіўчинонько, зальоти пропали.

1715. Ой у льісьі при пеньочку трава польигайе,
Мойа мила чорнобрива за йинчим ўмльівайе.

1717. Ой піду йа з того села, ой піду йа, піду,
Через свойу рідну маму, тей через сусьіду.
Ой піду йа з того села, тей сльіди заберу,
Та ней верба грушкьи родит, ўже йа сьи не верну.
Та ней верба грушкьи родит, ўсьількі напойі,
Та ўже йа сьи не приверну до дьіўчини тойі.

1723. Ой льубиў йа дьіўчиноньку, йак з горіха зерньі,
А тепер йі так обходжу, йак кольуче терньі.
Żeg. P. p. l. r. II. стр. 199. ч. 38.

1725. Йедна гора кремінова, друга під вишньіма,
Не жьиль-же ми за рейентим,[1] лише за книшіма.
Йа рейентий рано ўстане, качурі зачеше,
Раз, два рази засьпівайе, тей книшик принесе.

1729. Йа де-ж ти сьі забавила, коханочко мойа?
Кохай, льубку, котру хочеш, бо йа ўже не твойа.

1731. Посьійу йа брендзельійу ў городьі по кільу,
Заплатиш ми, дьіўчинонько, за кожду недьільу.
Ци йа-ж тобі, парубочку, тей не заплатила?
Цьільуваў йес біле личко, йа не боронила.
А йа тебе, парубочку, льубила, льубила,
Йа від тебе парубочку, горіўкьи не пила.
Ой торік йа льубка мала, а тепер не майу,
Зразу ми буў жьиль великьий, а тепер не дбайу.
Ой йаворе, йавороньку, листье ти дзелене,
Буде тебе Біг карати, гультайу, за мене.
Буде тебе Біг карати, непереставати,
Та за тоти темні ночи, шчо-с ми не даў спати.

1743. Йакьий листок дзелененькьий, упаде тай гнийе,
Йакьий льубко молоденькьий, не по праўдьі жийе.

1745. Покочу йа перстенину по тисовім стольі,
Тримаў йес мі, песьий сину, три рокьи на слові.
Шкода трави тей отави тому облогови,
Шкода мене молодойі тому гільтайови.
Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 113 ч. 14.

[1]) Вар.: йерентим = дяком.

Шкода трави тей отави, шчо йі гільтай косит,
Шкода мойі перстенини, шчо йі дурень носит.
Шкода мойі перстенини, срібнойі обручкьи,
Шчо не майе дурний дурень біленькойі ручкьи.
Ой гільтайу, добре знайу, шчо твойа не буду,
Лише ў мене псьа натура, шчо тьи не забуду.
Ой гільтайу, вийди з гайу, йа тебе льубила,
Де-с ми казаў, там йа стала, йак ружі зацвила.
Пор. Кольб. Пок. ч. 181.

Ой йак йа си нагадайу за тобоў, гільтайу,
Та не йедна днинка мине, шчо не йобідайу.

1759. А йа торік льубка мала, а тепер не майу,
Зразу ми буў жьиль великьий, а тепер не дбайу.

1761. Льубила йа миленького три рокьи, три рокьи,
А дальі-м си погадала: даймо ми си покі.

1763. Ой у мойім городочку зацвила нетойа,
Бери, льубку, котру хочеш, бо йа ўже не твойа.
Ой у мойім городочку зацвила нельітка,
Через льіто-м льубка мала, на зиму-м сирітка.

1767. Ой калина біло цвила, червоно родила,
Тепер йа си нагадала, шчо-м дурньі льубила.
Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 157 ч. 36

1769. Йак йа собі нагадайу, йак то було зразу,
Йака була розмовонька коло перелазу?

1771. Льубиў мене льубко дуже, тей покьинуў уже,
Ой чула йа через льуде, шчо льубити буде.

1773. Варила йа суху рибку, тей не шумувала,
Любила йа парубочка, тей не сьльубувала.
Йа шче буду раз варити, буду шум збирати,
Йа шче буду раз льубити, буду сьльубувати.
Пор. Антр. VIII. 551, 178.

1777. Ой варила мама рибу тей не шумувала,
Добрий мама розум мала, шчо мі не віддала.
Добрий мама розум мала тай добру натуру,
Шчо ўна мене не віддала, тепер сьі не журу.

1781. Невеличка річка була, тей сьи ў гору здула,
Не мудрого-м льубка мала, тей того-м сьи збула.

1783. Ой пасу йа сиві воли ў зеленьі дубиньі,
Поверла мі дьіўчинонька, шче ми жьиль до ниньі.

1785. Не стій, дубе, при дорозьі, біда тобі буде,
Зелененькье листье майеш, обрубайут льуде.
Не стій, дубе, при дорозьі, посунь сьи ў діброву,
Дьикуйу ти, парубочку, за твойу розмову.
Ой йаворе, йавороньку, гілье ти дзелене,
Бодай же тьи Памбіг скараў, гільтайу, за мене.
Ой коби йа була знала, тебе не льубила,
Та би-м була на серденьку туги не носила.
Ой ўже меньі не ходити, куди йа ходила,
Ой ўже меньі не льубити, кого йа льубила.
Ой ўже меньі не ходити по тьі йавориньі,
Ой ўже меньі не льубити парубочка Гриньі.
Воли мойі половенькі, воли мойі лисьі,
Зарубана доріженька до мойі Марисьі.
Зарубана доріженька, терньом затернена,
Ой ўже мойа Марисенька з йинчим заручена.
Воли мойі половійі, чому не й орете?
Льіта мойі молоденькі, марне з сьвіта йдете.

1803. Ой зза гори високойі блискало, греміло,
Йакье було закоханье, де ўно сьи подьіло?

1805. Ой йак ми сьи шче льубили, то гай розвиваў сьи,
А йак ми сьи перестали, ўсьий мір здивуваў сьи.
Кольб. Пок. II. ч. 173.

Ой йак ми сьи шче льубили, сухі дуби цвили,
А йак ми сьи перестали, і сирі погнили.
Кольб. Пок. II. ч. 173.

1809. Ой йак йа си польубила Іванка, Іванка,
Не виходит мід сичений з дзеленого збанка.
Ой йак йа си польубила паничі вученьі,
Не виходьит на недьільу колачі кручені.
Ой йак йа си польубила Русина дурного,
Нестало ми до полудньи хльіба разового.
Ой докі йа тей льубила тоти фйирманчикьи,
Ньікди мене не минали з міста колачикьи.
Ой йак йа ўже перестала фйирмани льубити,
Перестали жидьівочкьи колачі крутити.

Ріжнородні ритми.

1.

Andantino.

Та десь мойа дьіўчинонька зарученайа.
Там у поли кьерниченька, орли з нейі пйут,
Ой ўже мойу дьіўчиноньку до сльубу ведут.
Йеден веде за рученьку, другий за рукаў,
Третому сьи серце крайе: льубиў тай не ўзьаў:
Шкода-ж мойих білих ньіг, шчом до тьи доптаў;
Шкода-ж мойих білих рук, шчо-м тьи обігмаў;
Шкода-ж мойі кожушини, шчо-м тьи угортаў;
Шкода-ж мойих подарункіў, шчо-м ти подаваў;
Шкода-ж мойих білих уст, шчо-м тьи цьульуваў.

Співала Мокрина.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 123, 370. Лисенко. „Quotlibet“.

2. а.

Moderato.

Ой болит же мене мойа головонька, сам не знайу чому,
Ой заручиў йа-м молоду дьіўчину, сам не знайу кому.
Ой йесли тому товаришу мому, йак самому меньі,
Йесли-же тому, шчо не знайу кому, то пожаль сьи Боже йі.

Ой у поли, поли, в поли кьерниченька, воду з нейі берут,
Ой уже мойу молоду дьіўчину до сльубоньку ведут.
Гей йеден веде за праву рученьку, а другий за рукаў,
Ой а меньі сьи тей серденько крайе, шчо-м йі льубиў тей не ўзьаў.

С. Н. Д.

Кольб. Люд. сер. XVIII. ч. 248, 251. Кольб. Пок. II. 192. Антр. VIII. 185 і 31, Антр. VII. 172. Чуб. люб. 411. Лисенко „Quotlibet.

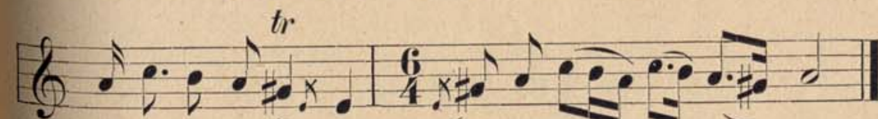
2. б.

Andantino.

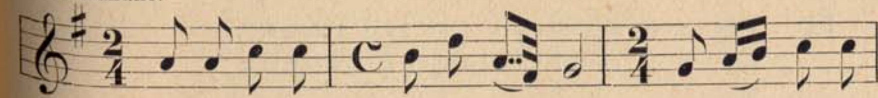

3.

Andantino.

Шьрокьий лист на калины.
Йа шче шьирший на йаворі,
Стойит милий на розмові.
Ой стойит-же він стойит,
Тей думку си думайе:
З великого закоханьі,
Тей розлука бувайе.
Ой цит, мила, не жури сьі,
Йа шче молод не женю̆ сьі.
Йак йа буду женити сьі,
Закличу ты дивити сьі.
Дам ти пива напити сьі,
На горію̆ку дивити сьі.
Миньі твойе пиво — диво,
Йа горію̆ка твойа гирка.
Лиш ми дйуна твойа мова,
Шчо ти не мій, йа не твойа.
Твойі сестри так казали,
Шчоби ми сьі не пібрали.
Твойа мати чьиріўницьі,
Великайа розлучницьі.
Розлучила рибу з водоў,
Так розлучит мене с тобоў.

Н. Д. О.

5. Туга.

Коломийки.

1819. Чому тота отавицьі не зазеленит сьі?
Мойе серце того року не розвеселит сьі.

1821. Нема мого миленького, нема мойі душкьи,
Кому буду вістелати біленькі подушкьи?

1823. Коло млина йасенина, коло млина сосна,
Нема того парубочка, шчо м дльа него зросла.
Ой на дубі кора груба, на сосьньі тоненька,
Нема того, шчо ми казаў „душко солоденька“.
Нема мого льубка тутка, лиш за нього чутка,
Ой виросла цирис село шьильвійа тей рутка.

Нема мого миленького, нема мойі квіткьи,
Пішла би йа візирати, та не знайў відкьи.

1831. Попід гору високуйу буйний вітер війе,
Здайе ми сьі, шчо не тужу, лиш серденько мльійе.

1833. Ой піду йа льісом, трісом, самоў серединоў,
Болит мене головонька за ўдовиним сином.

1835. Ой не того йа сьпівайў, шчо йа гаразд майў,
На серденьку тугу майў, та си розбивайў.
Туга меньі на серденьку, туга меньі туга,
Не видьіла-м миленького ўже недьільі друга.
Не видьіла-м миленького ньі ўчора ньі нині,
Йак шче заутра не зобачу, то буде по миньі.

1841. А йак би йа миленького на годинку ўздріла,
Йаби йему свойў крйуду не переповіла.

1843. Та йак меньі не плакати, сами сльози льльут сьі,
Від милого карти нема, від нельуба шльут сьі.

1845. Йа шче місьіць не зійшоў, але він шче зійде,
Йа шче льубко не прийшоў, але він шче прийде.
Йа шче місьіць не зійшоў, але зійшла хмара,
А дьіўчина за парубком аж відхорувала.

1849. Ой йак йа си нагадайў свого миленького,
То дайте ми до серденька леду студеного.

1851. Ой йак йа си нагадайў торічне льітенько,
Заболит мі головонька, тей мойе серденько.
Ой йак йа си нагадайў торічнуйў зиму,
Йак йа йіла винньі йабка, червону калину?!
Ой йак йа си нагадайў торічну зимоньку,
Та с кьим же йа приходила ў вечер до домоньку?!
Ой йак йа си нагадайў йака була торік,
Солодонька розмовонька коло наших воріт?!
Ой йак йа си нагадайў тоту даўнинину,
Та не можу скоротати до вечері днину.
Ой йак йа си нагадайў тоти даўньі льіта,
Обільльут мі дрібньі сльози, аж не виджу сьвіта.

1863. Летьіў баран церес паркан білими лапками,
Минули сьи гараздочкьи з даўними льітками.

1865. Прийди, прийди, мій миленькьий, прийди коли годьі,
Так ми тьижко на серденьку, йак каменьу ў водьі.

Прийди, прийди, мій миленькьий, або приплинь з водоу,
Та ней мойі чорньі очи не гинут за тобоу.
Прийди, прийди, мій миленькьий, прийди на крихітку,
Та притули біле личко, йак ружову квітку.

1871. Тобі тьижко, тобі тьижко, а меньі не легко,
А ўже мойе закоханьі від мене далеко.

1873. Ой ти сива зазуленько далеко льітайеш,
Скажи меньі шчиру праўду, ци льубка видайеш?
Ой видайу: край Дунайу стойит над водоўйоу,
Протирайе сиві очка хусткоў золотоўйоў.[1])
Середина йедвабнайа, крайі золотьійі,
Протирайе сиві очка, личка біленькійі.
Ой, сивайа зазуленько, ой сивайа, сива,
Ци ўсьі льуде, ци лише йа така нешчіслива?

1881. Йа на тебе, колодьійу, мала ўсьу надьійу,
А ти пішоў на Ўкрайіну, де йа сьи подьійу?

1883. Ой пойіхаў мій миленькьий, до Турку, до Турку,
Привезе ми коралики на йідвабньім шнурку.

1885. Ой пойіхаў мій миленькьий аж до Оломуца,
Набере ми на спідницьу, бо ўже тота куца.

1887. Ой набили пчоли меду, шче вулій не поўний,
Та де-ж ти сьи забаўльийеш, мій льубку розмоўний?
Ой набили пчоли меду на копи, на копи,
Та де-ж ти сьи забаўльийеш, хороший Прокопе?

1891. Ой до млина дороженька, до млина, до млина,
А хто-ж меньі жито змеле, коли льубка нема?
А хто-ж меньі жито змеле, пшеницьу спитльуйе,
Та хто-ж мойе біле личко сьім раз поцьульуйе?

1895. Ой хтось ми сьі пошчикуйе, хтось мі споминайе,
Ой бачу то мій миленькьий, шчо мі не видайе.

1897. Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоти поўмирали, шчо нас розлучили.
Бодай тоти поўмирали, спасьіньі не мали,
Ой шчо нам сьі молоденькьим льубити не дали.
Розлучили, розлучили рибоньку з водойу,
Ой так мене розлучили, миленькьий, с тобойу.

[1]) Вар.: Та очелька обтирайе хусткоў шоўковоўйоў.

1903. Ой йак йа си нагадайу за свойу миленьку,
Аж не виджу куда кошу траву зелененьку.

1905. Заричьили коровицьі за брамоў, за брамоў,
Так йа-м плакаў за дьіўчиноў, йак за рідноў мамоў.

1907. Йа горішок тей розкушу, а лупину кьину,
Нема тойі дьіўчиноньки, шчо йа за неў гину.

1909. Ой йак йа сьи опережу житним перевеслом,
Коби мене до милойі вітром перенесло.

1911. Ой годен йа сьпіваночок, ой годен йа, годен,
Та сьпіваў би-м цьілу ньічку, коби-м не голоден.
Сьпіваў би йа сьпіваночок, ой ўмійу йа, ўмійу,
Та на чужі сторононьцьі не сьмійу, не сьмійу.
Ой ўмійу йа сьпіваночок, ой ўмійу йа ўдати,
Та на чужі сторононьцьі будут сьи сьмійати.
Йа на чужі сторононьцьі, йа на чужім крайу,
Йа на чужі сторононьцьі звичайу не знайу.
Бо на чужі сторононьцьі і чужійі льуде,
Будут з мене сьмійати сьи, а меньі жьиль буде.
Бо то чужа сторононька, бо то чужі льуде,
Ци великье, ци маленькье, сьмійати сьи буде.

1923. Ой музикьи, музиченькьи, на шчо ви грайете?
На шчо меньі молодому жьилью заўдайете?

Ріжнородні ритми.

1. a.

Moderato.

Ой пі - ду-ж бо йа та ўльіс тем- нень- кьий,

Ой там ме - не зай - шоў мій жьиль тьи-жень - кьий.

Ой стану йа си тай під бученьком,
Та підопру сьи правоў рученькоў.
Стала надомноў зазуль ковати,
Меньі молодому жьиль заўдавати.

Ой вазуль, вазуль, вазуль сивенька,
Виведи мене з того лысонька.
Йа ў тім лысочку вік звікувала,
На ўкрай дороженькьи йа-м не бувала.
Ой орле, орле, сивий соколе!
Ци не буваў ти на синьім мори?
Ци не буваў ти на синьім мори,
Ци не видаў ти дыўчини мойі?
Ой йе дыўчина на лыжку лежит,
Правуйу рученьку на серци держит.
Ўставайте служеньки, та сьвітьіт сьвічкьи,
Та ней сьи сьвітьит йак ў день так ў ночи;
Та ней сьи сьвітьит йак ў день так ў ночи,
Ней сьи надивйу милому ў очи,
Ци змарныў на личку ў сьвіті ходьачи.
Ой змарныў, змарныў, ой дуже змарныў,
За тобоў, миленька, шчо-м тьи не видыў.

Співав Олекса Луців.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 133 ч. 44 і стр. 164 ч. IV; „Русалка Дністрова“ стр. 19; Кольб. II. ч. 193.

1. б.

Рядок 1—13 як в а.
14. Ой ци не видыў ти мойі розмови?
15. Ой бўў же йа на синьім мору,
16. Ой тей йа там видыў твойу розмову.
17. Там твойа розмова на лыжку лежит,
18. = 16. в — а.
19. Коло нейі ходит мати старенька:
20. Устань, Марусенько, шче-с молоденька.
21. Ой ўстаньте, ўстаньте, мойі служечкьи,
22. Та засьвітьіть ми йа ўсьі сьвічечкьи.
23. Та ней вони горйут йак ў день, так ў ночи,
24. Ней йа сьі подивйу милому ў очи.

С. Н. Д.

2.

Співає ся так, як поміщена в відд. III. пісня: „Ци будеш ти, мойа мила, та за мнойу тужити.“

Гей піду-ж йа ў чисте поле, тай си сьиду ў жито,
Ци не вийде мойа дольи, с кьим йа майу жити.

Ой ўже жито пристигайе, йа дольі не бачу,
Шчо заробйу, загиркуйу, ўсе марненько трачу.
Ой піду-ж йа до комори, тай стану думати:
Ўсьі жоўньари повертайут, мого не видати.
Нема-ж мого миленького, нема мого пана,
Ой ўже ж мойа постьіль біла порохом припала.
Купйу-ж йа си злоте пйурце порошок змітати:
Постьіль біла, стьіна ньіма, ньі с кьим розмоўльати.
Там журавель сьіно косит, жураўлиха краче,
Гей там козак мід, вино пйе, а дыўчина плаче.

Співала П. Білінська.

3.

Andante.

Ой пі - ду-ж йа со - бі тай у лыс ду - бо - вий,
Там йа со - бі знай - ду го - рі - шок лы - ско - вий,
Там йа со - бі знай - ду го - рі - шок лы - ско - вий.

Тай йа го покочу з гори на долину,
Чей він сьи покотит, за кьим то йа гину. (bis)
Мала йа милого з чорними очима,
Так ми Бог присудиў, шчом го залишила. „
А тепер йа плачу ой йак ў день, так ў ночи,
Ўже йа не виплачу свойі чорньі очи. „
Аби йа плакала та шчо день година,
Кого йа льубила, того тутка нема. „

Співала П. Білінська.

4.

Andantino.

Там за річ-коў за би - стро - йу, Пізнаў йа-м сьи

Шчо ми с того, шчо йі знайу,
Коли ў нейі не бувайу.
Бо йе ў нейі вороженькьи,
Заступили дороженькьи.
Сьвітит місьць йа ў полудне,
За дыўчиноў серце нудне.
Сьвітит місьць, грійе сонце,
Ой будеш ти мойоў конче.

Співав Олекса Луців.

5.

Moderato.

Плини, плини, сиве пйурце, дольіў за водоў,
А йа собі молоденька чоўном за тобоў.
Приплинемо, сиве пйурце, на жоўтий пісок,
Та там собі засьпівайем усьіх сьпіванок.
Ой майу йа срібний перстьінь, пушчу по горі,
Ой майу йа три сестричкьи ў чужі стороньі.
Ой майу йа три сестричкьи, а четвертий брат,
Скажу йіх си закликати ў йаблінковий сад.
Ўсьі йаблінкьи солоденькі, лиш йедна винна,
Сестричкьи сьи посходили, а брата нема.
Ой вирвіт си по йаблочку, вирвіт си по дві,
Сли будете йісти, пити, згадайте о мньі:
Та десь наша бідна сестра ў чужі стороньі,
Ўмивайе сьи сльозоньками, йак рибка ў водьі.

Співала П. Білінська.

6.

Ой льітай, льітай, ти сивий пташку, ой та ти сивий орле,
Ой хто-ж бо мене тай молоденьку до серденька пригорне?
Аньі шчирости, аньі милости, аньі пожалуваньи,
Ой сивим очкам тай нема спаньи, а ручкам спочиваньи.

Співала А. Підгородецка.

7.

Ой піду-ж бо йа (bis) куда йа не ходила,
Чей-же йа знайду „ кого-м вйерне льубила.
Ой йак не того „ то товариші йего,
Чейже ми буде „ йака порада з нього.
Ой аньі ради, аньі поради, аньі марного слова,
Махнуў хусточкоў, білоў ручечкоў: бувай мила здорова.

Співала Е. Білінська.

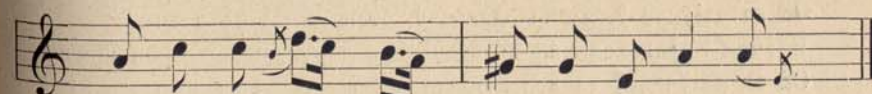
8. а.

Allegretto.

8. б.

Allegro moderato.

Обнимали сьи, цьульували сьи,
Йедним криленьком накривали сьи. (bis)
Закраў сьи козак з третоїі хати,
Голубка ўбити, голубку ўзьати. „
Голубка ўбили, голубку ўзьили,
За тихьий Дунай запровадили. „
За тихьий Дунай, за бистру річку,
Сипльут голубцьі йару пшеничку. „
Не хочу йісти, не хочу пити,
Нема голуба, нема з кьим жити. „
Ой йе у мене двайцьить голубіў,
Вибирай собі, котрий ти льубий. „
Ой нейже буде двайцьить чотири,
Нема такого, йак мій буў милий. „
Мій буў миленькьий, голуб сивенькьий,
Личко румйане, стан хорошенькьий. „

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 92. Співала Каська Курилова.

9.

Співає ся так, як ч. 4 стор. 30.

Ой льубило сьі (bis) двойе дьітий сердечне,
Приказаў Господь „ розійти сьі конечне.
Рік сьі льубили „ йа два сьі не видьіли,
Ой йак сьі ўздріли „ зараз сьі розбольіли.
Лежит дьіўчина „ ў матери ў коморонцьі,
Йа бідний жоўньар „ ў зелені дубровонцьі.
Ой за дьіўчиноў, за молоденькоў, отец, матьінка плаче,
Йа над жоўньаром над молоденькьим чорненькьий ворон краче.
Ой за дьіўчиноў за молоденькоў дзвони сьи рошчибали,
Йа за жоўньаром за молоденькьим льіси сьи розльигали.

Співала Олена Карпічик.

Пор. Антр. VIII. 172; XIII. 239. Кольб. Пок. II. ч. 65. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 55. ч. 16. Головацк. III. 45 5. Чуб. Труды V. стр 373.

Ой загньіваў сьі тей мій миленькьий без причини на мене,
Ўсьідлаў коника вороненького, пойіхаў пріч від мене.
Коньа сьідлайе, коньа сьідлайе, тей миленькоїі просит:
Дай ми миленька білу рученьку, бо мйи тьижкьий жьиль зносит.

С. Н. Д.

Там за горами (bis) за густими лозами,
Плаче дьіўчина „ ўмивайе сьі сльозами.

Чого-ж ти плачеш, чого думайеш, ци доленькьи не майеш?
Ой ци ти плачеш та за миленькьим, тей шчо го не видайеш?

С. Н. Д.

6. Перед весілєм.

Коломийки.

1925. А йа весну пересвесну, льіто перебуду,
Коби борзо до йосени, женити сьи буду.

1927. Казала ми мойа мати: жени сьи, небоже,
Та бери си сирітоньку, Бог ти допоможе.
Оженьу сьи, мойа мати, оженьу, оженьу,
Приведу ти невісточку, з хати тьи вижену.
Бодай йесь сьи, мій синочку, не дьіждаў женити,
Та ньіж мене старенькуйу з хати виганьити.

1933. Ой на горі на високі йачмінь половійе,
Рад би йа сьи довідати, шчо дьіўчина дьійе.
Рад би йа сьи довідати, та рад би йа знати,
Та ци можна до дьіўчини коника прислати.

1937. Ой то ми сьи подобали на дьіўчиньі стройі,
Коби борзо до йосени, будут вони мойі.
Ой то ми сьи подобала на дьіўчиньі шпінка,
Коби борзо до йосени, буде мойа жінка.

1941. А хто хоче жито жне, а хто хоче косит,
А хто хоче жінку брати, ней по руках носит.

1943. А ў дьіўчини заручини, а парубок оре,
Нема кому дати знати парубкови ў поле.

1945. А ў дьіўчини заручини, а ў дьіўчини гойкьи,
А дьіўчину посватали з під Самбора бойкьи.
Ци ти, дьіўко, йудуріла, ци ти зварйувала,
Шчо ти собі з під Самбора бойка сподобала?
Ци ти, дьіўко, йудуріла, ци з розуму зійшла!
Свойі хлопцьі полишила, за чужого вийшла.
Ой шуміла льішчинонька від вітру буйного,
Та шче буде ўна шуміти від голосу мого.
Ой буде сьи уличенька тота розльигати,
Йак мі будут чужі льуде на сторону брати.

Гадай, мати, гадай, мати, аби-с угадала,
Би ти мене з гараздочку на біду не дала.

1957. Там на горі огень горит, та ней сьі розгорит,
Йа не піду за старого, ней він сьі розболит.

1959. Ой йаловец, мойа мати, йаловец, йаловец,
Ўсім дьівочкам парубочкьи, лише меньі ўдовец.
Ой у мойім городочку зацвиў бобик йарий,
Льіпше ўдовец молоденькьий, ньіж парубок старий.

1963. Майете ми сьвіт вйизати, вйижіт ми коротко,
Бо йа виджу, шчо ми буде гирко, не солодко.
Майете ми сьвіт вйизати, з йакоўйоў бодоўйоў,
Завйижіт ми фусткоў очи, пустьіт мі з водоўйоў.
Ой кувала зазуленька при зеленьім гайу,
А йа ў свойі матьінонькьи року добувайу.
Тече вода з під города, тей не майе кінцьи,
Тота дьіўка нешчіслива, шчо іде за ўдіўцьи.
Бо у ўдіўцьи хльіб печений, лише би го йісти,
Перше би сьи наплакати, ньім до него сьісти.
А йа сьиду на лавицьу, а він сьиде ў льіжко,
А ўсе меньі нагадуйе тамтоту небіжку.
А тамтота небіжечка не варт лави стерти,
А він йейі нагадуйе до самойі смерти.

1977. Ой тихайа уличенька, ой тихайа, тиха,
Та не було у тьім сельі дльа мене жениха.
На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі мамо?
Та ци йа вам молоденька не ўставала рано?
На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі тату?
Хто-ж вам буде, мойі тату, замітати хату?
На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі сестри?
Хто вам буде, мойі сестри, порйидочок вести?
На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі братьі?
Та ци йа вам молоденька надойіла ў хатьі?
Надойіла-с, надойіла-с, не хочеш робити,
Навішьила-с коралькіў, лиш би тьи льубити.
Ти си гадаў, мій браччику, шчо йа ў тебе дармо,
А йа займу сиві воли, тобі лишу йармо.
Ти си гадаў, мій браччику, шчо йа ў тебе нич, нич,
А йа займу сиві воли, тобі лишу бич, бич.
Ти си гадаў, мій браччику, шчо мі сьі не збудеш,
Ти шче за мноў, мій браччику та плакати будеш.

Ой складаньі сьпіваночкьи, складаньі, складаньі,
Ой то йа вас наскладала та при свойі мамі.
При свойі йем наскладала, при чужі не буду,
По чім же йа свойі льіта споминати буду?
Сьпіваночкьи, гульаночкьи[1]) де йа вас подьійу?
Ў Ходовичох праўне поле, там йа вас посьійу.
Ой йак меньі буде гаразд, йа вас позбирайу,
А йак меньі біда буде, йа вас занехайу.

2003. Ой дай мене, мойа мати, за того Андрусьі,
Йа від нього шчо недьільі горіўкьи напйу сьі.[2])

2005. Ой ўтоптана дороженька, посипана маком,
Та ци гаразд меньі буде за тим йединаком?
Ой ўтоптана дороженька горі мочьирьима,
Йа хто йейі так утоптав? — льубко вечерьима.

2009. Йакі воли запрьигайу, такьими пойіду,
Йакого-м си польубила, за такого піду.

2011. Мило ми сьи подивити, очками повести,
Куда ходьит, де шчо робйит мого льубка сестри.
Мило ми сьи подивити, очками гльанути,
Де йа мисльу, де гадайу ґосподинеў бути.
Заплетьіт мі, мамунцуньу, хоть шче раз ў дрібницьі,
Не будете запльітати, лише до пйитницьі.
Ой ў пйитницьу йа ў дрібницьу, а ў суботу сьак так,
Йа ў недьільу по подвіру дрібньі сльози кап, кап.
Косо-ж мойа жоўтенькайа! — дрібньі попльіточкьи!
Отто йа-м тьи виховала коло матьіночкьи!
Косо-ж мойа жоўтенькайа! — косо-ж мойа дрібна!
То тьи буде кундосити біда непотрібна!
Ой сирота, мамунцуньу, сирота, сирота,
Скажу йа си вінок сплести йа з самого злота.
Ой ци з злота, ци не злота, злотом позлочено,
Та на мойу головоньку буде заложено.

2027. Ой вінку мій дзелененькьий, ой вінку мій, вінку,
Коби йа тьи доносила ў файньім пошьиньіўку!

2029. Подиви сьи, дьіўчинонько, на себе, на мене,
Аби-с тогди не казала, йак підеш за мене.

---

[1]) Вар.: Ой сьпіванкьи, сьпіваночкьи...
[2]) Вар.: Бо ў Андрусьі стан хороший, та добра матусьі.

Аби-с тогди не казала, рукьи не ломила:
Ой коби йа була не йшла за песього сина!

Ріжнородні ритми.

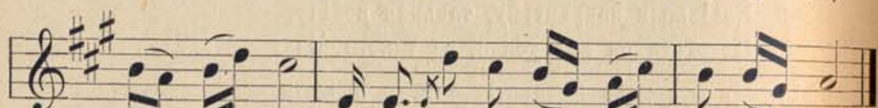
1.

Andantino.

Йа тобі казала, шчо-м роду бідного,
Ти за мноў не озмеш посагу жадного,
Ой ти ў мене посаг самайа,
Йак па небі зорйа йаснайа.
Тепер меньі кажеш, шчо-м зоренька йасна,
Потому ми скажеш: доленько нешчасна.
А йак ти не скажеш, то мати:
Було си сироту не брати.
Заведеш ти мене до свойего дому,
Сама йа не знайу, догаджати кому:
Ой ци матери, ци вітцьу,
Ци тобі самому молодцьу?
Йак ти будеш, мила, неньцьі догаджати,
Буде тобі ненька сньіданье давати;
Йак ти підеш, мила, горойу,
Назве тебе мати бідойу;
Йак ти підеш, мила, долиноў,
Назве тебе мати дитиноў.
Заведеш ти мене до свойего дому,
Шче красну, молоду, тай на ўсьо здорову;

Не дай Боже недуги,
Будеш сьи дивити на другі.
Скарай-же мйи, Боже, на души й на тильі,
Йак йа погадайу о йинчі котрійі.
Скарай мене, Боже, на души,
Йак йа погадайу о йинчі.
На горі церкоўцьи, там будем сльуб брати,
Там треба, миленька, ўсьу праўду сказати.
Йак нам звйижут руку з рукойу,
Тепер ходи, мила, зі мнойу.

Співала П. Біліньська.

Пор. Антр. VIII. 190. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 108, ч. 5. Чуб. V. 154 і 252. Ів. Франко, Жіноча неволя стр. 18.

2. a.

Moderato.

Ой йак брала, та так брала, так стелила,
До тихого Дунайенька говорила:
Ой Дунайу, Дунайеньку, тиха вода,
Кому-ж йа сьи тай дьістану та молода?
Йак панови та попови, то дай Боже,
Йак йакому гільтайови, жаль сьи Боже.
Не дай мене, мойа мати, за пійака,
Бо він пропйе худобицьу, хоть би йака.
Ой дай мене, мойа мати, за такого,
Шчо він мене вйерне льубит, а йа його.
А йа ў свойі мамунцуньі на відходьі,
Посадила йаворонька на городьі.
Рости, рости, йавороньку, розростай сьи,
Мати мойа старенькайа, здогадай сьи:
Нема дочкьи, нема дочкьи, лиш сльідочок,
Шчо садила, підливала йаворочок.

Співала П. Біліньська.

Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 21.

2. б.

Вар.: по 15-ім віршу наступає:

Йа ти мене, мій миленький, не кьидай сьи.
А йа тебе, мойа мила, не покьину,
Возму тебе за рученьку йак дитину,
Притульу тьи до серденька, йак малину.

Співала Каська Сидорик.

3.

Співає си так, як поміщена у відділї III. пісня: „Ой Васильу, Василуньу, льубайа дитино“.

А де-ж ти сьи, Василуньу, збирайеш, збирайеш,
Шчо ти нові чоботьита на ноги ўбувайеш?
Не знайеш ти, Марисуньу, шчо то за робота,
Шчо йа не маў цьілий тиждень на нозьі чобота.
А де-ж ти сьи, Василуньу, збирайеш, збирайеш,
Шчо ти нову опанчину на себе ўгортайеш?
Не знайеш ти, Марисуньу: темна ньічка буде,
Тей то мене молодого кортит межи льуде.
Не тьішит мі, Василуньу, твойа бесьідочка,
Тей йе ў тебе у кьешени с скльинкоў горівочка.
Не знайеш ти, Марисуньу, на шчо горівочкьи:
А йа йіду на йармарок, то для чільідочкьи.
Іди, іди, Василуньу, йа йіду за тобоўйоў,
А ти купиш сиві воли, йа гоньу с тобоўйоў.
Нема, нема, Василуньи, ўже до вечеренька,
Та згризла сьи Марисуньи, лиш капку тепленька.
Прийшоў, прийшоў Василуньо, тай льиг собі спати,
Кличе, кличе Марисуньі: ходи обідати.
Ходи, ходи, Василуньу, ходи обідати,
Бо треба сьі, Василуньу, до церкви збирати.
Ходи, ходи, Марисину, будем спочивати,
Та ней іде до церкоўцьі старенькайа мати.
Льигли спати, льигли спати, льигли спочивати,
Аж приходит із церкоўцьі старенькайа мати.
Ўставай, ўставай, Марисуньу, новина сьи стала:
Нашому сьі Василеви заповідь казала.
А молода Марисуньі йак тото учула,
Схопила сьи з постьілонькьи, йа ў Дунай дуйнула.
А йуздріли віўчаренькьи до піў половини,
Здогонили Марисуньу до піў Дунайини.

Тай бо дали віўчаренькьи гей у село знати,
Шчоби ішла по Марисьу Марисина мати.
Тай і пішла по Марисьу Марисина мати,
Сьіў си Василь конец стола гроші рахувати.
Вольіў же йа, Марисуньу, с тобоў сьльуб узьати,
Ньіж ти майу на хованье гроші рахувати.
Затрубіли віўчаренькьи бараньичим рогом,
Поховали Марисиньу ў церкві під порогом.

Співала Олена Карпічик.

4.

Ой ти, мій синочку, ходи до домочку,
Бо займайут, заганьайут жиди худобочку. (bis)
Ой йа бачу, бачу, шчо худобу трачу,
А йак прийду до домочку, реўненько заплачу. „
Ой жени сьи, синьцьу, ой жени сьи, льубцьу,
Та не бери удовоньку, лише дьіўчиноньку. „
Бо ў дьіўчини серце, йак льітнойе сонце,
Та хоть оно хмурнесеньке, ўсе оно тепленькье. „
А ў ўдовонькьи серце, йак зимове сонце,
Та хоть оно йаснесенькье, ўсе оно зимненькье. „
Було мене, мати, у сьім льіт женити,
Закі йа сьи не научиў по почох ходити. „

Співав Олекса Луців.

Żeg. P. p. l. r. II. стр. 84. ч. 8. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 22.

5.

Мойа мамунцуньу, сватаў мене другий,
А той другий малий, недолугий, та не дай мене, мати.
Мойа мамунцуньу, сватаў мене третий,
А той третий, буде кости терти. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мі четвертий,
А той четвертий, тай дуже обдертий. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мене пйитий,
А той пйитий, буде ў коршмі пити. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мене шестий,
А той шестий, він не майе чести. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мене семий,
А той семий, смутний не веселий. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мене осьмий,
А той осьмий, малий, недорослий. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мі девйатий,
А той девйатий, майе довгі пйати. „ „ „
Мойа мамунцуньу, сватаў мі десьатий,
А той десьатий, хороший, вусатий, за того й піду, мати.

Співала Олена Карпічик.

Г. Весїлє.

Молодий парубок просить одного або двох поважнійших господарів, щоби з ним вибрали ся до дому вишуканої дївчини („іде ў женихьй, свáльбини“); сказавши коротко, чого прийшли, старають ся перед усім довідатись, чи дївчина („віддаництві“) і єї родичі годять ся на пропоноване подружє. При тих перших відвідинах у пареченої молодий і свати мусять конче сїдати.

В Ходовичах є звичай „іти ў женихьй“ пізно в ночи. В котрій хатї є дївка на віддаию, а побачить хто там пізно в ночи сьвітло, то

знак, що „булй женихьй тойі ночи“; є се пригода, що дуже зацїкавлює сїльску молодїж і дає їй причину до ріжних поговорів і версий користних або некористних для „відданицьі“.

Коли родичі не противні подружю, відповідають женихам, що повідомлять їх в своїм часї („дадýт знати“); відповідь будь що будь вельми практична, бо позволяє родичам відкладати остаточну децизию і тимчасом засягнути певнійших відомостий про „жениха“. Коли те повідомленє наступить, парубок вибирає ся в друге до дому дївчини, де єго разом зі сватами щиро приймають і угощують.

Коли парубок хоче забрати по слюбі дївчину до свого дому, то зараз на другий день приходять єї родичі до него на оглядини („обзóрини“) і там умовляють ся о посаг („віно“), котрий мають дати доньцї.

Відтак ідуть до „протоколу“ до сьвященика, котрий на підставі метрик і устного випитуваня старає ся дійти, чи не заходить між молодими яке споріднене, назначує речинець на іспит з молитов, і приймає гроші на заповіди.

Слюб відбуває ся звичайно в недїлю, весїлє зачинає ся в суботу.

В суботу ходить молода з дружкою в звичайнім недїльнім убраню по сусїднїх хатах і спрошує старші жінки, а також дївчата, щоби плести вінок. Вечером, посходять ся, засїдають за стіл і укладають приготований барвінок в китички („чубкьй“), співаючи притім:

Ой а батенько мовит (bis) ней Господь благословит,
Ой тей Божайа Мати „ віночок йувивати,
З христьичого бирвіночку „ льубому дитьиточку.

Тодї бере батько одну китицю і мачаючи її в сьвяченій водї, скроплює нею барвінок і розпочатий вінок. Відтак співають висше наведену пісню матері і взагалї всїм з присутної рідні по черзї, змінюючи в нїй тільки слово „батеньку“ на „матїнко“, „браччику“, „се-

стричко" і т. д.; кожда із згаданих осіб підходить до стола і скроплює барвінок свяченою водою, а ті, що плетут вінок, співають:

2.

Співає ся так, як ч. 1.

Хтож-то ми йугадайе (bis) хто вінкьи йувивайе?
Йа с Кракова вітова, „ зі Львова бурмайстрова,
Йа з міста мішчаночка „ йа з села сельаночка.

3.

Гей йак ти зійдеш ранче від мене, зачекайже на мене.
Слала молода до молодого шче ўчора із вечора,
Йак ти сьі збудиш борше від мене, поверни-ж ти до мене.
Гей рад же би йа, гей радже би йа до тебе повернути,
Бо йа би тьі рад, бо йа би тьі рад за жіночку узьити.

Пор. Лозинський. „Ruskoje wesile", Перем. 1835. 24. Грінченко. Этнограф. Матеріалы III. стор. 429, ч. 768.

4.[1])

Ой шуміла льішчинонька від вітру буйного,
Та шче буде ўна шуміти від голосу мого.

5.

Ой буде сьі уличенька тота розльигати,
Йак мі будут чужі льуде на сторону брати.

[1]) Пісні весільні, що мають ритм коломийковий, співають ся під голос звичайних коломийок.

6.

Ньікому сьі не дивуйу, лиш свому батеньку,
Шчо він мене замуж дайе таку молоденьку.

7.

Гадай мати, гадай мати, аби-с угадала,
Би ти мене з гараздочку на біду не дала.

8.

Ой кувала зазуленька при зеленім гайу,
А йа ў своїі матьінонькьи року добувайу.

9.

Заплетьіт мі, мамунцуньу, хоть шче раз ў дрібницьі,
Не будете запльітати, лише до пйитницьі.
Ой ў пйитницьу йа ў дрібницьу, а ў суботу сьак так,
Йа ў недьільу по подвіру дрібньі сльози кап, кап.

10.

Косо-ж мойа жоўтенькайа, дрібньі попльіточкьи,
Отто йа-м тьі виховала коло матьіночкьи!
Косо-ж мойа жоўтенькайа, косо-ж мойа дрібна,
То тьі буде кундосити біда непотрібна!

Коли молода є сирота, співають:

11.

Рубай, сину, йасенину, буде добре клиньі,
Бери, сину, сирітоньку, буде ґосподиньі.
Ой із тоїі йасенини буде добре клиньі,
Тей так з тоїі сирітонькьи буде ґосподиньі.

12.

Ой сирота, мамунцуньу, сирота, сирота,
Скажу йа си вінок плести із самого злота.
Ой ци в злота, ци не з злота, злотом позлочено,
Та на мойу головоньку буде заложено.

Кінчаючи плетенє першого вінка свахи співають:

13.

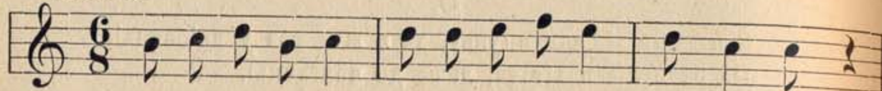
мо - ло - ду на по - сад.

Шчо-ж тобі, зазулько, до того,
До мого посаду льубого?
Йе й мене матьінка до того,
До мого посаду льубого.

Лозинський 27.

14.

Moderato.

Ой роз- то- че - ні тон- кі бі - ле- ні по сьі- ньох,

Ой роз - то - че - ні тон - кі бі - ле - ні по сьі-ньох.

Ой по них ішла тей молоденька на посаг,
Звідувала сьи, спитувала сьи батенька:
Ой ци чьис меньі, тей мій батеньку, на посаг?
Ой а із льудзкьим приступльіньіньком, дитьитко.
Ой а із божим позвольіньіньком, дитьитко.

Лозинський 32.

Коли вже вінок уплетений, приносить молода коновку води, кладе на ню подушку і сїдає („сьідайе на поса́д“), а прикликаний брат починає розплїтати еї косу. Є се сцена надзвичайно жалісна, бо з розплетенєм коси молода перестає належати до дївчат, а вступає в круг жінок і тратить свою волю дївочу („дьівованье“); не дивно проте, що молода підчас розплїтаня заливає ся ревними сльозами, не дивно теж, що передтим богато ґудзів у стрічцї на косї навязала („ў запльітцьі“), щоби як найдовше протягнути своє розплїтанє.

Тимчасом свахи співають:

15.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой брат сестрицьу розпльітаў, (bis)
Золотьі запльічкьи собі ўзьаў, „
Молодші сестрици ўдаруваў. „

Лозин. стр. 10, 13.

І справдї, коли є дома молодша сестра, їй віддає брат „запльіткьи“ молодої. Не розплїтає він одначе цїлої коси, тільки розвязує „запльітку“ і розпускає одну плетїнку („ла́дьінку“) і уступає місце иньшим братям і сестрам, з котрих кожде розплїтає по одній плетїнцї.

Врештї мати розчісує донцї косу вже розплетену, а свахи притім співають:

16.

Співає ся так, як ч. 13.

Гребінцьи, матьінко, гребінцьи, (bis)
Чесати косоньку до віньцьи. „

17.

Andante.

До Ду - на - йу сте - жень - ка,

До Ду - на - йу сте - жень - ка,

Ту - да йшла мо - ло - день - ка.

Над Дунайом стойала, (bis)
Русу косу чесала.
Ў тихий Дунай метала.
Плини, косо, з водойу, „
Йа зараз за тобойу.
Та ней батенько знайе, „
За кого мене дайе.
Ци за дьіда старого, „
Ци хлопцьі молодого.

Пор. Русалка Днїстрова стр. 50. Буда 1837. A. Gołębiowski, „Lud Polski“ Warsz. 1830. стр. 96. Твори Навроцького. У виданю „Бібліотека Онишкевича“ стр. 43

Мати перевязує тут молодій понад чолом вузку червону стяжку („польітичку“) і цїлує її в чоло і обидва лиця, почім батько і мати сїдають на „осльін“ (невеличкий столець) тримаючи в руках по одному

хлїбі з заложеними на них вінками, молода стає перед ними, а староста промовляє:

„Стало тото́ дитьйтко перед вами, йак перед Богом; просит оно́ вас, жебисте його благословили і в шчісливу годину в село́ віпровадили."

Тоді кланяє ся молода до землї, цілує родичів в руки і ноги, кланяє ся в друге, а за третїм разом закладають їй на голову вінок, що до сього часу лежав на хлїбі і тепер вона кланяє ся вже всїм чужим.

Свахи співають:

18.

Співає ся так, як ч. 13.

Грайте, музикьи, рісно,
Кланьайе сьі, дитьи, ниско;
Віночком ноженькьи ўтирайе,
Слозами земленьку зливає.

Навр. 33. Лозин. 21, 28, 29.

Коли молода сирота, співають:

19.

Ўдарили лебедьі на воду, (bis)
Збудили матьінку йа з гробу. „

Навр. стр. 40.

20.

Співає ся так, як ч. 3.

Знати галоньку по польітіньку, шчо низенько льітайе,
Знати молоду, шчо сирітонька, шчо матьінкьи не майе.
Стіў не ўстелений, двір не ўметений, родина не спрошена.
Ой післала ўна сиў соколенька ў країну по родину;
Сиў зазуленьку ў сиру земленьку по рідну матьінонньку.
Сиў сокіл летит, красно шчебече: йіде родина, йіде!
Зазулька летит, жалібно куйе: нема матьінкьи, нема!
Твойа матьінка (bis) тей перед Богом стойіт,
На ўхрест рученькьи держит, тей у Бога сьі про́сит:
Гей спусти-ж мене, мій милий Боже, дрібним дошчом на земльу;
Дрібним дошчом на земльу, йасним соньцьом до хати,
Та ней йа сьі придивйу тей свойему дитьати:
Ци красно оно ўбране, на посаг посаджене?
Ци йе на ньім віночок, ци йе у ньім чисночок?[1])

[1]) Часник у вінку має молодий або молода, коли котре з них не має батька або матери. (?!)

Ой красно оно ўбране, на посаг посаджене,
Ой йе на ньім віночок, тей йе у ньім чисночок;
Убране йак паньатко, сидит си сиротьатко,
Убрали його льуде, добра доленька буде.

Кольб. Пок. I. 150. Рус. Дн. 48 (3), 49 (5). Навр. 44. Лоз. 29, 32.

Коли молода виходить на село з дружками, випроваджують її свахи піснею:

21.

Співає ся так, як ч. 3.

Мати донечку (bis) йа ў село віправйийе:
Іди, донечко „ ў шчісливу годиночку,
Проси, донечко „ неймéнчу дитиночку.

Пристроєна в зелений вінок, з під котрого розсипає ся по розчесанім волосю богато ріжноцьвітних стрічок, одягнена в убранє сьвяточне, відповідне до пори року, іде тепер молода з одною або двома дружками до кождого дому і кланяючись до землї, поважнїйших цілує в ноги, і запрошує на весїлє сими словами: „просили тато і мама і йа прошу, жебисте булй ла́скаві прийтй на весьі́льé."

Свахи вертають тимчасом до хати молодої, плетуть другий вінок до шлюбу і заносять його на хлїбі до комори, де родичі молодої частують їх горілкою. Плетуть ще довгу ґірлянду з барвінку, котру завішують на стїнї попід образами, на знак, що в хатї відбуває ся весїлє; лишають ся теж зі старостою на вечері, відтак забавившись і наговорившись до волї, розходять ся до дому.

Короваю в Ходовичах не печуть, хиба, що молода походить з сусїднього села. В такім разї ще того самого вечера присилає молодий від себе двох господарів до молодої з запрошенєм на „корова́й"; а вона посилає до нього від себе чотирох або пятьох послів з подібним запрошенєм. Ті посли, звані „коровайникьи́", приносять заразом молодому слюбну сорочку[1]), а його родинї колачі і когута. Все те дїє ся в ночі.

В недїлю приїжджає молодий з дружбою, старостою і свахами до дому молодої і привозить для неї в дарунку „рантýх", або гарну велику хустку, а в нїй завинені дві булки; ті „перші дари"[2]) від молодого віддають молодій свахи, співаючи:

[1]) Молодим зашивають в сорочку мишачі очи, проти уроків.
[2]) „Другі дарй" складають ся з двох хлїбів, а ті вручають молодій свати.

22.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой там на горі, на шубі, (bis)
Там сьі купало два орли.
Ой йак сьі скупали, стрісли сьі,
Ой йакже стрісли сьі, говорйат:
Ой ци не буў ти ў Тирнаўцьі,
Ў Тирнаўцьі на йармарцьі?
Ци не купиў ти підбичку,
Підбити молодьі спідничку?
Ой а спідничка буде рісненька,
Йа молода буде пишненька.

23.

Співає ся так, як ч. 1.

Сьійалисмо, йорали (bis) по горі, по долиньі;
Сьійалисмо пшеницьу „ по горі, по долиньі.
По горі, по долиньі „ молодого родиньі.

24.

Співає ся так, як ч. 1.

Молодого родинонька (bis) ўбила нам дороженьку,
Від стола до порога „ молодого родинонька.

Тепер сідають усї за стіл; незадовго одначе встають для дальшого акту.

Молода перевязує молодого ручником через плечі і дає йому до руки хустку, а другим кінцем привязує її собі до пояса; а старості, як теж і дружбі, привязує ручник до пояса; відтак свахи обходять кругом стола співаючи:

25.

Moderato.

Ой бий ма-ти су-ка-чьи з ха-ти, Бо су-кач

мо-ло-дий не да-є спа-ти. Ой за-бий до-ньу

пе-ре-пе-лонь-ку су-ка-че-ви на ве-че-ронь-ку.

Коли весільні гості чи то дївчата збирають ся до слюбу, співають:

26.

Ой попід гай дзелененький викопана фоса,
Ой прибігла дьіўчинонька до парубка боса.
Ой прибігла під віконьцьі ноженьками туп, туп:
Вийди, вийди, мій маленький, бо йа уже тут, тут.
Винеси ми чиревичкьи, ней йа сьі убуйу,
Та йа с тобоў, мій миленький, до сьльубу вандруйу.

27.

Ой на ставу, на ставочку дві качкьи ў рьидочку,
Йака слава мамунцуни, шчо донька ў віночку.

Отець і мати сідають на лавці („ослін“) і тримаючи хліб у руці благословлять молоду пару, котра ставувши перед ними, три рази кланяє ся їм до землї.

„Ней вас Господь благословйт і йа вас благословльў“ — промовляє урочисто батько й мати і цїлують дїтий в чоло. Відтак всї устають, а староста перехрестивши двері, отвирає їх і молоді виходять до слюбу.

Перед хатою одначе задержують ся, бо староста частує усїх горілкою з медом, а мати виносить у жменях пшеницю або жито і сипле молодим до чобіт, „абй присьльубили збіжьє“.

Свахи-ж притім співають:

28.

Співає ся так, як ч. 13.

Водицьі, матьінко, водицьі, (bis)
Бо нас кропити годит сьі, „

а потім:

Andante.

Пра-воў-йоў ру-чень-коў-йоў, До-броў-йоў до-лень-коў-йоў.

На те візване свах, мати скроплює цілий гурт весільний свяченою водою.

По дорозї до церкви свахи співають („ла́дкайут“):

29.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой випраўльала мати синонька свойего до сьльубоньку, (bis)
Ой через хату, ой через хату білоўйоў рученькоўйоў, „
Ой через сьіни, ой через сьіни поўноўйоў поўнененькоўйоў, „
Через подвірйе, через подвірйе доброўйоў доленькоўйоў. „

30.

Співає ся так, як ч. 3.

Йак молоденька, йак Касуненька до сьльубоньку ступала,
Самі йейі сьі, самі йейі сьі двеpенька розтвирали,
Самі йейі сьі, самі йейі сьі сьвічечкьи зажигали,
Самі йейі сьі, самі йейі сьі тай книги розкладали.

Коли молода сирота, то співають:

31.

А ти, зірнице, ў ворота, (bis)
Бо йде до сьльубу сирота. „

Навр. 44, 45.

32.

Співає ся так, як друга частина ч. 28.

Місьіцьу нароженьку,
Сьвіти нам дороженьку,
Шчоби ми не зблудили,
Доріжкьи не згубили.

Їдучи до слюбу співають:

33.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой лугом, берегом вода йде (bis)
Ой несе на собі пливаньу, „
Ой а на пливани кньігиньу. „
Ой водо, водо, дьільім сьі, „
Ой дьільім сьі, водо, по праўдьі, „
Шчоби нам не було по криўдьі. „
Ой на тобі, водо, пливаньу, „
Мепьі молодому кньігиньу. „

34.

Співає ся так, як ч. 4.

Ой шуміла льішчинонька, йак сьі розвивала,
Ой плакала дьіўчинонька, йак сьі віддавала.
Ой не шуми, льішчинонько, тей не розвивай сьі,
Не плач, не плач, дьіўчинонько, тей не віддавай сьі.

Кольб. Пок. II. ч. 78.

35.

Закувала зазуленька на хатьі, на розьі,
Заплакала дьіўчинонька ў церкві на порозьі.
Закувала зазуленька у льісі на дубі,
Заплакала дьіўчинонька при сьльубі, при сьльубі.
Заричьіла коровонька за двором, за двором,
Заплакала дьіўчинонька за столом, за столом.
Не куй, не куй, зазуленько, ўже-с сьі накувала,
Не плач, не плач, дьіўчинонько, ўже-с сьі наплакала.

Пор. Кольб. Lud. сер. XVIII, ч. 133, 178. Материяли до укр.-руськ. етнольоґії т. III. П. Литвинова. „Весільні обряди“ стор 109, 110 ч. 81.

Коли молода хоче мати перевагу („мати верх“) над будучим мужом, то при слюбі повинна приклякнути на полу його одежі, або, коли кладуть пальцї на євангелию, то повинна свій палець покласти трохи висше над мужовим, а буде з певностию завсїгди ним верховодити („цьілий вік ним орýдувати“). В тій цїли старає ся молода присїсти опанчу мужови, коли сїдають за стіл.

Повернувши від слюбу засїдають усї до обіду; молоді одначе не беруть до уст нїчого. По обідї переносять ся до стодоли і там при му-

зиції танцюють і гуляють аж до вечера; відтак молода збирає свої дружки і иньші дівчата і засїдає з ними за стіл.

Дівчата співають:

36.

Співає ся так, як ч. 14.

Ой а шчо-ж то нам по новнх сьіньох палайе? (bis)
На молоденькі з барвінку віночок сійайе. „
На ньу сьі батенько ззирайе. „
Ей не ззирай сьі, ти мій батеньку, на мене, „
Не сходила йа такого вінка йа ў тебе. „
Ой привіз меньі тей молоденький зі Львова, „
Та казаў меньі: сходи, миленька, здорова. „

37.

Співає ся так, як ч. 14.

Різаний гостинець до Львова,
Садженнй виноград доўкола.
Йа хто-ж його садиў? — молода,
Хто-ж його підливаў? — молода,
А хто-ж його стеріг? — молода,
Тай стережучи заснула.
Надйіхаў молодий, — не чула.
Тей пустиў коника ў васильок,
Сам си льиг спатоньки ў бирвінок,
Ламаў би-м виноград, не ўмійу,
Будиў би-м молоду, — не сьмійу.

Пор. Кольб. Пок. I. 192, 250, 262. В. Шухевич. „Гуцульщина" III. ст. 49—50.

38.

Співає ся так, як ч. 1.

На горах сьньіги ўпали (bis) на водах леди стали.
Журила сьі ластовочка, „ де зиму зимувати.
Де зиму зимувати, „ льітенько льітувати.
Не жури сьі, ластовонько „ та йе ў мене дві сьвітлоньки.
Зимоньку зимувати, „ льітенько льітувати.
Журила сьі Касуненька, „ журила сьі молоденька,
Де зиму зимувати „ льітенько льітувати.
Йа ўчуў тото Олексенько „ йа ўчуў тото молоденький.
Не жури сьі, Касуненько, „ бо йе ў мене дві сьвітлоньки,
Зимоньку зимувати, „ льітенько льітувати.

Тимчасом і решта гостий сходить ся до хати; коли молода сирота, співають:

39.

Співає ся так, як ч. 1.

Знати сирітку, знати, (bis) не пригортайе мати,
Лиш припадайут льуде, „ добра доленька буде.

Далї співають переважно дївчата:

40.

Співає ся так, як ч. 1.

Ой у лузьі калина (bis) білим цьвітом зацвила,
Пішли дьівочкьи рвати, „ не могли досьигати.
Йак молоденька пішла, „ тай с коріньом принесла,
Тай поставила на стіў, „ а сама сьіла за стьіў.
Ци буду-ж бо йа така, „ йак калинонька тота?
Будеш, доненько, будеш, „ та йак при миньі будеш.
Ой йак підеш від мене, „ спаде краса йа с тебе.
Йа з личка румйаного, „ йа з стану хорошого.

Навр. ч. 19. Gołęb. стр. 102.

41.

Ой складаньі сьпіваночкьи, складаньі, складаньі,
Ой то йа вас наскладала та при свойі мамі.
При свойі йа-м наскладала, при чужі не буду,
По чім же йа свойі льита споминати буду?
Сьпіваночкьи, гульаночкьи, де йа вас подьійу?
Ў Ходовичох спраўне поле, там йа вас посьійу.
Ой йак меньі буде гаразд, йа вас позбирайу,
А йак меньі біда буде, йа вас занехайу.

42.

На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі мамо?
Та ци йа вам молоденька не ўставала рано?
На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі тату?
Хто-ж вам буде, мойі тату, замітати хату?
На шчо ви мі віддаєте, мойі рідньі сестри?
Хто-ж вам буде, мойі сестри, порьидочок вести?

На шчо ви мі віддайете, мойі рідньі братьі?
Та ци йа вам, молоденька, надойіла ў хатьі?
Надойіла-с, надойіла-с, не хочеш робити,
Навішіла-с кораликіў, лиш би тьі льубити.

43.

Ти си тадаў, мій браччику, шчо йа ў тебе дармо,
А йа займу сиві воли, тобі лишу йармо.
Ти си гадаў, мій браччику, шчо йа ў тебе нич, нич,
А йа займу сиві воли, тобі лишу бич, бич.
Ти си гадаў, мій браччику, шчо мі сьі не збудеш,
Ти шче за мноў, мій браччику, та плакати будеш.

По тих співах наступає „перепій“: староста бере чарку, ставить її на таріль і перепиває до молодої при співі свах:

44.

Співає ся так, як ч. 1.

Ой мій льубий старосто, (bis) перепий-же до мене,
Поўнойу поўненькойу, „ добройу доленькойу.

Ту саму пісню співають батькови, матери, братям, сестрам і т. п. тілько з відповідною зміною першого вірша. В часї, коли молода перепиває до згаданих осіб (розуміє ся, дотикаючи лиш устами чарки), кожда з них кладе для неї на таріль гроші.

По такому „перепою“ співають далї:

45.

Співає ся так, йак ч. 1.

Цьіпа парубкам цьіпа, (bis) ней ідут молотити,
Ней ідут молотити, „ грошикіў заробити,
Грошикіў заробити, „ до молодойі перепити.

Парубки співають на весїлю, тілько для більшої охоти при музицї і танцю, і то звичайно короткі коломийки, як пр.:

46.

Ой піду йа на весьільє, хоть би йак далеко,
Там музика файно грайе, таньцьувати легко.

А підохочені свахи, щоб подразнити старосту співають:

47.

Співає ся так, як ч. 1.

Наш молодий староста (bis) та ходит собі з проста,
Три роки не голиў сьі, „ а три дни не ўмиваў сьі;
А свахьи жваві були, „ та ў полонку дуйнули,
Та старосту обмили, „ череслом підголили.

48.

Співає ся так, як ч. 13.

Пойіхав староста на ловя,
Твердо сьі Богу помолиў:
Допоможи, Боже, куну ўбити,
Аби свашеньцьі шубу ўшити.
Би була шубонька тепленька,
Би була свашенька пишненька.

Молодий, котрий зараз по обідї відійшов з частиною весїльних гостий до свого дому, забавляє ся там зі своїми дружбами і товаришами („побратимами“) до пізної ночи, подібно як молода у себе. Аж коло півночі вибирає ся молодий із своїми „бойарами“ по жінку до її дому, де його прихід сповіщують піснями:

49.

Ой шчо-ж то ми задудньіло під новими сьіньми?
Прийіхали по дьіўчину вороними кіньми.

50.

Співає ся так, як ч. 13.

Бризнули кльучики по столу,
Заржали коники по двору,
Йа ўже-ж то, матьінко, по мене.
Дайеш мі далеко від себе.
На далекойе Підгірйе,
На широкойе подвірйе.
Йа того подвірі не сходжу,
Чужому батеньку не ўгоджу.
Він мене раненько не збудит,
Лиш вийде на село, спогудит:
Йа ў мене невістка сонлива,
Йа ўна до роботи льінива.

Вариянт.

Розпалила сьі калина,
Напротьіў соньінька стойала.
Жьиль же ми, соньінко, на тебе,
Пригріло-с прикренько на мене.
Жьиль же ми, батеньку, на тебе,
Дайеш мі молоду від себе.
На далекойе Підгірйи,
На широкойе подвйирйи.
Йа тото подвйирйи не сходжу,
Йа чужі свекрусьі ни ўгоджу.
Ўна мене раненько не збудит,
Вийде на вулицьу, спогудит:
Йа ў мене невістка сонлива,
Йа ўна до роботи льінива.

В часї тих співів старає ся молода як найскорше сховати ся; молодий, котрий саме тепер вступає до хати, знаходить її звичайно досить швидко; одначе брат молодої не позволяє йому до неї доторкнути ся, засїдає з нею за стіл і з відтам боронить ся проти заходів мужа, щоби її з відтам дістати. Тимчасом молода бере до рук оден з хлїбів, що прислав їй молодий на „другі дари“ і вкусивши його з трьох сторін, кидає відкушеними шматками на молодого, котрому не вільно утїкати обернувшись лицем до дверий, бо се було-б злою ворожбою для него, лиш мусить поступати ся в зад.

Врештї молодий платить братови кілька „шісток“, а сей позволяє забрати сестру.

Коли молодий вдовець або старший чоловік, то не шукає сам схованої молодої, лиш посилає дружбу. В такім разї заховує ся молода десь в стодолї, або шопі.

Тепер наступає дуже жалісна сцена розлуки доньки з родиною, а співані притім піснї надають вже і так поважній ситуациї незвичайно сумний настрій.

На віз, котрим приїхав молодий, лаштують виправу молодої: постелю, скриню з одежиною і білизною та всякі иньші предмети виправні.

Всї присутні плачуть, а найбільше сама молода, котра цїлує ся і прощає ся з усїма по кілька разів, стараючись як найдовше протягнути хвилю розставаня.

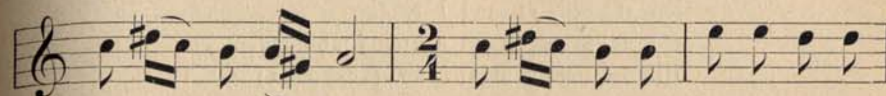
Тим часом невтомимі свахи і дївчата співають без упину:

51.

Moderato.

Ой даўно ж бо йа с тобоў сьідала,
Шче-м свому батеньку не дьикувала:
Дьикуйу ти, мій батеньку,
Хуваў-йес мі молоденьку,
Тепер не будеш.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
Шче-м свойі матьінцьі не дьикувала:
Дьикуйу ти, мойа матко,
Кохала-с мі барзо гладко,
Тепер не будеш.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
Шче-м свойі сестрици не дьикувала:
Дьикуйу ти, мойа сьостро,
Кохала-с мі барзо остро,
Тепер не будеш.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
Шче-ж свому братеньку не дьикувала:
Дьикуйу ти, мій братеньку,
Кохаў-йес мі молоденьку,
Тепер не будеш.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
Шче-м свойім лавочкам не дьикувала:
Дьикуйу вам, столи й лави,
Більі рукьи вас помивали,
Та ўже не будут.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
Шче-м свому зьільу не дьикувала:
Дьикуйу ти, мойе зьільі,
Підливала м шчо недьільі,
Тепер не буду.

Пор. Żeg. P. p. I. г. стр. 141, 142. П. Литвинова. Весільні обр. в Чернигівщині. Матер. до укр.-р. етнол. III. стр. 141 ч. 142.

52.

Співає ся так, як ч. 13.

Зложіт сьі дьіўчьита на чипец, (bis)
Бо ўна вам даруйе свій вінец. „

53.

Покочу йа віночок, з йаройі рути сердечок,
Покочу йа го по тисовому стольі,
Свої матьінцьі на славу:
Возми матьінко віночок, з йаройі рути сердечок,
Ой ньіт, донечко, не озму, про жьиль великий не виджу.

Далї повторяє ся та сама строфка з відповідними відмінами в трьох останнїх віршах, зверненими до батька („вітцьу“), сестри („сестрі“), брата („брату“), молодого („милому“), і кінчить ся віршом:

Узьну миленький віночок з йаройі рути сердечок.

54.

Ви пороги, ви пороги, бувайте здорови,
Ўже сьі по вас находили мойі більі ноги,
Ўже сьі по вас находили, води наносили,
Ўже сьі свойі матьіноньцьі досить наробили.

55.

Будеш тогди, мамунцуньу, мене споминати,
Та йак будеш по водоньку пальчики шчибати.

Будеш мене споминати, будеш говорити:
Нема-ж мойі дитиночкьи, ньікому робити.
Нема-ж мойі дитиночкьи, нема мойі доньцьі,
Нема кому замітати по мойі сьвітлоньцьі.

56.

Співає ся так, як ч. 13.

Сумуйе батенько, сумуйе (bis)
Шчо його дитьитко йа пріч йде. „
Хто йему чобіткья йобітре? „
Хто його кошульку випере? „
Хто йему постьіўку постелит? „
Хто йему вечеру зготовит?

57.

Ой ци йа тобі теи не казала, мойа льуба матьінко: (bis)
Не копай грьидкьи, не сади руткьи, ньікому підливати. „
Ой йе у мене мойа сестрицьі, шчо буде підливати. „
Пізно пізненько, пізно пізненько дрібними сльозонькамп. „

58.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой мовиў же йес, з бука листочку, шчо не будеш падати, (bis)
Ой мовиў же йес, ти мій батеньку, шчо мі не даш від хати. „
Ой тепер дайеш, та сам не знайеш, шчо за доленька буде. „
Ўсього ти дайу, шчо дома майу, дольі ти не ўгадайу. „
Ой дайу йа ти штири волоньки з широкойі обори, „
Ой дайу йа ти нову скриноньку йа з новойі комори, „
Ўсього ти дайу, шчо дома майу, дольі ти не ўгадайу. „

Навр. 34. Лоз. 75.

Варіянт.

Дайу йа тобі воли, корови з широкойі обори, (bis)
Дайу йа тобі нову скриноньку йа з новойі комори. „
Дайу йа тобі білу постьіўку йа з новойі сьвітлоньки, „
Ўсього ти дайу, шчо ў дома майу, дольі ти не ўгадайу. „

59.

Співає ся так, як ч. 3.

Холит павонька по сьіножати, крилонька розпустила, (bis)
Холит молода по подьвйиреньку, косоньку розчесала. „

Ой не жьиль же ми того пійренька, шчо йа-м го розпустила, (bis)
Ой не жьиль же ми тойі косоньки, шчо йа-м йі розчесала, „
Лише мені жьиль свойі матьінкьи, шчо йам йі не слухала. „
Лоз. 44.

Коли вже сяде молода на віз, співають:

60.

Добраньіч, батеньку, добраньіч, (bis)
Та не добраньіч лиш на рік, „
Але добраньіч на ўсей вік. „

Коли віз рушає з місця, гості весільні співають далї, лиш переважно тілько в ритмі коломийки:

61.

Дала мені мойа мати примітку на шийу,
Та йа свойу мамунцуньу стареньку лишьийу.

62.

Ой ўтоптана дороженька, посипана маком,
Та ци гаразд мені буде за тим йединаком?

63.

Ой не жьильуй, парубочку, шчо йес стратив сотку,
Вибраў йес си дьіўчиноньку йак дульу солодку.
Ой не жьильуй, дьіўчинонько, за нами, за нами,
Вібрала-с си парубочка с чорними бровами.
Ой не жьильуй, дьіўчиноньно, шчо ти не дьіўчина,
Вибрала-с си парубочка с чорними очима.

Приїхавши до мужового дому не входить молода до хати, лиш стає перед дверми, а свахи співають:

64.

Співає ся так, як ч. 1.

Отвори, мати, хату, (bis)
Везем ти пелехату.
До комори кльучницьу, „
До хати халусницьу.

Лозин. 123, 124.

Мати молодого виходить вкрита виверненим кожухом з горілкою в руцї, цїлує ся з невісткою, і дає їй колач, причім також складає їй свої желаня:

„Би-с була здорова йак вода,
Би-с була хороша йак весна,
Би-с була до роду прийемна,
Би-с була до ґрунту шчїслива.
Не йедну-м піч хльіба спекла,
Ньім йа сьі невісткьи діждала.
Не йедну-м ньіченьку не спала,
Лиш тобі-м муженька плекала.“

Молодий не позволяє одначе жінцї увійти до хати, поки вона не випряже волів або коний з воза, котрими приїхала; відтак повинна перекинути через дім „приніз“[1]) від ярма, або уздечку („обрутьинкьи“) з коний.

По такім привитаню уводить її дружба до хати з заслоненими очима і садовить за стіл; молодих угощують щиро, причім вони обоє їдять одною ложкою, з одної миски і дїлять ся одним пирогом.

Передтим же на жарт кладуть перед молодою бурак, кости і т. п. річи не до їдженя, за що вона цїлком не повинна сердити ся, бо в сей спосіб покаже, що уміє бути розважною і спокійною.

Увівши молоду до мужа в хату, заслонюють її очи на те, щоб переходячи коло печи не глянула на ню перше як на вікно, бо мусів би хтось у хатї умерти. Трафляє ся інодї, що неприхильна і лиха невістка входячи перший раз до хати, дивить ся умисно в піч і промовляє:

Ци велика ў пйецу йама?
Ци ўльіз би сьі тато й мама?

Коли знімуть їй з очий заслону, дивить ся вперед у вікно, щоб їй весело було в новій хатї.

Коли молода сидить за столом, садять їй на колїна малу дитину, котру вона повинна поцїлувати, щоб ховали ся її дїти.

Свахи беруть також участь в бесїдї, а наговорившись доволї, співають:

65.

Невістко мойа, жьиданко!
Не рік йа-м тьі жьидала,
Ньім йа-м тебе дістала.
Не йедну-м піч хльіба спекла,

[1]) Кілки від ярма (занози)

Ньім йа ти сина згодувала.
Не йедну-м ніч хльіба зьзьіла,
Закіль йа-м невістку ўздріла.
Не йедну-м коноўку води ўнесла,
Закіль йа-м невістку привезла.
Не йедну-м поливанницьу шматьі прала,
Закіль йа-м сьі невісткьи діждала.

Свахи, котрі в часї цілого весіля повинні бути з обовязку в найліпшім настрою, не тратять його навіть по півночи. Вилїзають вони на „запічок" і звідтам старають ся зловити хустку, котрою староста в повітрю перед ними вививає. Хустка та називає ся „балець"; коли її зловлять, накривають ся нею, завивають ся і плещучи в долонї співають:

66.

Allegro moderato.

Да- ла не-віст-ка ба-лець, На локоть, тей на па-лець.

Ой дала-ж вона, дала,
Бодай здорова була.
Ой із того станочку,
Ўшийу си кахтаночку.
Шчо йі буду ўгортати,
Ўсе буду обзирати:
То ми невістка дала,
Бодай здорова була.
Кілько ў тім бальци ниток,
Тілько невістцьі дьівок.
Кілько ў тім бальци ґудзкіў, (вар. рубцьіў)
Тілько невістцьі сивкіў (вар. хлопцьіў).

67.

Співає ся так, як ч. 66.

Пасла Нацуньі качку,
При дзелененькім мачку.
Качечку загубила,
Тей сама заблудила.
Приблукала сьі ў поле,
Там Василенько йоре.

Сивими волоньками,
З чорними бровоньками.
Зароди, Боже, жито,
Колосно, колосписто,
Стойачне, стойачнисто.
Йаби невістка жьила,
Би богато нажьила.
Ой шчо по піў-копоньцьи,
То ўсе піў колодоньцьи.
Ой шчо йедна копонька,
Ой то ўсе колодонька.

В понедїлок рано висилає дочка віз і післанців до своєї родини з просьбою, щоби приїхала „на пропій". Сама бере ся замітати хату; причім муж, дружба і взагалї останні гості весільні в перед поносять тілько ломак, колод, дерева і т. п., що те замітанє хати протягає ся дуже довго. В кінци, не могучи дати собі ради з тількома перешкодами, платить молода кілька крейцарів кому небудь з домашних, та аж тому удає ся скінчити замітанє.

Коли післанцї від дочки до матери приїдуть, свахи співають:

68.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой а шчо-ж то ми (bis) за новина сьі стала,
Та шчо доненька „ по матьінку прислала.
Ой прислала ўна „ чотири коньі, пйатий віз,
Ой а шче-й того „ перевізничка шчо привіз.

Лоз. 141.

До дружини, що їде на „перепій" мусить конечно належати мати молодої, коли жиє. „Пропійцї" везуть для молодої решту виправи: скриню з „приданим" і т. п., а приїхавши перед ворота співають:

69.

Би молоденька знала,
Тай шчо матьінка йіде,
Гатила би гатку аж до самойі хаткьи,
Стелила би мости з калинової трости.

Лоз. 142.

Перед дверми хати співають:

70.

Ой сипле сьі, сипле,
Йарайа пшениченька,
Ой тисне сьі, тисне,
Молодойі родиноньк*а*.

71.

Співає ся так, як ч. 1.

Не дайте нам стойати, (bis)
Пускайте-ж нас до хати.
Бо на нас метьіль мете, „
І дробен дошчик іде.

72.

Ой наш льубий свату, (bis)
Гей виганй же[1]) нам хату.
Ой вигай же нам сьіни, „
Аби пропійци сьіли.

Скоро прибуде „пропій“, дружина молодого відходить, але небавом вертає знов.

73.

Співає ся так, як ч. 1.

Ўже бойаре під сьіньми, (bis)
Йа ми тепер засьіли.
Ўстаньте, бойаре, ўстаньте, „
Честь Богу, хвалу дайте.
Ўже бойаре з зарінка, „
На них віночкьи з бервінку.
Ўже бойаре на польу, „
На них віночкьи з кокольу.
Ўже бойаре на мостьі, „
Під ними коньі безфостьі.
Ўже бойаре під плоти, „
Під ними коньі йак коти.

Усівши за столом, „пропійци“ співають:

---

[1]) Випрятай.

74.

Співає ся так, як ч. 13.

Гей вийди молода з комори,
Покажи личенько родови.
Ой вийду-ж бо йа альбо ньіт,
Ўже ў мому личеньку цьвіт побльід.
Ой пила-ж бо йа мід, вино,
Ўже сьі мойе личенько змінило.
Ой пила-ж бо йа двойаке,
Ўже мойе личенько не таке.

На те візване отвирають ся двері від комори, а в них показує ся молода закутана в плахту з грубого полотна („верета“) і привитавшись з родиною, вертає з нею разом до комори, де зараз відбувають ся єї „очіпини“.

Молодий сїдає на стільци, держачи на колїнах ярмо, на котре сїдає молода. Тоді свахи знїмають з неї вінок а молодий вкладає їй чіпець на голову. Вона кидає той чіпець раз і другий, а за третим разом, коли молодий вложить до чіпця гроші, позволяє в кінци очіпити ся. Потім свахи обкутують їй голову „раньтухом“ і утинають косу, співаючи:

75.

Співає ся так, як ч. 4.

Ой заплачеш, дьіўчиночько, ў перший понедьівок,
Йак ти здоймут з головонькьи хрешчатий барвінок.
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў другий віўторок,
Йак ти скаже твій миленькьий: роби робіт сорок.
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў трету середу,
Йак тьи ўдарит твій миленькьий йа ў писок з переду.[1])
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў четвертий четвер,
Йак ти скаже твій миленькьий: роби шельмо тепер.
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў пийту пийтницьу,
Йак ти скаже твій миленькьий: ўзьиў йа-м негідницьу.
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў шесту суботу,
Йак ти скаже твій миленькьий: роби ўсьу роботу.[2])
Ой заплачеш, дьіўчиночько, йа ў сему недьільу:
А де-ж йа сьі, молоденька, теперка подьійу?[3])

Франко. Жін. нев.

---

[1]) Вар.: Йак ти скаже твій миленькьий гонити череду.
[2]) Вар.: кінчити роботу.
[3]) Вар.: Йак ти скаже твій миленькьий: дай сорочку білу.

В часї вечері співають:

76.

Співає ся так, як ч. 1.

Стану йа на билину, (bis)
Крикну йа на родину:
Мойа льуба родино, „
Перепийже до мене,
Поўнойу поўненькойу, „
Добройу доленькойу.

Коли молодий вдовець, то дївчата співають:

77.

Не гадала-м на межи коны попасати,
Не гадала-м за ўдіўцьом дыти гудувати.
Не диви сы, дыўчинонько, на нові будинкьи,
Нераз будеш утыкати до вітцьи біз димкьи.[1])
Не диви сы, дыўчинонько, на новуйу хату,
Нераз будеш утыкати: не дайте мі тату!

„Пропійци“ прощаючи молоду, співають:

78.

Співає ся так, як ч. 13.

Добраніч молода, добраніч,
Ой та добраніч не на ніч,
Але добраніч на ўсьий вік.

79.

Співає ся так, як коломийки.

Ой дывочкьи, паньиночкьи через гору ішли,
Та дзелений бервіночок на голові несли.

80.

Мене мама віддавала, та сьпівала тойі:
„Ўже не буде, мій зьитеньку, донечкьи такойі.“
А зьитенько повідайе: мамунцьу, йакойі?
Веселойі, робітнойі, ныґди не смутнойі.

[1]) Спідниці.

81.

Кухарка сы замастила, а староста ўпиў сы,
А ґосподар тому винен, шчо не подивиў сы.
Кухарочка препишнайа, кухарочка біла,
Капустицьу пісну дала, солонину зьзыла.

Кольб. Пок. II. ч. 257.

82.

Ой купуваў дружба дружцы йабка, тей горішкьи,
Прогайнуваў кониченька, а сам прийшоў пішкьи.
Ой музика файно грайе, пальцыіма дріботе,
Бачу ти сы музиченько горівочкьи хоче.

83.

Співає ся так, як ч. 1.

Де сы наші свати бавйут? (bis)
По польу миши йімайут.
То ў полу, то ў кешеньу, „
То свахам на вечеру.

84.

Співає ся так, як ч. 1.

Ой ў нас дружбонькь з проста, (bis)
Йа на ным йе короста.
Ой пйеть льит не ўмиваў сы, „
А шестий не чесаў сы.
Йа семий не хрестиў сы, „
До дружкьи притулиў сы.

Порівн. Матер. до укр. р. етнольоґії III. Литвинова. Весїльні обряди у Чернигівщинї. „Перекори“ стр. 133, 135.

85.

Йа наш дружба невеличкьий, пішоў попід хати,
Та дала му дружка фустку горшкьи відсувати.
Йа ў нас дружба не величкьий, коневи по гриву,
Йа він собі обігмайе дружку чорнобриву.

86.

Ой до дружкьи, пане брате, до дружкьи, до дружкьи,
Та на масні пиріжечкьи на білы подушкьи.

87.

Очка ми сьі замургали, цьілу ньіч не спали,
Личка ми сьі поссьідали, хлопцьі цьульували.

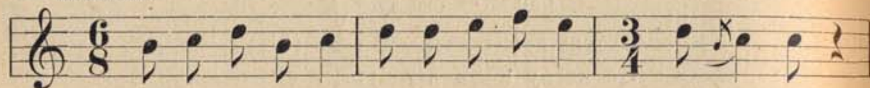
Так забавляють ся через цїлу ніч; рано розходять ся до домів, а молода приймає гостий, що приходять з дарунками („прино́сами“). Мужчини приносять по кварті горівки, а жінки по ґарцови збіжа; за те гостять їх новоженці.

На тім кінчить ся весілє в хатї молодого.

А в хатї молодої по єї від'їздї сходять ся до єї матери жінки з „прино́сами“, лишають ся там на обідї, а по їдженю встають із за стола і співають матери „на жьиль“.

88.

Moderato.

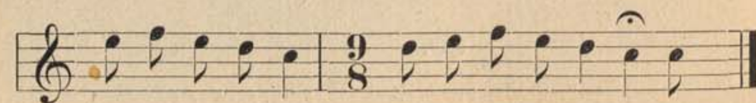
Ой годьі-ж тобі спиў зазуленько кувати,
Викувала-с ми льубойе дитьа з хати.

Allegro moderato.

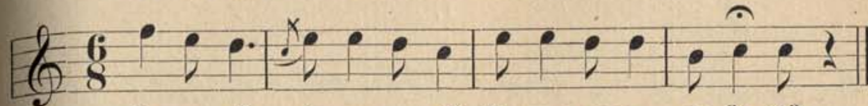

Andante.

Вийду йа до сьвітлоньки,
Нема білойі постыўкьи;
Зьетьу мій, ой зьетьу мій,
Отто-с мене звойуваў!
Вийду йа на подвіренько,
Нема мойі Касуненькьи;
Зьетьу мій, ой зьетьу мій,
Отто с мене звойуваў!

Moderato.

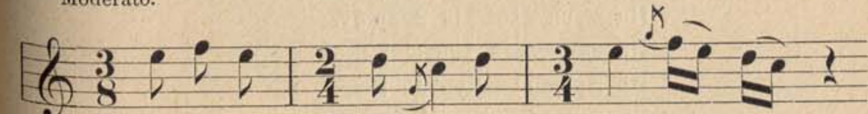

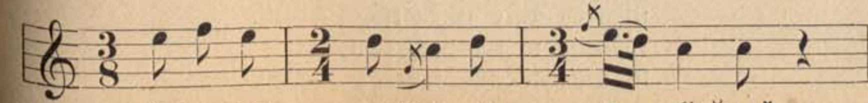

Лишень ми подвірі зґрасуваў,
Лишень ми подвірі зґрасуваў,
Лишень ми чельадку збракуваў,
Лишень ми чельадку збракуваў.

Moderato.

Д. Подружє і рідня.

1. По весілю.

Шумки.

1.

Allegro moderato.

Йак йа-м бу - ла у ба - тень - ка, хо - ди - ла йа
чу - ба - тень - ка, Йак йа-м пі - шла до све - кру - хьи,
об - йі - ли ми чу - бок му - хьи.

Співала Каська Курилова.

Пор В. Шухевич. Гуцульщина. III. 62.

2.

Allegro.

Са- ма со- бі ди-ву- йу сьи, шчо з горба-тим ко-ха- йу сьи.
Він гор-ба-тий, а йа кри-ва, він льиг спа-ти, йа го ўкри-ла.

С. Н. Д.

3.

Гей стаў зажурпў сьи,
Шчо з малойу йоженпў сьи.
Не жури сьи, мій кудрійу,
Йа виросту на недьільу.
Не жури сьи дурний ґойу,
Йа виросту під тобойу.
Почекай мі шче три льіта,
Шчо йа буду за кобіта.
Почекай мі шче три зимі,
Шчо йа буду за ґаздині.

Пор. Антр. VII. 241. С. Н. Д

4.

Ей йа скачу, біда скаче,
Жінка дома йісти плаче.
Та ней плаче, та ней знайе,
Она̀ дома бульби майе.

С. Н. Д.

5.

Гей, гей весьілье, тато маму продайе.
Тато маму продайе, бо му хльіба не стайе.
Йак сьи хльіба дочекайе, тогди маму відшукайе.
Чоловіче біснуватий, на шчо жінку продавати?
Панбіг видит добре з неба, на податок гроший треба.
Шчо сьи лишит від податку, то си купйу стару бабку.

Співав Гринь Шабан.

6.

Йак йа-м була молодицьі, цьульували хлопцьі ў лицьі,
А тепер йа стара баба, не цьульуйут, бо не траба.

Пор. Антр. VIII. 221. Чуб. V. жартібливі 92. С. Н. Д.

7.

Ой ти дьіду бабин, бабин,
Бодай тебе перун забиў,
Йа перуна не бойу сьі,
Під перину сховайу сьі.

Співав Гринь Шабан.

8.

Насадила стара баба
На трох йайцьох гусака,
Сама пішла на вулицьу
Витинати гопака.
Насадила стара баба
На трох йайцьох гусака,
Сиди, сиди, гусаченьку,
Виведи си гусьита.

Співав Гринь Шабан

9.

Ой гой, мати, свербйат пйати,
Нема кому почесати,
Чесаў Польак, чесаў Русин,
На останку Штифан мусит. С. Н. Д.

10.

Ой кум кумі рад,
Завіў куму ў виноград,
А йіж, кумо, йагідкьи,
Та котрійі солодкі.

Співав Федь Кирилів.

11.

Moderato.

Ей буў, тей не - ма, А ўзьиу тро - ха
Тей по - йі-хаў до мли - на,
пи-тльу - ва- ти, та - мой бу- де но - чу - ва-ти.

На горішнім питльуваў,
Та сьі питель розірваў, а мелличка тото ўздріла, ўзьила йиглу
[тей прибігла.
Ўзьила питель зашивати,
Тей до пана позивати, не бойу сьі дурньі пана; чому ў тебе така
[справа?
Чому сипле мука ґріс?
Пан меллика ў писок тріс, меллик пішоў на полицьу, а пан кри-
[чит: „Не дай Грицьу“.

Співав Федь Кирилів.

12.

Часом, часом під натуроў,[1])
А йа свойу куму здуру,
І найім сьі і напйу сьі,
І шче з нейі осьмійу сьі.

Співала П. Білїнська.

13.

Прийди, прийди, мій кумочку,
Йа пирогіў на мисочку,

[1]) Під охотоу

Тай смитани кумцьу дам,
Помачьий си, кумцьу сам.

Співала П. Білїнська.

Коломийки.

2033. Ой заросла дороженька дзеленим бервінком,
Ой куда йа тей ходила молоденькоў дьиўкоў.
Ой заросла дороженька дзеленоў льишчиноў,
Ой куда йа тей ходила молодоў дьиўчиноў.

2037. Ой кувала зазуленька, ўже йі не кувати,
Де мі мама не родила мушу привикати.
Мене мама не родила ў чужі сторононьцьі,
Та йа мушу догаджьити чужі матьінонцьі.
Пор. Żeg. P. p. l. г. II. стр. 182.

2041. Льита мойі молоденькьі, жьиль меньі за вами;
Шчо йа собі не ўгульала коло свойі мами.
Мати-ж мойа старенькайа ў тонкі сорочиньі,
Не дала с ми погульати молодьі дьиўчиньі.
А йа при вас не гульала, при чужі не буду,
По чім йа вас, мамунцуньу споминати буду?
Кольб. Пок. II. ч. 213.

2047. Ой пойіхаў мій миленькьий конинцеў, конинцеў,
Лишиў мене дьиўчиноньокоў, застаў молодицеў.
Прийшоў милий із віноньськьи, питайе сьі мене,
Хто ти завиў головоньку, миленька без мене?
Чекала-м тьі дві недьільі, чекала-м тьі рочок,
Завиў меньі головоньку файний парубочок.

2053. Мене мама породила, ў папір завивала,
За богачьи обіцьила, за бідного дала.

2055. Ой не льітай коростельу попід тоту стельу,
Не натрісай миленькому на білу постельу.
Ой бо тота постьівонька воском покапана,
А на тобі сороченька сьім недьіль не прана.
Пор. Żeg. P. p. l. г. II. стр. 195.

2059. Майу сьіно на покосьі, майу сьіно гребсти,
Майу жінку молоденьку, жьиль ми ў поле вести.
Майу сьіно на покосьі, майу сьіно ў поли,
Йа не піду громадити, бо мі ў ноги коле.

2063. Файна душко, файна душко, поцьульуй мі ў ушко,
А йа тебе ў біле личко, файна молодичко.

2065. Ой йак немож ізробити з дуба колотыўкьи,
Ой так немож ізробити з молодицьі дыўкьи.
А йак би сьі з молодицьі дыўчина зробила,
Она би сьі на парубка і не подивила.

2069. Ой дыдуньу, дыдунуньу, а йа твойа бабка,
Та за твойі головонькьи буде мойа гладка.

2071. Ой у мене чоловічьи, йак у саду чічьи,
Буду йа го замикати ў вербове сусьічьи.

2073. Ой то ў мене чоловік, йак греччьина паска,
Тогди йа му йісти дам, коли мойа ласка.

2075. Ци йа тобі не казала, мій льубий Васильу,
Купи меньі кораликьи на біленьку шию.
Та йа буду ў кораликах ходити, ходити,
Тебе буду, Василуньу, льубити, льубити.

2079. Ой хмарит сьі, тей бурит сьі, буде дошчик льльати.
Казала-м ти, мій миленькьий, кожушка не брати.
Ой ней би сьі похмарило, коби не дошчило,
Коби мому миленькому кожух не змочило.
Ой хмарит сьі, тей бурит сьі, буде дошчик ниньі,
Та ізмочит кожушину на тьі Михалиньі.

2085. Ой Парасьі віддала сьі, тай заморгала сьі,
Штири річкьи перебрила, тей не ўмивала сьі.
Штири річкьи перебрила, а на пиитьі стала,
Та тогди си нагадала, шчо сьі не ўмивала.

2089. Била мене мойа мама, била мене дуже,
Дала мене тей за того, шчо лижечкьи струже.
А він лижок настругаў, йа ў село віднесла,
Тей йа-м сама попойіла, шче-м йему принесла.

2093. Казала ми мойа мати: красний бойко, красний,
А йа мила ў штирох водах, та шче бойко масний.
Ой мила йа ў штирох водах, та шче буду ў меду,
Та йак буде бойко масний, у море поведу.

2097. Ой йакьий ти буў поганий, йа тьи прикрасила,
Свойим личком йак соньічком (йаблучком), чорними очима.
Ой йакьий ти буў поганий, а йа була пишна,
Де сьі мойі очка дьіли, шчо м за тебе вийшла?

2101. Коли-с знаў, на шчо-с браў мене недорослу,
Мене мати годувала, йак льоху поросну.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мене невеличку,
Мене мати згодувала, йак перепеличку.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мене подольанку,
Йа не йіла, тай не буду твойу росольанку.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мішчаночку з міста,
Йа не йіла, тай не буду віўсьного тыіста.

2109. Ой на горі жито, жито, на долиньі гречка,
Ней на бере Русин Полькьи, буде суперечка.
Та будут сьи перечити, та будут сьи бити,
Та будут у йедньім пиецу два боршчі варити.
Йеден буде іс сметаноў, другий с солониноў,
Та будут сьи проклинати із лихоў годиноў.
Пор. Чуб. IV. 538.

2115. Ой пішоў йа на йармарок на самого Спаса,
Не маў-йем си шчо купити, купиў-йем си баса.
Ой прийшоў йа до домочку, та вер межи дьіти,
Йак зачьили мойі дьіти на басьі гудьіти!
Йеден заграў на скрипочку, а другьий на баса,
Грайте дьіти! — памйитайте, том купиў на Спаса.

2121. Де ти буў, де ти буў, та йак роздавали,
Йа ўсьім дали по дыўчиньі, тобі бабу дали.
А йа буў на печи йа ў самім куточку,
Льіпшу меньі бабу дали, йак тобі дьівочку.
А йа вийду на вулицьу: віўку бабу, віўку,
Йа сьи хочу заміньити йа с тобоў за дыўку.

2127. Не даўно-м сьі ожениў, буде рік ў місницьі,
Не забраў би дьіточок на три колесницьі.
Не даўно-м сьі ожениў, буде рік ў петріўку,
Забраў дьіти у торбинку, пішоў на вандріўку.
Не даўно-м сьі ожениў, жінка ми миленька,
Пішла комин затикати, ўбила йі веренька.
Не даўно-м сьі ожениў, миленька ми жона,
Пішла сьіно громадити, ўзьила йі ворона.
Не даўно-м сьі йожениў, пішло ми рукойу,
Пішла жінка за росолом, а йа за мукойу.

2137. Ой жени сьі, не жури сьі, будеш панувати,
Буде жінка свиньі пасти, а ти завертати.

2139. Ой даў би йа, мойа мати, воли половійі,
Коби ми сьи обернули льіта молодьійі.
Коби ми сьи обернули хоть на штири рочкьи,
Аби мене за підбокьи ўзьили парубочкьи.

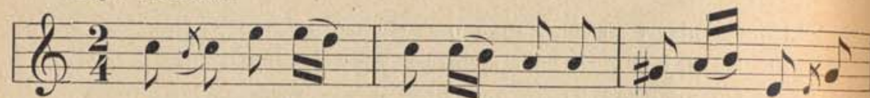
2143. Льіпше було бичкьи пасти, на фуйару грати,
С тойі гори високойі ў село зазирати.
Льіпше було бичкьи пасти, тей не журити сьі.
С тойі гори високойі ў село дивити сьі.

2147. Ой ішоў кум дорогойу, здибаў сьі с кумойу,
Кумо-ж мойа молоденька, розмоў сьі зо мнойу!

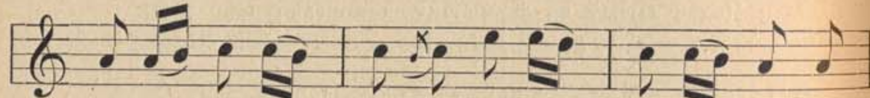
Ріжнородні ритми.

1.

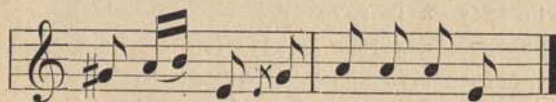
Allegro moderato.

Чор - на греч-ка, бі-льі кру-пи, Не ўпа - дай сьі

дьіў-ко ў ру-кьи, Бо йак ти сьі ў ру-кьи ўпа - деш,

то по - то - му сьі не скайеш.

Ти на тото не ўважай, коли льубиш присилай,
Коли хочеш мене брати, присилай свати до хати.
Добрий вечір сусьідонько, добрий вечір розмовонько,
Добрий вечір вам матусьу, йа прийіхаў по Ганусьу.
Йа відкьи ти, песьій сину, не озмеш ў мене дитину,
Бо ти хлопець тей котьуга, волочиш сьі, волоцьуга.
А йа хлопець та богатий, майу йа ґрунт чиншоватий,

Гей, гей, ма - йу йа ґрунт чин-шо - ва-тий.

Озми доньу кочергойу, та бий біду кочергойу,
Гей, гей, „ „ „ „
Ей мати Біг с тобойу, за шчо бити кочергойу,
Гей, гей, „ „ „ „
Жиби-м йіла борщ біз сала, коби йа му сьі дьістала.
Ой біз хльіба, тей біз сала, коби йа му сьі дьістала.
Йак дьіўчина сьльуб узьала, тей реўненько заплакала,
Гей, гей, моцний Боже, йакьий ти бідний небоже!...
Йа до тебе присилаў, ти видьіла, шчо йа маў:
Сьірачина по кольіна, на весьілье позичена.
По весьільу відібраў, шче ми гирший жьиль задаў,
Гей, гей, „ „ „ „ „
Озми жінко штири міткьи, принеси ми тей горіўкьи.
Гей, гей, „ „ „ „ „
Йак не буду маў шчо пити, присьигаў йа-м, буду бити,
Гей, гей, „ „ „ „

С. Н. Д.

2.

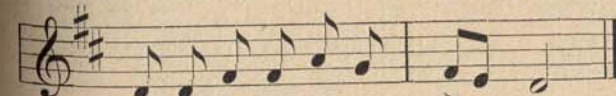
Andantino.

На вишеньцьі сто- йа - ла, На че-ре-шеньку ўпа - ла,

Три ро-кьи хо-ди - ла, Па-руб - ка льу- би - ла,

Ой ко- би йа бу- ла зна - ла,

Шчо з миленькьим гаразд,
Покьинула би йа свойу матьіночку,
Йшла за милого зараз.
Ой коби йа була знала,
Шчо за миленькьим лихо,
Була би-м сидьіла, косоньку чесала,
При матьінонцьі тихо.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 111. ч. 12.

3.

Було не рубати дзеленого дуба,
Було мі не брати коли-м ти нельуба.
Було не рубати під дуба йалицьу,
Було мі не брати файну молодицьу.
Було не рубати під дуба коріньи,
Було мі не брати коли-м ти не ріўньи.
Було не рубати дзелену льішчину,
Було мі не брати молоду дьіўчину.
Було не копати під порогом йами,
Було мі не брати від рідноўі мами.
Гей мати, мати, калиновий цьвіт,
Завйизала-с ми молоденькі сьвіт.

Пор. Єдлички: Собр. малор. пѣсенъ I. 23. С. Н. Д.

4.

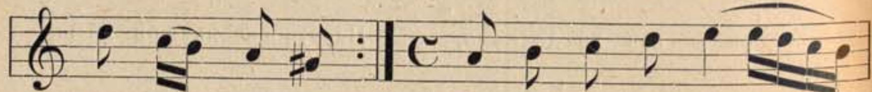
Moderato.

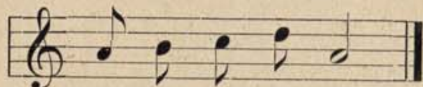
І - ду, со - ко - чу, спа- тонь-кьи хо - чу,

спа - тонь - кьи хо - чу, Ой скло - ньу йа
На све - кро - ву

го - ло - вонь- ку, Чей йа со - бі ўсну,
по - стьі - вонь- ку,

Чей йа со - бі ўсну.

Йа свекор іде, йак вітер несе:
Спиш невістко? — „спйу“, спиш невістко? — „спйу“.
Він мене рано не збудит,
Вийде на вулицьу спогудит:
У мене невістка сонлива,
Йа до роботи льінива.

Іду, сокочу, спатонькьи хочу, спатонькьи хочу.
Ой склоньу йа головоньку,
На свекрушину постьівоньку,
Чей йа собі ўсну, чей йа собі ўсну.
Свекруха іде йак вітер несе:
Спиш невістко? — „спйу“, спиш невістко? — „спйу“.
Ўна мене рано не збудит,
Вийде на вулицьу спогудит:
Ў мене невістка сонлива,
Йа до роботи льінива.

Іду, сокочу, спатонькьи хочу, спатонькьи хочу.
Ой склоньу йа головоньку,
Ма милого постьівоньку,
Чей йа собі ўсну, чей йа собі ўсну.
Миленькьий іде, с тиха говорит:
С тиха, с тиха, чельідонько,
Ней миленька спит.

С. Н. Д.

5.

Ой не йди, не йди, (bis) ти дрібнесенькьий дошчу,
Бо йа ниньіка, „ до родиноньки гошчу.
Ой гости, гости, „ тей йа буду гостити,
Йа тобі буду „ дороженьку мостити.

С. Н. Д.

6.

Andantino.

Ой із су - бо - ти та на не - дьі - лень- ку

та ста-ла сьі тем-на ньіч, Ой по- ли-ну - ла

си - ва го- лу-бонь-ка від сиў го - лу- ба ўпріч.

Ой із недьільі та на понедьілок стало рано свитати,
Ей полинуў же сивий голубонько сиў голубкьи шукати.
Ей полинуў же сивий голубонько, тей стаў собі спочивати,
Ей вильітайе сива голубонька тай на Дунай воду брати.
Ей помагайбіг сива голубонько ой або ти жінко мойа,
Ей бувай здороў, сивий голубоньку, ти ўже не мій йа не твойа.
Ей полинуў же сивий голубонько, сьіў си ў льісьі на вільсьі,
Ей не вйер, не вйер сиві голубоньцьі, та йак чоловік жінцьі.
Ей полетьіў же сивий голубонько, сьіў си ў льісьі на бзу,
Ой не вйер, не вйер сиві голубоньцьі, ой та йак бо тому псу.

Співала Каська Курилова.

Пор. Грінченко. „Этногр Матер." III. стор. 361 ч. 661.

7.

Andantino.

Ой оре Івась, оре, ўже сонце під полудне,
Ой нема-ж мойі Марисунелькьи, йа ўже-ж бо йейі не буде. (bis)
Прийшоў Івась до хати, ўзьиў сьи дьітий питати,
Ой дьіти ж мойі тей дрібнесенькьі, ой де-ж йе ваші мати? „
Ой пішла наші мати ой у гай за тельати,
Ой казала ўна нам, обіцьила ўна нам, шчо будете сиротьати. „
Ўзьиў-же Івась дитинку, підхилиў си кватирку,
Ей верни сьі, верни, Марисуненько, та ўважьий на дитинку. „
Хіба би м дурна була, тей розуму не мала,
Та шчоби йа сьі до песього сина та назад повертала. „
Вернула сьі Марисьі а й у чотири льіта,
Ей прийми-ж мене ти мій Івасеньку, тей до свого обіда. „

Нагадай си Марисьу ой та на сирід льіта,
Ой буў же йа тей до полудньі біз раного обіда.

С. Н. Д.

8.

Співае си так, як ч. 1. стр. 118.

Ой шумйат луги, шумйат, ой тей льіс дзелененькьий,
Не льубила мила, мила миленького,
Хоть йакьий буў молоденькьий.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей червонойе пиво,
Ей чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойе льубе диво.

Ой ўже-ж тобі небоже сахар-пиво не поможе,
Йак йем не льубила, не буду льубити,
Тей до тебе говорити.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей червонуйу фустку,
Та чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойе льубе гусьі.

Ой ўже-ж тобі, небоже, бродзка фустка не поможе,
Йак йем не льубила, не буду льубити,
Тей до тебе говорити.

Ей піди хлопче ўнеси тей пасовійі бути,
Ой чейже промовит, серцьом заговорит,
Ци ўна майе зо мноў бути.

Ой ўже-ж тобі небоже сафйан-бути не поможут.
Йак йам не льубила, не буду льубити,
Тей до тебе говорити.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей червоньі коральі,
Та чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойа льуба паньі.

Ой ўже-ж тобі, небоже, і коральі не поможут,
Йак йа-м не льубила, не буду льубити,
Тей до тебе говорити.

Ей піди, хлопче, ўнеси та дротьану нагайку,
Ой чей-же промовит, серцьом заговорит,
Та ў недьільеньку в ранку.

Ой йак узьиў миленькьий тей нагайкоў вививати,
Узьила миленька свого миленького,
Тей миленькьим називати.

Ой ти мій милий мужу та не бий мене дуже,
Ой бо мойе тьіло, та йак папйер біле,
Та болит мйи дуже, дуже!

Співала П. Білїнська.

9.

Ґазда-ж бо йа, ґазда, то-м сьі доґаздоваў,
Штири воли ў стайни, а йа шче не йораў.
Штири воли ў стайни, коник на йоброцьі,
Бідна-ж мойа головонька йа ў журбі, ў клопотьі.
Додом, льубко, додом, слаўна ґосподине,
Льуде сьійут, льуде йорут, наші працьі гине.
Льуде сьійут, льуде йорут, наші працьі стойит,
Бо мойі сьа жінкьи чельидка не бойит.

Співав Федь Кирилів.

10.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

По польу ходжу, сьіно громаджу, нема ньі стебелинкьи,
Ой біда-ж меньі йа ў тьі староньі, шчо не майу родинкьи.
Аньі родинкьи, аньі матьінкьи, аньі рідного вітцьи,
Ой ходжу, блуджу по тьім селишчу, йак тота блудна віўцьи.

Співала П. Білїнська.

5. Нелюб.

Коломийки.

2149. Дала мене мойа мати, дала мене дала,
Та йак тоту колопеньку ў болото ўдоптала.
Та йакже тьі колопеньцьі у болотьі гнити,
Та так меньі мамунцуньу за нельубом жити.
А ў нельуба гирка ґуба, гирша полиночку,
Буде бити, не ўважьити чужу дитиночку.

Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 10. Żeg. P. p. 1. г. II. стр. 192. ч. 59.

2155 Дала-с мене, мойа мати, за бистреньку річку,
Вольіла-с ми засьвітити конец голоў сьвічку.
А сьвічка би прогоріла, та би сьі задула,
Таби-с мамо поплакала, тай би-с мі забула.

2159. Ой гайу мій дзелененькьий, ой гайу мій, гайу,
Йакусь біду польубити, а тепер сьі кайу.
Йакусь біду польубити, йакусь біду ўзьити,
А тепер сьі на псьу біду не мож подивити.

2163. Ой йак йа си нагадайу, йак ми сьі льубили,
Лише ми сьі білим личком сльози покотили.
Покотили, покотили, тей на земльу ўпали,
Нагадай си мій миленькьий, йак ми сьі кохали.

Пор. Żeg. P. p. 1. г. II. стр. 140. ч. 52.

2167. Ой дай мене, мойа мати, за кого йа важу,
Ой хоть меньі буде біда, йа тобі не скажу.
Дала мене мойа мати за кого йа хтьіла,
Несходила нагайочка з біленького тьіла.
Та коби то нагайочка, а то канчучишче,
Та коби то шчо гідного, а то наймитишче.

Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 26.

2173. Ой паличка тростьівочка із самойі трости,
Не буде мі льубко бити, бо не майе злости.

2175. Ой горонько кремінпайа на двойе лупай сьі,
Не буду тьі мила бити, лиш не обзивай сьі.
Не буду тьі мила бити, лиш не обзивай сьі,
Йа на тебе ручкоў махну, а ти здогадай сьі.

2179. Ой побиў йа жінку раз, тьіло почорньіло,
Ой плакаў йа цьілий рік, шчоби не больіло.

2181. А йа гайу не рубайу, хоть сокьиру майу,
А йа дома не ночуйу, хоть йа жінку майу.
А йа ґайу не рубайу через льішчиноньку,
А йа дома не ночуйу через дьіўчиноньку.

2185. А де-ж ти сьі, мій миленькьий, забавиў, забавиў,
Шчо ти мене вечероньки позбавиў, позбавиў?
Забавиў сьи мойа мила у тойі, у тойі,
Льіпша була вечеренька від твойі, від твойі.
Ой коби йа була знала, котра йі варила,
Була би йі вечеренька гирка нешчіслива.

2191. Ой коби йа була знала, шчо піду за біду,
Була би-м сьі утопила у воловім сьльиду.

2193. Вийди, вийди, мойа мила, бо йа з міста йіду,
Тобі везу два колачі, свойі жінцьі біду.
Тобі везу два колачі, шчоби-с попойіла,
Свойі жінцьі везу біду, би сьі розбольіла.

2197. Пасу віўцьі по дубріўцьі, ў долиньі не буў-йем,
Чужі жінцьі чепец везу, а свойі забуў-йем.
Чужі жінцьі чепец везу голову накрити,
Свойі жінцьі везу бучок кости обломити.

2201. Ой не тупай, мій миленький, не тупай, не тупай,
Йак йа-м тобі надойіла, йиичойі си шукай.
Ой не тупай, мій миленький, обома ногами,
Йак йа-м тобі надойіла, шукай си з волами.

Ріжнородні ритми.

1.

Moderato.

Ой сьльубе ж ти мій сьльубе, та силуваний сьльубе!
Повідж меньі шчиру праўду, та ци гаразд меньі буде.
Ой знайу-ж йа, знайу: гаразду ми не буде,
Йа нельуба не льубила, нельуб мене бити буде.
Йа ў нельуба гирка губа, та шче гирша полиночку,
Буде бити зневажьити мене бідну сиріточку.

Співав Олекса Луців.

Пор. Ів. Франко, Жіноча неволя стр 8

2.

Moderato.

Ой йак мйи давали, тай наказували,
Аби-с мойа доньу, доньу ріднесенька
Сьім льіт гостьом не бувала.

А йа не ўтерпіла, та ў рік прилетьіла,
Переверла йа сьі сивоў зазуленькоў,
Та ў вишневий садок сьіла.

Йак ўзьила кувати, жьильу заўдавати,
Аж сьі ўзьили луги, луги калинові,
Від голосу розльигати.

Гей йак вийшла мати, стала на порозьі,
Розгадала ўна си ў свойі рідньі доньцьі,
Обільльили йейі сльози.

Сли ти мойа донька, прошу тьи до хати,
Йесли же ти сива, сива зазуленька,
То йди ў темний льіс кувати.

Дьикуйу ти мати, не піду до хати,
Ой бо йе ў мене муж дуже не добрий,
Та буде мене карати.

Доньу-ж мойа, доньу, доньу милесенька,
Де-ж твойі воли, корови?
Мати-ж мойа, мати, мати ріднесенька,
Ў орендаркьи на оборі.

Доньу-ж мойа, доньу, доньу милесенька,
Та де-ж твойі йе коральі?
Мати ж мойа, мати, мати рідпесенька,
Ў орендаркьи на заставі.

Доньу-ж мойа, доньу, доньу рідпесенька,
Та де-ж йе твойі спідницьі?
Мати-ж мойа, мати, мати милесенька,
Ў орендаркьи на полици.

Доньу-ж мойа, доньу, доньу рідпесенька,
Та де-ж твойе біле тьіло?
Мати-ж мойа мати, мати милесенька,
За нельубом ізмарньіло.

Співала П. Білїнська.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 145, ч. 9. Кольб. Люд. XVIII. ч. 163, 164. Єдличка: Собр. малор. нар. пѣс. II. 55.

Варіянти.

Ой не піду мати, не піду до хати,
Бо лихого мужі майу,
Буде мі шукати.
Доньу-ж мойа доньу, де твойі жоўгі коси?
Мойа матьінонько, сива зазуленько,
Нельуб ў кьишени носит.
Доньу-ж мойа доньу, де твойі білі лицьі?
Мойа матьінонько, сива зазуленько,
Йа ў нельуба ў долоньцьі.
Доньу-ж мойа, доньу, де твойі грубі коральі?
Мойа матьінонько, сива зазуленько,
Ў шинкарочкьи йа ў скриноньцьі.
Доньу-ж мойа, доньу, де твойї воли, корови?
Мойа матьінонько, сива зазуленько,
Йа ў шинькаркьи на йоборі.

3. а.

Andantino.

Під тим йавороньком біла постьівонька, Ой йаворе, йавороньку.
На тьі постьівоньцьі нильубонько лежит, „ „
Йа праву рученьку на серденьку держит. „ „
Ўна сьі ў него просит ў недьільу до церкви, „ „
Він йі не пускайе, за рученьку істискайе: „ „
Бо там суть дьачикьи дуже молоденькьі, та даш йім сьі на підмову.
Бо ти молоденька шче-с не розумненька, „ „

Йа у чистьім поли стойат два йавори, Ой йаворе, йавороньку.
Під тим йавороньком біла постьівонька, „ „
На тьі постьівоньцьі нильубонько лежит, „ „
Йа праву рученьку на серденьку держит. „ „
Ўна сьі ў него просит ў недьільу до коршми, „ „
Він йі не пускайе, за рученьку істискайе: „ „
Бо там шинкаренькьи, самі молоденькьі, та даш йім сьі на підмову.
Бо ти молоденька, шче-с не розумненька, „ „

Йа у чистьім поли стойат два йавори, Ой йаворе, йавореньку.
Під тим йавороньком біла постьівонька. „ „
На тьі постьівоньцьі нильубонько лежит, „ „
Йа праву рученьку на серденьку держит. „ „
Ўна сьі ў него просит ў Дунай по водоньку. „ „
Він йі не пускайе, за рученьку істискайе: „ „
Бо там рибаченькьи самі молоденькьі, та даш йім сьі на підмову.
Бо ти молоденька, шче не розумненька. „ „

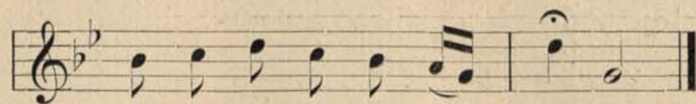
Она не слухала, коновонькьи ўзьала, пішла ў Дунай по водоньку.
Ой йедну зачерла, а з другоў пронерла, Ой йаворе, йавороньку.
Та ней мойі коси тихьий Дунай зносит, ней йіх нельуб не кундосит.
Та ней мойі лицьі та зььідьит плотицьі, ней йіх нельуб нецьульуйе.
Та ней мойі ноги зазнайут дороги, ней йіх нельуб не толочит.

С. Н. Д.

3. б.

Andantino.

Під тим йаворовьком біленька посьтіўка, Ой йаворе, йавороньку.
А на тьі постьіўцьі лежит нельубишче, " "
Тримайе дьіўчину за праву руччину. " "
Ўна сьі ў него просит ў недьільу до церкви: " "
Бігме тьи не пушчу ў недьільу до церкви, " "
Ой бо там дьаченькьи дуже молоденькьі, та даш йім сьі на підмову.

Там на чистьім і т. д.
Ўна сьі ў него просит ў недьільу до коршми:
Бігме тьи не пушчу ў недьільу до коршми,
Бо там музиченькьи дуже молоденькьі, та даш йім сьі на підмову.

Там на чистьім і т. д.
Ўна сьі ў него просит ў Дунай по водоньку:
Бігме тьи не пушчу ў Дунай по водоньку.
Она не слухала, коновонькьи ўзьала, пішла ў Дунай по водоньку.
Ой йедну зачерла, йа з другоў пронерла, ой йаворе, йавороньку.
Та ней мойі коси тихьий Дунай носит, ней йіх нельуб не кундосит.
Та ней мойі очи жоўтий пісок точит, ней йіх нельуб не лоточит.
Та ней мойі рукьи зьзьість риба на штукьи, ней йіх нельуб не [стискайе.
Та ней мойе тьіло зьзьість риба на дрібно, ней го нельуб не ўбивайе.

Співав Михайло Сидорик.

4.

Співає ся так, як ч. 5. стр. 156.

Ой ходила сива пава по долиньі,
Роспустила сиве пйері по Украйіні.
А хто-ж тото сиве пйері позбирайе,
Гей миленька миленького визирайе
Ой прийіхаў мій миленькьий о піўночи,
Стукнуў, пукнуў йа ў сьвітлоньцьі у віконце:
Ци спиш мила, ци спиш мила, та ци чуйеш?
С кьим ти мила темну ньіченьку почуйеш?
Ой спйу милий, ой спйу милий, тай і чуйу,
С тим нельубом темну ньіченьку ночуйу.

Ой відсунь сьі мойа мила від нельуба,
Забйу льуба, йа, нельуба, шчо голуба.
Плине, плине штука риби та водойу,
Гудуй, гулуй дрібньі дьіти та зо мнойу.
Плине, плине штука риби та шараном,
Гульай, гульай за козаком, йак за паном.

Співав Олекса Луців.

5.

Співає ся так, як ч. 9. стр. 123.

Зайшло сопьінько за віконенько йак тото срібне коло,
Вийди миленька, вийди серденько, промоў до мене слово.
Рада би-м вийти (bis) до тебе говорити,
Та лежит нельуб по праві руцьі, бойу го сьі збудити.
Ти мойа льуба, ти мойа льуба, відсунь сьі від нельуба,
Бо йа го забйу, бо йа го забйу, йак сивого голуба.
Ой аньі руш го, аньі кьини го, ти го не будеш бити,
Бо ти льубочку на годиночку, а меньі би з ним жити.

Співала П. Білінська.

6.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой шумйат верби ў попові дебри, тай лозовойе прутьи,
Льубйу тьа дьіўча, льубйу серденько, про льудий не возму тьи.
Не так про льудий (bis) отец мати не велит,
Мене за тобоў " само серденько болит.
Ней тьи не болит " по чужі дитиноньцьі.
Дайже-ж ми покі " молодьі дьіўчиноньцьі.
Бо йа дьіўчина, бо йа молода садочок не садила,
Ой сама-ж ми сьі (bis) садовинка зродила.
Зродила-ж ми сьі " вишина й черешина,
За того-м пішла " за кого-м не мислила.
Ой за кого-ж йа тей не мислила, за кого-м не гадала,
Пожаль сьі Боже (bis) ў твердьі-м сьа рукьи ўпала.

Співала П. Білінська.

7.

Ой гойа, гойа, гойа, (bis) пропала мойа дольа,
Прокльила ненька " шче йа-м була маленька.
Пішла на Дунай " пеленкьи полокала,
Бодай йес доньу " шчісті, дольі не мала.

Ой на шчо-ж меньі, мойа матьінко, тей гиршойі невольі,
Ой йа молода та йак йагода не майу шчістьі, дольі.

Співала Анна Підгородецька.

8.

Співає си так, як ч. 10. стр. 123.

Ой гойа, гойа (bis) брат коньа наповайе,
Молодший браччик „ старшого найучайе:
Робімо брате „ йак нам казала мати,
Не даймо сестрі красньі, молодьі ў чужиньі загибати.
Бо наші сестра красна, молода тай хорошого роду,
Так ўна утонула (bis) йак тота рибка ў воду.
Рибка ўтонула „ на беріг приплинула,
Ой наша сестра красна молода на вікьи загинула.
Продаймо братьі (bis) тей воли, тей корову,
Вікупимо ми „ сестричку чорноброву.
Продаймо братьі „ тей воли тей телицьу,
Ой вікупимо „ тей сестру молодицьу.

Співала Марта з „Лугу“.

9.

Moderato.

Сам ідеш до коршми пити тай гульати,
А меньі си кажеш йа постіўку слати.
Йа постьіўку стельу тоненьку, біленьку,
Ти на мене ладиш нагайку дрібненьку.
Сам ідеш до коршми пити тай гульати,
А меньі си кажеш постьіўку стелати.
Йа постьіўку стельу тонку від паперу,
Ти на мене ладиш нагайку з ременьу.
Пусти-ж мене милий до броду по воду,
Ней йа сьи подивйу та до свого роду.

Будеш сьі скаржити, та будеш плакати,
Обілльут тьи сльози, тамой будеш спати.
Пусти-ж мене, милий, ў вишневий садочок,
Не буду ти рвати жадних йагодочок;
Лиш вирву квіточку йа з виноградочку,
Пущчу по Дунайу, де родину майу.
Плине квітка плине, стала спочивати.
Вийшла стара мати ў Дунай воду брати.
Вийшла стара мати ў Дунай воду брати,
Ўзьила свойі доньки квітку пізнавати:
Ци-ж ти мойа доньу, сьім льіт хорувала,
Шчо твойа квіточка так дуже зівйала?
Йа не хорувала, аньі дві годиньі,
Лише-м сьі дьістала лихойі дружиньі,
Прийідь, прийідь, мати, до мене ў гостину,
Та ми заколишеш маленьку дитину.
Не прийіду доньу до тебе ў гостину,
Не буду бавити маленьку дитину.
Не буду бавити, не буду плекати,
Майеш лиху дольу, мож по личку знати.

Співала Каська Курилова.

Пор. Ів. Франко, „Жіноча неволя“ стр. 19. „Русалка Дніпстрова“ стр. 13. Антр. VII. стр. 180. Антр. VIII. стр. 205 ч. 214. Чубинський V. р. 348. м. 427.

10.

Andante.

Понесу йа йему йісти,
Чей він меньі скаже сьісти.
Понесу йа води пити,
Чей він буде говорити.
Ой напйіу сьі тей напиў сьі,
Тей на рільу положиў сьі.

Чом не ўстанеш, чом не йореш,
Чом до мене не говориш?
Не говору тей не буду,
Шкода мила твого труду.
Ой лежу йа тей думайу,
Шчо погану жінку майу.
Загладиў ти дьітько очи,
Тей ти не браў мене ў почи;
Йака була йасна днина,
Була твойа ўсьа родина.
Ей буў отець, була мати,
Було мене зґанчувати.
Ой коби йа була знала,
Не йшла за муж, лиш гульала.
А теперка біду знайу,
Пізно льижу, рано ўстайу.
Ой майу йа хату мести,
Тей до плуга йісти нести.
Тей до плуга, тей до рала,
Йа би собі погульала.
І корови подойати,
І дитину годувати.

С Н. Д.

11.

Ти йди, мила, на перед, а йа за тобойу,
Ци туй бути, ци ўтонути, ци жити с тобойу?
Подиви сьі дьіўчинонько на себе, на мене,
Аби-с тогди не плакала, йак підеш за мене.
Подивиў сьі мій миленький на биструйу воду,
Відважу сьі раз за тебе хорошого з роду.

Ей вирву-ж йа з ружі квітку, тей пушчу на воду,
Плини, плини з ружі квітко аж до мого роду.
Плила, плила з ружі квітка, тей зупинила сьі,
Вийшла мати воду брати, тай зажурила сьі.
Ци-ж ти мойа мила доньу три рокьи лежала,
Та шчо твойа з ружі квітка на водьі зівйала?
Не лежала-м мойа мати, аньі піў години,
Дістала-м сьі ў лихі рукьи, не льубйу дружини.

Співала П. Біліньска.

Пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 18 ч. 14; стр. 20 ч. 15; стр. 21 ч. 17. Ів. Франко. Жіноча неволя. стр. 19.

12.

Біленьку ми постьіль дала.
Постьіль мойа білесенька,
Головонько біднесенька!
Ў чім ти миленький купаў сьі,
Шчо ти меньі сподобаў сьі?
Ци ў бирвінку, ци ў шіфраньі,
Мойе льубе закоханьі?...
Ци ў бирвінку, ци ў шільвійі,
Шчо за тобоў серце млійе?
Ой піду йа на ставочок,
Там плавайе шість качочок.
Йедна другу доганьайе,
Кожда свойу пару майе.
Ци-ж йа Бога не просила,
Шчо йа така нешчіслива?
Ци-ж йа Бога не благала,
Шчо йа пари не дьістала?
Ой піду йа ў чисте поле,
Там мій милий кіньми йоре.

Понесла би йа му йісти,
Коби хотьіў зо мноў сьісти.
Понесла би йа му пити,
Коби хотьіў говорити.

Антр. VII. 198; VIII. 198. Співала Анна Ґранас.

13.

Moderato.

Варият.

Йа батенько йіде ў нові ворота,
А на ньім шьипочка с самого злота;
Тоў шьипочкоў вімелайе,
Ґосподарства віґльидайе.
Бий-же зьитьу доньку добре,
Ней сьі на ньі шкьира подре,
Бо то шельма зла.

Ой Боже мій, Боже, йакже-ж мі муж бйе,
Жадна мі родина не пожалуйе.
Прийідь, прийідь мамунешько,
Пожалуй мі молоденьку,
Пожалуй мене.

Йа мамуньцьі йідут ў нові ворота,
Йа на ньі рубочок с самого злота;
Тим рубочком вімелайе,
Ґосподарства віґльидайе,
Бий-же зьитьу доньку добре,
Ней сьі на ньі шкіра подре,
Бо то шельма зла.

Ой Боже-ж мій, Боже, йакже-ж мі муж бйе!
Жадна мі родина не пожалуйе.
Прийідь, прийідь сеструнешько,
Пожалуй мі молоденьку,
Пожалуй мене.

Йа сестричка йіде ў нові ворота,
А на ньі фусточка с самого злота.
Тоў фусточкоў вімелайе,
Ґосподарства віґльидайе:
Бий-же, шваґре, сестру добре,
Ней сьі на ньі шкьира подре,
Бо то шельма зла.

Ой Боже-ж мій, Боже, йакже-ж мі муж бйе!
Жадна мі родина не пожалуйе.
Прийідь, прийідь братуненьку,
Пожалуй мі молоденьку,
Пожалуй мене.

Ой то браччик йіде ў нові ворота,
Йа при ньім шабелька с самого злота.
Той шабелькоў вімелайе,
Ґосподарства віґльидайе,
Не бий шваґре, не бий сьостри,
Бо йа майу палаш гострий,
Голову зітну.

С. Н. Д.

14.

Andantino.

Та не льигай Василеньку на мойу постыўку,
Іди перше до домоньку, забий свойу жінку.
Прийшоў Василь до домоньку, та ўзьиў жінку бити,
Бідна жінка йак ластыўка ўзьила сьі просити:
Та не ўважай Василуньу, шчо йа молоденька,
Лише ўважай Василуньу, дитина маленька.
Прийшоў Василь до ўдовонькьи, та ўзьиў сьі питати:
Ци будеш ти, удовонько, мойим дьітьом мати?
Не буду йа Василуньу твойим дьітьом мати,
Забиў жінку йак ластыўку, забйеш мене ўдову.
Прийшоў Василь до коршмонькьи: дай жиде горіўкьи,
Через тоту шельму ўдову збавиў йем си жінкьи.
Іде Василь городоньком, капустицьі вйе сьі;
А хто-ж йейі тай посадиў? небіжка Марисьі.
Прийшоў Василь до домоньку, та ўзьиў сьи питати:
Дьіти-ж мойі дрібненькійі, де йе ваша мати?
Ой пішла наші мати тей у гай по тельата,
Ой лиш нам казала, лиш нам повідала,
Шчо ви ўже сиротята.
Ой пішла наші мати тей у гай по корови,
Ой лиш нам казала, лиш нам повідала:
Тей бувайте здорови.

Співала Олена Карпічик.

Пор. Грінченко. „Этногр. Матеріалы“ III. стр. 353 ч. 659.

15.

Moderato.

Йа забила чоловіка, а ти забий жінку,
Обойе-смо молоденькі, підем на вандріўку.
Прийшоў Йакьим до домоньку та взьиў жінку бити,
Йакьимишка молоденька ўзьила сьи просити.
Та не ўважай Йакьимочку, шчо йа молоденька,
Але ўважай Йакьимочку, — дитина маленька.
Пішоў Йакьим до ўдовонькьи, та ўзьиў сьи питати:
Та де би то стара ўдово йейі поховати?
Заткай хату, запри вікна, скажи: загоріла,
Вівези йі ў темньі льіси, скажи, шчо ўдуріла.
Прийшоў Йакьим до ўдовонькьи, та ўзьиў сьи питати:
Ци будеш ти стара ўдово, мойим дьітьом мати?
Коли-с забиў Йакьимочку, жінку молоденьку,
Забйеш мене Йакьимочку, удову стареньку.
Прийшоў Йакьим до домоньку, ўдариў сьи полами:
Дьіти-ж мойі дрібнесенькі, пропаў же йа з вами!
Пійшоў Йакьим за городи: жито побреньіло,
Та ўже мене за Марисеў серце забольіло.
Пійшоў Йакьим за городи: капустицьі вйе сьі,
Тай то йейі посадила небіжка Марисьі.
Пішоў Йакьим до коршмонькьи: дай жиде горіўкьи!
Цирис тоту шельму ўдову збавиў йа-м си жінкьи.

Співав Тимко Кондеревич.

Пор. Антр. VIII. 171. Кольб. Пок. II. 313. Чубинський V. розд. 236. Ів. Франко. Жіноча неволя.. стр. 28.

16.

Andantino.

ви - ти, Ци бу - де мій ми-лий, го - лу- бонь-ко си-вий

Та за мно-йу ту - жи - ти.

А мій милий зажуриў сьі, тай пішоў підголиў сьі:
Допоможи Боже
Тьіло з хати ўзьати,
Та чей би йа ожениў сьі.

Ой не жьиль-же ми тойі, шчо ў біленькім рубочку,
Але ми жьиль тойі,
Дьіўчиноньки мойі,
Шчо ў зеленьім віночку.

Ой не жьиль-же ми тойі, шчо на лавици лежит,
Але ми жьиль тойі
Дьіўчиноньки мойі,
Шчо за порогом дрижит.

Ой піду йа тай до попа, тай буду сьі сварити:
Возми попе тьіло,
Бо то твойе дьіло,
Бо ми хату засмердьіло.

Співав Олекса Луців.

17.

Andantino.

Умру-ж бо йа ми - лий, та у - мру-ж бо йа у-мру,

Та зроби-ж ми ми - лий та кье- дро- во - йе трум- но.

Не мож буде, мила, та кьедрини дьістати,
Такой будеш мила у йаловім лежати. (bis)

Поховай мі милий йа ў вишневім садочку.
Посади ми милий конец голоў йагодочку. (bis)
Йа сам будеш милий по садочку ходити,
Будеш розлучницьу за рученьку водити. „
Будеш розлучницьу за рученьку водити,
Мене молоденьку будеш з гробу будити. „
Ой устань-же мила, та устань подиви сьі,
Ўже твойа худьібка по сьвіточку розійшла сьі. „
Ой ней она іде, та чей она зійде сьі,
А ўже-ж она свойі ґаздиньі не прижде сьі, „
Ой устань-же мила та ўстань подиви сьі,
Ўже твойі дьіточкьи по службоньцьі розійшли сьі. „
Ой ней они ідут, та чей они зійдут сьі,
Йа ўже-ж они свойі матьінкьи не приждут сьі. „
Ой устань-же мила, та устань милесенька,
Плаче за тобойу та дитина малесенька. „
Ой ней она плаче, чей она перестане,
Йа хто ўже раз умре, той ўже з гробу не ўстане. „
Ой устань-же мила, та устань чорнобрива,
Ўже твойа йагідка та ў головах зацвила. „
Ой ней она цвите, та ней ўна процвитайе,
Йа хто уже раз умре, та ней ў гробі спочивайе. „

Співали: П. Білїнська і Фесї Баранова.

Пор. Антр. VIII. 198. Чубиньский. V. розд. 238, 359.

3. Старий удовець.

Коломийки.

2205. Ой коби йа була знала, шчо піду за ўдьіўцьи,
Була би йа не носила на руках перстьіньцьи.
Була би йа не носила, тай не купувала,
Була би йа парубочкам ў ласку не стойала.

2209. Дала мене мойа мати за дьіда старого,[1])
Та казала шінувати йак би молодого.
А йа така молоденька шінувати мушу,[2])
Ай Господи милосерний! випри з дьіда душу.

[1]) Антр. VII. 197. Кольб. Пок. II. 317, 318.
[2]) Żeg. P. p. l. r. II. стр. 173. ч. 24.

Та йа знайу молоденька, шчо старому треба,
Два каменьі під голову, а третий під ребра!

2215. А ти старий, череватий, шчоби тобі дати?
Дзеленого чеснику, аби не міг ўстати.

2217. Не гадала-м при межи коньа попасати,
Не гадала-м удьіўцеви дьіти годувати.
Ой пійшла йа за ўдьіўцьи, такі не погано,
Черево мі не больіло, дьіти кличут: мамо.

2221. Йа гадала, шчо то сьіно, а тото солома,
Чому тото чудовишче не сидьіло дома?
Чудовишче, мерзовишче, йакье ти публьічне,
Та коби ти, чудовишче хоть не доўговічне!

2225. Бодай тебе льіска ўбила мене панцка брама,[1])
Шчоби йа сьі не лишьила чужим дьітьом мама.
Бодай тебе льіска ўбила, а мене полицьі,
Шчоби йа сьі не лишьила по тобі ўдовицьі.
Чорна гора, чорна гора бодай почорньіла,
Проси Бога мойа мила, коби-с поўдовіла.

4. Муж пяниця.

Коломийки.

2231. Коби-с не пиў, мене не биў, йа би тьи льубила,
Йа би тобі шчо недьільі головоньку змила.
Головоньку змила, змила, кучері счесала,
Коло себе посадила, тей поцьульувала.

2235. Ци ти мене мойа мати на місті купила,
Шчо ти мене мойа мати на вікьи ўтопила?
Ўтопила-с мі мойа мати ў каламутньі водьі,
І ти плачеш і йа плачу, тепер плачем обі.

2239. Ой мамуньу, мамунцуньу, де-с подьіла дольу?
Йа продала у містечку за дрібну фасольу.

2241. Повій вітре буйнесенький то з гори то здолу,[2])
Порозбивай, порозвівай мойу тьижку дольу.

[1]) Żeg. P. p. l. r. II. стр. 190 ч. 46. Кольб. Пок. II. ч. 287.
[2]) Żeg. P. p. l. r. II. стр. 183 ч. 4. Кольб. Пок. II. ч. 221.

Ой йа буду тей війати, буду розбивати,
Лише того не розібйу, шчо майе Бог дати.
Ой дубова кужівочка пахне дубинойу,
Йака-ж меньі мій миленькьий нужда за тобойу.

Ріжнородні ритми.

1. а.

Породила тай удала, за пйаницьу йі віддала, та дрі дром, та дрі дром.
Пйе пйаницьа йеден день, пйе пйаницьа другий день, „ „
А йак третий день минайе, мати дочку висилайе, „ „
Іди доньу блукайучи, пйаниченька шукайучи. „ „
Забула-м сьі запитати, де пйаницьі відшукати. „ „
Ой ци ў поли при дорозьі, ци ў шинкаркьи на порозьі. „ „
Добрий вечір шинкароньо, добрий вечір молода. „ „
Ой ци пйе-ж ту пйениченько від вечера аж до дньа? „ „
Ой схопиў сьі пйаниченько, та ўдариў мі по лицьу, „ „
Аж потекла чорна кроўцьи по шитому рукаўцьу. „ „
Не жьиль же ми того шитьи, аньі того рукаўцьи, „ „
Лише ми жьиль мого личка, хорошого румйиньцьи. „ „

Співала П. Білінська.

1. б.

Рядок 1. Породила мене мати, породила удала,
2. Породила тей удала, за пйаницьу мі віддала.
3—5. як в а.
6. Шинкарочко молоденька, ци не пйе ту пйаниченько.
7. Ой стойит він у куточку, пропиў гачі тей сорочку.
8. Приступиў сьі пйаниченько, та ўдариў мі по лици,
9. Та потекла чорна кроўцьи по вишитьім рукаўци.
10. як в а. рядок 12.
11. Лише ми жьиль сего сьвіта, шчо йдут мойі марне льіта.

Співав Тимко Матвіїв.

2.

Мене мама лише йедну мала,
Гей! мене мама за пйаницьу дала.
Пйе пйаницьі ў коршмі тей гульайе,
Гей! мойе серце йак ножом сьі крайе.
А йа тому рада тей не рада,
Гей! шчо пйаницьу веде ўсьа громада.
Йа молода добрий розум мала,
Гей! він на поріг, йа вікном ўтьікала.
Десь сьі мила розуму набрала,
Гей! йа на поріг, ти вікном ўтьікала?
Мене мама лише йедну мала:
Жебись доньу добрий розум мала,
Він на поріг, ти вікном ўтьікала.

Співала А. Підгородецка.

3.

Moderato.

Ой мойі ноженькьи бильійі, бильійі,
Кому-ж ви будете милыйі, милыйі? (bis)
Гей йак молодцеви, дай Боже, дай Боже,
Ой йак удьіўцеви, жаль Боже, жаль Боже, „
Плакала дьіўчина на матьінку, на вітцьи,
Шчо ўни мене дали за ўдьіўцьи, за ўдьіўцьи. „
Ой бо йудовець ў коршмі пйе, ў коршмі пйе,
Прийде до домоньку, мене бйе, мене бйе. „

Ой цит мойа доньу, не кричи, не кричи,
Він прийде з коршмонькьи, ти ўтечи, ти ўтечи.[1])
Немож мойа мати, утечи, утечи,
Він мене зпапайе за плече, за плече,
Тей мойі костонькьи потоўче, потоўче.[2])

Співала П. Білінська.

4.

Біда-ж мати нидобрійі льуде,
За біду-с мі мати дала, біда-ж меньі буде.
Ньі с кьим мати жити, ньі с кьим говорити,
Ньі с кьим-же ми мойа мати, межи льуде вийти.
Мати-ж мойа мати, пораднице з хати,
Порадь мене мойа мати, йак нельуба звати?
Не дай йему доньу по рогах стойати,
Йозми його мойа доньу йа з сьіний до хати.
Посади го доньу за тисовий столик,
Назви його мойа доньу: сивенькьий соколик.
Вольіла би-м мати біў камінь лупати,
Ньіжень того нильубонька соколоньком звати.
Бо камінь лупайу, стану тей спочину,
За біду-с мі мати дала, на вікьи загину.
Скажу йа ти доньу крісло змальувати,
Чей ти будеш с свойім мужом мішканьічко мати.
Мальуй мати, мальуй з ўсьільакого древа,
Не такого меньі було чоловіка треба.
Мальуй мати, мальуй йа з усього сьвіта,
Не льубила-м із почітку, ни буду до віка.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 327. Співала Анна Підгородецька.

5.

Співае ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой біда-ж меньі мойа матьінко, ой біда-ж меньі, біда,
Ой чому-ж бо йа матьінко мойа, тай на личеньку бльіда.
Ньічкьи не дьіспйу, ньічкьи не дьіспйу, вечеру не зьзьім смачно,
А ўсе-ж то миньі мойа матьінко, на мойім личку значно.

Співала П. Біліньска.

[1]) Вар.: Ти мойа донечко привикай, він іде із коршми ти ўтьікай.
[2]) Вар.: А йак мі зпапайе за плече, він мойі костонькьи потоўче.

6.

Співає ся так, як ч 10. стр. 123.

Вой ти дыўчино (bis) ти червона калино,
Чому сьі твойе „ біле личко змінило?
Ци від вітроньку „ ци від йасного соньцьі?
Ци від нельуба „ шчо випйе ў коршмоньцьі?
Ньі від вітроньку „ ньі від йасного соньцьі,
Лиш від нельуба „ шчо випйе ў коршмоньцьі.

С. Н. Д.

5. Жінка пяниця, ледащо.

Коломийки.

2247. А ў недьільу пйана була, ў понедьілок спала,
А ў віўторок снопіў сорок пшеницьі нажала.
Ў середу сушила, ў четвер молотила,
А ў пйитницьу продавала, ў суботу пропила.
За шчо ти мі мужу бйеш, за йакьі учинкьи,
Ци-ж йа тобі не напрйила за рік два починкьи?
Не сама йа тото прйила, прйили помічницьі,
То за муку, то за пшоно, то за паланицьі.
Не сама йа тото прйила, кума помагала,
То за сир, то за масло, то за кусник сала.[1])

2257. Ой хмарит сьі тей бурит сьі, дрібно дошчик, дрібно.
Не бий мене мій миленький, йак йа прийду пізно.

2259. Ой биў мене чоловік за маленьку річку,
Шчо йа з чужим чоловіком ночувала ньічку.

2261. Ци йа тобі не казала: не бери ти мене,[2])
Бо поломиш калиноньку, не найучиш мене.
Бо поломиш калиноньку тоненьку, маленьку,
Ўже ти мене не найучиш таку молоденьку.

2ў65. Ей до мене парубочкьи, ей до мене хлопцьі,
Ей йе ў мене принадонька на печи ў коробцьі.
Ей до мене парубочкьи ходьіте, ходьіте,
Ви сьі мого чоловіка ньічого не бійте.

[1]) Пор. Антр. VII. 212, 198; Антр. VIII. 223. Кольб. Пок. II. ч. 333, 334. Грінченко. „Этногр. матеріалы“ III стор. 325, 619.
[2]) Пор. Антр. VIII. 222.

А мого сьі чоловіка нема чо бойати,
Бо він прийде з коршми пйаний, тей льигайе спати.[1])

2271. Прийди, прийди, принеси горівочкьи кварту,
А йа свого горбатого виправйу на варту.

2273. Прийди, прийди парубочку, ньічого не бій сьі,
Бо ўже мого чоловіка зьзьіли воўкьи ў льісьі.

2275. Чоловіче, чоловіче тай чоловіченьку,
Дам ти жита, шчо-м не бита за тоту ньіченьку.

2277. Перед тобоў кватирочка, передомноў кварта,
Погадай си песьий сину, ци ти мене варта.

Ріжнородні ритми.

1.

А йа молода набрала пшона,
Йак іду, так іду до коршми сама.
Прийшла до коршми, стала си ў шинку:
Дай ми, жиде, горівонькьи, ней йа сьі напйу.
Жид горіўку льлье, та на стьіў кладе:
А диви сьі ґосподине, ґосподар іде.
Та ней він іде, йа сьі не бойу,
А йа тоту горілоньку з льудьми розіпйу.
Пійут куронькьи, ґосподиньі пйе,
А ўже другі кури пійут, до дому іде.
Прийшла до дому, стала на розьі,
Вийшоў дьівійер молоденький, стаў на порозьі.
Ти дьівійеру мій, борони-ж мене,
Йак мі буде твій брат бити, не дай-же мене.

[1]) Вар.: Він приходит із коршмонькьи, ўже майе свитати.

Ой війшла-ж она з сьіний до хати,
Та дай-же ми мій миленькьий повечерйати.
Миленька-ж мойа, неслава твойа,
Аби-с була ізварила, тай меньі дала.
Миленька-ж мойа, а де-ж ти була?
На гайочках, на медочках, на меду, вина.
Ти миленькьий мій, не бий-же мене,
Не богато йа пропила, лиш на когута.
Миленька-ж мойа, неслава твойа.
Було пити на курочку, тей на когута.
Ти миленькьий мій, і когутик наш,
І курочка, коровицьі,
То ўсьо наші худобицьі,
Ти миленькьий мій.

Співав Тимко Кондеревич.

2.

Співає ся так, як ч. 1. стр. 88.

Ой пйана йа пйаненька,
Миленькому миленька,
А він меньі ньі слова,
Пий миленька здорова.

3.

Співає ся так, як ч. 2. стр. 203.

Ой пйана-ж бо йа, пйана, тей до дому не зайду,
Ей зачула йа, ей зачула йа, соловійенька ў саду.
Йак соловій шчебече, так зазуленька куйе,
Ей Памбіг знайе, Памбіг відайе, де мій милий ночуйе.
Ой сли він ў дорозьі, допоможи му Боже,
А сли ў новім дому йа з чужоў жоноўйоў, йа скарай-же го
[Боже.

Співала Анна Підгородецька.

4.

Andante.

Муж хату ўтвирайе, мене сьі питайе:
Де ти, мила, пробувайеш, шчо ў дім не гадайеш?
Через тоти гулькьи, через тоти таньцьі,
Пішла-м ўчора із вечора, нипьім прийшла ў раньцьі.
Жеби ти буў добрий, та ўзьнў батіг доўгий,
Та ўзьнў бити, молотити: не йди ў коршму пити.

Співав Олекса Луців.

5.

Allegro.

То ў більім то ў чорньім, ўсе ў коротенькім,
А ўсе на коньох на вороненькьих.
Ў недьільу рано стало свитати,
Ўзьили вулани кватирувати.
Ґосподар с хати, жоўньир до хати,
Та стаў ґоспосьу ревідувати.
Чом ў тебе, ґоспосьу, очка чорненькі?
То від медочку, від горіленькьи.
Чом ў тебе, ґоспосьу, уста солодкі?
То від медочку, мій жоўньарочку.
Муж стойит під вікном, тей си карбуйе,
На свойу ґоспосьу бучок рихтуйе.

Жоуньар із хати, ґазда до хати,
Стаў свойу ґоспосьу ревідувати.
Ой мужу, мужу, не вір ньікому,
Йак ти не віриш серденьку мому.
Циж то не можна пожертувати,
Чужого личка поцьульувати?
Ей купи, мужу, срібньійі кльучі,
Та замкни мене у комороньцьі.
Ой йак йа схочу хлопцьіў льубити,
Будут сьі твойі замкьи ломити.
Обівйу йа сьі з слонини скьиркоў,
Вісуну йа сьі мишічоў дьиркоў.
Йак сьі наважу, двері виважу,
Йа тобі, мужу, ўсьу праўду скажу:
Гей купи, мужу, срібний дзвоночок,
Присили меньі за пойасочок —
Куда сьі рушу, дзвонити мушу:
Бем, бім, бім, дзьень, дзьень, дзьень за твойу душу.

Співав Тимко Кондеревич.

6.

Співає ся так, як ч. 8. а. стор. 157.

Плинут гусонькьи з під калинонькьи,
Йідут улани з Украйінонькьи.
То ў більім, то ў чорньім, ўсе ў коротенькім,
Під ними коникьи ўсе вороненькі.
Ґазда до хати, улан до хати,
Узьиў ґаздиньу випитувати:
Чом ў тебе, ґаздине, очка чорненькі,
Оченька чорненькі, личко біленькье?
Очка чорненькі, то від димочку,
Личко біленькье, то від сьньігочку,
Ей ґазда сьі дивит скалубинойу,
Шчо улан робит з ґосподинейу;
Ой дивит, дивит, та ўсе карбуйе,
На йейі плечі кільє готуйе.
Готуйе кілье, ўсе дубовійі,
На йейі плечі на здоровійі.
Йак ґосподиньи здогадала сьі,
Вильізла на пійиц, розхорувала сьі:

Гей устань мила, приньіс йем пива;
Дайже ми покі, лиш трохьим жива.
Гей устань мила, приньіс йем меду;
Дайже ми покі, голоў не зведу.
Гей устань мила, приньіс йем горіўкьи;
Дайже ми покі, шукай си жінкьи.
Гей устань мила, приньіс йем кілье,
На твойі плечі, на здоровійі.
Ей мужеченьку, невйерниченьку,
Не вйериш меньі, мому личеньку.
Ей купи собі кльуч, колодочку,
Та замкни мене у коморочку.
Ей йак йа схочу хлопцьіў льубити,
Будут сьі твойі замкьи ломити.
Ей йак йа схочу, вікном вискочу,
Йак сьі наважу, двері виважу.
Йак сьі намашчу сальчьиноў скьиркоў,
Вискочу, вилечу мишьичоў дьиркоў.
Купи голосний собі дзвіночок,
Та присили ми на фартушочок —
Ей шчо сьі рушу, дзвонити мушу,
Бамбальом, дзендзелень за твойу душу.

Співала Пучишина Парані.

7.

Співає ся так, як ч. 8. а. стр. 157.

Зелена йаблінка, винне галузьі,
Загньівала сьі жінка на мужі.
Загньівала сьі, розбольіла сьі,
Тей у лужечко положила сьі.
Ой устань мила, приньіс-йам пива.
Дайже ми покі, лиш трохьим жива.
Ой устань мила, приньіс-йам меду.
Дайже ми покі, голоў не зведу.
Ой устань мила, приньіс-йам дубини,
На твойі плечі, би сьі ўлупили.
Ой ти мій милий невйерниченьку,
Не вйериш меньі, мому личеньку.
Ой устань мила, купиў-йам горіўкьи,
Дайже ми покі, шукай си жінкьи.

Ой устань, мила, купиў-йам хустку,
Купиў йам хустку йа з торочками.
Гульай миленькьий з молодичками.

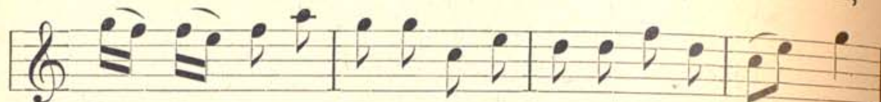
Співала Каська Курилова.

8.

Allegro moderato.

Ой по-йі-хаў Ка - чу - ри- на у по- ле о - ра - ти,

Йе - го жін- ка Ка-те - ри- на до кор-шми гу - льа - ти,

Йе - го жін- ка Ка-те - ри- на до кор-шми гу - льа-ти.

Ой прийіхаў Качурина та з польи з ораньи,
Його жінка Катерина із коршми з гульаньи. (bis)
Ци богато-с Качурино загоньіў війораў?
Сьім загоньіў до полудньи, та шче-м тьи сьі бойаў. „
Ци богато-с, мойа мила, тальаріў пропила?
Сьім тальаріў до полудньи, та шче-м сьі не ўпила. „
Давай мила, давай мила, шчо йес наварила;
Ой ти сьійаў тай ораў, а йа ў коршмі пила. „
Ой капуста під лавицеў ўже три дни зварена. „
Йа скрутиў сьі Качурина капусти шукати,
А ўна йему уповіла гайдука скакати. „
Ой узьиў же Качурина гайдука скакати,
А ўна його за чуприну, вівела го з хати. „
Сама ходит коло пйица фартушок прийайўши,
А він ходит коло нейі шьипочку ізньаўши. „
Не гньівай сьі мойа мила, шчо-с мі ўчора била,
Принесу ти ґарнец меду, а два ґарци пива. „
Не буду йа пива пити, бо то пиво, диво,
Напйу йа сьі горівочкьи с кьим ми буде мило. „
Не буду йа пива пити, чужі перелиўкьи,
Напйу йа сьі горілочкьи, з новойі кватиркьи. „

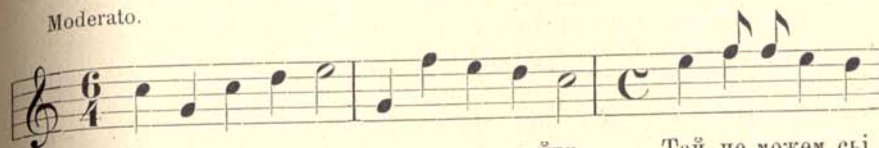
Бо від пива болит шийа, від меду голова,
Напйу йа сьі горілочкьи, тай буду здорова. (bis)

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 153. Кольб. сер. XVIII ч. 300, сер. XIX ч. 470.

9.

Moderato.

Час до до- му час, час до до-му йти, Тай не можем сьі

на - ші при- йа- те- льі, Тай не можем сьі на-ші при- йа- те-льі

з ва-ми ро-зій- ти.

Йа до дому йду, йак качка плину,
А за мнойу молодойу,
Ідут хлопцьі чередойу, цимбалонькьи тнут.
Ой ти-ж мужу мій, ци рад ти меньі,
Шчо йа твойа милесенька,
Йду до дому пйанесенька, ци рад ти меньі?
Чи рад, ци не рад, іди ў виноград;
Положи сьі та виспи сьі,
Заўтра станеш, подиви сьі, тогди буде лад.
Комарі гудут, спати не дайут.
Накрийу сьі з головойу,
Йачмінойу соломойу, та ней вони тнут.

Співала Анна Ґранас.

10.

Andantino.

Ой го - йа, го - йа, з ро - дом йам сьі зій-шла,

Ой гойа, гойа чоловік ми добрий і т. д.
Аньі мене зібйе, аньі мене злайе;
Ўсе він мене за миленьку майе.
Напий сьі, напий, мойа чорноброва,
Закіль мойа голова здорова.
Ой йак мойа голова хітне сьі,
Тогди твойе гульаньі мине сьі.
Йак сьі буде голова хьильати,
Буде сьі наше гульане минати.

Співала Анна Ґранас.

Пор. Антр. VIII. стр. 222, ч. 279. Чубинський, м. 246. роз. 123.

6. Свекруха.

Коломийки.

2279. Мене мати віддавала, та наказувала:
Аби-с доньу сьпіваночок не позабувала.
А йа прийшла до свекрухьи, стала на порозьі,
Пішли мойі сьпіваночкьи по гладкі дорозьі.

2283. Йак йам була у мамуньі, бреньіў голосочок,
Йак йам пішла до свекрухьи, пішоў на льісочок.

2285. Ой коби йа була знала, йака мойа свекра,
Йа би йейі провадила від тепер до пекла.
Йа би йейі провадила сивими волами,
Йа би йейі поставила до гори ногами.

2289. Бодай мойа свекрухонька шче провікувала,
Шчо дльа мене молодойі, сина згодувала.
Бодай мойі свекрухоньцьі на души легонько,
Та йак меньі з йейі сином жити солодонько.

Ріжнородні ритми.

1.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ци ти, невістко (bis) йа ўчора приведена,
Шчо мойа хата „ третий день не метена?

Ой увійшла йа тей ізі двору, тей стала хату мести,
Вона ми каже (bis) у поле йісти нести.
Йа сьі питайу „ де, мамуньцьу, плужок оре?
Вона ми каже „ нейже тьі колька ўколе.
Йа молоденька, йа розумненька, йа знала шчо ўповісти:
Ней того ўколе (bis) хто буде обід йісти.
Не лише того „ тей шчо за плугом ходит,
Але і того „ шчо воликьи гонит.

С. Н. Д.

Кілька пісень про свекруху поміщуємо у відділі: Балляди і иньші пісні.

7. Удова.

Коломийки.

2293. Шкода трави, тей отави, шчо пополовіла,
Шкода мене молодойі, шчо йа поўдовіла.

2295. Ой коби йа мужа мала, йа би го наўчила,
Запрьигла би-м у борону, та би-м волочила.
Випрьигла би-м із борони, запрьигла у йармо:
Гейже, гейже, мій миленький, не йідж хльіба дармо.

2299. Чому гора не палайе, чо сьі гора курит,
Чому ўдова не сьпівайе, чо сьі ўдова журит.
Йак би гора суха була, она би палала,
Йак би ўдова мужа мала, она би сьпівала.

2303. Коби меньі не чепец, не червона хустка,
Йа би собі погульала, йак на водьі гуска.
Гуска собі погульайе межи гусаками,
А йа собі погульайу межи парубками.
Коби меньі не чепец, не червона крайка,
Йа би собі погульала, та йак тота чайка.
Чайка собі погульайе та межи чайками,
Йа би собі погульала межи парубками.

2311. Ой пігнала удовонька воли продавати,
Та не знала удовонька, гроші рахувати.
Прийди, прийди, парубочку, гроші порахуйеш,
А йак зайде темна ньічка, тей переночуйеш.
Темна ньічка, темна ньічка, темна не виднайа,
Переночуй парубочка голубко сивайа.

2317. Ой піду йа на толоку, наріжу кокольцьу,
Та постельу подушчину: льигай си, Никольцьу.
А йа йему постелила, лиш льигати спати,
А він пішоў на вулицьу йиичоїі шукати.
Ой піду йа на толоку, наріжу тьутьунцьу,
Та постельу подушчину: льигай си, Штифунцьу.

2323. Затопила, закурила, ней сьі вода гріїе,
Сама пішла до комори: голова дуріїе.
Затопила, закурила, не хоче горіти,
Поломала-м мотовило: піддувайте дьіти.

Ріжнородні ритми.

1.

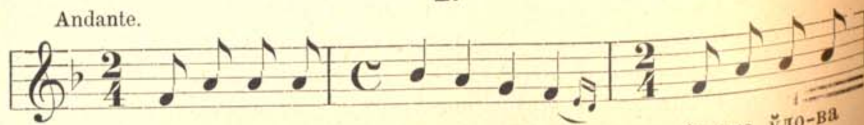
Співає ся так, як ч. 11. стр. 218.

Ой удово, удовонько, неслава на тебе,
Шчо почуйе шчо вечерьи наймитонько ў тебе.
Відпраў же го йа ўдовонько йа ў добріїі ласцьі,
Йа шчоби ти не носила дитьитко ў запасьцьі.
Пішла ўдова до комори, йа ўзьила гадати,
Тей узьила сусьідньиїі слова споминати.
Пішла ўдова перед пана, йа ўзьила плакати;
Післаў же пан гайдученькьи наймита шукати:
Ой ідьіт же гайдученькьи, наймита шукайте,
Йак наймита ізнайдете, на штукьи рубайте.
Пішла ўдова тей до міста, на риночку стала,
Тей кождому гайдукови по тальару дала:
Ой ідьіт же гайдученькьи, мід, горіўку пийте,
Йак знайдете наймиточка, не дуже го бийте.
Ой за малу годиноньку, шче за менчу хвильку,
Качьийе сьі наймитова головка по ринку.
Ой йалова коновонька, а дубове динце,
Промоў, промоў, наймитоньку, ой хоть одно слоўце.

Співала Анна Підгородецька.

2.

Andante.

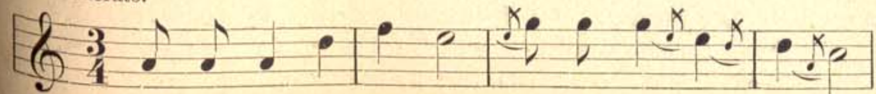
Брала, брала, тей стелила,
С сироў землеў говорила:
Земле-ж мойа сировайа,
Ўзьила мого ґосподарйа.
Озми мене молодуйу,
Ней на сьвітьі не бідуйу.
Ой коби йа мужі мала,
Йа би йего шінувала,
Медом, вином наповала,
Горішками годувала.
Йа ўчуў тото йа ўдовин син,
Йа вер косу на пакосу,
Йа вер клевець під йаворець,
Йа вер бабку йаж під лаўку,
Йа сам пішоў до домоньку.
Йа сам пішоў до домоньку,
Склониў на стьіў головоньку.
Питайе сьі його мати:
Ой ти, сину, чо думайеш?
Ой ти, сину, чо думайеш,
На мене сьі позирайеш?
Ци позволиш, стара мати,
Молодуйу ўдову ўзьати.
Ни позвольу, мій синоньку,
Ўміїе ўдова чари дати:
Счарувала тей тамтого,
Счаруйе тьі молодого.
Ўдова буде йісти, пити,
Йа ти будеш ў земли гнити.

С. Н. Д.

Пор. Грінченко. Этногр. матер. III. стор. 420, ч. 749.

3.

Moderato.

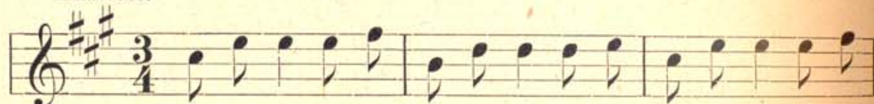

Ой йак пойорала, тей заволочила,
Та дрібними сьльозоньками рільу примочила
Йак заволочила, тай Бога просила:
Коби ми сьі рісненькайа пшеничка ўродила.
Пшеничка ўродила, ўна ўзьила плакати:
Бідна-ж мойа головонько! нема с кьим збирати.
Ой богачі ходьит, за ўдову реўнуйут,
Ў тойі ўдови молодойі синове ночуйут.
Дурно ви богачі, мене реўнували:
Ваші сини ў мене ўдови тай не ночували.

Співала Каська Курилова.

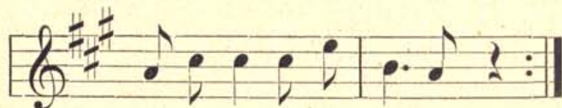
4.

Moderato.

Наймила ўна си, наймила ўна си косарикіў чотири, (bis)
Шчоби скосили, тай згромадили ўсьі гори, тай долини.
Косарі косьит, косарі косьит, а вітрец повівайе, "
Шоўкова трава дзелененькайа на косу нальагайе.
Шоўкова трава дзелененькайа на косу нальагайе, "
Молода ўдова, молода ўдова йа з жьильу й умльівайе.[1]
Киче синонька, киче синонька: йди сину громадити, "
А синок каже, а синок каже: йа йду до коршми пити.

[1]) Вар.: Молодий жоўньар, молодий жоўньар на ворон коньу грайе.

Ой йди, синоньку, ой йди, синоньку, та йди копицьі класти,
А синок каже, а синок каже: то йа льигайу спати. (bis)

С. Н. Д.

5.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой біда, біда (bis) йа ўдовоньцьі небозьі,
Шчо йейі хата " віконцьом при дорозьі.
Йа сусьіди йдут " ўсе на ўдову реўнуйут:
Ў бідной ўдови " жоўньаренькьи ночуйут.
Ой не реўнуйте " ви богачі на мене,
Не начували " ваші синове ў мене.
Ваші синове " по польу польували,
А ви казали " шчо ў мене начували.

Співала П. Білінська.

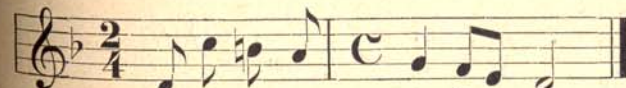
6.

Andantino.

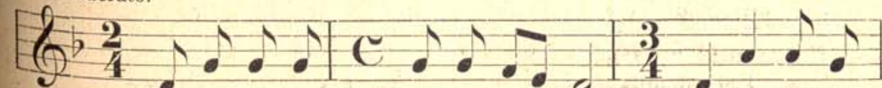

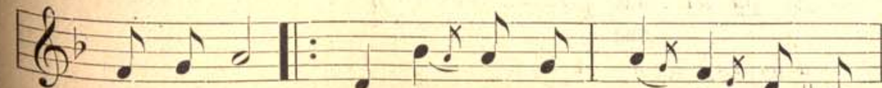

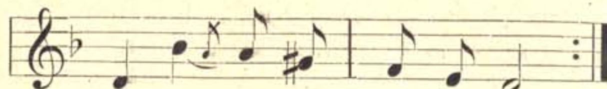

Moderato.

йа по - ста- вйу два сто- ги.

Злетьіла сьі ўсьа пташина, злетьіли сьі горобцьі,
Зьзьіли, спили пшеничуньку, лиш лишили стебельцьі. (bis)
Бодай тота ўсьа пташина виздихала до ноги,
Шчо ўна зьзьіла пшеничуньку бідненькоїі йа ўдови.

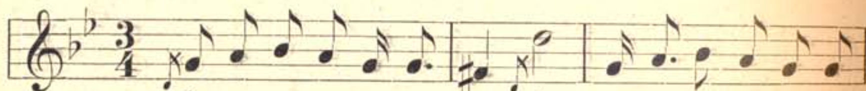
Співала Анна Ґранас.

7.

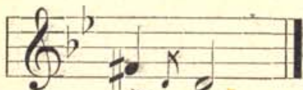
Andantino.

Ой служиў же йа ў ўдови, тай слу-жиў йа ў не-бо-ги,

Тай двайцьіть льіт і чо - ти - ри, Тай двайцьіть льіт і чо-

ти - ри.

Ой біз гроший, біз присьіўку, лиш за хорошуйу дьіўку,
Лиш за хорошуйу дьіўку. (bis)
Ой йак прийшло дьіўку брати, тей не хоче ўдова дати,
Тей не хоче ўдова дати, йаж сьі будем правувати.
Ой вівела удова, ой вівела небога,
Штири коньі вороньіїі, на них сьодла золотьіїі.
Йа за тото ньіц не дбайу, тей шьипочку не знимайу,
Тей шьипочку не знимайу, тей сьі ўдові не кланьайу.
Розсудьіт-же нас, льуде, розсудьіт нас панове,
Би сьі стало хоть за мойе. (bis)

Ой служиў же йа... і т. д.
Ой вівела удова, ой вівела небога,
Штири воли половіїі, на них йарма золотьіїі і т. д.

Ой служиў же йа... і т. д.
Ой вінесла-ж ўдова, ой вінесла небога
Самі гроші червоньіїі, (bis)
А йа срібла ньіц не майу, тей шьипочку не знимайу. і т. д.

Ой служиў же йа і т. д.
Ой вівела-ж ўдова, ой вівела небога
Свойу дочку, йак панночку, йа у рутьанім віночку.
Йа на тото барз пристайу, тей шьипочку ізнимайу,
Тей шьипочку ізнимайу, тей сьі ўдові покланьайу.
Не судьіт же нас, льуде, не судьіт нас, панове,
Ўже сьі стало, тей за мойе. (bis)

С. Н. Д.

Пор. Грінченко. „Этногр. Матер." III. стор. 206 ч. 426.

8. Сирота і мачоха.

Andantino.

Ле-тьі-ли го - лу - би на мо- ре ли - ну - чи,

Пла - ка - ли си - ріт - ки на службоньку йду-чи.

Службо-ж наші, службо гирка, нешчіслива,
Бодай сьі сирота на сьвіт не родила.
Ой умер-же отец, тей умерла мати,
Ой пішли сиріткьи службоньки шукати.
Ой пішли-ж бо они горами, долами,
Здибаў їіх Син Божий с трома ангелами:
Де йдете, сиріткьи? — Матьінки шукати,
Ой уже три рокьи, йак її не видати.
Ой не йди, сирітко, бо далеко зайдеш,
Ти своїі матьінкьи уже ньігде не знайдеш.
Ой вломи, сирітко, три прути лозові,
Та удар, сирітко, три рази по гробі.
Ой а хто-ж там та на мойім гробі?
То йа мамунцуньу, озміт мене д'собі.

Ту нема шчо, сину, ньі йісти, ньі пити,
Приказаў Син Божий ў сирі земли гнити.
Не хочу, мамусьу, ньі йісти, ньі пити,
Лише йа сьі хочу на вас подивити.
Буду ноги мити, тоту йушку пити,
Коріньечко гризти, божим духом жити.
Іди си, сирітко, іди си до дому,
Ней тобі мачуха йа змийе голову.
Йак голоўку мийе, тьижко проклинайе,
А йак запльітайе, з тьілом віривайе,
За кождим волоском кроўцьу випускайе.
Йак сорочку крайе, тьижко проклинайе:
Аби-с не сходила, бо-с не заробила.
А йак хльіба крайе, йак кленовий листок,
Та шче сьі питайе: ци зьзьіш ти го ўшисток?[1])
Ой зьзьіслаў-же Господь два ангели з неба,
Та ўзьили сирітку до йасного неба.
Ой струтиў же злий дух два дйаволи (шатани) з пекла,
Та ўзьили мачуху гаками до пекла.[2])
Плавай ту, мачухо, майеш ту широко,
Погльадай на небо, йак небо високо.
Ўзьила сьі мачуха йа ў гору дивити,
Ўзьили тьижкі враги ў очи смолу льльити.
Ой дай ми сьі, Боже, на той сьвіт дьістати,
Та буду йа знати, сиріт шінувати.

С. Н. Д. і Тимко Кондеревич.

9. Стара мати.

Коломийки.

2327. Мати-ж мойа старенькайа, сивенькьий голубе,
Годувалась дрібньі дьіти, а тебе хто буде?
Годувалась дрібньі дьіти, бо нас було много,
А хто-ж тебе погодуйе голуба сивого?

2331. Йак йам була молоденька, льубила мі попи,
А тепер йа стара баба, та не хотьит хлопи.

---

[1]) Вар.: Шче го сьі питайе: ци проможеш го?
[2]) Вар: По тім рядку уміщають часом:
Посадили ўни йі за тисові столи,
Та нальльили ўни йі горьичойі смоли.

Ріжнородні ритми.

Е. Смерть.

Похорон.[1])

Умираючий, коли є притомний, каже собі звичайно закликати найдорожші особи, і сердечно з ними прощає ся. Того звичаю придержує ся особливо парубок, коханок або дівчина, уважаючи за свій святий обовязок попрощати ся („спрошчьити сьі“), бо в противнім разї умерлий не мав би спокою в гробі, а полишений любчик щастя на землї.

Умерлого саджають на низькім стільци серед хати, і миють а відтак убирають відповідно до пола, стану і віку. Горнець з водою, що служила до митя тїла, і тріски полишені при робленю домовини викидають десь в кут („в закутье“) подвіря. Кождого умерлого убирають у одежу святочну, якої уживав він за житя, лише з тою ріжницею, що ніг не узувають в чоботи, тілько шиють йому з полотна рід шкарпиток, що сягають до колїн, т. зв. „калйви“.

Умерлій дитині, парубкови або дівчині дають на голову позолочений вінок з барвінку; окрім того, дівчині дають до рук хустку, парубкови привязують єї до пояса, а на палець вкладають їм перстень з воску. Господареви вкладають на голову велику шапку, господині-ж або взагалї замужній завязують голову „раньтухом“.

Так наряженого небіщика кладуть на лаві під вікном, накривають його полотном вишиваним кольоровою бавовною („заполочеў“), котрим жінка заслонює в полозї свою постелю; потім складають йому руки „на вхрест“ на грудях, на котрих також кладуть хрест принесений з церкви.

Під вікном, побіч лавки, на котрій лежить небіщик, ставлять столець, на нїм перевертають до гори дном горщок, а на горшку ставлять

---

[1]) Погріб, похорон.

лямпу, що горить навіть і в день. Заможнійші наймають дяка, що через цілу ніч читає псалтиру при тілї померщого.

На вістку про мерця сходять ся люде до тої хати, але входячи, не вимовляють, як звичайно, привітного „слава Ісусу Христу“; коли-ж через забутє вимовить хто ті слова, то нїхто йому не відповідає. Входячи мовчки клякають побіч лави і молять ся через кілька хвиль, почім беруть хрест з грудий небіщика, цілують і відходять, або лишають ся на ніч сидїти при тілї з родиною.

Коли в селї умре хтось, то кождий господар у своїй хатї кладе під порогом сокиру, звернену вістрєм на поле, а зубцем часнику намащує хрестики на всїх чотирох стїнах. У тім часї, коли є небіщик в селї, не вільно є пити, анї мити ся тою водою, котра в хатї стояла через цілу ніч.

До домовини кладуть небіщикови під голову ту сорочку, в котрій він умер і подушку напхану стружками, та зїлє свячене „на Маковея“ (1 серпня). Кладучи умерлого в домовину дають йому воскову сьвічку до правої руки, а до лївої мідяний гріш, щоби мав чим викупити ся на тамтім сьвітї. Виносячи тїло з дому, вдаряють домовиною тричи о обидва пороги, себ-то між хатою й сїньми і сїньми й подвірєм. По тих ударах умерлий перестає чути, що кругом него дїяло ся. В слїд за винесеною домовиною сиплють маком, щоби небіщик тілько тодї міг приступити до дому, коли визбирає всї зерна маку.

Жінка умерлого, або коли єї нема, котрась із найблизших своячок на голос оплакує мерця через цілу дорогу від хати аж до гробу, добираючи як найжалібнїйших слів, щоби висловити свої жалї і значінє, яке для неї мав умерлий. Всї майже плачки ходовицькі заводять меньше-більше на отсю нуту:

1.

Moderato.

Мо-йа ти ди-тин-ко со-лод-ка мо-йа!

Куда-ж ти йдеш від ме-не ку-да? Ри-боч-ко,

ле-бі-доч-ко, вер-ни-ж ти сьі вер-ни!

З огляду на віруванє, що зараз першої ночи по похоронї приходить небіщик до дому, нїхто з домашних не спить. В товаристві гостий переводять вони цілу ніч при горівцї, смутних споминах і піснях, з котрих дві записані отсе подаємо:

2.

Andante.

Ка-жут льу-де шчо йа у-мру, а йа хо-чу жи-ти,

Кілько жи-ти на сьім сьвітьі, тре-ба у-ми-ра-ти.

Зістайе сьі срібло, злото, дорогійі шати,
Трудно-ж меньі йіх с собойу на тамтой сьвіт брати.
А хоць би-м йіх міг забрати, там того не треба,
Штири дошкьи, сьажень земльі, спасеній̂а з неба.
Йак ударьат во всьі дзвони о смертні годиньі,
Поклоньу сьа ўсему сьвіту, ўсьі свойі родиньі.
Йак упустьат грішне тьіло у глубокі доли,
Засипайут піском очи, не гльанут ньіколи.
Ў гробі будут ребра, бокьи, з головойу рукьи,
Душа піде безсмертельна на вічній̂і мукьи.
Памйатай-же, чоловіче, так велику страту,
Йак хто Богу услугуйе, так бере заплату.

3.

Moderato.

Йа дьи-ко-ви дам, дам си-во-го ко-ньа,

Шчо-би чи-таў псаў-тирoнь-ку з ве-че-ра до дньа.

Ой хора-ж бо йа, ой хора-ж бо йа, ой тей буду ўмирати,
Ідьіт меньі, приведьіт меньі попа тей дьика,

Шчоби списаў худобицьу, теӣ за мого віка.
Йа дьикови дам, дам сивого коньа,
Шчоби читаў псаўтироньку з вечера до дньа.
Йа ксьендзови дам, дам йа штири воли,
Шчоби мене поховали на старім цвинтари.
А йа братьім дам, дам сиву корову,
Шчоби мене провадили с сьвітлом до гробу.
А сестричкам дам, дам грубі коральі,
Шчоби за мноў поплакали файно на лаві.
А йа ўнучкам дам, дам більі фусточкьи,
Шчоби за мноў шчебетали, йак ластівочкьи.
Паламареви дам, дам нову кожушину,
Шчоби меньі відзвоньуваў кождуйу годину.
Йа грабарім дам, дам стару кожушину,
Шчоби меньі вісипали велику могилу.
Йа сусьідам дам, дам корец пшеницьі,
Шчоби мене споминали та при пйатицьі.

Пор. Кольб. Пок. I. 105 і Пок. II. 346, 347.

Побіч висше наведених співають при умерлім також і иньші пісні жалібного змісту, напр. „про сирітку“.

Є се загальне віруванє у тутешнього народа, що небіщик і з поза гробу не опускає своєї родини; приходить він пишком у ночи, навіть при запертих дверях до хати, розкриває діти і колише їх, а іноді виробляє пакости в хаті: порозкидає начинє або потовче і т. п.

Коли в вечер перед Різдвом появить ся в хаті муха, є се з певностию душа помершого, котра приходить на вечеру, при чім звичайно гасить сьвітло. Длятого то на святий вечір і на щедрий вечір лишають для мерців через ніч „кутю“ на столі з встромленою в ню ложкою.

Силу шкодити і взагалі робити пакости має умерлий тілько через оден рік числячи від похорону; тому ж в тім часі боять ся його найбільше і найчастійше оповідають про появу небіщика на подвірю, під вікнами, або навіть і в хаті.

Коли хто побачить умерлого, повинен сказати: „всьакойе диханійе хвалити Господа“ (sic!), на що звичайно небіщик відповідайе: „і йа хвальу“. Відтак треба запитати ся, чого душа його потрібуйе? На те відповідає мерлець, що їсти хоче, коли родина його занехує від часу до часу виносити хліб до церкви на богослуженє за його душу; также инакше відповідає, коли йому хто що винен. Коли-ж ніяк не відзиває ся, то треба ту мару вдарити в лице від себе.

III.

Ріжнородні теми.

1. Пісні козацькі і жовнярські.

Коломийки.

2333. Ой у містьі на риночку два доми новенькі,
А там цьісар відбирайе хлопцьі молоденькі.
Та на шчо йіх відбирайе, на шчо йіх мальуйе,
Та ми хлопцьі молоденькі, чим нас погодуйе?
Буду йа вас годувати греччьиноў половоў,
Буду йа вас віправийти цьісарскоў дорогоў.
Бо греччьина половицьи на зуби гостренька,
А цьісарска дороженька на ноги тьиженька.

Пор. Драгом.: Нові укр. піс. стр. 102. Кольб. Пок. II. ч. 391.

2341. Просила йа Пана Бога, Присьвітойі Дьиви,
Шчоби мойе закоханьі не стало до міри.
Просила йа Пана Бога, не допросила сьі,
Такі мойе закоханьі до міри здало сьі.

2345. Напиймо сьі, кумцьу льубцьу, бо ўже не будемо,
Прийшла карта від цьісарі, на віну підемо.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та Бог знайе, Бог видайе, коли сьи вернемо.
Прийшла карта від цьісарі теӣ від цьісарицьі,
Шчоби дьіўчьит не льубити, лише молодицьі.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 203, ч. 12.

2351. Ой йак прийшло від цьісарі дрібоньке писаньі,
Шчоби ішло на жоўньара мойе закоханьі.

Не спала йа тойі ночи, та просила Бога,
Шчоби мому миленькому шчіслива дорога.
Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 190. ч. 48.

2355. Ой попід гай дзелененькьий іду за волами,
Ви, дыўчьита молоденькі, жьиль меньі за вами.

2357. І ти здоров і йа здороў, молодий козаче,
Та за нами молодими ўсьа крайіна плаче.

2359. Напиши ми, мій миленькьий, хоть йедну карточку,
Та ней йа сьі довідайу, ци ти йе ў сьвіточку.
Напиши ми, мій миленькьий, хоть йедну карточку,
Ци ти майеш, ци не майеш йиичу коханочку?
Ой ти, мила не письменна, не ўмійеш читати,
Лиш сьі будеш мойа мила сльозами ўмивати.

2365. Ой купйу йа штири сьвічкьи тей пушчу до Бога,
Шчоби мому миленькому шчіслива дорога.
Ой дыўчьита молоденькі, не дайте тужити,
Йак сьі верну від цьісарі, буду з вами жити.
Ой ішоў йа з реґіменту, тей видыў миленьку,
Та сидьіла при віконци, прьила кудьіленьку.

2371. Ой ти стойиш, мій миленькьий, у Львові на вартьі,
Би-с написаў, сиві очка, на біленькі картьі.
Йак написаў так написаў, тей вітром передаў:
Сподьій мйи сьі, мойа мила, даўно-м тебе видаў.
Йак написаў так написаў, сльозами покапаў:
Подиви сьі, мойа мила, йа за тобоў плакаў.

2377. Ой піду йа на зицирку, визицируйу сьі,
А йак піду на кватиру, сльозами зальльу сьі.
Ой піду йа на зицирку, йа зицирку знайу,
А йак піду на кватиру, миленьку згадайу.

2381. Плачте тату, плачте мамо, самисте си винни,
А й ви мене до цьісарі дати не повинни.

2383. Ой ти жоўньар тей йа жоўньар, оба-смо жоўньари,
Та даймо си вішивати дзелені комйари.
Ой даймо си вішивати самим дійаментом,
Та аби нас пізнавали межи реґіментом

2387. А йа жоўньар молоденькьий межи жоўньарами,
Йа на віну не пойіду, бо ми не казали.
Пор. Кольб Пок. II. ч 377.

2389. Мати-ж мойа старенькайа, мати-ж мойа, мати,
Було мене не родити, тей не годувати.
Мати-ж мойа старенькайа, а йа твій синочок,
То-с мі, мати, породила під карабіночок.
Йа карабін через плечі, шабелька при боцьі,
Вольіла-с мі, мойа мати, ўтопити ў потоцьі.
Вольіла-с мі, мойа мати, ўтопити ў потоцьі,
Ньіж ми мала бренькотьіти шабелька при боцьі.
Вольіла-с мі, мойа мати, ў потоцьі ўтопити,
Ньіж мі мали офіцери за вуха крутити.
А йа сьиду на коника, шьибелька при боку,
Офіцери повідайут: то хлопець, ньіўроку.

2401. Ой йак мене відобрали хлопцьі молодого,
Та дали ми пуцувати коньа вороного.
А йа коньа віпуцуваў, шабелька на клинку,
Пан капітан повідайе: шкода тебе синку.
Було мене, капітане, та не шкодувати,
Було мене, капітане, з дому не волати.

2407. Ой йак мене відібрали йа ў Львові на ґанку,
Дали меньі білий кабат, йа ў рукьи коханку.
Ой йак мене відобрали та на войачину,
Дали меньі білий кабат, дзелену шьипчину.
Ой йак мене відобрали до коньа, до коньа,
Заплакала ў сиві очка більавина мойа.
Ой йак мене відобрали, сину барву дали,
Тогди мойу більавину водоў відливали.
Ой йак мене відобрали на того войака,
Йа си гадаў, шчо не буду ньіколи домака.

2417. Не купуйте кожуха, не буду ўгортати,
Бо йа піду до цьісарі коньа пуцувати.
Не купуйте кожуха, не буду ходити,
Бо йа піду до цьісарі, та буду служити.

2421. Віправйила мати сина понад косовицьу,
Зачесала кучерикьи понад потилицьу.
Пор. Антр. VII. 170. Антр. VIII. 17.
Віправйила мати сина на віну раненько,
Сама сьіла під віконце, тей плаче ревненько.
Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 50. ч. 9.
Іди, сину, на віноньку, тей не обаўльай сьі,
За дві, за три недьіленькьи назад повертай сьі.

Не верну сьі, мойа мати, не верну, не верну:
Кінь вороний, йа молодий, тамой сьі оженьу.

2429. Ой майу йа такье зьілье, дала ми ворожка,
Би за льубком не тужити, йак піде до воська.
Ой майу йа такье зьільі, дала ми Майова,
Би за льубком не тужити, йак піде до Львова.

2433. Мій миленькьий солоденькьий. жьиль ми за тобойоу,
Шчо не буду зимувати зимоньку с тобойоу.
Аньі зиму зимувати, льіто льітувати,
Мій миленькьий, солоденькьий, не жьиль тьи згадати.

2437. Забреньіли кльучі у ночи, тей не чули замку,
Ой заплачеш, парубочку, йак лишиш коханку.

2439. Ой заплачеш, мойа мила, заплачеш, заплачеш,
Йак ти мене на воронім конику зобачиш.
Пор. Кольб. Пок. II. ч. 377.

2441. Ой коби йа, Боже, знала, шчо ти мій суджений,
Була би-м тьи почекала, хоть йес остриженний.

2443. Ой де йідеш, мій миленькьий, де йідеш, де йідеш?
Річенькьи сьі спогонили, та не перейідеш.
Там сьі річка спогонила, там сьі річка здула,
Не мудрого-м льубка мала, тей того-м сьі збула.

2447. Коли-ж тьи сьі сподьівати, душко (льубко), з Украйіни,
Та йак буде опадати листок із калини (буковини).

2449. Йіхаў милий на Украйіну, йа моркоў полола,
Та даў меньі срібний перстьінь: будь мила здорова.
Йіхаў милий на Украйіну, йа збирала тріськьи,
Він на мене пальцьом кьинуў: не розмоўльай ньі с кьим!
Йіхаў милий на Украйіну, меньі наказуваў:
Шчоби, мила, твойе личко ньіхто не цьульуваў.
Ой йідь милий, та йідь милий, йакось тото буде,
Хоть мйи десьіть поцьульуйе, та шче тобі буде.

2457. Уже сонце на заходьі, буде заходити,
Уже мій милий на відходьі, хоче мйи лишити.
Ой дубинко дзелененька та поколиши сьі,
А ти, льубку молоденькьий, мене не лиши сьі.

2461. Ой бувайте здоровенькі, молодьі дьіўчьита,
Та хто буде з вами пасти сивенькі бичьита?

2463. Ой утоптана дороженька зо Стрийа до Відньі,
Йа хто-ж йейі так утоптаў? мойі братьі рідньі.

2465. Ой уже меньі надойіли чоботьита шитьі,
Прийдут меньі з маґазину цьвьиками підбитьі.

2467. Танцьували офіцери по пойас біленькі,
Тепер будут танцьувати хлопцьі молоденькі.

2469. Ой йак би ми пане брате не хлопцьі, не хлопцьі,
Ой то би нам не бреньіли шабелькьи при боцьі.

2471. Ой піду йа на толоку, толока двойака:
Йакась ми сьі біда стала, шчо льубйу войака.

2473. Ой кувала зазуленька у городьі на льоньі,
Буду льубка пізнавати при тім батальльоньі.

2475. Напйу йа сьі горівочкьи, того сакраменту,
Йак йа схочу, вімруґайу хлопцьі з реґіменту.

2477. Ой жоўньару молоденькьий. жоўньару, жоўньару,
Ой кобись буў не приходиў, менче було-б жальу.

2479. Упала роса коло проса, коло зеленого,
Йака ладна жоўньарина з мого миленького!

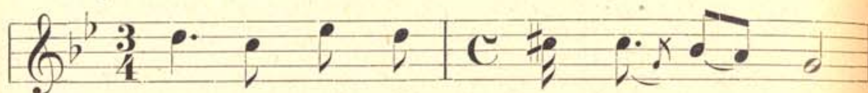
2481. Ой цьісаре, цьісареньку, цьісаре, корольу,
Пусти-ж мене до домоньку пей сьі не невольу.
Ой цьісаре, цьісареньку, цьісаре Франьцьішку,
Пусти-ж мене молодого хоть на йедну ньічку.
Пор. Кольб. Пок. II. ч. 390.

2485. Ой бувайте здоровенькі, ходовицькі льіси,
Ми сьі до вас повернемо не за довгі чьиси.
Ой зацвило сине зьільі, тай не відцвитайе,
Узьили льубка за жоўньирьи, тей сьі не вертайе.
Ой зацвило сине зьільі синенько, синенько,
Ньіхто ми сьі не сподобаў, йак той жоўньаренько.
Ой зацвило сине зьільі синенько, синенько,
Він відслужит свойі льіта у цьісарьи борзенько.
Ой де йідеш, мій миленькьий, де йідеш, де йідеш?
Річенькьи сьі спогонили, тей не перейідеш.
Ой де йідеш, мій миленькьий? відти сьі не вернеш,
Йак надлетит перша кульі, ти сьі перевернеш.
А йа хлопець молоденькьий, до цьісарі здаў сьі,
Та не йедну дьіўчиноньку та наобігмаў сьі.

Ой волоска капустицьі, волоска, волоска,
Ой мала йа закоханьі, тей ўзьили до воська.
Нема кори нейтончоўі йак над йавороньока,
Нема льуби солодшоўі йак над жоўньароньока.
Ой у мойім городочку зацвиў барвіночок,
Напиши ми, мій миленькьий, три карти на рочок.
На шчо тобі, мойа мила, тей карту писати,
Та коли ти не письменна, не будеш читати.
Ой мала йа закоханьі, ой мала йа, мала,
2508. Памбіг ми даў, цьісар узьаў, йа не жьильувала.

Ріжнородні ритми.

1.

А ў не - дьі - льу по - ра - непь - ко

йа ў ўсьі дзво- ни за- дзво - ни - ли,

Молодого парубочка на рекрута ізловили.
Йак вони го ізловили, назад рукьи ізвйизали,
Посадили на возочок, піде рекрут йак паночок.
Фйерман коньі паганьайе, на рекрута поглядайе,
Би дороги не змилити, би рекрута не згубити.
Привезли го до циркулу, йобтьили му ўсьу голову,
Йак качурі обтинали, його сльози обливали.
Привели го до комнати: оттут рекрут присьигати,
Оттут рекрут присьигати, би до дому не ўтьікати.
Привели го на кватиру, на біленькуйу перину:
Льигай, рекрут, висиплься сьі, на зицирку вібирай сьі.
Ой стаў рекрут дуже рано: аньі тата, аньі мами;
Бідна-ж мойа головонька, та чужайа сторононька!

Співав Федьо Гнатів.[1])

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 60. ч. 23.

---

[1]) Співак закінчив пісню поясненями: „То шче мойі тато сьпівали; бо то йіх брата ззьімали, та завезли до міста он до Стрийа до циркулу. Він йакось сьі відтыль віхопиў, тей скочиў ў ріку. Так плиў, плиў дольіў водоў, де міўко то бриў, прибіг до свого села, тей сьі виховаў.“

2.

Marciale.

Гей у по- ли, гей у по- ли гу-стий те - рен ро- сте,

Гей, гей! гу-стий те-рен ро-сте.

Без той терен, без той терен бита стежка йде, гей, гей, бита стежка йде.
А тоў стежкоў, а тоў стежкоў самі майори йдут, „
А за тими майорами новобраньцьіў ведут. „
За браньцьіма (bis) вітцьі й матьінкьи йдут, „
Тонкі й більі „ сорочечкьи несут. „
Гей ти, сину „ ти дитино мойа, „
А де-ж твойа „ льуба й мила дружина? „
Видиш, тату „ там у поли могила, „
Тото мойа „ льуба й мила дружина. „
Ой ти, сину „ ти дитино мойа, „
А де-ж твойа „ срібна перстенина? „
Ой йа свойу перстенину тамборови тей даў, „
Аби мене (bis) раненько ізбуджаў, „
Французови „ на велику тугу, „
А нашому цьісареви на велику славу. „
Тай за то-м перстенину тамборови тей даў, „
Аби рано (bis) голосно вибубньаў, „
Вітцьу й матцьі (bis) та на жаль заўдаваў. „

Співала Тацї Андрійова.

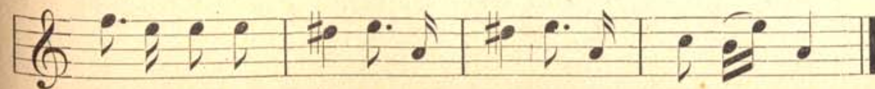
Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 47 ч. 4. Кольб. Пок. II. ч. 400, 401.

3.

Marciale.

Гей у по-ли вер-би - на, вер- би - на, вер- би- на,

Під верби- ноў тер-ни- на, тер-ни- на, тер-ни - на.

Вітер нейу колише,
Мати сина ей кличе:
Ой ти сину, Іване,
Серце мойе кохане,
Ным йа тьи згодувала,
Не йедну-м ніч не спала.
Тепер тебе хтьать ўзьати,
На жоўньара віддати.
Йа сьі того не бойу,
Шче-м молодий, достойу.
Ой майу йа три трубі,
А йусьі три золотьі.
Йак на йедну заграйу,
Дьіўчиноньку ўже майу,
Йак па другу заграйу,
Ў дороженьку вийіжджайу.
Дороженька готова,
Будь ми, мила, здорова.

Співав Олекса Луців.

Пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 45.

4. а.

Співае ся так, як ч. 3.

Ой у поли тернина,
Під терниноў вербина.
Вітер нейу хильайе,
Мати сина волайе:
Ой ти сину, Йузьване,
Серце мойе ласкаве.
Йак йа-м с тобоў ходила,
Цьілу-м ньічку сьвітила.
Ой йак йа-м тьи йуж мала,
Цьілу-м ньічку не спала.
Ой йак йа м тьи хрестила,
Три сотонькьи-м стратила.
Ой майу йа три трубкьи,
Ой усьі три золотьі.
Йак на йедну заграйу,
Йуж коника сьодлайу;
Йак па другу заграйу,
Йа дьіўчину ўже майу;

Йак на трету заграйу,
Уже восько ўсьо майу.

С. Н. Д.

4. б.

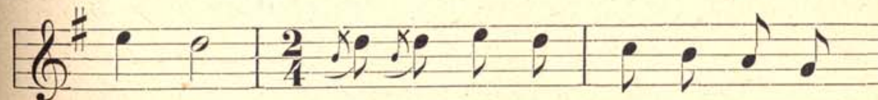
Ой поли і т. д.
Йак на першу заграйу,
Ўже коника сьідлайу.
Йак на другу заграйу,
Ўже дьіўчину кохайу.
Йак на трету заграйу,
Улан коньа сьідлайу,
Та пойіду до Львова,
Бувай, мила, здорова.
А зі Львова до Відньа,
Бувай, мила, ўже бідна.

Співав Тимко Кондеревич.

5. а.

Moderato.

Ой не буду, мій миленькьий, ой не буду, не буду,
Ти за гору, йа за другу, тай за тебе забуду.
Ой пойіхаў жоўньаренько під новійі острішкьи,
Здоганьайут жоўньаренька два післанчикьи пішкьи.
Здогонили жоўньаренька йа на кьендровім мостьі,
Вертай, вертай, жоўньареньку, бо майеш дома гостьі.
Вертай, вертай, жоўньареньку, бо ўмирайе матусьі.
Ней ўмирайе, ней копайе, та йа ўже не верну сьі.

Вертай, вертай, жоўньареньку, бо ўмирайе дьіўчина,
Скажіт-же ми, післанчики, шчо то йе за причина?
Ей йак узьиў жоўньаренько коника натискати,
Аби свойу дьіўчиноньку шче живойу застати.
Йак прийіхаў жоўньаренько тай під новуйу браму,
А дьіўчина молоденька тай на ўсьуйу лаву.
Йак увійшоў жоўньаренько тай із двору до хати,
Та йак упаў на поженькьи, тай зачьиў цьульувати:
Ноги-ж мойі біленькійі, тосте сьі ізложили,
Йак йам йіхаў на віноньку, шче-сте за мноў виходили.
Рукьи-ж мойі біленькійі, то-сте сьі поскладали,
Йак йам йіхаў на віноньку, шче-сте мйи обігмали.
Очка-ж мойі чорненькійі, то-сте сьі зажмурили,
Йак йам йіхаў на віноньку, шче-сте сьі за мноў дивили.
Брови-ж мойі чорненькійі, моравоў-сте припали,
Йак йам йіхаў на віноньку, шче-сте за мноў мруґали.
Йак узьили мальарочкьи йа трумну мальувати,
Молодого жоўньаренька ўзьили водоў відливати.
Йак молоду дьіўчиноньку, тай у трумну ўложили,
Молодому жоўньарови на ўхрест рукьи зложили.
Йак винесли дьіўчиноньку на широкье подвірье,
Задзвонили жоўньарови на сумненькье весьілье.

Співала П. Білінська.

Пор. Антр. VII. 184. Антр. VIII. 156. Кольб. Пок. II. 39, 40.

5. б.

Співає ся так, як ч. 5. а.

Ой дьіўчино, дьіўчиноньео, ци будеш за мноў тужити,
Йак йа піду до цьісарьи на віну служити?
Ой не буду, мій миленькьий, не буду, не буду,
Ти за гору, йа за другу, та за тебе забуду.
Йак пойіхаў жоўньаренько до цьісарьи служити,
За ним, за ним післанчикьи, не мож догонити.
Здогонили жоўньаренька на кьедровім мостьі,
Вертай, вертай, жоўньареньку, майеш дома гостьі.
Вертай, вертай, жоўньареньку, ўмирайе матусьі,
Ней ўмирайе, ней конайе, а ўже не верну сьі.
Вертай, вертай, жоўньареньку, бо ўмирайе дьіўчина.
Мойі льубі післанчикьи, шчо то за причина?
Та йак зачьиў жоўньаренько коньом навертати,
Аби свойу дьіўчиноньку, шче живу застати.

Йак прийіхаў жоўньаренько під новуйу браму,
А дьіўчину молоденьку кладут ўже на лаву.
Йак прийіхаў жоўньаренько під новійі сьіни.
Ўже дьіўчиньі задзвонили на сумне весьілье.
А йак війшоў жоўньаренько до новойі хати,
Припаў, припаў на ноженькьи, зачьиў цьульувати.
Ноги-ж мойі біленькійі, то-сте ми сьі зложили,
Йак йем йіхав на віноньку, шче-сте за мноў виходили.
Рукьи-ж мойі біленькійі, отто-сте сьі посклaдали,
Йак йа-м йіхаў на віноньку, шчесте мене обігмали.
Мойі очка чорненькійі, ў голову-сте запали,
Йак йем йіхаў на віноньку, шче-сте за мноў плакали.

Співав Олекса Луців.

6. а.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой заковала сива зазульі та ў льісьі на терночку,
Ой випраўльала мати синонька свойего на віноньку.
Ой випраўльала, ой випраўльала за нові воротенька.
Ой йідь, синоньку, та на віноньку, шчіслива дороженька.
Ой йідь, синоньку, та на віноньку, не дуже забаўльай сьі,
За рочок, за два, тей за чотири до домоньку вертай сьі.
Або сьі верну, або не верну, або тамой загину,
Ой озми, мати, завінчануйу за рідненьку дитину.
Ой а шчо-ж би то, мій ти синоньку, за година настала,
Та шчоби меньі чужа дитина до серденька пристала.
Ой сьійе ўдова йару пшеницьу тай зелененькьий румен,
Ой усьі браньцьі йідут з віноньньи, лише мій синок умер.
Сьійала ўдова йару пшеницьу тай озимойе жито,
Ой усьі бранцьі ідут з віноньньи, лиш мого сина ўбито.
Ой усьі бранцьі ідут з віноньньи, та дайут меньі знати:
Ой вийди, мати, під круту гору синонька пізнавати.
Ой вийшоў отец, ой вийшла мати, ой вийшла всьа родина,
Підньили браньцьи, до протьіў соньцьи: то не наша дитина.
Ой не плач, не плач, старайа мати, не ўдавай сьі до ворожкьи,
Поховали ми твойего сина ў йаворовійі дошкьи.
Ой не плач, не плач, старайа мати, та не заходи ў тугу,
Ізробили ми твойему сину йаворовойе трумно.
Ой не плач, не плач, старайа мати, та не ўдавай сьі ў чари,
Поховали ми твойего сина у Льнові на цвинтари.

Ой не плач, не плач, старенька мати, та не ўдавай сьі ў льікьи,
Поховали ми твоего сина та у Львові на вікьи.
Ой йак ховали та виграваліи на трубкьи, на орґани,
Йак поховали то заплакали ўсьі молодьі жоўньари.
Так будем, братьа, так будем, братьа, ми усьі спочивати,
Не буде чути, не буде знати аньі отец, ньі мати.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. ст. 40 ч. 36. Кольб. Пок. II. ч. 380, 405, 406.

6. б.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой йе у поли йа два йавори тей оба дзелененькі,
Ей умер, умер тей на Ўкрайіньі наш братчик молоденькьий.
Ой дай, цьісару, тей на Ўкрайіну вітцьу, матьінцьі знати,
Йа шчоби ішли, йа шчоби ішли синонька поховати.
Ой йіде отец, ой йіде мати йа синонька ховати,
Йа перед ними дрібненькі сльози, сьвіточка не видати.
Ой не плач, не плач, і т. д. як висше.

Співала Олена Карпічик.

7.

Andantino.

Йак она го породила темненькоиі ночи,
Та дала му біле тьіло, а чорньіиі очи.
Вольіла-с ми, мойа мати, чорне тьіло дати,
Ньіж би мене молодого на жоўньара ўзьати.
Розвивай сьі, зелен дубе, заўтра мороз буде,
Вибирай сьі, ўдовин сину, заўтра похід піде.
Йа морозу не бойу сьі, ў весни цьвіт увйу сьі,
Йа походу не бойу сьі, ў свій чьис виберу сьі.
Розвивай сьі, зелен дубе, та ў чотири листи,
Гей льубиў йа дві дьіўчини, не маў з них користи.

Йедну-м льубиў на Волиньі, другу на Ўкрайіньі,
Розьірвали мойе серце на дві половиньі.

Співала П. Біліпська.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 55 і 49.

8.

Andante.

Ой ти, сину мій, дитино мойа,
Не пий, не пий горівочкьи ў недьільу з рана,
Бо то горіўка дуже зрадлива,
Зрадила ми сина жоўньаренька, з коньи ссадила.

С. Н. Д.

Пор. Антр. VIII. 47. Кольб. Пок. II. ч. 385.

9.

Andantino.

Йак она го породила, так го охрестила,
Йак она го охрестила, так го згодувала,
Йак она го згодувала, до войска го дала:
Будеш, сину, у дорозьі, не забувай ў Бозьі.

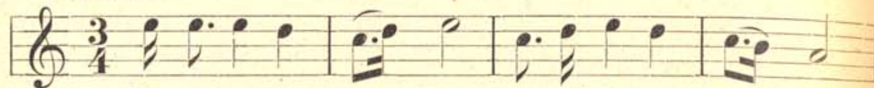
Докьи жоўньар пе пиў, ў Бозьі не забуваў,
Та дотьи му Бог небесний до помочи даваў.
Йак ўзьиў жоўньар пити, ў Бозьі забувати,
Не даў йему Бог небесний до помочи ўстати.
Бідний жоўньар ходит, шьипку ў руках носит,
Та у своїі матьінонькьи прошченійа просит.

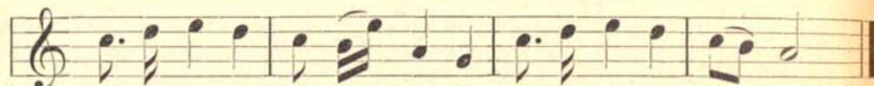
Співала Каська Курилова.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 405, 406.

10.

Andantino.

Ой йак заплакали, тьижко затужили,
Отто-ж ми сьі ў свого пана вйерпе дослужили.
Ви, старі войакьи, возміт нас йу рукьи,
Не бийте нас, не карайте, наўчіт нас навукьи.
Ой бо наші рукьи того не робили,
Ми сьійали, тей орали, за плугом ходили.

Співав Олекса Луців.

Пор. Драгоманов. Нові українські пісні стр. 95.

11.

Moderato.

Не хьильай сьі, йавороньку, бо-с шче зелепенькьий,
Не смути сьі, жоўньароньку, бо-с шче молоденькьий.

Йак мены сьі не хьильати, корінь вода мийе,
Йак мены сьі не смутити, само серце млыйе:
Судьит пани, судьит пани, судьит капітани,
Осудили жоўньарови зельізні кайдани.
Судьит пани, судьит пани, судьит панцкі дьіти,
Не подоба жоўньарови ў кайданах сидьіти.
Прийшоў жоўньир молоденькьий під новенькі сьіни,
Ой там свиснуў, ревне сплакаў, кайдани злетьіли.
Тепер твойа, жоўньареньку, нешчасна година,
Зафасуваў шість ґрейцаріў, і пийтеро хльіба.
Два ґрейцарі на тьутьун, ґрейцар на горіўку,
Чвартий ґрейцар дам на прачку, а пийтий на дьіўку.
Тепер твойа, жоўньареньку, нешчасна година,
Лишиў ми сьі шестий ґрейцар, купийу собі мила.

Пор. Авт. VIII. 35.

Ой майу йа родиноньку не далеко мене,
Ой чуйу йа через льуде, цурайе сьі мене.
Вой ней ўни сьі та цурайут, а йа не журу сьі,
Дай ми, Боже, вислужити, до дому верну сьі.

Співав Федьо Гнатів.

Пор. Антр. VII. 180. Драгом. Політ. п. I. р. 1: 80, 81, 82, 83, 84, 85, р. 2: 119, 120. Кольб. Пок. II. ч. 408.

12.

Moderato.

Ў тузьі, ў тузьі, шче до того пйана,
Ўсьім уланам переміна стала.
Лиш йедному нема переміни,
Бо пойіхаў, зальіз до дьіўчини:
Ой, дьіўчино, ти мойе серденько,
Збуди мене так дуже раненько,
Рано, рано, би кури не піли,
Би лебедьі на стаў не летьіли.

Би цьісарскі тамбори не били,
Аби меньі гонор не ўломили.
А дьіўчина, серденько, заснула,
Жоўньаренька збудити забула.
Ой спит жоўньар, ой спит молоденькьий,
Пробудиў сьі, йа ўже день біленькьий.
Подивиў сьі йа ў йасне віконце:
Досьигайе під полудне сонце.
Ти дьіўчино, зрадливайа мойа,
Зрадила-с ми вороного коньа;
Зрадила-с ми коньа вороного,
Шче до того мене молодого.

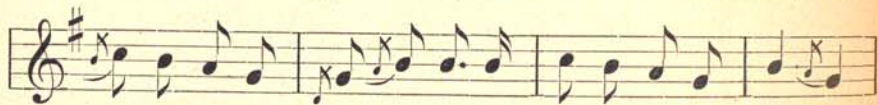
Співав Тимко Кондеревич.

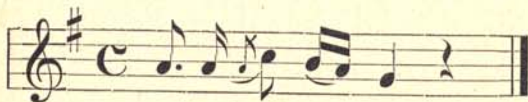
Пор. Драгом. Політ. п. I. ч. 2. 180, 181, 182. Антр. VIII 19. Грінченко. „Этногр. Матеріалы" III стр. 628 ч. 1460.

13. а.

Marciale.

Хлопче! хлопче молодий!
Буде мене йинчий рубать,
Йак ти будеш машеровать.
Хлопче! хлопче молодий!

Траво! траво зелена!
А хто-ж тебе буде косить,
Йак йа буду шабльу носить?
Траво! траво зелена!

Хлопче! хлопче молодий!
Буде мене йинчий косить,

А ти будеш шабльу носить,
Хлопче! хлопче молодий!

Бандо! бандо голосна!
Та кому-ж ти будеш грати,
Йак йа буду хорувати?
Бандо! бандо голосна!

Хлопче! хлопче молодий!
Ой буду йа йинчим грати,
А ти будеш хорувати,
Хлопче! хлопче молодий!

Винце! винце червоне!
А хто-ж тебе буде пити,
Йак йа буду ўземли гнити?
Винце! винце червоне!

Хлопче! хлопче молодий!
Буде мене йинчий пити,
А ти будеш ў земли гнити,
Хлопче! хлопче молодий!

Співала Каська Курилова.

13. б.

Marciale.

Курко! курко! курко печена!
Хто-ж ты буде пойідати,
Йак йа буду войувати?
Курко! курко! курко печена!

Жінко! жінко! жінко молода!
Хто-ж ты буде обігмати, і т. д.

Дыти! дыти! дыти дрібненькі!
Хто-ж вас буде годувати і т. д.

Пиво! пиво! пиво дзельоне!
Хто-ж ты буде віпивати і т. д.

Травко! травко! травко дзьельона!
Йа хто-ж буде травкі косьіць і т. д.

Жито! жито! жито дзельоне!
Йа хто-ж буде жито жати і т. д. С Н. Д.

14.

Співає ся як ч. 12. стор. 219.

Шчо за галас галасайе,
Мати сина вікликайе:
Іди сину, до домоньку,
Виправйу тьи на віноньку.
Дам ти білу кошуленьку,
Тей біленьку, тей тоненьку.
Там ти будеш войувати,
Чужу кроўцьу проливати.
Чужа кроўцьа не водицьі,
Проливати не годит сьі.
Чужа кроўцьі не йе вода,
Проливати не вігода.

Співав Олекса Бабій.

15.

Andante.

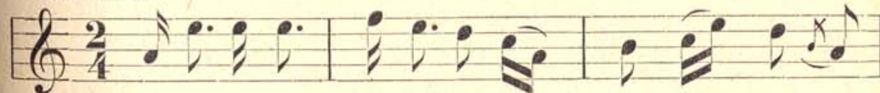

Ой іди, сину, іди, дитиночко, тей на тоту новобранку,
Ой коли-ж ты сьі майу сподьівати, ци з вечері, ци з поранку?
Ой сподьій мі сьі, мойа матьіночко, сподьій мі сьі тей за гостьі,
Ой йак виросте трава зелененька йа ў сьвітлоцьі на помостьі.
Ой росте, росте трава зелененька, росте, росте тей ўсихайе,
Ой плаче, плаче старенькайа мати, шчо синонька не видайе.
Ей ви, вороночкьи, тей ви, ви, кавочкьи, ви високо льітайете,
Ой повіджте ми шчиренькуйу праўду, де синонька видайете?
Ой ми видьіли йа твого синочка: ў чистьім поли спочивайе,
Ой зальітайе ворон чорнесенькьий, йему очи видзьобайе.
Ой йак то ўчула старенькайа мати, та ўдарила сьі по полах ру-[ченьками,
Ой дьіти-ж мойі, дьіти ріднесенькі, ци не жити-ж меньі з вами?

С. Н. Д.

15. а.

Maestoso.

На купину головойу,
Накрйў очи хустинойу.
Над ним коник зажурйў сьі,
По кольіна ў землью ўбйў сьі:
Не стій, коньу, надомнойу,
Бо ти видиш біду мойу.
Іди, коньу, дорогойу,
До матьінкьи з новинойу.

Та йак прийдеш під ворота,
Та там вийде отец, мати.
Отец вийде, утьішит сьі,
Мати вийде, засмутит сьі:
Коньу-ж ти мій вороненькьий,
Де мій синок молоденькьий?
Ой цит, мати, не жури сьі,
Уже твій синок ожениў сьі:
Ўзьиў си за жінку мураву,
Під головоньку купину,
А очи накриў хустиноў.
Возми, мати, піску жменьу,
Посьій його по каменьу:
Та коли той пісок зійде,
Тогди твій син з війни прийде.

Співав Олекса Луців.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 145. Укр. нар. пісні М. Максимович. ч. I. Істор. піс. Антон. і Драгом. I. ч. 58. Кольб. Пок. II. ч. 412. 415.

15. б.

Співає ся так, як ч. 15. а.

Ой льіс гудит, трава шумит,
А ў тьі траві жоўньар лежит.
На купину головойу,
Накриў очка кьитайкойу.
Кьитайкойу йедвабнойу,
Цьісарскойу заслугойу.
Над ним коник зажуриў сьі,
По кольіна ў землью ўбиў сьі.
Не стій, коньу, надо мнойу,
Бо йа виджу шчиріcть твойу.
Бігай, коньу, дорогойу,
До матьінкьи з новинойу.
Йак прибігнеш під ворота,
Та станеш си йак сирота.
Вийде д' тобі стара мати,
Воротенька утвирати:
Ой, коньу мій вороненькьий,
Де мій синок молоденькьий?
Ой ци ти го ў траві згубиў,
Ой ци ти го ў водьі ўтопиў?

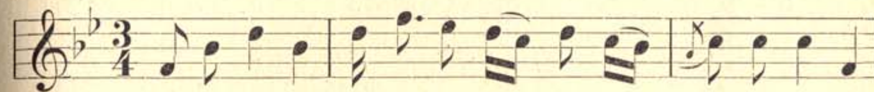

За мноў, нене, Туркьи гнали,
Твого синка з мене зньали.
Озми, нене, піску жменьу,
Та посьій го по каменьу.
Гей йак же той пісок зійде,
Тогди твій син д' тобі прийде.
Нема піску, десь не сходит,
Нема синка, не приходит.

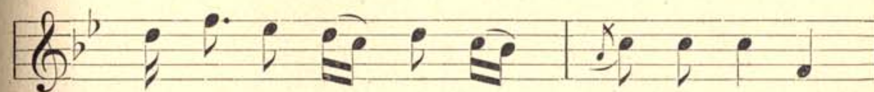
Співав Тимко Кондеревич.

16.

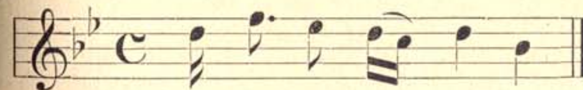
Andante.

Ой за-цви-ла че-рем-ши-на з ріс-на, Хо-дит ко-зак

до дьіў-чи - ни с піз- на, Хо - дит ко - зак

до дьіў-чи - ни с піз- на.

Ти, козаче, не ходи до мене,
Бо неслава на тебе й на мене.
А йа козак, слави не бойу сьі,
Кого льубйу, стану, розмовйу сьі.
Йак йа буду у льоґру стойати,
Хто-ж ми буде кошуленьку прати?
Ой підеш ти гороў долиноўйоў,
Та знайдеш ти прачку над водоўйоў,
Тота тобі кошульу випере
Йак йа буду ў льоґру хорувати,
Хто ж ми буде рани дозирати?
Ў чистім польу дробен дошчик сьіче,
Та той тобі рани випольіче.
Йак йа буду на віньі ўмирати,
Ой хто буде надомноў плакати?

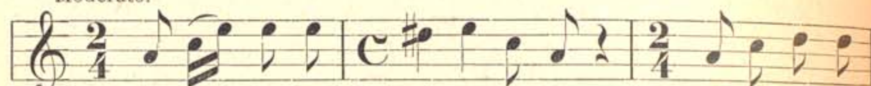
Ой не жалуй, молодий козаче,
Чорний ворон над тобоу закраче.
Ой йа знайу, шчо така причина,
Не заплаче ньі отец, ньі мати,
Не заплаче й козацька дьіўчина,
Лиш закраче чорнайа пташина.

Співав Тимко Кондеревич.

Пор. Кольб. Пок. II. 395, 396, 397.

17.

Moderato.

Там у по- ли сьньіжок трьасе. Там у по- ли

сьньіжок трьасе, Ой там жоўньар ко-ньа па - се.

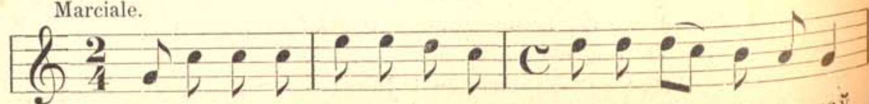
Пасе, пасе ў руках водит,
Шабелькойу вогень робит.
Йа фусточкоў піддуває,
Свойі рани загріває:
Рани-ж мойі коханьійі,
Шабелькойу рубаньійі!
Пішоў жоўньар на долину,
Та льиг спати на годину.
Нешчіслива годинонька,
Десь сьі ўзьила дьіўчинонька.
Ой вирвала пшениченьку,
Та ўдарила по личеньку.
Годьі, жоўньар, годьі спати,
Бо йдут Туркьи рабувати.

Співав Олекса Луців.

Пор. Антр. VIII. 10. Żeg. P. p. l. r. I. стр. 173. Драгом. Політ. п. I. р. 2. стр. 135 і 140. Істор. пісні Антон. і Драгом. I. 38.

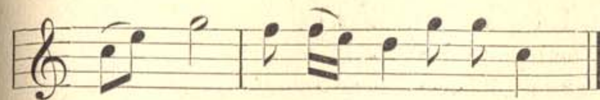
18.

Marciale.

Гей у по-ли че-рем-ши-на, цьвіт із не - йі у- паў,

Гей, гей! цьвіт із не- йі у-паў,

Машеруйут жоўньареньки, бо йім машер припаў.
Машеруйут, машеруйут, шчіслива йім дорога,
Обернуў сьі, махнуў фусткоў: будь ми, мила, здорова!
Чому-с мене, мойа мамо, рано не збудила,
Та йак тота компаньійа з міста виходила?
Тому йа тьи, мойа доньу, рано не збудила,
Бо-с льубила жоўньаренька, та була би-с тужила.
Ти гадайеш, мойа мати, шчо йа й так не тужу,
А йа ходжу по сьвітлоньцьі, мало сьі не знуджу.
Подиви сьі, мойа доньу, йа ў горішну кватиру:
Спускайут сьі жоўньареньки з гори на долину.
Закладайте сиві коньі йа ў зелену кольасу,
Здоганьайте жоўньаренька, бо ўмирайу без часу.

Співав Олекса Луців.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 51 ч. 11 і стр. 126 ч. 34.

Вар.: По четвертім рядку з гори наступає:

Коли-ж тьи сьі, мій миленькьий, майу сподьівати?
Тогди мі сьі, мойа мила, майеш сподьівати,
Йак сьі буде місто Берно Віднем називати.

19.

Andante.

Зе - ле - на йаб-льін- ка йаб- лоч- ка зро - ди - ла,

Мила-ж мо-йа ми- ла, чо-с сьі за - жу - ри - ла?

Тепер йа сьі журу йак вечір так рано,
Бо ўже мому серцьу веселости мало.
Веселість, веселість, де ти сьі подьіла?
На горі високі тамто йа осьіла.

На горі високі буйний вітер свище,
Милий до милойі дрібньі листи пише.
Він до пейі пише дрібними словами,
Ўна му відписуйе рісними сльозами.
Написала ўна му на клиновім фостьі,
Почекай мі, милий, у Стрийу на мостьі.
Не йідна рибонька попід міст перейшла,
Але йа не видьіў, аби письмо несла.
Було не дивитись па задну, середну,
Було сьі дивити на саму передну.
Ци видиш ти, мила, той камінь під водоў?
Ой йак він поплине, оженьу сьі с тобоў.
Ци видьіў ти, милий, аби камінь пливаў?
Коли-с мі не льубиў, чо-с у мене буваў?
Буваў йа у тебе за інтересами,
Тепер ти дьикуйу за твойе коханьи.

Співала П. Білїнська.

Рядки від 11 до 14 пор. Żeg. P. p. I. r. стр. 206.

20.

Співає ся так, як ч. 16 стр. 271.

Там у льісьі клин дерево нисько,
Ходит козак до дьіўчини блисько.
Ой не ходи, козаче, до мене,
Бо неслава на тебе, на мене.
А йа тойі слави не бойу сьі,
Кого льубйу, стану, розмоўльу сьі.
Йа гадала, шчо то місьіць сходит,
А то жоўньир по тамборі ходит,
Свого коньи за поводи водит,
Свого пана під милий Біг просит:
Ой пусти мйи, мій пане, дому,
Затужила дьіўчина за мнойу.
Не так она, йак ти за неў тужиш,
Не пушчу тьи, хоть року дослужиш.
Скажу йа ти копьа відібрати,
Скажу йа тьи ў гармати ковати.
Не куй мене, мій пане, ў гармати,
Закуй мене ў шинкарки до хати.

Бо ў шинкарки мід, вино, горіўка,
Шче до того хорошайа дьіўка,
Шче до дьіўки біленька постьіўка.

Співав Василь Гаврилів.

Перші 6 рядків пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 30 ч. 27.

21.

Andantino.

Сьві - ти мі- сьі- чень-ку, Сьві - ти ньіч-ку
Тей на ўсьу-йу ньі- чень-ку,

ў ван- дрі - воч-ку до ми- ло - йі на ўсьу ньіч- ку.

Йа приходжу до сьіний,
Всьі вечеріти сьіли,
Йа мойа миленька, льубка солоденька,
До вечері не сьідайе.

Йа приходжу до хати,
Ўсьі польигали спати,
Йа мойа миленька, льубка солоденька,
Тей спатоньки не льигайе.

Ой сьіла си конец стола,
Тей дрібне листье пише,
Дрібне листье пише, дитину колише,
З буйним вітром розмоўльайе:

Ой повій, вітре, ў ночи,
Ой повій йо піўночи,
Повій, вітре, ў ночи, повій йо піўночи,
Тей на мойі чорньі йочи.

По садочку ходила,
Цьвіт, калину ломила,

Цьвіт, калину рвала, до серденька клала,
За жоўньаром жалувала.

Ой ти, дыўчино, гойа,
Тей оріхове зерно,
Льубити ты льубйу, ўзьити ты не йозму,
Памбіг знайе, ци сы верну.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 30 ч. 27.

22.

Andante.

Та нарвала (bis) рути на вінец,
Та виплела „ рутьаний вінец,
Тей пустила „ ў тихьий Дунайец.
Йедним боком Дунайом вінчикьи плинут,
Другим боком Дунайом новобранцьі йдут.
Котрий бранец молодец поплинь по вінец.
Ой йе ў ўдови ўдовин син бранец молодец,
Та поплиў (bis) ў Дунай по вінец.
Та бо він шче не доплиў, та ўже утонуў,
Та на свого кониченька рученькоў махнуў:
Іди, коньу, дорогойу, ў нові ворота,
Ой там вийде йа до тебе матусьі стара.
Та не кажи, мій конику, шчо йа сьі ўтопиў,
Але кажи, мій конику, шчо-м сьі йожениў:

Ой майу йа дружбове ў водьі кленове,
Ой майу йа старости ў водьі стругове.
Ой майу йа свашечкьи ў водьі плотичкьи,
Ой майу йа сватове ў водьі шчупове.
Ой майу йа молоду, тихуйу воду.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. P. p. l. r. стр. 96. Антр. VIII. 171. Голов. I, 97—100; II. 592, 705. Якушк. 102, 176. Чуб. III. 115. ч. 6.

23.

Andantino.

Забито, забито, затьигнено ў жито.
Тай червоноў кьитайочкоў оченька накрито.
Ой вийшла дьіўчина, ой вийшла йедина,
Відокрила кьитайочку, тай сьі подивила.
Ой вийшла дьіўчина, ой вийшла другайа,
Підоймила кьитайочку, реўне заплакала.
Ой устань, жоўньаре, устань молоденькьий,
Ходит, блудит коло тебе твій кінь вороненькьий.
Та ней же він блудит, ней же він блукайе,
Він до свойі дьіўчиноньки дороги питайе.

Співала Анна Підгородецька.

Пор. Антр. VII. 174. Драгом. Політ. п. I. p. 1. стр. 87, 88 і 136.

24.

Andante.

А кінь біжит, трава шумит, кінь дорогу чуйе,
Ой Біг знайе, Біг видайе, де Василь ночуйе.
Ой ночуйе Василина ў степі при долиньі,
Склониў, склониў головоньку ў зеленьі сосниньі.
Коло нього мила ходит блисько очерати,
Просит, просит Василину: ходи вечерйати.
Йак не прийдеш вечерйати, прийди йобідати,
Йак не прийдеш йобідати, прийди відвідати.
Йак не прийдеш, Василино, неславонька буде,
Йак загинеш, Василино, не поглянут льуде.
Нема, нема Василини, лебой-бо загинуў,
Ой бачу-ж, мій Василина з рибонькоў поплинуў.
Нема, нема Василини, лиш шьипочка плине,
Ой уже-ж бо Василина на вікьи загине.
Ой дам йа вам, рибаченькьи, по піў золотого,
Ой вихібте Василину, хоть ўже не живого.
Гей здойму йа перстенину, з мізельного пальцьи,
Буду знати, памйитати Васильи кохяньцьи.

Співала Анна Підгородецька із своїм мужом.

25.

Moderato.

Ой просит він ратунку:
Ратуй мене { батеньку / матьінко / братеньку / сестренько }
Молод козак потопайе.
Прийш { ов / ла } { отец / мати / браччик / сестра } до Дньістра,

Нема чоўна, ньі весла,
Будеш { сину / брате } потопати.
По сьім боцьі Дунайу,
Недалеко від крайу,
Молод козак потопайе.
Ой просит він ратунку:
Ратуй мене, миленька,
Молод козак потапайе.
Прийшла мила до Дньістра,
Нема чоўна, ньі весла:
Не бій-сь, милий, не загинеш.

Співав Олекса Луців.

26.

Andantino.

Тай приблукаў сьі д' молодьі дьіўчиньі:
Ой ти, дьіўчино, переночуй мене.
Ой бігме-ж би-м тьи переночувала,
Лише коби-м сьі зради не бойала.
Гей ти, дьіўчино, не бій сьі ньічого,
Та йа шче молод не зрадиў ньікого.
Ой ти, дьіўчино, збуди мйи раненько,
Ой так раненько, шчоби не видненько.
Ой спит же козак, ой спит молоденькьий,
Гей пробудиў сьі — йа уже день біленькьий.
Ой ти, дьіўчино, ти сама зрадлива,
Чому ти мене рано не збудила?
Ой зрадила ти мене молодого,
Та шче до того коньа вороного.

Співав Олекса Луців.

27.

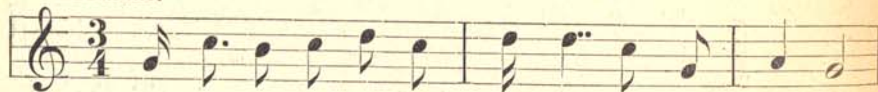
Співає ся так, як ч. 50. стр. 137.

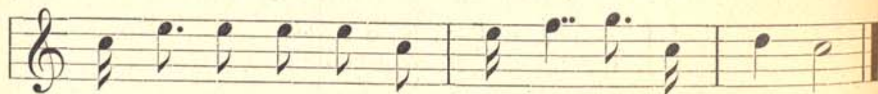
Блудит козак, блудит по дубиньі,
Приблукаў сьі д' молодьі дыўчиньі:
Ти, дыўчино, переночуй мене.
Йа би тебе переночувала,
Коби йа сьі зради не бойала.
Ти, дыўчино, не бій сьі ньічого,
Йа не зрадиў на сьвітьі ньікого,
Тей не зраджу тебе молоденьку.
Ой, дыўчино, збуди мі раненько,
Так раненько, би шче не видненько.
Ой спит козак, ой спит молоденькьий,
Пробудиў сьі, та ўже день біленькьий:
Ти, дыўчино, зрадила ти мене,
Зрадила ти мене молодого,
Шче до того коньи вороного.

С. Н. Д.

28.

Andantino.

Ой не раз йа, не два с тобоў розмоўльала,
А ньіґди йа тобі праўди не сказала;
Аж тогди йа тобі ўсьу праўдоньку скажу,
Йак мойу рученьку та із твойоў звйажут.
Мисли-ж мойі, мисли, а де-ж ви ту зайшли?
Ей то під козаком кониченько бистрий.
Кониченько бистрий, тай золота збройа;
Шчо-ж ти си гадайеш, дыўчинонько мойа?
Ой йа си гадайу на мори ўтонути,
Лише не гадайу за тобойу бути.

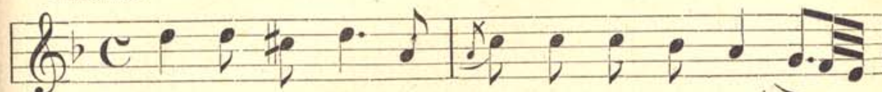

Бо на мори сплину, стану — відпочину,
А за тебе піду — на вікьи загину.

Співала П. Біліньська.

29.

Andante.

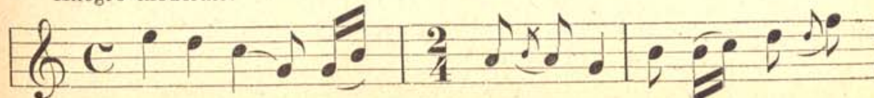

Ой йак йа мала д' тобі виходити,
Близько вороженькьи, будут нас судити.
Ой ти дыўчино, ти дыўчино утко,
Ўступай-же, ўступай йу той човен хутко.
Ой йак дыўчина ў той човен ўступила,
Зараз дыўчину вода примулила.
Ой подай, хлопче, доўгуйу тичину,
Ней йа вcaseратуйу молоду дыўчину.
Ой ратуй, ратуй, козаченьку, ратуй,
Будеш ти мати від батька заплату.
Ой не хочу йа від батька заплати,
Лиш тебе хочу за миленьку ўзьати.
Ой волыіла би-м ў той Дунай ўтонути,
Ньіж би-м ти мала за миленьку бути.
Ў Дунайу ўтону, д' берегу приплину,
За жовняра піду, на вікьи загину.

Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 8—9. С. Н. Д.

30.

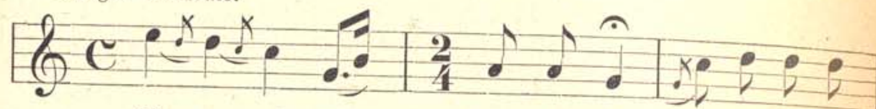
Allegro moderato.

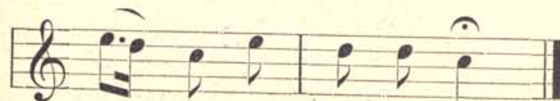

Вариянт.

Allegro moderato.

На них сидьит голуби.
Они собі гукайут,
Два молодцьі слухайут.
А ви, хлопцьі, молодцьі,
Перекажіть дьівонцьі,
Ней она сьі не журит,
Красу в личка не губит.
Бо йа хлопец молодий,
Шче до того войсковий.
Йак йа піду на віну,
Йейі лишу на біду.
Йак дьіўчина зачула,
Та за Дунай майнула.¹)
Та копала корін̂ьи,
З під білого камін̂ьи.
Та копала цьілий день,
Не ўкопала лиш йеден.
Полокала на ріцьі,
А варила ў молоцьі.²)
Йешче корінь не скьипіў,
А ўже милий прилетьіў.

¹) Вар.: Д' берегови дуйнула.
²) Варила го ў молоцьі, тей вабила молодцьі.

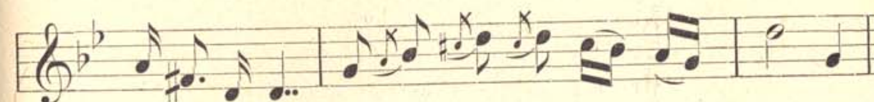
Чо-ж ти, милий, прилетьіў,
Коли-с мене не хотьіў?
Ой шчо тебе принеслю,
Та ци човен, ци весло?
Приньіс мене сивий кінь,
Тепер ми сьі поберім.¹)

С. Н. Д.

31. а.

Andantino.

Шчо ў Украйіньі милу майу.
Ци до нейі лист писати,
Ци самому повертати?
Йак йа буду лист писати,
Будут мене льуди знати.
Не так льуди, йак сусьіди.
Тей наробйут всьім бесьіди.
Ой ви хлопцьі, ви молодцьі,
Запрьигайте кониченька,
Ой під мене молодого,
Беріть коньи вороного.
І кульбаку срібла, злота,
Нема нины ньіц болота.
Ти, місьацьу, сьвіти йасно,
Ти, конику, ступай красно.
Ти, місьацьу, сьвіти боком,
Ти, конику, ступай кроком.
Бо йа йіду до милойі,
На біленькьі постьівонькьи,
А везу йі подарункьи:
Ой йаблочка червоненькьі,

¹) Вар. На подвйері під твій дім, або: Йа не твойа ти не мій.

І хусточкы шальонові,
Дыстанут сы мойі милы.
Прийіжджайу під ворота:
Вийди, мила, краша злота.
Ой не вийшла мойа мила,
І брамонькы не ўтворила.
І брамонькы не ўтворила,
Уже з йинчим говорила.
Хтыіў йа коньи обертати,
Але буду шче чекати.
Ой не дурно йа зачекаў,
Вийшла д' миньі стара мати:
Мати-ж мойа старенькайа,
Де-ж йе мойа миленькайа?
Тужит, тужит, слаба лежит,
Йа шчо тебе ўже не видит.
Йа прийіхаў прислухаў сьі,
Йа з неў нельуб намоўльаў сьі:
Хтыіли мене ізгладити,
Житье мойе ў мене ўзьити.
Ой йа козак, йа шчісливий,
Житье меньі дуже миле.
Йа коником обертайу,
Тай до дому прийіжджайу:
Слава Богу, сестри, братьі,
Шчо йа уже дома, ў хатьі.
Коштуйут мйи подарункьи,
Шчом буў купиў дльа милойі.
Ой буў би йа тей кохаў сьі,
Би йа не буў прислухаў сьі.
Дубельтыіўка ўже набита,
А дыіўчина йак повита.
Боже милий, ізмилуй сьі,
Йак тыженько закохаў сьі.
Пана Бога ўсе просити,
Даў ми на сьвітьі прожити.
Треба других заказати,
Йак зрадливу закохати.[1])

Співав Василь Гаврилів.

[1]) В пісні тій видно сліди книжного походження.

31. б.

Вар.: Перших сім рядків як висше.
Рядок 8. Сыдлай, хлопче, коньи вороного,
А сам сыдай на другого,
Та пойідем до милойі,
До милойі далекойі.
Ти, місьіцьу, боком, боком,
Ти, конику, скоком, скоком.
Ти, місьіцьу, присьвічай-же,
Ти, конику, поспішай-же.
Прийіхали під ворота,
Вийшла мила краша злота.
Ўзьила коньа за уздечку,
А милого за ручечку.
Дала коньа до стайенкьи,
А милого до сьвітлонькьи.
Дала коньу віўса, сьіна,
А милому меду, вина.
Сама сьіла задумала,
Чорньі очка заплакала.
Чом ти сьіла тай думайеш,
Чом за мене не гадайеш?
Ци тобі жьиль віўса, сьіна,
Ци тобі жьиль меду, вина?
Ци сутойі вечероньки,
Ци білойі постьівонькьи?
Не жьиль же ми ўсього того,
Лише ми жьиль віку мого.

Співала П. Білїнська.

31. в.

Вар.: Перших 13 рядків як вар. а.
Рядок 14. Пойідемо на Ўкрайіну,
Вібирати більавину.
Рядок 16—19. як вар. а.
„ 20—24. як вар. б. (рядок 16—19).
„ 25. Ўзьила коньи за вудила,
По подьвийеру поводила.
Узьила коньи до стайенкьи,
А милого до сьвітлонькьи.

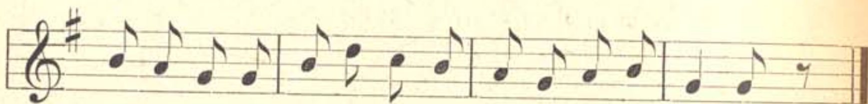
Ўзьила коньи до жолуба,
Миленького конец стола.
Рядок 31—32 як вар. б. (рядок 22 - 23.)
„ 33. Тей сутуйу вечероньку,
Тей білуйу постьівоньку.
Рядок 35—44 йак вар. б. (рядок 24—33.)
„ 45. Не жьиль-же ми ўсього сьвіта,
Шчо ми ідут марне льіта.

32.

Moderato.

С то-йі го-ри ви-со ко-йі тройзьіль похьи- лиў сьі,

З У-кра-йі-ни до дьіў-чи-ни ко-зак по кло- ниў сьі.

Поклониў сьі козаченько с коньа вороного,
Не забувай, дьіўчинонько, мене молодого.
Не забувай, не забувай, йа тьи не забуду,
Докіль тебе, дотьиль мене, льубити тьі буду.
Докіль мене, дотьиль тебе, будем сьі льубити,
Лиш сьі не дай, дьіўчинонько, другому зрадити.
Та не дай сьі зрадитоньки, та не дай сьі звести,
Та не дай си гільтайови косоньку розплести.

Співала Фесі Баранова.

33. а.

Співає ся так, як ч. 1. а. стор. 288.

У гай, мати, у гай, мати, у гай зелененькьий,
Вибираў сьі від родини жоўньар молоденькьий.
Гей на коньи вихопиў сьі, па зад похьилиў сьі;
Прашчайте ми рідньі братьі, може-м с кьим свариў сьі.
Скропи, Боже, дороженьку від Стрийа до Львова,
Випала ми з під коника золота підкова.
Не жьиль же ми підковоньки тойі золотойі,
Але ми жьиль дьіўчиноньки тойі молодойі.

Не жьиль же ми підковоньки, шчо сьі загубила,
Але ми жьиль дьіўчиноньки, шчо сьі зажурила.

Співала П. Білїнська.

33. б.

Співає ся так, як ч. 18.

Скропи, Боже, дороженьку до самого Львова,
Випала ми з під коника золота підкова.
Не жьиль же ми підковоньки, шчо така золота,
Але ми жьиль дьіўчиноньки, шчо така молода.
Прийіхаў йа кониченьком під нові ворота,
Гопнуў, тупнуў копитами йа ў нові ворота.
Ой не вийшла мойа мила, вийшла стара мати,
Прошу, прошу козаченьки до новойі хати.
Ўзьила коньи за вудила, до стайньі завела,
Йа козака за рученьку до сьвітлоньки ввела.
Коникови віўса, сьіна, дзеленого ўброку,
А милому меду, вина і сутуйу вечеру.
Тей сутуйу вечероньку, тей білуйу постьівоньку:
Не жьиль же ми ўсього того, лише ми жьиль віка мого,
Віка мого молодого, тей віночка дзеленого.

С. Н. Д.

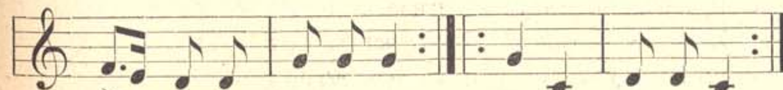
Пор. Антр. VIII. стр. 161. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 49 і 124, 20 і ч. 16.

34.

Allegro.

Там на го - рі ка - ли - на, Там на го - рі

сер- день-ко ка- ли- на, Уг- га, ка- ли- на.

Там стойала дьіўчина,
Цьвіт, калину ломала,
На козака моргала:
Ти, козаче молодий,
Озми мене с собоўйоў,
Йа ти буду жоноўйоў:

Постьіль тобі постельу,
Сама ти сьі положу,
Рукьи, ноги розложу.
Там доріжка чорньава,
Туда ідут молодцьі,
Перекажут дьівоньцьі,
Ней вона сьі не журит,
Красу з личка не губит.

С. Н Д.

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр 119 ч. 23. Кольб. Пок. II. ч. 128.

2. Балляди і иньші пісні.

1. а.

Andantino.

Гей у мі-стьі тай у Льво-ві ста-ла сьі но- ви - на, Счьи- ру - ва - ла Ма - ру - сень- ка ўдо- ви - но - го си - на.

Йак она го чьирувала, кликала до хати,
Ходи, ходи, серце Йвасьу, шчось ти майу дати.
Ой дала ўна шкльинку меду, а другуйу вина,
Випий, випий, серце Йвасьу, бо йа ўже випила.
Гей йак Івась тото випиў, сьіў си конец стола,
Мати його питайе сьі: де-с буў, Йвасьу, ўчора?
Ой буў же йа, мойа мати, ў Марисиньі хатьі,
Дала меньі чари пити, треба умирати.
Ой ший, мати, біле платье, тай білу сорочку,
Лише, мати, не позивай Марисину дочку.

Співала П. Білінська.

1. б.

Співае ся так, як ч. 1. а.

Ой у містьі на риночку стала сьі новина:
Счарувала Марисенька ўдовиного сина.
Йак му мала чари дати, кликала до хати:
Ходи, ходи, серце Йвасьу, шчось ти майу дати.
Йа ўвийшоў він до хатонькьи, нальила му вина:
На пий, на пий, серце Йвасьу, бо йа йуже пила.
Ой йак Івась молоденькьий тей вина напиў сьі,
Лише прийшоў до домоньку, за серденько ўзьиў сьі.
Ой прийшоў він до домоньку сьіў си конец стола,
Питайе сьі мати його: де-с буў, Йвасьу, ўчора?
Ей буў же йа, мойа мати, йа ў ўдовиньі хатьі,
Дала меньі чари пити, треба умирати.
Ей дай же ми, мойа мати, льіненьку сорочку,
Шче підьіт ми, приведьіт ми йа ўдовину дочку.
Ай приходит Марисенька, на порозьі стала:
Ей чому-ж ти, Марисуньу, смутна не весела?
Ой йак же йа тепер майу веселойу бути,
Ей кого йа війрне льубийу, не можу забути.
Ой дайже ми, мойа мати, ўже на смерть сорочку,
Лиш тьі прошу: не позивай йа ўдовину дочку.
Ой казали Марисенцьі сорок бучкіў дати,
А молодий Івасенько казаў дарувати.
Ой ўже-ж меньі йеднаково ў сирі земли гнити,
Йа молодьі Марисенцьі шче хлопцьі льубити.

Співала Анна Іранас

1. в.

Moderato.

А йу Льво- ві ў край-ньім до- мі но- ви - на сьі ста - ла, Сча- ру - ва - ла Ма - ри- сень- ка ўдо - ви - но - го Йва- на.

Йак вона го счарувала, тра би йумирати,
Приступіт сьі, мамо, д' миньі, шчось буду казати:
Приступіт сьі, мамо, д' миньі, шчось буду казати:
Підьіт миньі по парубкьи, буду сьі спрашчати.
Ой йак прийшли парубочкьи, шьипкьи познимали:
Через шчо ти марне гинеш, ти ўдовин Іване?
Підоймiт мі, парубочкьи, на білу подушку,
Та підьіт ми, приведьіт ми Марисеньку душку.
А йак прийшла Марисенька, тей ў порогах стала:
Марисенько, душко-ж мойа, то-с мі счарувала.
Чим же йа тьі счарувала? ньі зьільом-коріньом,
Лиш у коршмі на підсьіньу два-м ти йабка дала.
Ой йак йа ти тей давала, та самам ўкусила,
Ей йак би то шчо до чого, тей йа би-м не жила.
Ей йак йа ти тей давала того червоного,
Та-м казала, би-с не дьіждаў льубити ньікого.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 50 а., 50 б., 51. Грінченко. Этногр. матер. III. 277 ч. 536. В. Шухевич. „Гуцульщина" III. стор. 211 ч. 24.

2. а.

За шчо його ўбито? за вельможу паньу;
Паньі пана мала, Петрусьа кохала.
Паньі пана мала, Петрусьа кохала,
Тей за Петрусеньком три післанцьі слала.
Петрусьу, Петрусьу, шчо-ж ти си гадайеш,
Шчо ти вельможойі паньі не слухайеш?
Ей вельможна паньі, слухати тьи трудно,
Бо ми на серденьку ой так дуже нудно.
Нема пана дома, пойіхаў на лови,
Пойіхаў на лови ў зеленьі дуброви.

Довідаў сьі вйерний слуга панськьий того,
Тай осьідлаў собі коньа вороного.
А йак він осьідлаў коньа вороного,
Так сьіў тай пойіхаў до пана свойого.
Здоганьийе пана у Львові на мостьі,
У Львові на мостьі при зеленім тростьі.
У Львові на мостьі при зеленім тростьі:
Вертай сьі, пануньку, майеш дома гостьі.
Ой слуго-ж мій вйерний, не вйеру ти того,
Бо то мойа паньі роду не такого.
Бо то мойа паньі роду шльахоцького.
Гей пане мій пане, коли ти не вйириш,
Обертай но коньі, зараз сьі подивиш.
Не жьилуваў же пан свойих коней моци,
Та навернуў кіньми темненькойі ночи.
Не жьилуваў же пан коней вороненькьих,
Коней вороненькьих, ньі очий чорненькьих.
Прийіздит до дому, стаў си під брамойу,
А іде вельможна з льубком до покойу.
Петрусьу, Петрусьу, шчо-ж ти си гадайеш,
Чому-ж ти із себе сукньіў не скьидайеш?
Зачьиў Петрусенько сукьенкьи скьидати,
Сипльут сьі жоўньари йак порох до хати.
Ўдарила сьі паньі по полах руками:
Пропаў йес, Петрусьу, йак лисенько ў йамі.
Ой крикнуў же той пан на тоти жоўньари:
Беріть Петрусенька високо на мари.
Гей занесьіть його ў далеку границьу,
Та там його вержте ў глубоку кьерницьу.
Ой пішла вельможа до мамкьи сукманкьи,
До мамкьи сукманкьи — тоненького рубка;
Піду визирати Петрусьа голубка.
Ой жеби ти, мати, Петрусенька мала,
То йа би тьи, мати, сріблом обсипала.
Де твойі, Петрусьу, шьипкьи сафійанкьи,
Шчо-м ти куповала через ўсьі йармаркьи?
Шьипкьи сафійанкьи вода ўже забрала,
Дорогійі шпінкьи піском присипала.

Співав Олекса Луців.

Пор. Лавренко. стор. 62—64. Антр. VII. 171. Żeg. P. p. l. г. 100 і 101. Кольб. Пок. II. ч. 56, 57. Кольб. Lud. сер. XVIII. ч. 303. сер. XVI. ч. 484 сер. I. стор. 85. В. Шухевич. „Гуцульщина" III. 187. ч. 3.

2. б.

Співає ся так, як ч. 2. а.

Далеко чувати такуйу новину,
Ўтоплено Петрусьи йа ў містьі Джулиньі.
Тей за йаку кару? за вельможну паньу;
Паньі пана мала, Петрусьи кохала.
Петрусьу, Петрусьу, шчо-ж ти си гадайеш,
Йа чому-ж ти з себе сукньі не скьидайеш?
Йа вельможна паньі, скьидувати трудно,
Бо чось миньі дуже на серденьку нудно.
Петрусьу, Петрусьу, не бій сьі ньічого,
Йа вельможна паньі, — ўспокойу каждого.
Ньіхто тото не чуў, лише малий хлопец,
Ньіхто тото не чуў, лише малий хлопец.
Запрьигайте хлопцьі коньи вороного,
Будем здоганьати пана молодого.
Здогонили пана йа ў містьі на мостьі:
Вертай, вертай пане, майе паньі гостьі.
Йа мій вйерний слуго, не моў же ми того,
Бо-ж то мойа паньі роду не такого.
Ой дивит сьі Петрусь ў горішну кватиру,
Ой ўже йе пан дома, дома на подвйеру.
Ой дивит сьі Петрусь йа з гори із хати,
Сипльут сьі жоўньири йак пісок до хати.
Йузьили Петрусьи йа за більі бокьи,
Кьинули Петрусьи йа ў Дунай глубокьий.
Плавай же, Петрусьу, від крайу до крайу,
То майеш Петрусьу за вельможну паньу.
Сьіти, рибаченькьи, сьіти закьидайте,
Тей ви молодого Петрусьи шукайте.
Йак го ізловите, дасьте меньі знати,
Та нейже йа знайу йак го поховати.
Пожичьила вона йа ў мамкьи сукманкьи,
Йа ў мамкьи сукманкьи, ў кухаркьи рубочка,
Та пішла шукати Петрусьі льубочка.
Де твойі, Петрусьу, срібньійі перстеньі?
Через биту гребльу бистра річка била,
Перстьінцьі срібньійі вода примулила.
Де-ж твойа, Петрусьу, шьипка сапійанка?
Через биту гребльу бистра річка гнала,
Шьипку сапійанку з голови здоймала.

Співала Олена Карпічик.

3.

Andantino.

О шче тихше дьіўка косу чеше,
Чеше, чеше, тей на Дунай несе.
Пливи, пливи, косонько, з водоўйоў,
Ти поплинеш а йа за тобоўйоў.
Ў тім Дунайу йавір дзелененькьий,
Під йавором коник вороненькьий.
На конику золоте сьіделце,
На сьіделци козак молоденькьий.
Сидит собі, на скрипочку грайе,
Струна струньі праўду повідайе:
Нема крайу тихому Дунайу,
Нема стриму ўдовиному сину,
Звіў з розуму молоду дьіўчину.
Йак ізвіўши, тей на коньа сьіўши,
З ворон коньом йа ў Дунай пустивши.

Співала Фесї Баранова.

4.

Співає ся так, як пісня „Ходит милий понад річку“.

А йу містьі ў крайнім домі стала сьі новина:
Йа вуйтова Марисенька породила сина.
Йак она го породила, ў пеленкьи повила,
Та занесла ў тихьий Дунай, з Дунайом пустила.
Плини, плини, біле дитьи, йа ўраз з берегами,
Бо там панцкі рибаченькьи, би тьі не зьзьімали.
Ой йак вийшли рибаченькьи рибоньку ловити,
Йа шче рибкьи не зловили, йа ўже дитьи ймили.

Несьім, несьім, пане брате, папу на пораду,
Та ісnúmeroличем, пане брате, дьівоцьку громаду.
Ўсьі дьівочкьи, паньиночкьи, до справонькьи йдут, йдут,
Та ўсе собі на головах по віночку несут;
Йа молода Марисенька тей із заду йшла, йшла,
Тей на своїі головоньцьі віночка не несла.
Йейі мати старенькайа с тиха говорила:
Чому ти си, мойа доньу, віночка не ўзьила?
Тому йа си, мойа мати, віночка не брала,
Голова мі забольіла, йа фусткоў зьвйизала.
Ўсьі дьівочкьи йак паньичкьи від справонькьи йдут, йдут,
Тей молоду Марисеньку на погубу ведут.
Ой узьили Марисеньку за біленькі бокьи,
Тей кьинули Марисеньку йа ў Дунай глубокьий;
Йа молода Марисенька сьім раз віпливала,
Тей сьі своїі матьінонцьі ниско поклоньала.
Ой шче майеш, мойа мати, тей доньочок пйать, пйать,
Не пускай йіх по вечірках, та ней дома спйат, спйат.
Ой шче майеш, мойа мамо, на відданьу дві, дві,
Не дай же йім так на воли, йак йес дала миньі.

Співала Нацї Шабанова.

Пор. Грінченко. „Этногр. матеріалы“ III. стор. 272 ч. 533.

5.

Співає ся так, як ч. 8. а. стор. 157.

Комарі дошчу побойали сьі,
Попід листьечко поховали сьі.
Не так комарі, йак комарицьі;
Не ходи, Грицьу, на вечерницьі.
Котра дьіўчина чорнобривайа,
То чаріўницьа справедливайа.
Прийшла недьільі, зьільі копала,
Йа ў понедьілок та полокала,
Прийшоў віўторок, зьільі варила,
А у середу Грицьи стройіла.
Йа прийшоў четвер, ўже Грицьо йумер,
Прийшла пйитницьі, ховайут Грицьі.
Прийшла субота, мати дочку била:
На шчо ти, суко, Грицьи стройіла?

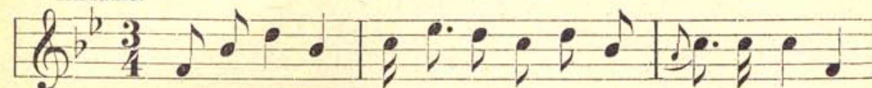
Ой мало, мамо, жаль ваги не майе,
Ней сьі Гриценько ў двох не кохайе.
Та ней не буде ньі йі, ньі меньі,
Ней сьі Гриць найість сиройі землі.

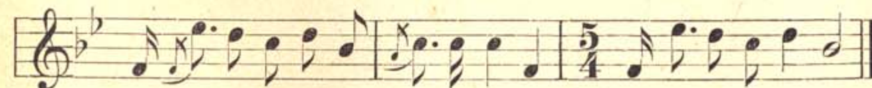
Співав Гринь Данилового Олекси.

Пор. Максимович. „Малоросс. пѣсни“ 107 ч. 66. „Зборникъ пѣсень“. Львôвъ 1863. 87. Чубинск. Труды V. ч. 421, 429, 809, 820.

6.

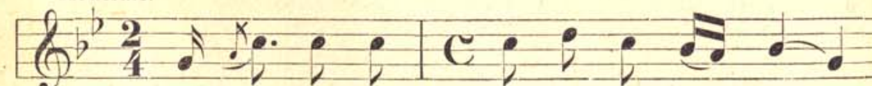
Andante.

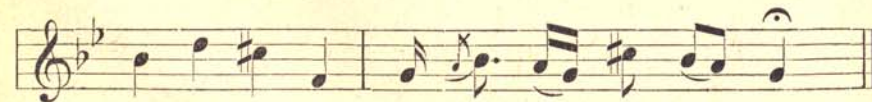

Вариянт.

Moderato.

Ўзьили собі гадочку гадати:
Де ми будем ньічку ночувати?
Йеден каже: бистренькайа річка,
Другий каже: темненькайа ньічка.
Йеден каже: не перебридемо,
Другий каже: туй заночуйемо.
Третий каже: хотьби й утонути,
Би ў Марисьі на вечери бути.

Вийшла до них Марисина мати:
Прошу, прошу, козакьи, до хати.

Ой йе ў мене мід, вино, горіўка,
Ой йе ў мене біленька постыўка,
Шче до того хорошайа дыўка.
На постыўцы сым недыль лежала,
Та ўпа собі тройзыльи жадала.
Хто Мариси тройзыльи дістане,
Той з Марисеў до сьльубоньку стане.

Обізвав сьа козак молоденькый:
Ой майу йа три коны на стайни:
Йеден чорний — йак ворон чорненькый,
Другий сивий — йак сокіл сивенькый,
Третий білий — йак лебідь біленькый.
Йа тим чорним до морьи дойіду,
А тим сивим море перейіду,
А тим білим тройзыльи дыстану,
Йа з Марисеў до сьльубоньку стану.

Ой ўзьнў козак тройзыльи копати,
Ўзьила над ним зазульи ковати:
Ой не копай, козаче, тройзыльи,
Бо Мариси ўже з йинчим весыльи.

Повер козак тройзыльи копати,
А йузьнў сьі з весыльом витати.
Правоў ручкоў весыльи витайе,
Льівоў ручкоў шабльу вітьигайе.

Йак ў городы макыўка бринула,
Так Мариси голова хитнула:

Ой на тобі, Марисьу, тройзыльи,
Не починай а з йинчим весыльи.

С. Н. Д.

Вариянт.

Рядок 5. Йеден каже: бистра річка, бистра,
Другий каже: темнайа ныченька,
Третий каже: тут би ночувати.

Рядок 16. Йа Марисьі ў недузьі лежала,
Тройакого зыльі забагала.

Рядок 33. Йіде козак з тройзыльом до дому,
А Марисьі з косьцьола до дому.

Рядок 36. Йак у поли лельыйка лельіла,
(Йак ў Петріўку макіўка лельіла.)
Так Мариси голоўка злетьіла,

Пор. Лавренко. „Пісни про кохання“ Кіевъ 1864. 146—148. Грінченко. Этногр. матер. стор. 234—241 ч. 480, Вар. А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. В. Шухевич. „Гуцульщина“ III. стор. 204—208 ч. 16, 17, 18, 19, 20.

7.

На тих стьільцьох пани сидьат,
Тай Йасеви право судьат:
Іди, Йасу, на віноньку,
Лиши свойу Мариноньку.
Буде мати догльадати,
Медом, вином наповати.
А мати так догльадала,
Шчо до тижньи поховала.
Іде Йасьо із віноньки,
Кличе свойі Мариноньки.
Вийшла д' нему рідна мати:
Нема, сину, Маринь дома,
Пішла ў воду хусти прати.
Ой вийшла найстарша сестра,
Злу Йасеви вість принесла:
Нема, Йасьу, Маринь дома,
Пішла ў воду хусти прати,
Ныколи сьі не вертати,
До тебе сьі обзивати.
Припийў коньи тей до воріт,
А сам пішоў на йейі гріб:
Мариночко, ме сердечко,
Промоў д' миньі хоть словечко.

Та ци миньі женити сьі,
Ци по тобі журити сьі?
Коли камінь корінь пустит,
Коли верба грушкьи зродит,
Тогди ти сьі тей ожениш.
А він сьигнуў до кьешеньі,
Вийньиў ножик, та до шийі:
Ту ней тьіло с тьілом лежит,
Ту ней душьи з душеў тужит.

Співала Мариська Бойчиха.

8.

Лишиў свойу Марисеньку йак мальованьє. Гей, гей, йак мальованьє.
Лишиў свойу Марисеньку на матусеньку, „
Казаў йейі годувати пшенишним хльібом, „
Казаў йейі наповати медом тей вином. „
Казаў йейі вістелати мйекі перини. „
Матусенька Андрусенька не послухала; „
Годувала Марисеньку віўсьиним хльібом, „
Наповала Марисеньку горьичоў золоў, „
Вістелала Марисеньцьі тверде каміньі. „
Йа з вечера Марисенька та зайойкала, „
Ой а ў ночи Марисенька дитьи родила, „
На розсьвітьу Марисенька Богу дух дала. „
Ой прийіхаў Андрусенько та з вірльованьи; „
Ой прийіхаў Андрусенько та під ворота: „
Вийди, вийди, Марисуньу, кращча від злота. „
Ой не вийшла Марисуньи, вийшла йейі мість: „
Ой ўже твойі, Андрусуньу, Марисенькьи ньіт. „
Ой не йіхаў Андрусуньо на матусин дьвйер, „
Та прийіхаў Андрусуньо на Марисин гріб; „

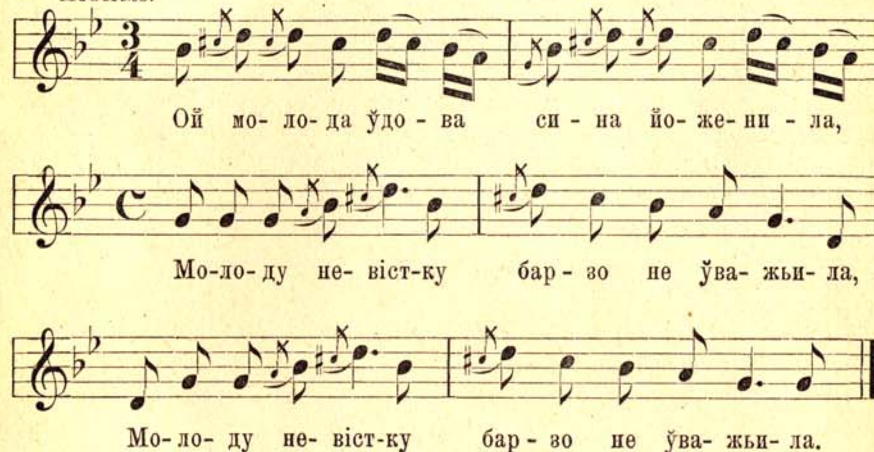

Припйиў коньи, припйиў коньи йа ў головонькьи, Гей, гей...
А сам упаў Андрусенько тай у ноженькьи: „
Йа ўповідж ми, Марисенько, хоть йедно сліўце, „
Ци меньі сьі женитонькьи, ци жити ўдіўцем? „

Співала Каська Курилова.

Пор. Gołęb. L. стр. 136. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 14. Русалка Днїстр. стр. 7. Кольб. Пок. II. ч. 41.

9.

Виправила сина ў далеку дорогу,
Молоду невістку у поле до льону. (bis)
Молоду невістку йу поле до льону:
Йак ми не вибереш, не йди-ж ми до дому. „
Беру льоник, беру, ўсе сьі позирайу:
Відкьи стара ненька дитьи надношайе. „
Прийіхаў синочок, стаў си під ворота:
Вийди, мила, вийди, шче кращча від злота. „
Не вийшла миленька, вийшла його ненька:
Ненько-ж мойа, ненько, де мойа миленька? „
Ненько-ж мойа, ненько, де мойа миленька,
Шчо сьі розплакала дитина маленька? „
Ой йіхаў ти, сину, з такойі дороги,
Ци-с видьіў топольу, та на свойім польу? „
Ой йіхаў йа, мамо, із тойі дороги,
Не видьіў топольі, аж на свойім поли. „

Ой озми-но сину, гоструйу сокьиру,
Та піди рубати дзелену топольу. (bis)
Ой узьиў синочок гострий топорочок,
Та пішоў рубати дзелену топольу. „
Затьиў він йоден раз, она сьі схьилила,
Затьиў він другий раз, она сьі скривила, „
Затьиў він третий раз, она промовила:
Не рубай мі, милий, бо йа твойа мила. „
Чому-ж ти, миленька, ту ў поли остала,
Бо мі твойа ненька так тьижко закльала. „
Бодай твойа ненька спасьіньи не мала,
Шчо мі молодуйу тополеў назвала.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 45 і 45. Антр. VII. 167. Антр. VIII 167. Чуб. V. розд. 398. Wójcicki. Kolberg II. 119. Голов. I. 712. М. К. Васильевъ. Пѣсенные мотивы о превращеніяхъ Этногр Обозр. VI. 234. Кіевская Старина 1890 ноябрь. 208. Дашкевич: Отзывъ о соч. Петр. Записки Импер. Ак Н. 169, 170.

Вариянт.

Рядок 1. Ой хотьіла мати сина оженити,
2. Лише не хотьіла невістку льубити.
3—4 = 3—4 в 9.
5. Іди ти, невістко, у поле до льону,
6. = 6. в 9.
7. Ой пішла невістка у поли льон брати,
8. Льону не дібрала, ў поли ночувала.
9. Льону не дібрала ў поли ночувала,
10. На широкім поли тополеў зістала.
11. Прийіхаў синок з далекойі дороги,
12. Поклониў сьі вітцьу й матьіноньцьі ў ноги.
13. Мати-ж мойа, мати, ўсьу-м крайіну зйіхаў,
14—15 = 18—19 в 9.
16. Вирубай топольу йа з нашого польі.
17. Ўзьиў собі синочок гостру сокьиреньку,
18. Та пішоў рубати тоту тополеньку.
19. Затьиў він йийі раз, ўна сьі похьилила,
20. Затьиў йі другий раз, ўна сьі поклонила.
21—22 = 25—26 в 9.
23. Хоть і порубайеш, то не поскладайеш,
24. Хоть і поскладайеш, то не поховайеш.

25. Йа тому не винен, мати мойа мила,
26. Бо то усьо мати тото наробила.

Співав Тимко Матвіїв.

10.

Ци ра- да ти ма- ти, шчо нас дво-йе ў ха - ты?

Тобі-м, синку, рада, бо-с мойа дитина,
Невістцьі-м не рада, чужа чуженина.
Пішла до пиўницьі, ўзьила три скльинницьі:
У йедну зачерла меду солодкого,
У другу зачерла вина дзеленого.
А ў трету зачерла йіду гадьичого.
Сама сьі напила вина дзеленого,
А синови дала меду солодкого,
А невістцьі дала йіду гадьичого.
Миленька не пила, з милим подьілила:
А милий напиў сьі, з лави повалиў сьі.
Ой Боже мій, Боже, шчо-ж йа ізробила?
Свого миленького на вікьи-м стройила!
Ой цит, мила, ой цит, не ти мі стройила,
Стройіла мі ненька, ўсьа мойа родина.

Співала П. Білінська.

Пор. Кольб. Пок. II. 48 і 49. Антр. VIII. 1?8. Голов. I. 81, 186; II. 578, 585, 711. Чуб. V. розд. 309.

Вариянт.

Рядок 1—3 = 1—3 в 10.
4. Невістцьі-м не рада, чужа чуженицьі.
5. Чужа чуженицьі пішла до пиўницьі.
6. = 4. в 10.
7. Йеднойу зачерла меду солодкого,
8. Другойу зачерла вина дзеленого,

9. Третойу зачерла гадьичого йіду.
10. Сама сьі напила меду солодкого,
11. Йа синови дала вина дзеленого,
12. Йа нивістцьі дала гадьичого йіду.
13. Миленька не пила, миленькому скрила,
14. Йак миленькьий випиў, за серце сьі ўхопиў.
15. = 13. в 10.
16. Ой шчо ж бо йа свого милого стройила?
17—18 = 15-16 в 10.

С. Н. Д.

11.

Співає ся так, як ч. 2. а. стор 290.

Ой майеш ти, сину, жінку молодуйу,
Ой дай ти йі, сину, потугу тьнжкуйу.
Ой дайже ми, Боже, вечері дьіждати,
Буду свойу жінку тай і научати.
Ой а із вечерьи комора дудньіла,
Ой йа у піўночи нагайка шуміла.
Ой йа на розсьвітьу миленька заснула.
Ей уходит бо син йа рано до хати,
Та узьила го сьі йа мати питати:
Шчо там, шчо там сину, ў коморі чувати?
Кьепсько, мамо, кьепско ў коморі чувати,
Заснула миленька, не хоче ўставати.
Ой даў би йа кому ковануйу скриньу,
Ой жиби хто збудиў мойу ґосподиньу.
Шкода, сину, шкода кованойі скриньі,
Ўже ньіхто не збудит твойі ґосподиньі.
Ой даў би йа кому йа сиву корову,
Та коби хто збудиў мойу чорноброву.
Шкода, сину, шкода сивойі корови,
Ўже ньіхто не збудит твойі чорноброви.
Ой не жьиль ми, мамо, шчо ўна молоденька,
Лише ми жьиль, мамо, дитина маленька.
Ой сьідай же, сину, на сиву кобилу,
Ой та йідьже, сину, на ўкрай, на Ўкрайіну.
Не будут тьи, сину, тамкьи льуде знати,
Будут тебе, сину, кавальером звати.

Співала Олена Карпічик.

Пор. Ів. Франко. Жіноча нев. стор. 28. Кольб. Пок. II. ч. 329.

12.

Ой два нас, два нас (bis) до дьіўчини ходило,
Ой оба-смо си „ дьіўчиноньку льубили.
Попович каже: „ мойа дьіўчина буде,
Ўдовин син каже: „ хіба мене не буде.
Виберім собі „ широкьий пльац на поли,
Котрий котрого „ стрілонькоў переборе.
Попович стрілиў „ долину перестріли ў,
Ўдовин син стріли ў „ ў само серденько ўцьіли ў.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр 6. Рус. Дн. 9. Кольб. Пок. II. ч. 119, 120.